

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΕ΄

Πέμπτη 16 Φεβρουαρίου 2023

ΘΕΜΑΤΑ

A. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Επικύρωση Πρακτικών, σελ. 8191
2. Ανακοινώνεται ότι τη συνεδρίαση παρακολουθούν μαθητές από το 3ο Γενικό Λύκειο Δράμας, το 1ο Δημοτικό Σχολείο Μοσχάτου, το Δημοτικό Σχολείο Κασσιόπης Κέρκυρας, το Δημοτικό Σχολείο Λίνδου Ρόδου και από το 2ο Γυμνάσιο Καρδίτσας, σελ. 8149, 8152, 8154, 8171, 8177
3. Έκφραση συλλυπητηρίων για την απώλεια των Βουλευτών Μανούσου Βολουδάκη και Νεκτάριου Σαντορινιού, σελ. 8145, 8158, 8163, 8166
4. Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Κοινοβουλευτικής Δεοντολογίας καταθέτει την Έκθεσή της στην αίτηση της Εισαγγελικής Αρχής για τη χορήγηση άδειας άσκησης ποινικής δίωξης κατά Βουλευτή, σελ. 8150
5. Έγκριση του σώματος για την ομόφωνη απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων της 2/2/2023, με θέμα: «Τροποποίηση της από 17 Μαΐου 2013, απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής των Ελλήνων για τη ρύθμιση θεμάτων που αφορούν την αεροπορική μετακίνηση των Βουλευτών επαρχίας», που αφορά τη δυνατότητα εκχώρησης εντολών ανά κόμμα ή κοινοβουλευτική ομάδα και τα όρια αυτής κατ' έτος, σελ. 8164
6. Επί διαδικαστικού θέματος, σελ. 8145, 8147, 8149, 8150, 8152, 8154, 8156, 8158, 8159, 8160, 8161, 8164, 8166, 8170, 8171, 8175, 8177, 8179, 8180, 8181, 8184, 8191

B. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

1. Ανακοίνωση του Δελτίου Επίκαιρων Ερωτήσεων της Παρασκευής 17 Φεβρουαρίου 2023, σελ. 8145

Γ. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1. Κατάθεση σχεδίου νόμου:

Ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης, οι Υπουργοί Δικαιοσύνης, Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εθνικής Άμυνας, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Προστασίας του Πολίτη, Εσωτερικών, Μετανάστευσης και Ασύλου, Υποδομών και Μεταφορών, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Τουρισμού, Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, Επικρατείας, οι Αναπληρωτές Υπουργοί Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Υγείας και Εσωτερικών, καθώς και οι Υφυπουργοί στον Πρωθυπουργό και Πολιτισμού και Αθλητισμού κατέθεσαν την 15.2.2023 σχέδιο νόμου: «Υποβολή των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης (πόθεν έσχες) και οικονομικών συμφερόντων - Ρυθμίσεις για την ενίσχυση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας», σελ. 8145

2. Μόνη συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων, της τροπολογίας και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης: «Αρχή της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, επικαιροποίηση της ορολογίας του Αστικού Κώδικα, του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, του Ποινικού Κώδικα, του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, του Κώδικα Συμβολαιογράφων και του ν. 4478/2017, για την εναρμόνισή της με τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία που κυρώθηκε με τον ν. 4074/2012 και λοιπές διατάξεις για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη των ατόμων με αναπηρία», σελ. 8145 - 8184

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝΤΕΣ

ΑΒΔΕΛΑΣ Α. ,	σελ. 8178 - 8191
ΜΠΟΥΡΑΣ Α. ,	σελ. 8145 - 8159
ΣΑΚΟΡΑΦΑ Σ. ,	σελ. 8159 - 8178

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

A. Έκφραση συλλυπητηρίων για την απώλεια των Βουλευτών Μανούσου Βολουδάκη και Νεκτάριου Σαντορινιού:

ΚΑΜΙΝΗΣ Γ. ,	σελ. 8158
ΚΥΡΑΝΑΚΗΣ Κ. ,	σελ. 8145
ΜΑΝΗ-ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ά. ,	σελ. 8166
ΨΥΧΟΓΙΟΣ Γ. ,	σελ. 8163

B. Επί διαδικαστικού θέματος:

ΑΒΔΕΛΑΣ Α. ,	σελ. 8179, 8180, 8181, 8184, 8191
ΜΠΟΥΡΑΣ Α. ,	σελ. 8145, 8147, 8149, 8150, 8152, 8154, 8156, 8158
ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ Θ. ,	σελ. 8177, 8180
ΣΑΚΟΡΑΦΑ Σ. ,	σελ. 8159, 8160, 8161, 8164, 8166, 8170, 8171, 8175, 8177

Γ. Επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης:

ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ Α. ,	σελ. 8157
ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ Α. ,	σελ. 8158
ΑΡΣΕΝΗΣ Κ. ,	σελ. 8154
ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ Β. ,	σελ. 8173
ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ Γ. ,	σελ. 8161
ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Κ. ,	σελ. 8149
ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ Χ. ,	σελ. 8161, 8165
ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ Κ. ,	σελ. 8171
ΘΕΟΧΑΡΗΣ Θ. ,	σελ. 8153, 8161, 8164, 8165
ΚΑΜΙΝΗΣ Γ. ,	σελ. 8158
ΚΟΜΝΗΝΑΚΑ Μ. ,	σελ. 8151
ΚΥΡΑΝΑΚΗΣ Κ. ,	σελ. 8145, 8147, 8176, 8177
ΚΩΤΣΗΡΑΣ Γ. ,	σελ. 8147, 8148, 8154, 8170
ΛΙΟΥΠΗΣ Α. ,	σελ. 8156
ΜΑΛΑΜΑ Κ. ,	σελ. 8147, 8148
ΜΑΝΗ-ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ά. ,	σελ. 8166
ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ Θ. ,	σελ. 8175, 8176, 8180
ΠΑΠΑΗΛΙΟΥ Γ. ,	σελ. 8160
ΤΣΙΑΡΑΣ Κ. ,	σελ. 8148, 8166, 8170, 8177, 8180
ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ Β. ,	σελ. 8159
ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Α. ,	σελ. 8160
ΧΗΤΑΣ Κ. ,	σελ. 8153, 8154
ΨΥΧΟΓΙΟΣ Γ. ,	σελ. 8147, 8163

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

ΙΗ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Δ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΕ'

Πέμπτη 16 Φεβρουαρίου 2023

Αθήνα, σήμερα στις 16 Φεβρουαρίου 2023, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.18' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Γ' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΜΠΟΥΡΑ**. **ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας)**: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα το δελτίο επίκαιρων ερωτήσεων της Παρασκευής 17 Φεβρουαρίου 2023.

Α. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Πρώτου Κύκλου (Άρθρα 130 παράγραφοι 2 και 3 και 132 παράγραφος 2 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 439/13-2-2023 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Ηρακλείου του Κινήματος Αλλαγής κ. Βασιλείου Κεγκέρογλου προς την Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων με θέμα: «Αναγκαία η κατασκευή νέου Δημοτικού σχολείου και Νηπιαγωγείου στο Καστέλλι Δήμου Μινώα Πεδιάδας».

2. Η με αριθμό 423/13-2-2023 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού Α' Αθηνών του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Γαρυφαλλιάς (Λιάνας) Κανέλλη προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, με θέμα: «Για τα χρόνια προβλήματα στη λειτουργία του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ) ΑΜΕΑ πρώην ΟΑΕΔ στο Γαλάτσι και την ανεργία στους αποφοίτους και στα ΑΜΕΑ που τείνει να πάρει καθολικά χαρακτηριστικά».

Β. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Δεύτερου Κύκλου (Άρθρα 130 παράγραφοι 2 και 3 και 132 παράγραφος 2 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 424/13-2-2023 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού Α' Αθηνών του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Μαρίας Κομνηνάκη προς τον Υπουργό Υγείας, με θέμα: «Για τις τραγικές ελλείψεις στο Κέντρο Υγείας Πολιχνίτου Δυτικής Λέσβου».

2. Η με αριθμό 426/13-2-2023 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Ηρακλείου του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Εμμανουήλ Συντυχάκη προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, με θέμα: «Να ενισχυθεί ο ΕΦΚΑ με μόνιμο προσωπικό για να απονεμηθούν οι χιλιάδες εκκρεμείς συντάξεις στον νομό Ηρακλείου Κρήτης».

3. Η με αριθμό 438/13-2-2023 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Α' Θεσσαλονίκης του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Ιωάννη Δελή προς την Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού, με θέμα: «Σχετικά με τα επαγγελματικά δικαιώματα των καλλιτεχνών και τις καλλιτεχνικές σπουδές στην Ελλάδα».

Γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης, οι Υπουργοί Δικαιοσύνης, Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εθνικής Άμυνας, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας, Περιβάλλοντος και Ενέρ-

γειας, Προστασίας του Πολίτη, Εσωτερικών, Μετανάστευσης και Ασύλου, Υποδομών και Μεταφορών, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Τουρισμού, Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, Επικρατείας, οι Αναπληρωτές Υπουργοί Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Υγείας και Εσωτερικών, καθώς και οι Υφυπουργοί στον Πρωθυπουργό και Πολιτισμού και Αθλητισμού κατέθεσαν την 15.2.2023 σχέδιο νόμου: «Υποβολή των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης (πόθεν έσχες) και οικονομικών συμφερόντων - Ρυθμίσεις για την ενίσχυση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας».

Παραπέμπεται στην αρμόδια Διарκή Επιτροπή.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στη συμπληρωματική ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μόνη συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης: «Αρχή της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, επικαιροποίηση της ορολογίας του Αστικού Κώδικα, του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, του Ποινικού Κώδικα, του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, του Κώδικα Συμβολαιογράφων και του ν.4478/2017, για την εναρμόνισή της με τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία που κυρώθηκε με τον ν.4074/2012 και λοιπές διατάξεις για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη των ατόμων με αναπηρία».

Η Διάσκεψη των Προέδρων αποφάσισε στη συνεδρίασή της στις 8 Φεβρουαρίου 2023 τη συζήτηση του νομοσχεδίου σε μία συνεδρίαση εν συνόλω, επί της αρχής, των άρθρων και της τροπολογίας. Η εγγραφή των ομιλητών θα γίνει ηλεκτρονικά και μέχρι το τέλος της ομιλίας του δεύτερου εισηγητή.

Συμφωνεί το Σώμα;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Το Σώμα συμφώνησε. Τον λόγο έχει ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνος Κυρανάκης για δεκαπέντε λεπτά.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΥΡΑΝΑΚΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Θα ήθελα να ξεκινήσω εκφράζοντας τη θλίψη μου, όπως και όλων μας, για την απώλεια ενός ακόμη συναδέλφου, του Νεκτάριου Σαντορινιού, ενός πολύ αξιοπρεπούς και μαχητικού ανθρώπου που κοσμούσε τα έδρανα του Κοινοβουλίου και εκπροσώπησε άξια την περιφέρειά του, ενός ακόμα συναδέλφου ο οποίος έχασε τη μάχη με τον καρκίνο, όπως και ο Μανούσος Βολουδάκης, τον οποίο τιμήσαμε και αποχαιρετήσαμε στα Χανιά

την προηγούμενη εβδομάδα. Θα τους θυμόμαστε και τους δύο για πάντα.

Συζητάμε σήμερα για ένα νομοσχέδιο το οποίο αποτελεί, κύριε Πρόεδρε, ένα ακόμη βήμα στη συνολική στρατηγική ενδυνάμωσης των ανθρώπων με αναπηρία για την οποία είχαμε δεσμευτεί τόσο προεκλογικά όσο και μετεκλογικά. Παρ' ότι προσήλθαμε με ειλικρινή διάθεση στην επιτροπή, ειλικρινή και καλή διάθεση, διότι υπό κανονικές συνθήκες, υπό μη τοξικές συνθήκες τα προβλήματα των ΑΜΕΑ θα ήταν κάτι το οποίο θα έπρεπε να ενώνει την Αντιπολίτευση και την Κυβέρνηση, συνολικά τις πολιτικές δυνάμεις, τα προβλήματα και οι λύσεις βέβαια σε αυτά, ό,τι αφορά τους ανθρώπους με αναπηρία θα έπρεπε να μας ενώνουν και όχι να μας χωρίζουν. Το μόνο που εισπράξαμε από την Αριστερά, όμως, στην επιτροπή ήταν μιζέρια, απαξίωση και ειρωνείες, τη γνωστή τοξικότητα την οποία έχουμε δει σε διάφορες εκφάνσεις την τελευταία περίοδο.

Μας είπε χαρακτηριστικά η εισηγήτρια του ΣΥΡΙΖΑ ότι τόσα χρόνια δεν κάναμε απολύτως τίποτα για τους ανθρώπους με αναπηρία και ότι περιμέναμε την τελευταία στιγμή πριν τις εκλογές για να φέρομε ένα πρόχειρο, όπως είπε, νομοσχέδιο χωρίς ουσία. Αντιπαρέρχομαι το σχόλιο της τελευταίας στιγμής, διότι είχαμε συνηθίσει σε αυτή τη χώρα να βλέπουμε, τις τελευταίες βδομάδες, μήνες πριν τις εκλογές, Υπουργούς οι οποίοι κατέβαν τα μολύβια, μια Βουλή η οποία υπολειπομένη, νομοσχέδια τα οποία είχαν διάφορες περιέργες διατάξεις. Θυμίζω την τελευταία νομοθετική πράξη της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ 2019, όταν κράτησε τη Βουλή για μια ακόμη βδομάδα, παρά την εξαγγελία για εκλογές ο κ. Τσίπρας τον Ιούλιο του 2019, όταν το μοναδικό νομοθέτημα, κύριε Υπουργέ, τότε ήταν ο Ποινικός Κώδικας του οποίου οι διατάξεις προκαλούν ακόμη πάρα πολλά ερωτήματα, όπως για παράδειγμα η ελάφρυνση των ποινών για την παθητική δωροδοκία. Εν πάση περιπτώσει, εδώ έχουμε ένα νομοσχέδιο το οποίο αποτελεί ένα ακόμη βήμα ενδυνάμωσης των δικαιωμάτων των ΑΜΕΑ, σε ένα πλαίσιο μιας συνολικής στρατηγικής.

Πάμε να δούμε, λοιπόν, τα πεπραγμένα αυτής της Κυβέρνησης, τα πεπραγμένα τριάντι και λίγο περισσότερο ετών διακυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας που εσείς στο ΣΥΡΙΖΑ θεωρείτε τίποτα. Παραλάβαμε από εσάς ένα διάσπαρτο πλέγμα κανόνων και αντικρουόμενων και αλληλοαναιρούμενων διατάξεων που προκαλούσαν σύγχυση στους πολίτες με αναπηρίες, οι οποίοι δεν μπορούσαν να βρουν άκρη, ειδικά σε ότι αφορά την πιστοποίηση.

Καταργήσαμε, λοιπόν, για πρώτη φορά στη χώρα ένα εθνικό σχέδιο δράσης για τα δικαιώματα των ΑΜΕΑ, μέρος του οποίου είναι η ψηφιοποίηση των κέντρων πιστοποίησης αναπηρίας, αλλά και η ενοποίηση και απλοποίηση σε ένα ενιαίο και μοναδικό κείμενο όλων των διαδικασιών και πληροφοριών που χρειάζονται οι συμπολίτες μας. Καταργήσαμε την υποχρέωση επανεξέτασης για μη αναστρέψιμες αναπηρίες, κάτι τόσο αυτονόητο το οποίο ζητούσε και από τη δική σας κυβέρνηση το αναπηρικό κίνημα. Προφανώς δεν προλάβατε, τα γνωστά.

Παραλάβαμε από εσάς δημόσια κτήρια στα οποία στεγαζόντουσαν υπηρεσίες ΑΜΕΑ, όπως οι υγειονομικές επιτροπές και η πιστοποίηση, στα οποία δεν υπήρχαν καν ράμπες αναπήρων. Για να καταλάβουμε, δηλαδή, τι εννοούμε εδώ, στα κέντρα και στα κτήρια στα οποία ζητούσατε συχνή πρόσβαση και συχνή επίσκεψη με δεκάδες έγγραφα από τους ανάπηρους συμπολίτες μας, δεν είχατε προβλέψει καν να υπάρχει προσβασιμότητα. Δεν είχατε προβλέψει καν να υπάρχουν βασικές υποδομές για να μπορούν να έχουν πρόσβαση οι ανάπηροι συμπολίτες μας και να κάνουν τη δουλειά τους, να βγάλουν άκρη. Το πιο εξωφρενικό από όλα, δεν είχατε καν καταγράψει αυτά τα κτήρια και τις ελλείψεις τους, όπως είχατε υποχρέωση από διεθνείς συμβάσεις. Προφανώς το ίδιο χάος υπήρχε επί ημερών σας και στα δικαστήρια, κάτι το οποίο έρχεται αυτή η Κυβέρνηση και εντάσσει στο σημερινό νομοσχέδιο. Τι κάνετε γι' αυτό το χάος; Μηδέν. Όχι υποδομές δεν κάνατε στα δικαστήρια, ούτε καν καταγραφή.

Ξεκινήσαμε, λοιπόν, εδώ και αρκετά χρόνια όχι μόνο την καταγραφή, αλλά και την κατασκευή υποδομών, η οποία χρηματοδοτείται και από την κεντρική Κυβέρνηση αλλά και από τις περιφέρειες ανά την Ελλάδα, την κατάργηση διαδικασιών που

απαιτούσαν συχνή παρουσία, την ψηφιοποίηση και το πιο σημαντικό, που κατά τη γνώμη μου ψηφίζουμε σήμερα, τον υποχρεωτικό ορισμό ενός συγκεκριμένου δημοσίου υπαλλήλου, ο οποίος θα έχει την ευθύνη να εξασφαλίζει εύκολη πρόσβαση στα δικαστήρια, όπως συμβαίνει και σε άλλα δημόσια κτήρια.

Θα ήταν παράλειψη βέβαια να μην πούμε ότι και ο οργανισμός ΚΕΠΑ, ο οργανισμός που αφορά τα Κέντρα Πιστοποίησης Αναπήρων μεταστέγάζεται επιτέλους στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας με υποδομές 100% προσβάσιμες και φιλικές σε ανθρώπους με αναπηρία, αλλά και ότι καταργήσαμε πλήρως το παράβολο των 46 ευρώ που ζητούσατε από αυτούς για κάθε αίτηση πιστοποίησης. Αυτά για εσάς είναι τίποτα.

Πάμε να δούμε τι άλλο είναι τίποτα για τον ΣΥΡΙΖΑ. Προσωπικός βοηθός για κάθε άνθρωπο με αναπηρία στην Ελλάδα, προσωπικός βοηθός της δικής τους επιλογής, όπως ακριβώς το απαιτούσαν και από εσάς οι ενώσεις αναπήρων, αλλά ούτε αυτόν τον προλάβατε. Ήδη το πρόγραμμα αυτό λειτουργεί πιλοτικά με χίλιους προσωπικούς βοηθούς, οι οποίοι έχουν προσληφθεί, άμεσα προσλαμβάνονται ακόμη χίλιοι εδώ στην Αττική και η χρηματοδότηση προέρχεται από Ταμείο Ανάκαμψης. Το Ταμείο Ανάκαμψης το οποίο μας λέτε ξανά και ξανά ότι αφορά τους λίγους, τους ισχυρούς, την ολιγαρχία, τα συμφέροντα. Αυτό το Ταμείο Ανάκαμψης, λοιπόν, χρηματοδοτεί το πιο σημαντικό πρόγραμμα για τη βοήθεια στην καθημερινότητα, την αξιοπρεπή καθημερινότητα και διαβίωση ενός συνανθρώπου μας με αναπηρία.

Πάμε να δούμε τι άλλο είναι τίποτα για τον ΣΥΡΙΖΑ. Οι μαθητές με αναπηρίες στα ελληνικά σχολεία έχουν στηριχθεί με έξι χιλιάδες νέες προσλήψεις στην ειδική αγωγή και δεκατριήμισι χιλιάδες θέσεις παράλληλης στήριξης. Πόσες προσλήψεις είχε κάνει η κυβέρνηση της Αριστεράς για την ειδική αγωγή; Μηδέν προσλήψεις για την ειδική αγωγή από την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ.

Ειρήσθω εν παρόδω, στο πανεπιστήμιο Αθηνών, αλλά και σε άλλα πανεπιστήμια της περιφέρειας, συμβαίνει ήδη αυτό που ψηφίζουμε σήμερα για τα ελληνικά δικαστήρια, ότι δηλαδή έχει οριστεί σε κάθε πανεπιστήμιο να υπάρχει ένας άνθρωπος συγκεκριμένος, ορισμένος, με αποκλειστική ευθύνη την πρόσβαση των φοιτητών με αναπηρίες.

Ένα ακόμη βήμα που θεωρείται ότι προφανώς δεν είναι κάτι σημαντικό είναι η ψηφιακή κάρτα αναπηρίας, ένα εργαλείο στο κινητό πεντακοσίων χιλιάδων συνανθρώπων μας με αναπηρίες που αντικαθιστά οποιοδήποτε έγγραφο χρειαζόντουσαν μέχρι σήμερα και χρησιμοποιείται σε υπηρεσίες του δημοσίου για εξυπηρέτηση κατά προτεραιότητα. Ο κάθε δημόσιος υπάλληλος, δηλαδή, έχει πλέον την υποχρέωση να εξυπηρετεί χωρίς να ζητά έγγραφα, πιστοποιήσεις ή άλλα προσωπικά δεδομένα. Είναι και αυτό ένα δικό τους αίτημα που υλοποιούμε ως ελάχιστη υποχρέωση μας για να μειωθεί η απάνθρωπη ταλαιπωρία την οποία αντιμετώπιζαν σε δημόσιες υπηρεσίες. Και τέλος, τίποτα για εσάς είναι προφανώς και το πρότυπο κέντρο ΑΜΕΑ, το οποίο κτίζεται και ολοκληρώνεται μέσα στο 2023 στο Ελληνικό. Για να καταλάβουμε, η επένδυση για την οποία πολέμησε να φύγει από τη χώρα με όλες του τις δυνάμεις ο ΣΥΡΙΖΑ, έκανε ό,τι μπορούσε για να δώξει την επένδυση του Ελληνικού, αντί να κτίσει πρώτα ένα mall, ένα καζίνο, οτιδήποτε άλλο, κτίζει με πρόταση της Κυβέρνησης πρώτα ένα κέντρο, πρότυπο φιλοξενίας ανθρώπων με αναπηρίες. Και δίπλα ακριβώς σε αυτό κτίζεται ένα πρότυπο θεματικό πάρκο ΑΜΕΑ για άθληση και απασχόληση, ένα πρότυπο θεματικό πάρκο το οποίο γίνεται με πρόταση του Δημάρχου Ελληνικού, του Γιάννη Κωνσταντάτου και του αξίζουν συγχαρητήρια και που όμοιο του προφανώς δεν υπάρχει στη χώρα, αλλά όμοιο του δεν υπάρχει και σε πολλά άλλα ευρωπαϊκά κράτη. Εγκρίθηκε πριν από μια βδομάδα η χρηματοδότηση από την Περιφέρεια Αττικής με υπογραφή του Γιώργου Πατούλη, αλλά και του Αντιπεριφερειάρχη Νότιας Αθήνας, του Χρήστου Θεοδωρόπουλου.

Αυτά είναι που θεωρεί τίποτα η Αντιπολίτευση του ΣΥΡΙΖΑ και για τα οποία δεν έκανε απολύτως τίποτα όταν ήταν κυβέρνηση.

Να δούμε, λοιπόν, τι ψηφίζουμε σήμερα ως ένα ακόμη βήμα και προφανώς κανείς δεν ισχυρίζεται ότι το σημερινό νομοσχέδιο λύνει όλα τα προβλήματα, αλλά βήμα βήμα, ναι, μπορούμε να κάνουμε τις ζωές των ανθρώπων κάθε μέρα έστω και λίγο καλύτερες.

Για πρώτη φορά, λοιπόν, στην Ελλάδα ψηφίζουμε δωρεάν νομική βοήθεια στους ανθρώπους με αναπηρία ανεξαρτήτως εισοδηματικών κριτηρίων. Όλοι οι συνάνθρωποί μας, οι οποίοι χρειάζονται νομική βοήθεια και χρειάζονται εκπροσώπηση από δικηγόρο θα την έχουν πλέον δωρεάν.

Ψηφίζουμε ακόμη την κατάργηση αναχρονιστικής και υποτιμητικής ορολογίας σε πολλά νομοθετικά κείμενα και κώδικες, όπως αυτή απαιτήθηκε από το αναπηρικό κίνημα και από τις ενώσεις αναπήρων που συμμετείχαν με τις προτάσεις τους στη διαβούλευση.

Έχουμε, κύριε Υπουργέ και κάποιες προτάσεις οι οποίες έχουν έρθει τις τελευταίες μέρες και θα σας παρακαλούσαμε ως Κοινοβουλευτική Ομάδα της Νέας Δημοκρατίας να τις εξετάσουμε με ανοιχτό πνεύμα, ώστε να δούμε ειδικά σε ό,τι αφορά την επιτολή της Συνομοσπονδίας Κωφών Ελλάδος τα επιχειρήματά τους και να δούμε αν μπορούμε να υιοθετήσουμε τις προτάσεις τους.

Ψηφίζουμε ακόμη, όπως προείπα και τον υποχρεωτικό ορισμό, σε κάθε δικαστικό μέγαρο της χώρας, ενός υπαλλήλου ο οποίος θα εξασφαλίζει την εύκολη πρόσβαση των αναπήρων σε αυτά τα κτήρια, κάτι το οποίο δημιούργησε τα προηγούμενα χρόνια άσχημες εικόνες οι οποίες πραγματικά πρέπει να διορθωθούν.

Το πιο σημαντικό από όλα, όμως, είναι ότι νομοθετούμε επιτέλους χωρίς δικαιολογίες και χωρίς παραπομπή χρονική ή άλλη την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης. Αυτό, κύριοι συνάδελφοι, είναι κάτι πάρα πολύ σημαντικό, είναι ζωτικό για τους ανθρώπους με αναπηρία, διότι για πρώτη φορά όταν κάποιος αδικείται, όταν κάποιος πέφτει θύμα μιας τέτοιας διάκρισης, θα μπορεί πλέον να έχει νόμιμη αξίωση κατά του ελληνικού δημοσίου. Θα μπορεί, λοιπόν, με βάση ένα ξεκάθαρο νομοθετικό κείμενο, μια ξεκάθαρη νομοθετική βάση να κάνει ακόμη και αγωγή εναντίον του ελληνικού δημοσίου, εφόσον πέφτει θύμα μιας τέτοιας διάκρισης.

Και προφανώς, αυτή είναι η αρχή, είναι τα θεμέλια. Έχουμε πολλή δουλειά ακόμη να κάνουμε, αλλά δεν νομίζω ότι αυτή η ρύθμιση είναι κάτι το οποίο μπορούσε να διανοηθεί ένας συνάδελφος σε αυτή την Αίθουσα να καταψηφίσει. Και όμως, από ό,τι ακούσαμε στις επιτροπές, ο ΣΥΡΙΖΑ καταψηφίζει. Καταψηφίζει, λοιπόν, ο ΣΥΡΙΖΑ. Να το ξέρουν αυτό οι συμπολίτες μας!

ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΑΛΑΜΑ: Δεν ψηφίζουμε, σας παρακαλώ, δεν ψηφίζουμε! Απέχουμε από την ψηφοφορία - αυτό είναι άλλο - για πολύ συγκεκριμένους λόγους και όχι για αυτό το νομοσχέδιο. Να λέτε τα πράγματα όπως είναι!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Μην διακόπτετε, κυρία Μάλαμα, αμέσως μετά θα μιλήσετε, μπορείτε να αιτιολογήσετε τα πάντα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΥΡΑΝΑΚΗΣ: Δεν ψηφίζει, λοιπόν, δεν στηρίζει, δεν δίνει ψήφο...

Μην εκνευρίζετε, κυρία συνάδελφε!

Εγώ πραγματικά θα αισθανθώ ντροπή και δεν θα μπορούσα να κοιτάξω τους συνανθρώπους μου με αναπηρίες στα μάτια...

ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΑΛΑΜΑ: Θα σας πω πώς θα τους κοιτάξετε σε λίγο...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΥΡΑΝΑΚΗΣ: ...αν δεν ψήφιζα τη νομική βοήθεια, τη δωρεάν νομική βοήθεια για να έχουν αξιοπρεπή εκπροσώπηση στα ελληνικά δικαστήρια, την πρόσβασή τους στα ελληνικά δικαστήρια με έναν υπάλληλο ο οποίος θα την εξασφαλίζει, την αρχή της ίσης μεταχείρισης, την οποία πραγματικά δεν διανοούμαι για ποιον λόγο να μην την ψηφίζει κάποιος Βουλευτής του ελληνικού Κοινοβουλίου.

Και προφανώς, την υποτιμητική ορολογία την οποία, κυρία συνάδελφε, δεν προλάβετε τα προηγούμενα χρόνια να αλλάξετε, παρ' ό,τι μας κουνάτε συνεχώς το δάχτυλο για ευαισθησία, συνεχώς.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ: Στην αντιπολίτευση δεν τα ψηφίζατε αυτά!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΥΡΑΝΑΚΗΣ: Η Ελλάδα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αλλάζει και σε αυτόν τον τομέα και έχουμε συνηθίσει - και κλείνω, κύριε Πρόεδρε - όλα αυτά τα χρόνια να βλέπουμε διαφόρων ειδών - όλων των ειδών - δικαιωματούς. Ακόμη και επαγγελματίες δικαιοκρατοί έχουμε δει σε αυτή τη χώρα για διάφορα θέματα.

Αν, λοιπόν, υπάρχει ένας αγώνας και ένας δικαιωματοσμός για τον οποίο αξίζει πραγματικά να παλέψουμε, είναι αυτός του αναπηρικού κινήματος. Και εμείς είμαστε πιστοί στη δέσμευση που κάναμε και στις προηγούμενες εκλογές και σε αυτές τις εκλογές, για να μπορέσουμε να τους εκπροσωπήσουμε επάξια, με αξιοπρέπεια και με ανθρωπιά.

Ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εγώ ευχαριστώ για τη συνέπεια στον χρόνο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΤΣΗΡΑΣ (Υφυπουργός Δικαιοσύνης): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα για ένα λεπτό τον λόγο για ενημέρωση του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ναι, κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΤΣΗΡΑΣ (Υφυπουργός Δικαιοσύνης): Για ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ πολύ.

Να ενημερώσω το Σώμα, επειδή το έθεσε και ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας, αλλά το είχαμε συζητήσει και με την εισηγήτρια του ΣΥΡΙΖΑ και με τους λοιπούς συναδέλφους στο πλαίσιο των επιτροπών, ότι εντός σύντομου χρονικού διαστήματος θα καταθέσουμε νομοτεχνικές βελτιώσεις, η μεγάλη πλειοψηφία εκ των οποίων θα αφορά αιτήματα που είχε καταθέσει και η Ομοσπονδία Κωφών Ελλάδος μαζί με την ΕΣΑΜΕΑ στο πλαίσιο της διαβούλευσης που έγινε στην κοινοβουλευτική επεξεργασία, οπότε το λέω προς γνώση του Σώματος.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Τον λόγο τώρα έχει η εισηγήτρια του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία, η κ. Κυριακή Μάλαμα.

Ορίστε, κυρία Μάλαμα, έχετε τον λόγο.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΑΛΑΜΑ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, κατ' αρχάς, να πω στον συνάδελφο ότι από τις ψηφοφορίες απέχουμε διαμαρτυρόμενοι για την κατάλυση των βασικών αρχών του κράτους και της δημοκρατίας. Από όλες τις ψηφοφορίες!

Πάμε τώρα στο νομοσχέδιο. Πάντα όταν συζητάμε ένα νομοσχέδιο που αγγίζει κοινωνικές και δικαιωματικές διαστάσεις, καλό είναι να θέτουμε ένα βασικό εισαγωγικό ερώτημα: Βελτιώνει ή όχι την υφιστάμενη κατάσταση; Σε σχέση, λοιπόν, με το παρόν νομοσχέδιο το ερώτημα βάσης είναι αν βελτιώνει τη θέση των ατόμων με αναπηρία και στην πραγματική ζωή, αλλά και σε επίπεδο νομικής θεμελίωσης των δικαιωμάτων τους. Η απάντηση στο συγκεκριμένο ερώτημα, σε ό,τι αφορά το παρόν νομοσχέδιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, είναι ότι οι διατάξεις που έχουμε μπροστά μας κινούνται στη σφαίρα των καλών προθέσεων. Ναι, βεβαίως, αλλά δεν έχουν απτή και άμεση εφαρμογή στη ζωή των ατόμων με αναπηρία. Τι εννοούμε με αυτό;

Με το παρόν νομοσχέδιο εισάγεται η αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των ατόμων με αναπηρία, σε ό,τι αφορά μία σειρά από θεμελιώδη αγαθά, όπως η κοινωνική ασφάλεια, η κοινωνική προστασία, η προστασία της υγείας, οι κοινωνικές παροχές, η εκπαίδευση, η στέγη και άλλα βασικά αγαθά για τη ζωή και την αξιοπρέπεια. Συμφωνούμε με αυτήν επί της αρχής, την ισχυροποίηση του θεσμικού πλαισίου της ισότητας. Φυσικά και συμφωνούμε, δεν θα μπορούσαμε αλλιώς. Είναι μια θετική εξέλιξη για το κράτος δικαίου και τον νομικό μας πολιτισμό. Ναι, είναι. Έχει, όμως, άμεση εφαρμογή στη ζωή των ατόμων με αναπηρία; Την απάντηση τη δίνει η τρίτη παράγραφος του άρθρου 3 του νομοσχεδίου και τι λέει; Ότι όχι, δεν υπάρχει άμεση εφαρμογή ούτε σαφές πλαίσιο, γιατί απαιτείται η έκδοση ενός προεδρικού διατάγματος επτά συναρμόδιων Υπουργείων, στο οποίο θα καθορίζονται τα μέτρα που είναι αναγκαία για την εφαρμογή αυτής της ισότιμης μεταχείρισης. Με άλλα λόγια, παραπέμπεται η εφαρμογή της αρχής αυτής, της θεμελιώδους αυτής αρχής, σε έναν κυβερνητικό συντονισμό που είναι απίθανο να ολοκληρωθεί μέσα στις επόμενες μέρες που μας απομένουν μέχρι τις εκλογές.

Άρα, λοιπόν, έχουμε ένα νομοσχέδιο το οποίο ως προς το συγκεκριμένο ζήτημα εγγράφεται σε εκείνα των καλών προθέσεων - το είπαμε και προηγούμενων - αλλά το οποίο είναι για την ώρα και θα παραμείνει για το λίγο διάστημα πολιτικού βίου που απο-

μένει σε αυτή την Κυβέρνηση ένα άδαιο κέλυφος.

Και ρωτάμε καλοπροαίρετα: Γιατί επί τέσσερα χρόνια η Κυβέρνηση δεν προχώρησε στην εφαρμογή των όσων διατείνεται ότι επιδιώκει με το συγκεκριμένο νομοσχέδιο; Γιατί, ενώ μας παρουσιάζετε μία σειρά από καλές προθέσεις, οι πολιτικές για τα άτομα με αναπηρία ήταν ακραία νεοφιλελεύθερες, δημοσιονομικά περιοριστικές και πολλές φορές άκρως τιμωρητικές;

Και επιτρέψτε μου, κύριε συνάδελφε, να σας πω παρακάτω ορισμένα παραδείγματα, τα οποία εσείς ως Κυβέρνηση τα κάνατε και όχι ο ΣΥΡΙΖΑ: Λέει το άρθρο 3 ότι διασφαλίζεται η ίση πρόσβαση στην κοινωνική ασφάλιση και την υγειονομική περίθαλψη. Εγκύκλιος Τσακλόγλου του 2021: Καλεί τον ασφαλιστικό φορέα να αναζητήσει σε βάθος ετών ως αχρεωστήτως καταβληθέντα τα ποσά των συντάξεων χρειάς των ατόμων με αναπηρία, των οποίων απεβίωσε ο ένας γονέας τους.

Ξέρετε τι σημαίνει αυτό; Ότι χήρες με ανάπηρο παιδί, κύριε συνάδελφε, πρέπει να επιστρέψουν χιλιάδες ευρώ στον ΕΦΚΑ. Ξέρετε με πόσα λεφτά καλούνται να επιβιώσουν αυτές οι οικογένειες, κύριε συνάδελφε; Με 500 ευρώ τον μήνα. Αυτή είναι η ίση πρόσβαση; Αυτά είναι που κάνατε όλα αυτά τα τρεισήμισι χρόνια;

Δεύτερο παράδειγμα. Άτομα με 80% αναπηρία καλούνται να περνούν από τις επιτροπές των κέντρων πιστοποίησης αναπηρίας μέσα σε κλίμα μπούλινγκ κάθε χρόνο. Γιατί; Για να μειωθούν τα ποσοστά. Τεχνικά να μειωθούν. Και για να μειωθεί το κονδύλι των αναπηρικών συντάξεων. Έχουμε καταγγείλει το θέμα αυτό και εμείς και οι φορείς του αναπηρικού κινήματος αμέτρητες φορές στη δική σας Κυβέρνηση, κύριε συνάδελφε.

Λέτε για την ίση πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη. Από αυτήν εδώ την Αίθουσα, κύριε συνάδελφε, έχουμε καταγγείλει ότι έχετε αφήσει τα παιδιά που έχουν ανάγκη ειδικών θεραπειών χωρίς παιδοψυχίατρο στη Χαλκιδική εδώ και δύο και πλέον χρόνια. Σπρώχνετε έτσι τις οικογένειες στον ιδιωτικό τομέα για λογοθεραπείες και εργασιοθεραπείες ενώ για τη διαδικασία της διαφοροδιάγνωσης καταδικάζετε αυτά τα παιδιά σε αναμονή μηνών στα μεγάλα νοσοκομεία της Θεσσαλονίκης, κύριε συνάδελφε. Λέτε για πρόσβαση σε φορολογικές διευκολύνσεις. Καταγγέλλουμε ότι οι ΔΟΥ έχουν επιδοθεί σε ένα φοροσαφάρι κυριολεκτικά σε σχέση με τα αναπηρικά αυτοκίνητα για να κατατομίσουν στην κυριολεξία τις οικογένειες με άτομα με αναπηρία. Έχουμε καταγγείλει ότι η συγκεκριμένη ΔΟΥ ζητούσε χιλιάδες ευρώ φόρο πολυτελείας σε αυτοκίνητα 1.600 κυβικών τετραπληγικού ανθρώπου σε έναν νομό που δεν έχει δημόσια συγκοινωνία και που για τα άτομα με αμαξίδιο είναι το μόνο μέσο με το οποίο μπορούν στην κυριολεξία να βγουν από το σπίτι τους. Αυτοί είστε, κύριοι συνάδελφοι. Αυτά τα κάνατε εσείς, κύριε συνάδελφε και όχι ο ΣΥΡΙΖΑ.

Λέει το άρθρο 3 ότι διασφαλίζει την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στην εκπαίδευση. Ξέρετε πόσα χιλιόμετρα πρέπει να κάνει ένα παιδί από τη Συκία της Χαλκιδικής για να πάει στο πλησιέστερο ειδικό σχολείο στον Πολύγυρο; Εκατόν πενήντα χιλιόμετρα την ημέρα. Ξέρετε ότι δεν υπάρχει σχολικό λεωφορείο ή να το μεταφέρει έστω και το ΚΤΕΛ, το οποίο κάνει μεν το δρομολόγιο αλλά δεν έχει την υποδομή προσβασιμότητας για άτομα με κινητική αναπηρία; Ξέρετε τέλος σε ό,τι αφορά στο δικαίωμα στη στέγη ότι ολόκληρος νομός δεν έχει ούτε μία δημόσια δομή. Στη Χαλκιδική αναφέρομαι και δεν είναι ο μόνος νομός. Δεν έχει ούτε μία δημόσια δομή υποστηριζόμενης διαβίωσης για άτομα με αναπηρία. Ξέρετε ότι τα άτομα με αναπηρία χωρίς οικογένεια δεν έχουν πού να πάνε; Άρα, λοιπόν, οι καλές προθέσεις επί του νομοσχεδίου δεν μας πείθουν, κύριε συνάδελφε. Αντίθετα μας υποψιάζουν ότι μηχανεύσατε ένα προεκλογικό τρικ για να καλύψετε τις τεράστιες ευθύνες σας σε όλα αυτά που προαναφέραμε.

Είπατε ότι θα φέρετε νομοθετικές βελτιώσεις. Μέχρι να τις φέρετε όμως οφείλω να πω και για τις υπόλοιπες διατάξεις του νομοσχεδίου που φέρετε στην επιτροπή και λέτε ότι θεραπεύετε την αναχρονιστική ορολογία που υπήρχε στους νομικούς κώδικες σε σχέση με τα άτομα με αναπηρία και ιδιαίτερα ως προς την ορολογία που αφορά τους κωφούς και βαρήκοους συμπολίτες μας.

Επί της αρχής και πάλι είμαστε απολύτως θετικοί σε κάθε παρέμβαση που διορθώνει αντιεπιστημονικούς και αναπηροφοβικούς αναχρονισμούς. Όμως τι προέκυψε από τη διαβούλευση με τους φορείς; Ότι οι διορθώσεις σας είναι μισές. Χρησιμοποιείτε όρους εξίσου αντιεπιστημονικούς και αναπηροφοβικούς για να διορθώσετε τα παλιά κατалоιπα. Περιμένουμε να δούμε τις διορθώσεις. Θα το δούμε και θα επανέλθουμε. Οφείλω να τα πω όμως αυτά που συζητήθηκαν στη Βουλή. Αποκαλείτε τους ομιλούντες κωφούς λες και δεν γνωρίζετε ότι οι κωφοί ομιλούν είτε μέσα από τη νοηματική είτε μέσα από τη γραπτή γλώσσα. Σας είπα και η ομοσπονδία των ατόμων με αναπηρία και η ομοσπονδία κωφών. Μέχρι στιγμής δεν φέρετε τίποτα. Θα το δούμε στην πορεία. Σας είπαν και στην ακρόαση με γραπτά υπομνήματα ότι δεν υπάρχει μη ομιλών κωφός.

Επίσης, η ΕΣΑΜΕΑ σάς είπε ότι χρησιμοποιείτε ακόμα έναν αναπηροφοβικό όρο αυτόν του διανοητικά ασθενούς. Δεν υπάρχει διανοητικά ασθενής. Υπάρχουν άτομα με νοητική αναπηρία. Και ρωτάμε γιατί ενώ υποτίθεται ότι εργαστήκατε εντατικά για αυτές τις αλλαγές στους νομικούς κώδικες καταλήξατε σε αυτά τα λάθη και σήμερα μας λέτε ότι θα φέρετε τις νομοθετικές σας διορθώσεις. Γιατί δεν συνεργαστήκατε σε βάθος με το αναπηρικό κίνημα; Γιατί δεν το ακούσατε; Γιατί δεν διορθώσατε τα σφάλματα αυτά; Δεν μας δώσατε καμμία απάντηση στην επιτροπή. Ελπίζω, λοιπόν, ότι θα το δούμε σύντομα αυτά.

Η Κυβέρνηση διατείνεται επίσης ότι με το παρόν νομοσχέδιο βελτιώνεται η πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στη δικαιοσύνη. Η δική μας εκτίμηση είναι ότι δεν υπάρχει τίποτα το ρηξικέλευθο σε αυτό το συγκεκριμένο πεδίο στο νομοσχέδιο και το μόνο που συμβαίνει είναι να ορίζετε έναν δικαστικό υπάλληλο και έναν δικαστικό λειτουργό ως υπεύθυνους σε κάθε δικαστήριο για να διερευνούν τα προβλήματα και να αναζητούν λύσεις. Επαρκεί αυτή η ανάθεση; Όχι βέβαια. Υπογραμμίστηκαν οι ανάγκες διασφάλισης της κινητικής προσβασιμότητας στα δικαστικά μέγαρα αλλά και η ανάγκη πρόσβασης στο σύστημα για τα άτομα με αναπηρία. Μας είπατε ότι το έχετε εξελίξει ότι έχετε κάνει μελέτες. Δεν έχουμε δει τίποτα μέχρι στιγμής να συμβαίνει. Σας ζητήσαμε και αυτές τις συγκεκριμένες μελέτες και δεν μας τις καταθέσατε.

Οι φορείς στην επιτροπή κατήγγειλαν ότι δίδονται καταθέσεις μέσα από τα αυτοκίνητα, ότι άνθρωποι με προβλήματα όρασης δεν μπορούν να έχουν πρόσβαση στις δικογραφίες, άνθρωποι που δεν μπορούν να αλληλεπιδράσουν με τη δικαιοσύνη γιατί δεν υπάρχουν υπηρεσίες μετάφρασης στη νοηματική. Τονίστηκε μάλιστα από το Σύλλογο Παραπληγικών Ελλάδος ότι υπάρχουν δικαστές με κινητική αναπηρία οι οποίοι λόγω της τραγικής υποδομής δεν μπορούν να ανέβουν στην έδρα για να κάνουν τη δουλειά τους. Απαντάει το νομοσχέδιο σε αυτές τις ανάγκες; Όχι βέβαια. Υπάρχει μία χαώδης απόσταση που πρέπει να διανύσει η πολιτεία για να διασφαλιστούν τα αυτονόητα. Κι εδώ η Κυβέρνηση έχει παρουσιάσει ένα μηδενικό έργο.

Τέλος, η Κυβέρνησή σας θριαμβολογεί για τη διάταξη που δίνει πρόσβαση στα άτομα με αναπηρία στη νομική βοήθεια. Επί της αρχής και πάλι το μέτρο είναι θετικό υπό την προϋπόθεση όμως ότι η νομική βοήθεια λειτουργεί. Παραδεχτήκατε, κύριε Υπουργέ, στην επιτροπή ότι οφείλονται σημαντικά ποσά σε αποζημιώσεις, σε δικηγόρους για τη νομική βοήθεια. Τα ποσά αυτά δεν πρόκειται να εκκαθαριστούν άμεσα. Άρα, για ποια πρόσβαση στη νομική βοήθεια μιλάμε όταν ο ίδιος ο θεσμός δυσλειτουργεί.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΣΤΗΣΡΑΣ (Υφυπουργός Δικαιοσύνης): Δεν είπα αυτό. Είπα ότι ψηφίστηκε διάταξη που δεν ψηφίσατε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Δεν παρακολουθείτε.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΑΛΑΜΑ: Στην επιτροπή αυτό είπατε. Αυτοί, λοιπόν, είναι οι λόγοι που ασκήσαμε οξυτάτη κριτική στην Κυβέρνηση για το παρόν νομοσχέδιο. Προφανώς με τις γενικές αρχές που αναφέρει συμφωνούμε όλοι. Θα δούμε, λοιπόν, και αυτά που θα φέρετε τώρα. Όμως όταν αυτές οι αρχές χρησιμοποιούνται ως προεκλογικό φύλλο συκής για να εμφανιστεί η Κυβέρνηση ως ευαίσθητη απέναντι σε άτομα με αναπηρία εμείς έχουμε καθήκον να καυτηριάζουμε τα κακώς κείμενα της πραγματικότητας και να μη συμβιβάζομαστε με τις ωραιολογίες και τις στρογγυλοποι-

ήσεις. Παλεύουμε, λοιπόν, για ένα αναπηρικό κίνημα ακηδεμνευτο και στεκόμαστε δίπλα στις καθημερινές διεκδικήσεις του. Δεν αρνούμαστε στα λόγια. Πιέζουμε με τα έργα.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Εγώ ευχαριστώ για την τήρηση του χρόνου. Παρακαλώ να κλείσει το σύστημα της ηλεκτρονικής εγγραφής ομιλητών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίαση, αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ», πενήντα μαθητρίες και μαθητές και τρεις συνοδοί εκπαιδευτικοί από το 3^ο Γενικό Λύκειο Δράμας.

Η Βουλή σας καλωσορίζει και σας εύχεται καλή πρόοδο.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Τον λόγο τώρα έχει η ειδική αγορήτρια του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής, η κ. Κωνσταντίνη (Νάντια) Γιαννακοπούλου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επιτρέψτε μου να ξεκινήσω την ομιλία μου κάνοντας μία μικρή τοποθέτηση, τουλάχιστον, για κάποια ζητήματα της επικαιρότητας, γιατί οι μέρες και οι μήνες περνούν και δυστυχώς τίποτα δεν αλλάζει, τίποτα, ειδικά προς το καλύτερο. Και το μήνα Γενάρη η ακρίβεια στο ράφι δεν λείπει να σταματήσει, ενώ ο γενικός πληθωρισμός κινείται στο 7%, οι ανατιμήσεις στα τρόφιμα φτάνουν μέχρι και το 15,4%, κάτι το οποίο δείχνει κατά κύριο λόγο την απουσία των ελέγχων στην αγορά, αλλά και την αναποτελεσματικότητα των μέτρων που λαμβάνει η Κυβέρνηση. Για άλλον ένα μήνα τα ευάλωτα νοικοκυριά και τα μεσαία στρώματα πληρώνουν το μάρμαρο της κρίσης, ενώ οι λίγοι και οι ισχυροί, αλλά και το ίδιο το κράτος, σωρεύουν έκτακτα κέρδη από τις αυξήσεις στις τιμές και τα έσοδα από την έμμεση φορολογία.

Είναι πλέον εμφανές και στον πιο καλόπιστο πολίτη της χώρας ότι η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας έχει αποτύχει πλήρως στην αντιμετώπιση της ακρίβειας παρά τις επικοινωνιακές της τακτικές.

Οι προτάσεις του ΠΑΣΟΚ για τη μείωση του ΦΠΑ σε βασικά είδη διαβίωσης, μαζί με πραγματικά αυστηρούς ελέγχους και επιβολή έκτακτης φορολόγησης των υπερκερδών των εταιρειών ενέργειας και των τραπεζών, παραμένουν η μόνη δίκαιη, η μόνη αποτελεσματική λύση απέναντι σε αυτό το τόσο μεγάλο πρόβλημα.

Επιτρέψτε μου, όμως, να αναφερθώ και στο επίδομα το οποίο ανακοινώθηκε μόλις χθες, ένα ακόμη επίδομα το οποίο ανακοινώνεται, αυτή τη φορά για τους συνταξιούχους οι οποίοι δεν είδαν καμία αύξηση στις συντάξεις τους λόγω της προσωπικής διαφοράς.

Και θα μου επιτρέψετε να πω ότι έχουμε κάθε δικαίωμα, κύριοι Υπουργοί, να κατηγορήσουμε την Κυβέρνηση για έλλειψη συνέπειας, επισημαίνοντας ότι εκλεχθήκατε μεταξύ άλλων και για να καταργήσετε ή έστω να τροποποιήσετε τον νόμο Κατρούγκαλου. Τριάμισι χρόνια μετά, όμως, όχι μόνο δεν έχετε καταργήσει την προσωπική διαφορά, όπως λέγατε, αλλά οικοδομήσατε πάνω σε αυτή και τώρα ο κ. Χατζηδάκης τάζει αυξήσεις διαρκώς που, όμως, οι συνταξιούχοι στα ΑΤΜ δεν τις βλέπουν. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Η Νέα Δημοκρατία έχει πλέον επισήμως επιδοθεί σε έναν εμπαιγμό μέσω των κάθε λογής pass. Αυτό το επίδομα το οποίο δίνεται πάλι εφάπαξ και σε μορφή μιας έκτακτης παροχής είναι ξεκάθαρα ένα Vote Pass πριν από την κάλπη, το οποίο επ' ουδενί δεν μπορεί να καλύψει το κενό το οποίο υπάρχει λόγω της προσωπικής διαφοράς. Λυπάμαι, αλλά έτσι είναι. Ούτε πρόκειται να λύσει το μόνιμο πρόβλημα το οποίο υπάρχει από την προσωπική διαφορά από τον νόμο Κατρούγκαλου το ότι μία φορά θα δώσετε 200 ή 300 ευρώ στους συνταξιούχους.

Εμείς έχουμε παρουσιάσει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο θέσεων που ως αντιπρόταση περιλαμβάνει την άμεση κατάργηση της προσωπικής διαφοράς από 1-1-2024 με την παροχή έως τότε

ενός εφάπαξ επιδόματος, το οποίο θα μπορεί να καλύπτει τις πληθωριστικές πιέσεις του σήμερα, όμως η Κυβέρνηση κωφεύει και σε αυτό. Και με ευθύνη σας, με δική σας ευθύνη, δημιουργείται και καλλιεργείται και συνεχίζεται -αυτό το οποίο έκανε και ο ΣΥΡΙΖΑ όταν ήταν κυβέρνηση- μια κοιλτούρα επιδοματικής και μόνο πολιτικής και ενός προτύπου πολίτη - πελάτη, ο οποίος -όπως θέλετε- απλώνει το χέρι ως επαίτης, παίρνει ένα μικρό επίδομα και νομίζετε, έχετε την ψευδαίσθηση, ότι αυτό θα εκφραστεί και στην κάλπη.

Είναι αδιανόητο να θεωρείτε ότι μπορεί με προεκλογικά επιδόματα να εξαγοράζετε την εύνοια του εκλογικού Σώματος. Και θα το καταλάβετε πολύ καλά και πολύ σύντομα ότι αυταπατάσθε με αυτές τις πρακτικές.

Εμείς, ως ΠΑΣΟΚ, μιλούμε για μόνιμες, για ριζικές λύσεις, για λύσεις αξιοπρέπειας απέναντι στους πολίτες, απέναντι στους μισθωτούς, απέναντι στους συνταξιούχους. Μιλάμε για την επαναφορά της ανταποδοτικότητας στη σύνταξη με άρση των αδικιών των νόμων Κατρούγκαλου και Βρούτση, με επαναφορά ενός νέου ΕΚΑΣ για τριακόσιες πενήντα χιλιάδες συνταξιούχους.

Αυτά είναι ζητήματα τα οποία πρέπει να δείτε: Μόνιμες λύσεις, οριστικές λύσεις, όχι για μία ακόμη φορά επιδοματικές πολιτικές. Και σήμερα πρέπει όλοι να κατανοήσουμε ότι δημιουργείται ένα πραγματικό πρόβλημα κοινωνικής συνοχής: Από τη μία, υπάρχουν οικογένειες, υπάρχουν νοικοκυριά που δεν τα βγάζουν πέρα ή αναγκάζονται να προχωρήσουν σε δραματικές περικοπές των δαπανών τους προκειμένου να μπορέσουν να ισορροπήσουν, προκειμένου να μπορέσουν να επιβιώσουν. Από την άλλη, υπάρχει η αισχροκέρδεια, υπάρχουν τα ανεξέλεγκτα υπερκέρδη και όχι μόνο από τους παρόχους ενέργειας, αλλά από ολόκληρους κλάδους της οικονομίας οι οποίοι έχουν σημειώσει ρεκόρ τζίρου και υπερκερδών, όταν η υπόλοιπη κοινωνία δυσκολεύεται, όταν η υπόλοιπη κοινωνία υποφέρει. Δυσκολίες, λοιπόν, για τη μέση οικογένεια και ανισότητες που μεγαλώνουν, υπερκέρδη για τους λίγους και εκλεκτούς που αρνείστε να φορολογήσετε. Και αυτά δεν λύνονται απλά και μόνο με επιδόματα ή με αποσπασματικές ρυθμίσεις. Αυτά λύνονται με σοβαρές αναδιανεμητικές πολιτικές, κάτι το οποίο, δυστυχώς, εσείς δεν θέλετε.

Τώρα, συζητούμε σήμερα το νομοσχέδιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης για την αρχή της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, επικαιροποίηση της ορολογίας του Αστικού Κώδικα, του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, του Ποινικού Κώδικα, του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, του Κώδικα Συμβολαιογράφων και του ν.4478/2017, για την εναρμόνισή της με τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία που κυρώθηκε με τον ν.4074/2012 και λοιπές διατάξεις για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη των ατόμων με αναπηρία.

Όπως έχω εκφράσει και στις τοποθετήσεις μου στις συνεδριάσεις των επιτροπών ως ειδική αγορήτρια του ΠΑΣΟΚ, η στάση μας βεβαίως και είναι απολύτως θετική. Και το ίδιο θετική ήταν, όπως διαπιστώσαμε και από την ακρόαση των φορέων, η αντίληψη και η άποψη όλων των φορέων. Και βεβαίως τοποθετήθηκαν οι πλέον αρμόδιοι, καθώς πρόκειται για ενώσεις ΑΜΕΑ και βεβαίως και για την Ομοσπονδία την ΕΣΑΜΕΑ, η οποία κάνει μια εξαιρετική δουλειά και εξαιρετικό αγώνα πρωτοστατώντας στο αναπηρικό κίνημα -και πρέπει αυτό να το πούμε και να δώσουμε τα συγχαρητήρια μας- για τη βελτίωση των συνθηκών των ατόμων με αναπηρία σε κάθε τομέα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, από τότε που υπάρχει ο άνθρωπος υπάρχουν βεβαίως και τα άτομα με αναπηρία. Αυτό το οποίο διαφέρει, όμως, από εποχή σε εποχή και από κοινωνία σε κοινωνία είναι ο τρόπος με τον οποίο ο καθένας μας αντιλαμβάνεται την αναπηρία και με τον οποίο η ίδια η κοινωνία και η πολιτεία αντιμετωπίζει τα άτομα με αναπηρία. Και αυτό είναι σημαντικό γιατί οι αντιλήψεις επηρεάζουν τον τρόπο που προσεγγίζουμε τα άτομα αυτά, τη στάση μας, τη συμπεριφορά μας απέναντί τους, καθώς και κυρίως τις πολιτικές που εφαρμόζονται για την αντιμετώπιση των θεμάτων που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία.

Επί αιώνες η κοινωνία έτεινε να βλέπει την αναπηρία ως ένα θέμα αποκομμένο από τα άλλα κοινωνικά ζητήματα, υπήρχε το

στίγμα, υπήρχαν προκαταλήψεις απέναντι στα άτομα με αναπηρία, οι οποίες αποτελούσαν και τον ισχυρότερο φραγμό για την ενσωμάτωσή τους, αλλά ακόμα και για τη δυνατότητα των ίσων ευκαιριών και πραγματικής πρόσβασης, προσβασιμότητας μάλ-λον, στην εκπαίδευση, στην απασχόληση, στην υγεία, στην ψυχαγωγία, σε κάθε τομέα της ζωής.

Ο 20ος αιώνας υπήρξε διεθνώς ιδιαίτερα σημαντικός για τον χώρο της αναπηρίας. Η αρνητική αντιμετώπιση και οι προκαταλήψεις οι οποίες υπήρχαν στην κοινωνία απέναντι στα άτομα με αναπηρίες άρχισαν να εξαλείφονται, τα άτομα με αναπηρία πέρασαν σε μια άλλη πλέον θεώρηση όσον αφορά τον τρόπο σκέψης, τις αντιλήψεις, αλλά και την αντιμετώπιση των καθημερινών τους προβλημάτων και σε αυτή την αλλαγή ουσιαστικό ρόλο διαδραμάτισε η δημιουργία διάφορων ειδικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων στήριξης για τα άτομα αυτά, αλλά κυρίως και οι ίδιες οι αλλαγές και οι τομείς οι οποίες υπήρξαν στη νομοθεσία και οι οποίες καθιέρωσαν τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα δικαιώματα αυτών των ανθρώπων και την προσβασιμότητά τους παντού.

Το σημερινό νομοσχέδιο κινείται ως προς την παραπάνω κατεύθυνση, βελτιώνει των συνθηκών για τα άτομα με αναπηρία. Η σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία είναι το πρώτο νομικά δεσμευτικό κείμενο για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικά για τα άτομα με αναπηρία. Υπογράφηκε από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ το 2006. Η Ελλάδα κύρωσε τη σύμβαση και το προαιρετικό πρωτό-κολλο με τον ν.4074/2012 και στη συνέχεια με τον ν.4488/2017 θεσπίστηκε ένα γενικό πλαίσιο ρυθμίσεων για την εφαρμογή της σύμβασης.

Στο άρθρο 3 της σύμβασης θεμελιώνεται η αρχή της μη διάκρισης ως μία από τις γενικές αρχές της σύμβασης. Και επιπλέον στο άρθρο 2 της σύμβασης διευκρινίζεται ρητά ότι οι διακρίσεις βάσει της αναπηρίας σημαίνει οποιαδήποτε διάκριση, αποκλεισμός ή περιορισμός βάσει της αναπηρίας, η οποία έχει ως σκοπό ή επίπτωση να εμποδίσει ή να ακυρώσει την αναγνώριση, από-λαυση ή άσκηση σε ίση βάση με τους άλλους όλων των ανθρω-πίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών στον πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό, πολιτιστικό, ατομικό ή οποιον-δήποτε άλλο τομέα. Περιλαμβάνει όλες τις μορφές των διακρί-σεων συμπεριλαμβανομένης και της άρνησης παροχής εύλογης προσαρμογής, ενώ κατά την ίση παράγραφο 2 του άρθρου 5 της σύμβασης τα συμβαλλόμενα κράτη απαγορεύουν όλες τις δια-κρίσεις βάσει της αναπηρίας και εγγυώνται στα άτομα ίση και αποτελεσματική νομική προστασία κατά των διακρίσεων για οποιοδήποτε λόγο.

Η επικαιροποίηση της ορολογίας των βασικών κωδικών της ελ-ληνικής νομοθεσίας και συγκεκριμένα η αναδιατύπωση όρων και η αντικατάσταση στερεοτυπικών και υποτιμητικών εκφράσεων σε άρθρα του Αστικού Κώδικα, του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, του Ποινικού Κώδικα, του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, συνολικά όλων των κωδικών, οι οποίοι υπάρχουν, τα οποία εμπεριέχουν αναχρονιστικούς όρους για τα άτομα με αναπηρία που δεν συ-νάδουν με την δικαιωματική προσέγγιση της αναπηρίας, σύμ-φωνα με τις οδηγίες για τη συμπεριληπτική γλώσσα στο πλαίσιο της στρατηγικής των Ηνωμένων Εθνών για τη συμπερίληψη των ατόμων με αναπηρία κρίνεται απολύτως αναγκαία.

Είναι μια βασική αλλαγή, ένας βασικός εκσυγχρονισμός, μια βασική απλή θα έλεγα μεταρρύθμιση, αυτονόητη, αναγκαία που πρέπει να γίνει. Και εμείς σαφώς ως ΠΑΣΟΚ δεν μπορούμε παρά να στηρίζουμε οποιαδήποτε αλλαγή κρίνεται αναγκαία, προκει-μένου να εξασφαλίζει την ίση μεταχείριση των ατόμων με ανα-πηρία, καθώς το ΠΑΣΟΚ πάντα πρωτοστατούσε μαζί με το αναπηρικό κίνημα στις μεγάλες τομές, στις μεγάλες αλλαγές, οι οποίες έγιναν στη χώρα μας υπέρ των ατόμων με αναπηρία. Και ακριβώς αυτή η στάση του ΠΑΣΟΚ διαχρονικά, κάνοντας λοιπόν τις μεγάλες αλλαγές για την συμπερίληψη και για την προσβασι-μότητα των ατόμων με αναπηρία, αυτό ακριβώς είναι αυτό το οποίο λέμε προοδευτική πολιτική, πολιτική η οποία παρέχει ίσα δικαιώματα σε πιο ευάλωτες, πιο ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες, όπως είναι τα άτομα με αναπηρία.

Αναρωτιέμαι, κυρίες και κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ, απέναντι σε βασι-κές αλλαγές που οφείλουν να γίνουν, όπως παραδείγματος χάριν

η αλλαγή αναχρονιστικών όρων μέσα στους κώδικες, απέναντι στα άτομα με αναπηρία, αυτό δεν είναι κάτι που οφείλει να γίνε-ται; Αυτό δεν είναι κάτι για το οποίο όλοι θα έπρεπε να ενώσουμε τη φωνή μας; Εσείς τι έχετε να πείτε γι' αυτό; Είναι προοδευτική πολιτική είτε να το καταγγέλλετε είτε να απέχετε από την ψηφο-φορία είτε να το καταψηφίζετε;

Εμείς, ως ΠΑΣΟΚ, δεν αντιλαμβανόμαστε την κοινοβουλευτική διαδικασία ως αντικείμενο μικροκομματικής πολιτικής και εκμε-τάλλευσης. Ό,τι είναι καλό, πάντα με υπευθυνότητα, με ευθύνη, με σοβαρότητα απέναντι στους Έλληνες πολίτες, απέναντι στην ελληνική κοινωνία το υπερψηφίζουμε. Ό,τι είναι λάθος και κακό το στηλιτεύουμε με τον πιο αυστηρό τρόπο πάντα με αντιπροτά-σεις. Όμως τόσο ευαίσθητα και σοβαρά ζητήματα, όπως είναι τα θέματα της περαιτέρω ενίσχυσης και διεύρυνσης των ατόμων με αναπηρία και των δικαιωμάτων τους, αυτό είναι κάτι το οποίο οφείλει να είναι πέρα από οποιαδήποτε μικροπολιτική σκοπιμό-τητα και μικροκομματική αν θέλετε αντιπολιτευτική στρατηγική.

Τώρα, όσον αφορά το υπόλοιπο σκέλος του νομοσχεδίου θα σταθώ στα άρθρα τα οποία αφορούν στην επέκταση του θεσμού της νομικής βοήθειας, χωρίς εισοδηματικά κριτήρια ένταξης στα άτομα με αναπηρία. Η αποτελεσματική άσκηση του δικαιώματος της δικαστικής ακρόασης και προστασίας εξακολουθεί να εξαρ-τάται από τους οικονομικούς πόρους του ενδιαφερόμενου προ-σώπου. Η εξάρτηση όμως της πρόσβασης στη δικαιοσύνη από την οικονομική κατάσταση μπορεί να οδηγήσει σε πλημμελή άσκηση και αδυναμία ασκήσεως του συνταγματικού δικαιώματος προς βλάβη των δικαιωμάτων των αδύναμων προσώπων.

Για τον λόγο αυτό και με δεδομένες τις αντικειμενικά αυξημέ-νες οικονομικές ανάγκες και δαπάνες των ατόμων με αναπηρία, επιβάλλεται η επέκταση της νομικής βοήθειας χωρίς εισοδημα-τικά κριτήρια ένταξης σε άτομα με αναπηρία για την πραγμά-τωση συνταγματικών επιταγών και την εκπλήρωση των διεθνών υποχρεώσεών μας.

Παράλληλα, κατά το άρθρο 13 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία τα συμβαλ-λόμενα κράτη οφείλουν να διασφαλίζουν στα άτομα με αναπηρία αποτελεσματική πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε ίση βάση με τους άλλους συμπεριλαμβανομένης και της παροχής διευκόλυνσης, προκειμένου να διευκολυνθεί ο αποτελεσματικός ρόλος τους ως άμεσων και έμμεσων συμμετεχόντων και ως μαρτύρων σε όλες τις νομικές διαδικασίες συμπεριλαμβανομένων και των ανακριτι-κών και λοιπών προκαταρκτικών σταδίων.

Τέλος -και τελειώνω, κύριε Πρόεδρε- στις τελικές παρατηρή-σεις και συστάσεις της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία συστήνεται στην Ελλάδα να διασφαλίσει την αποτελεσματική πρόσβαση στη δικαιοσύνη χωρίς καμία διάκριση και να εξασφαλίσει πρόσβαση σε νομικές υπηρεσίες και νομική βοήθεια σε όλους τους πολίτες. Όποτε προκύπτει ότι επιτυχώς με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις επιδιώ-κεται η άμεση και αποτελεσματική πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στη δικαιοσύνη, με την απευθείας συμπερίληψη του στους δικαιούχους της παροχής νομικής βοήθειας χωρίς εισοδη-ματικά κριτήρια.

Και κλείνω, μισό λεπτό θα χρειαστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αν κοιτάξουμε γύρω μας θα δούμε πολλά άτομα με αναπηρία τα οποία έχουν υπερβεί τις δυ-σκολίες τους, έχουν ενσωματωθεί στην κοινωνία ενεργά, παρα-γωγικά και είναι χρήσιμα, απολύτως χρήσιμα μέλη της. Όμως, η υπέρβαση αυτή κατά το μεγαλύτερο μέρος είναι προϊόν δικής τους υπερπροσπάθειας -αυτή είναι η πραγματικότητα, αυτή είναι η αλήθεια- και λιγότερο υποστήριξης ημών, των υπολοίπων ατό-μων της κοινωνίας και ιδιαίτερα της πολιτείας.

Είναι καιρός λοιπόν όλοι, πολίτες και πολιτεία, να συνειδητο-ποιήσουμε το χρέος μας προς τα άτομα αυτά και να τα διευκο-λύνουμε στην προσπάθειά τους να ρίξουν τα εμπόδια τα οποία περιορίζουν την έκφραση της ταυτότητάς τους στην ισότιμη συμ-μετοχή και προσβασιμότητα σε όλους τους τομείς της κοινωνι-κής και της προσωπικής ζωής του ανθρώπου.

Σήμερα με το νομοσχέδιο αυτό, θεωρώ ότι γίνεται ένα βήμα ένα σημαντικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση και στον τομέα της δικαιοσύνης. Υπάρχουν πολλοί ακόμη τομείς που πρέπει να

δούμε και πολλοί ακόμα πιο σοβαροί, εγώ θα έλεγα. Τις προάλλες, κύριε Υπουργέ, σε μία συνάντηση γυναικών στο Αιγάλεω που βρίσκουμε μία γυναίκα με αναπηρία πάνω από 67%, με μια σοβαρή πάθηση μου έλεγε και μου έκανε την εξής ερώτηση και ήθελα να την απευθύνω και στο υπόλοιπο Σώμα.

Πώς μπορούμε πραγματικά να επιβιώσουμε με μια αναπηρική σύνταξη 360 ευρώ, με αυτή την ακρίβεια, με όλη αυτή την πίεση την οποία δεχόμαστε; Πείτε μου, πώς είναι δυνατόν; Αυτό είναι κάτι που επιτέλους πρέπει να το δούμε σοβαρά εδώ στη Βουλή των Ελλήνων και ειδικά εσείς ως Κυβέρνηση, όταν μάλιστα μας λέτε -και είναι- ότι οι ρυθμοί της οικονομίας πάνε καλά. Αυτό που πρέπει πρωτίστως να γίνει είναι να αναδείξουμε και να βάλουμε στο κέντρο των πολιτικών μας, ειδικά τις πιο ευάλωτες ομάδες, ειδικά όπως είναι τα άτομα με αναπηρία, προκειμένου να στηριχθούν ουσιαστικά, γιατί να με 360 ευρώ σύνταξη κανένας δεν μπορεί να επιβιώσει τη σημερινή ημέρα. Αυτά είναι αυτά που πρέπει να δούμε και να λύσουμε άμεσα.

Σας ευχαριστώ θερμά.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Θα ήθελα να κάνω μια ανακοίνωση προς το Σώμα.

Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Κοινοβουλευτικής Δεοντολογίας καταθέτει την έκθεσή της στην αίτηση της Εισαγγελικής Αρχής για τη χορήγηση άδειας άσκησης ποινικής δίωξης κατά Βουλευτή.

Τον λόγο έχει η κ. Μαρία Κομνηνάκη από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΜΝΗΝΑΚΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Με το σχέδιο νόμου που φέρνει η Κυβέρνηση στην πραγματικότητα κανείς δεν θα έχει σοβαρό λόγο να διαφωνήσει. Γνωρίζοντας όμως, ότι απέχει πολύ από αυτό που ευαγγελίζεται ο τίτλος του, από το να εξασφαλίσει ίση μεταχείριση και ίση πρόσβαση στα άτομα με αναπηρία και στη δικαιοσύνη, πόσο μάλλον σε τόσους άλλους τομείς της κοινωνικής ζωής.

Διότι τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ανάπηροι στην εργασία, την εκπαίδευση, την υγεία, την κοινωνική ασφάλιση, την κοινωνική ζωή γενικότερα δεν επιλύονται με ευχολόγια ή ανέξοδες λύσεις, όπως επιχειρούν βέβαια διαχρονικά οι αστικές κυβερνήσεις.

Σ' αυτή ακριβώς τη λογική εντάσσεται και το συγκεκριμένο νομοσχέδιο σχετικά με την πρόσβαση των ΑΜΕΑ στη δικαιοσύνη. Φυσικά και συμφωνούμε ότι πρέπει να αλλάξουν αναχρονιστικές ή και προσβλητικές ορολογίες που τους αφορούν, όπως είναι αποτυπωμένες και στους διάφορους δικαστικούς κώδικες. Ωστόσο, αναρωτιόμαστε, αυτό είναι το κύριο ζήτημα; Αν μετονομαστούν οι κωφάλαλοι σε μη ομιλώντες κωφούς ή κωφοί θεωρούμε ότι κάναμε κάτι σημαντικό και ικανοποιήσουμε τις υποχρεώσεις μας; Που ακόμη κι αυτό βεβαίως στο κείμενο δεν έχει γίνει με τον σωστότερο τρόπο, όπως επισημαίνουν οι αρμόδιοι φορείς με συγκεκριμένες παρατηρήσεις. Θα δούμε και τις νομοτεχνικές.

Το ουσιαστικότερο όμως είναι ότι πίσω από τον εξωραϊσμό της ορολογίας -που ξαναλέμε ότι είναι επιβεβλημένος και δεν έχουμε διαφωνία με αυτό, εξάλλου, στα άρθρα θα τοποθετηθούμε συγκεκριμένα-, ο οποίος όμως δεν κοστίζει τίποτα, το αστικό κράτος προσπαθεί να κρύψει την πραγματική στρατηγική απέναντι στα άτομα με αναπηρία που είναι βέβαια εναρμονισμένη με αυτή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τελικά είναι αντιλαϊκή και αντιαναπηρική. Όταν για παράδειγμα δεν υπάρχει πολιτική πρόληψης της αναπηρίας, όταν μόνο το 5% των ατόμων με αναπηρία εισάγονται στην εργασία, όταν η αποκατάσταση της αναπηρίας γίνεται κατά κύριο λόγο στον ιδιωτικό τομέα και με ίδια έξοδα, όταν μέσω των κέντρων πιστοποίησης αναπηρίας μειώνονται συστηματικά τα ποσοστά αναπηρίας και κόβονται τα επιδόματα, πράγμα που αντικατοπτρίζεται και στον φετινό προϋπολογισμό όπου προβλέπεται στον ΟΠΕΚΑ μείωση των εσόδων κατά 310 εκατομμύρια ευρώ, τότε μπορούμε πράγματι να μιλάμε για φιλοαναπηρικές πολιτικές, ισοτιμία και ανθρώπινα δικαιώματα; Κουβέντα λοιπόν για ό,τι αποτελεί κόστος και προϋποθέτει το αστικό κράτος να βάλει το χέρι στην τσέπη.

Όμως, ακόμη κι αν μιλήσουμε μόνο για τα ζητήματα που αφο-

ρούν την πρόσβαση στη δικαιοσύνη, όπως προβλέπονται με τις διατάξεις του νομοσχεδίου, αλήθεια, κύριοι Υπουργοί, πώς θα εξασφαλιστεί η προσβασιμότητα των ΑΜΕΑ στις υπηρεσίες της δικαιοσύνης χωρίς την πρόσληψη επιπλέον προσωπικού, χωρίς τη διαμόρφωση της κατάλληλης υλικοτεχνικής υποδομής; Ήταν ιδιαίτερα αποκαλυπτικοί οι φορείς στις περιγραφές τους. Νομίζω ότι προέχει και να επαναλάβουμε τις συνθήκες που αντιμετωπίζουν και είναι γνωστές.

Αντιμετωπίζονται ακόμα, άραγε, αποτελεσματικά τα προβλήματα τους με το να ορίζεται ένας αρμόδιος δικαστικός υπάλληλος σε κάθε δικαστήριο που θα ασχολείται με αυτή την κατηγορία του συνανθρώπων μας, την ίδια ώρα που εξακολουθούν να υπάρχουν στα δικαστήρια, με ευθύνη όλων σας βέβαια, τεράστια κενά σε δικαστικούς υπαλλήλους; Δεν είναι τυχαίο εξάλλου κατά τη γνώμη μας που δεν εμφανίστηκε η Ομοσπονδία Δικαστικών Υπαλλήλων για να τοποθετηθεί στο νομοσχέδιο. Αυτός για παράδειγμα ο ένας υπάλληλος στα μεγάλα Πρωτοδικεία της Αθήνας και αλλού θα αναλαμβάνει την εξυπηρέτηση όλων εκείνων που έχουν ιδιαίτερη ανάγκη βοήθειας για την πρόσβαση στις υπηρεσίες και λύθηκε το πρόβλημα; Θα τους παίρνει μάλλον στην πλάτη του γιατί στο Πρωτοδικείο της Αθήνας δεν λειτουργούν και τα ασανσέρ στα περισσότερα κτήρια. Ή στις γραμματείες σε ορισμένα περιφερειακά δικαστήρια με έναν ή δύο υπαλλήλους αυτός ο ίδιος υπάλληλος θα ορίζεται υπεύθυνος για τα άτομα με αναπηρίες; Δεν ξέρω για ποιον αποτελεί μεγαλύτερο εμπαιγμό. Προς εκείνους τους συμπολίτες μας ή προς τους ίδιους τους δικαστικούς υπαλλήλους;

Είναι προφανές ότι τέτοιες ρυθμίσεις, παρ' ό,τι επί της αρχής δεν μπορεί να διαφωνήσει κανείς, γίνονται περισσότερο για τις εντυπώσεις παρά για την ουσιαστική διεκδίκηση και επίλυση των προβλημάτων. Μήπως αντιμετωπίζονται ακόμα αποτελεσματικά τα προβλήματα την ίδια ώρα που συνολικά η κτιριακή και η υλικοτεχνική υποδομή των δικαστηρίων παραμένει άθλια και ανεπαρκής;

Πώς λοιπόν με τέτοιες αρνητικές προϋποθέσεις θα αντιμετωπιστούν οι ειδικές και σύνθετες ανάγκες των αναπήρων; Όμως, ακόμα και η ρύθμιση για τη συμπερίληψη στον κατάλογο της πολύπαθης νομικής βοήθειας -αναφέρομαι στη δυνατότητα που δίνετε στους ανάπηρους με ποσοστό 67% και πάνω, ανεξάρτητα από το εισόδημά τους, με την οποία φυσικά και συμφωνούμε- θα λύσει για παράδειγμα το πρόβλημα των αναπήρων και των οικογενειών τους που απειλούνται με πλειστηριασμούς κατοικίας από τις τράπεζες, από τα αρπακτικά των funds ή το δημόσιο;

Είδαμε πολύ πρόσφατα ένα τέτοιο παράδειγμα. Θα λύσει το πρόβλημα αυτών που απειλούνται με διακοπή του ρεύματος ή του νερού; Θα έρχεται το αστικό κράτος να κατάρχει, να βγάζει στον πλειστηριασμό το σπίτι ενός ΑΜΕΑ από τα λαϊκά στρώματα και το πρόβλημα είναι αν θα του παράσχει τελικά δωρεάν δικηγόρο για να πάει στα δικαστήρια να τον υπερασπιστεί. «Να σε κάψω Γιάννη μου, δηλαδή, να σε αλείψω λάδι».

Κενό γράμμα, όμως, παραμένει, αν δεν αγγίζει και τα όρια της πρόκλησης, η πρόβλεψη στο άρθρο 3 για την ίση μεταχείριση των ατόμων με αναπηρίες και χρονίως πασχόντων στα θέματα κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής ασφάλισης, της υγειονομικής περίθαλψης, στην εκπαίδευση και σε άλλες κοινωνικές παροχές. Αυτή βέβαια πρέπει να εξασφαλίζεται, δεν διαφωνεί κανείς. Εξασφαλίζεται, όμως, στην πραγματικότητα; Γιατί τελικά δεν έχει καμμία σχέση με τη σκληρή πραγματικότητα που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία και οι οικογένειές τους, των φτωχών λαϊκών στρωμάτων, που έχουν πολλαπλά χτυπηθεί από αντεργατικά και αντιλαϊκά μέτρα όλων των κυβερνήσεων, τουλάχιστον τα τελευταία είκοσι χρόνια, με τις συνέπειες βέβαια, να γίνονται ακόμη πιο δραματικές, τα χρόνια της κρίσης και της πανδημίας με μειώσεις σε μισθούς και συντάξεις, ενώ αυτοί που παίρνουν επιδόματα μέσω της διαδικασίας των ΚΕΠΑ έχουν μειωθεί κατά ογδόντα χιλιάδες και τα επιδόματα είναι παγωμένα εδώ και ένδεκα χρόνια.

Τα τελευταία δέκα χρόνια οι συνταξιούχοι αναπηρίας του ΙΚΑ από το 14% του συνόλου των συνταξιούχων που ήταν μειώθηκαν μόλις στο 5%. Αυτή είναι η ίση πρόσβαση, λοιπόν, στην κοινωνική ασφάλιση, ενώ φτάσατε στο σημείο ακόμα και να κόψετε το επί-

δομα από τα ορφανά παιδιά που έπαιρναν τη σύνταξη του θανόντα γονιού τους, δημιουργώντας τραγικές καταστάσεις για τις οικογένειές τους.

Την ίδια στιγμή με τους αντιασφαλιστικούς νόμους Κατρούγκαλου και Βρούτση οι αναπηρικές συντάξεις έχουν γίνει κυριολεκτικά φιλοδώρημα, εκτός βέβαια αν εννοείτε ως ίση μεταχείριση το τσεκούρεμα των συντάξεων, που πράγματι γίνεται προς πάσα κατεύθυνση.

Το ίδιο συμβαίνει και με την υγειονομική περίθαλψη όπου με σειρά αποφάσεων περικοπών δραματικά οι θεραπείες σε μια σειρά κατηγορίες φυσικοθεραπείες, εργοθεραπείες, λογοθεραπείες κ.λπ.. Ανάλογες περικοπές έγιναν και στις παροχές τεχνολογικών βοηθημάτων.

Ταυτόχρονα, οι ιδιωτικοποιήσεις στην υγεία, την πρόνοια και την αποκατάσταση, οι αντιασφαλιστικοί νόμοι, έχουν οδηγήσει στην εξαθλίωση ένα μεγάλο κομμάτι των αναπήρων και των οικογενειών τους με τα χαμηλότερα εισοδήματα. Και, ξέρετε, ο ανάπηρος πρώτα και κύρια έχει ανάγκη από όλες τις υπηρεσίες υγείας και αποκατάστασης για να καλύπτει με τον καλύτερο τρόπο και με όρους αξιοπρέπειας και ασφάλειας ό,τι έχει κατακτήσει η επιστήμη, ώστε να μπορεί να αντιμετωπίζει τα συγκεκριμένα προβλήματα που έχει.

Το τσουνάμι της ακρίβειας σήμερα, σκορπίζει ακόμη μεγαλύτερη απόγνωση και απελπισία στις οικογένειες των ατόμων με αναπηρία και σε όλο τον κόσμο βέβαια. Οι διαμαρτυρίες, οι αγώνες που εμφανίζονται αφήνουν την Κυβέρνησή σας αδιάφορη, η οποία ως τώρα δεν έχει ανταποκριθεί στα ζωτικά αιτήματα που έχει προβάλει το αγωνιστικό αναπηρικό γονεϊκό κίνημα και απαντάτε σε αυτούς με τα διάφορα Pass και Voucher για να έχουν κι εδω ισότητα στη φτώχεια.

Γι' αυτό τελικά αποδεικνύεται προσχηματικό το ενδιαφέρον της Κυβέρνησης περί προσβασιμότητας των ΑΜΕΑ, και μένει μόνο σε ανέξοδες νομοθετικές επιλογές, όταν, ακόμα και για αναγκαίες υπηρεσίες και προϊόντα χρειάζεται να βάζουν βαθιά το χέρι στην τσέπη.

Τελικά, αυτό που σας ενδιαφέρει και εξασφαλίζετε είναι το πώς τα εμπορεύματα των διαφόρων ομίλων θα αποκτούν πρόσβαση στους πελάτες ΑΜΕΑ και όχι πώς αυτά θα εξασφαλίζονται ελεύθερα για όλους.

Το ΚΚΕ, όπως επαναληφμένα έχουμε αναδείξει, διεκδικεί, με βάση τις πρόσθετες ανάγκες των αναπήρων και με στόχο την άμεση ανακούφιση των ιδίων και των οικογενειών τους, ένα αποκλειστικά δημόσιο και δωρεάν σύστημα υγείας, πρόνοιας, ειδικής αγωγής και αποκατάστασης, με απαγόρευση κάθε επιχειρηματικής δράσης και δράσης των ΜΚΟ. Μέτρα προστασίας από την ακρίβεια. Κανένα λαϊκό σπίτι να μην μένει χωρίς ρεύμα, τηλεφωνο και τρόφιμα. Κατάργηση όλων των φόρων στο ρεύμα, τα είδη πλατιάς λαϊκής κατανάλωσης. Γενναία μείωση τιμών και πλαφόν στα βασικά είδη, την ενέργεια, το φυσικό αέριο και τα καύσιμα. Κατάργηση του Χρηματιστηρίου Ενέργειας.

Διεκδικούμε να καταργηθεί τώρα για τα ΑΜΕΑ η πληρωμή των δημοτικών τελών. Να αυξηθούν όλα τα επιδόματα αναπηρίας κατά 100 ευρώ, με πρόβλεψη τέτοια ώστε κανένα επίδομα και σύνταξη να μην πέφτει κάτω από τα 650 ευρώ.

Διεκδικούμε την επαναφορά των επιδομάτων αναπηρίας στα ορφανά παιδιά ΑΜΕΑ, που κόπηκε επειδή παίρνουν τη σύνταξη του θανόντα γονιού τους. Επέκταση των επιδομάτων και στις κατηγορίες που μέχρι σήμερα δεν παίρνουν, τους κωφούς, τους μεταξύ δεκαοκτώ και εξήντα πέντε ετών, τους πάσχοντες από άνοια, Άλτσχάιμερ κ.α.. Να μην κόβεται το επίδομα αναπηρίας από τους εργαζόμενους και τους συνταξιούχους.

Διεκδικούμε γενναία επιχορήγηση του ΕΟΠΥΥ από τον κρατικό προϋπολογισμό, για να καλύπτονται κατά 100% από το κράτος τα αναγκαία φάρμακα, εξετάσεις, θεραπείες και τεχνολογικά βοηθήματα, σύμφωνα με τα παραπεμπτικά των γιατρών, χωρίς πλαφόν και εξαιρέσεις, ανεξάρτητα αν είναι ασφαλισμένοι ή ανασφάλιστοι, Έλληνες, μετανάστες ή πρόσφυγες.

Διεκδικούμε μαζικές προσλήψεις μόνιμου προσωπικού όλων των ειδικοτήτων για την ενίσχυση των δημόσιων υπηρεσιών υγείας, πρόνοιας, ειδικής αγωγής και αποκατάστασης. Να μην γίνεται καμμία απόλυση συμβασιούχου και να απαγορευθούν οι

απολύσεις των αναπήρων και των γονέων ΑΜΕΑ.

Να επανέλθει η διάταξη που είχε καταργηθεί για τη συνταξιοδότηση όλων των γονέων, κηδεμόνων και συμπαραστών με εικοσι πέντε χρόνια υπηρεσίας ή επτάμισι χιλιάδες ένσημα. Και σε περίπτωση που υπάρχει ζευγάρι, να ισχύει η δυνατότητα και για τους δύο.

Σύνταξη γήρατος στα εξήντα χρόνια στις μητέρες βαριά αναπήρων παιδιών που έχουν συμπληρώσει χίλια πεντακόσια ένσημα τα πρώτα δέκα χρόνια της ασφάλισής τους και σταμάτησαν την εργασία τους για να φροντίσουν το παιδί τους.

Να διευκολύνονται σε βάρδιες, ακόμη και να απαγορεύεται η νυχτερινή εργασία σε όσους έχουν ευθύνη βαριά ανάπηρου. Να επεκταθεί το μειωμένο ωράριο και η ειδική άδεια που ισχύει για τους γονείς των παιδιών με αναπηρία στο δημόσιο και τους γονείς κηδεμόνες ή συμπαραστές των ατόμων με αναπηρία και στον ιδιωτικό τομέα.

Να αναβαθμιστούν τώρα οι υπάρχουσες δημόσιες δομές, όπως τα ιδρύματα χρόνιων παθήσεων, με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Δηλαδή, με εκσυγχρονισμό των κτιριακών και ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων, με μαζικές προσλήψεις μόνιμου προσωπικού όλων των ειδικοτήτων, χρηματοδότηση με βάση τις ανάγκες, αλλά και δημιουργία νέων σύγχρονων δημόσιων δομών, πλήρως εξοπλισμένων και στελεχωμένων, χρηματοδοτούμενων αποκλειστικά από τον κρατικό προϋπολογισμό, με δωρεάν υπηρεσίες ανοιχτής ή κλειστής περιθαλψής ή φιλοξενίας, προσωρινής ή μόνιμης παραμονής των βαριά αναπήρων για τη στήριξη αυτών και των οικογενειών τους.

Ζητάμε προσωπικό βοηθό για όλους τους ανάπηρους που έχουν ανάγκη, παιδιά και ηλικιωμένους, χωρίς όρια ηλικίας, εντακνόμενοι με μόνιμη και σταθερή δουλειά σε δημόσιες δομές στο πλαίσιο ενός Εθνικού Συστήματος Υγείας και πρόνοιας, με καμμία βέβαια εμπλοκή διαφόρων εταιρειών και ιδιωτών.

Ζητάμε γενναίο πρόγραμμα χτισίματος νέων σύγχρονων ειδικών σχολείων, για να εξασφαλιστεί η κάλυψη όλων των μαθητών που έχουν ανάγκη ειδικό σχολείο και να σταματήσει αυτό το αίσχος των υπεράριθμων και επικίνδυνων ειδικών σχολείων.

Πρέπει να αντικατασταθούν επιτέλους και εδω και τώρα τα ακατάλληλα κτήρια, που τελικά αποτελούν και την πλειοψηφία των περιπτώσεων. Να καταργηθεί, ιδιαίτερα σε αυτές τις ευαίσθητες κατηγορίες, ο απαράδεκτος θεσμός των αναπληρωτών, να μονιμοποιηθούν όλοι οι εκπαιδευτικοί και οι εργαζόμενοι στην ειδική αγωγή.

Ζητάμε ολόπλευρα μέτρα στήριξης των αναπήρων φοιτητών, με μόνιμους διερμηνείς νοηματικής γλώσσας στα πανεπιστήμια, βιβλία Μπράιγ, μεγέθυνση για τους φοιτητές και βέβαια, δημόσιο σύστημα μεταφοράς και υπηρεσία στήριξης των φοιτητών στις σχολές.

Ενίσχυση με μόνιμο προσωπικό όλων των ΚΔΑΠ ΑΜΕΑ, ένταξη τους στο δημόσιο, κατάργηση της επιχειρηματικής δράσης, μονιμοποίηση όλων των συμβασιούχων. Εξασφάλιση λειτουργίας όλων των δομών που ανήκουν σε ΜΚΟ με την ευθύνη του κράτους και ένταξη τους στο δημόσιο. Γιατί δεν μπορεί κανένα παιδί χωρίς οικογένεια, κανένα κακοποιημένο παιδί, κανένα παιδί με αναπηρία ή συνάνθρωποί μας με βαριά αναπηρία και ηλικιωμένοι να είναι στα χέρια ιδιωτών, με τα διάφορα τραγικά που βλέπουμε να επαναλαμβάνονται.

Να δημιουργηθεί δημόσιο δίκτυο προστατευόμενων εργαστηρίων για τους ανθρώπους με νοητική στέρηση, πολλαπλές αναπηρίες και ψυχικές παθήσεις, με πλήρη εργασιακά δικαιώματα και 100% απορρόφηση των προϊόντων τους από το κράτος.

Όλα αυτά έχουν ανάγκη πραγματικά τα άτομα με αναπηρία, οι χρονίως πάσχοντες. Όλα αυτά όμως αντιμετωπίζονται ως κόστος από όλες διαχρονικά τις κυβερνήσεις. Γι' αυτό και επιλέγετε να περιορίζετε και να νομοθετείτε τέτοιες ανέξοδες λύσεις, για να τους «χρυσώνετε το χάπι».

Για τον λόγο αυτό, επί της αρχής θα τοποθετηθούμε με το «παρών» στο νομοσχέδιο και βέβαια θα διαφοροποιηθούμε σε συγκεκριμένα άρθρα και διατάξεις αυτού.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κυρίες και κύριοι συγγραφείς, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεω-

ρεία παρακολουθούν τη συνεδρίαση, αφού συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Εργαστήρι Δημοκρατίας» που οργανώνει το Ίδρυμα της Βουλής, είκοσι τέσσερις μαθήτριες και μαθητές και δύο συνοδοί εκπαιδευτικοί από το 1^ο Δημοτικό Σχολείο Μοσχάτου.

Η Βουλή σας καλωσορίζει και σας εύχεται καλή πρόοδο.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Τον λόγο τώρα έχει ο ειδικός αγορητής της Ελληνικής Λύσης, ο κ. Κωνσταντίνος Χήτας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ: Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υφυπουργέ, φέρνεται ένα νομοσχέδιο με το οποίο, όπως υποστηρίζετε, προωθείτε την πλήρη συμμετοχή των συνανθρώπων μας που αντιμετωπίζουν προβλήματα υγείας, κινητικά προβλήματα ή προβλήματα ακοής ή όρασης. Ακούγεται πάρα πολύ καλό.

Θα πει κανείς ότι φέρνει αυτή η πολύ καλή Κυβέρνηση, όπως είστε εσείς, αυτό το νομοσχέδιο και δεν θα το ψηφίσουν τα κόμματα; Θέλω να θέσουμε κάποια ερωτήματα και κάποιες δικές μας ενστάσεις που έχουμε. Θα σας πούμε και ποια θα είναι η τοποθέτησή μας επί της αρχής τουλάχιστον.

Γιατί έπρεπε να περάσουν πραγματικά -απαντήστε μας κάποια στιγμή όταν θα μιλήσετε εσείς ή ο Υπουργός- τρεις ή τέσσερις χρόνια αφότου αναλάβετε τη διακυβέρνηση της χώρας, τρεις ή τέσσερις χρόνια αφότου χτίσατε το επιτελικό κράτος, για να φέρετε αυτό το πολύ ευαίσθητο νομοσχέδιο που αφορά τους ανθρώπους αυτούς; Το ερώτημα είναι γιατί έπρεπε να φτάσουμε προεκλογικά στο παρά παραπέντε για να το φέρετε για τους συνανθρώπους μας αυτούς;

ΘΕΟΧΑΡΗΣ (ΧΑΡΗΣ) ΘΕΟΧΑΡΗΣ: Να την κλείσουμε τη Βουλή από τώρα; Ψηφίζουμε νομοσχέδια.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ: Αυτά τα ερωτήματα σας τα υποβάλλουμε και τα υποβάλαμε και στη συζήτηση των επιτροπών. Και εσείς, κύριε Υφυπουργέ, είπατε ότι δεν έχει κλείσει ακόμα η Βουλή -είπατε μάλιστα «διακρίνω μία κόπωση»- και ότι εσείς συνεχίζετε το κυβερνητικό σας έργο, όπως έσπευσε και ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος να σας δικαιολογήσει.

Δεν θα μιλάτε για κόπωση σε εμάς. Τουλάχιστον σε μας δεν θα μιλάτε για κόπωση. Είμαστε το μοναδικό κόμμα που είναι παρόν σε όλες τις συνεδριάσεις, πάντα μελετημένο και -αν θέλετε, πάρτε το μικρόφωνο και διαψεύστε το- σε όλες τις επιτροπές, σε όλα τα νομοσχέδια που έρχονται για ψήφιση στην Ολομέλεια. Και δεν είμαστε μόνο παρόντες, αλλά πάντα έχουμε τις προτάσεις μας, τις παρατηρήσεις μας, τα επιχειρήματά μας, με αποδείξεις, με στοιχεία και με γνώμονα πάντα το εθνικό συμφέρον.

Και αν μιλάτε για κόπωση, στην οποία αναφερθήκατε, μάλλον έχετε καταλάβει ότι η δική σας πλευρά έχει υποστεί μια κόπωση. Γιατί όποτε συζητάμε στη Βουλή, η Αίθουσα είναι σχεδόν άδεια. Άρα, λοιπόν, δεν θα μιλάτε για κόπωση σε μας. Απόντες οι Βουλευτές, που πληρώνονται όμως κανονικά.

Το νομοσχέδιο που συζητάμε είναι πάρα πολύ σημαντικό. Δεν υπάρχει καμμία αμφιβολία. Και είναι σημαντικό, όχι γιατί είναι άμεσο και αποτελεσματικό, γιατί εδώ εμείς θεωρούμε ότι έχουμε πάλι μια χαμένη ευκαιρία από την πλευρά της Κυβέρνησης. Είναι σημαντικό, γιατί αφορά αυτούς τους συνανθρώπους μας. Και εδώ δεν μιλάμε για κατηγορίες και υποκατηγορίες ανθρώπων ή ατόμων.

Πρόκειται για τους συνανθρώπους μας για τους οποίους η πολιτική πρέπει να διασφαλίζει το αυτονόητο. Ποιο είναι το αυτονόητο; Η ισότιμη πρόσβαση, η ισότιμη συμμετοχή σε όλους τους τομείς, σε όλες τις δραστηριότητες της ζωής και φυσικά της κοινωνίας.

Και δεν ζητάμε χάρες. Αυτοί οι άνθρωποι ούτε χάρη ζητάνε ούτε ελεημοσύνη ζητάνε. Διεκδικούν το αυτονόητο. Διεκδικούν την προσοχή της πολιτείας σύμφωνα με το Σύνταγμα και φυσικά σύμφωνα με διεθνή ευρωπαϊκά κείμενα αλλά και συνθήκες. Γιατί παρά τα όσα αυτονόητα οι συνάνθρωποί μας αντιμετωπίζουν, κύριε Κώτσηρα, και ανισότητες, αντιμετωπίζουν και αποκλεισμούς, αντιμετωπίζουν και διακρίσεις, που το επιτελικό κράτος δεν έχει αντιμετωπίσει αποτελεσματικά όλο αυτό το χρονικό διάστημα.

Θα αναφερθώ για παράδειγμα στην περίοδο της πανδημίας με τους περιορισμούς που επιβάλατε εσείς ως Κυβέρνηση, όπου τα προβλήματα που είχαν να αντιμετωπίσουν οξύνθηκαν. Κι όλα αυτά την ίδια στιγμή που το κόστος ζωής, οι δαπάνες γι' αυτούς, είναι ακόμη ακριβότερα.

Όταν λέω αποτελεσματική αντιμετώπιση, κύριε Υπουργέ, εννοώ -αυτό είναι που μάλλον σας διαφεύγει- μια ολοκληρωμένη στρατηγική, με σειρά μέτρων, με συντονισμό, με συνεργασία όλων των αρμόδιων φορέων, για να υπάρξουν απτά αποτελέσματα. Και τα αποτελέσματα αυτά σημαίνουν υλοποίηση της αρχής της μη διάκρισης και σημαίνουν και κατάργηση άμεσων και έμμεσων διακρίσεων.

Γι' αυτό ξέρετε, κύριε Υφυπουργέ, δεν αρκεί η Κυβέρνηση να φέρνει νόμους που αγγίζουν επιφανειακά μόνο το σοβαρό αυτό πρόβλημα. Πρέπει να προχωρήσουμε στην πράξη, δηλαδή στη διαφύλαξη, στη δημιουργία του κατάλληλου περιβάλλοντος, των κατάλληλων προϋποθέσεων και των δικλίδων. Με αυτόν τον τρόπο θα γίνουν πράξη αυτό που λέμε η ελεύθερη ανάπτυξη προσωπικότητας, οι ίσες ευκαιρίες, η ισότιμη συμμετοχή κ.λπ.. Δεν μπορεί να μιλάμε, δηλαδή, για προσβασιμότητα χωρίς αυτή να παίρνει σάρκα και οστά, χωρίς η πολιτεία να πάρει μέτρα στοχευμένα.

Κάνουν ακόμη χειρότερα αυτή την κατάσταση που περιγράφουμε η διάσπαρτη και η δαιδαλώδης αν θέλετε νομοθεσία, οι απαραίτητες υπουργικές αποφάσεις που πρέπει να ληφθούν, τα προεδρικά διατάγματα που είναι άγνωστο πότε θα εκδοθούν.

Και πάμε τώρα. Τι κάνετε, λοιπόν, με αυτό το νομοσχέδιο σήμερα; Τροποποιείτε, για παράδειγμα, την ορολογία σε βασικούς κώδικες της νομοθεσίας με σκοπό, λέτε, την προαγωγή της ισότητας, την κατάργηση διακρίσεων και την προώθηση της πλήρους και ισότιμης συμμετοχής.

Επισημαίνουμε, όμως, ότι η όποια τροπολογία της ορολογίας πρέπει να γίνεται με πάρα πολύ μεγάλη προσοχή. Γιατί το λέμε αυτό; Τροποποιούνται ο αστικός κώδικας, ο κώδικας πολιτικής δικονομίας, ο ποινικός κώδικας, ο κώδικας ποινικής δικονομίας, ο κώδικας διοικητικής δικονομίας, ο κώδικας συμβολαιογραφών. Πρόκειται για τους βασικούς κώδικες που πρέπει να είναι σαφείς, να είναι ορισμένοι, να είναι συγκεκριμένοι, για να εφαρμοστούν από τους δικαστές και από όλους τους εφαρμοστές του δικαίου.

Και γι' αυτές τις αλλαγές που έχετε κάνει σε επίπεδο ορολογίας, όμως, έχουν προκύψει διάφορα προβλήματα. Υπάρχουν επιφυλάξεις, υπάρχουν αντιρρήσεις. Είπατε ότι φέρνεται νομοτεχνικές. Να δούμε αν θα αρθούν αυτές οι επιφυλάξεις κ.λπ., θα δούμε τις νομοθετικές σχέσεις με την ορολογία. Δεν χρειάζεται να επιστημονώ ότι η όποια τροποποίηση ορολογίας πρέπει να βελτιώνει τα πράγματα, έχοντας όμως ως βάση -ξέρετε- κάποιες κοινές παραδοχές και διαπιστώσεις, τουλάχιστον από αυτούς που τους αφορά άμεσα.

Είπατε, κύριε Υπουργέ -δεν είναι εδώ ο κ. Τσιάρας- ότι με το νομοσχέδιο αυτό αλλάζετε τους βασικούς όρους ορολογικά και δεν ρυθμίζετε θέματα ουσίας. Μα, τα θέματα ουσίας είναι τα σημαντικά για τους ανθρώπους αυτούς. Οι ουσιαστικές αλλαγές είναι αυτές που μπορούν να αλλάξουν τη δύσκολη πραγματικότητα τους, την καθημερινότητά τους, αυτό που βιώνουν καθημερινά αυτοί οι άνθρωποι.

Και ποια είναι αυτή η καθημερινότητα; Έλλειψη σεβασμού, έλλειψη χώρου, δυσκολία στη μετακίνηση, στην προσέλαση, έλλειψη των απαραίτητων υποδομών. Τι να πρωτοπεί κανείς; Ότι οι άνθρωποι αυτοί δυσκολεύονται πολύ να χρησιμοποιήσουν τα μέσα μαζικής μεταφοράς, για παράδειγμα, ότι ακόμη και σε νέες τεχνολογίες οχήματα δεν λειτουργούν πολλές φορές τα ειδικά κεκλιμένα επίπεδα ή ότι οι στάσεις των λεωφορείων δεν είναι κατάλληλα διαμορφωμένες; Δηλαδή, να λύσουμε κι αυτά;

Δεν λέω ότι το νομοσχέδιο αυτό προκαλεί ζημιά. Λέω τι δεν κάνουμε. Αυτά είναι ζητήματα που έχουν να κάνουν με την καθημερινότητα και θα πρέπει η πολιτεία άμεσα να επέμβει για να τα διορθώσει. Δεν χρειάζεται αλλαγή της ορολογίας για να βελτιωθεί η καθημερινότητά τους, να είναι πιο λειτουργική πιο προσιτή η πόλη, το περιβάλλον, η κοινωνία. Θέμα ορολογίας είναι το πρόβλημα; Αυτό είναι το πρόβλημά μας;

Για παράδειγμα, δεν προϋποθέτει αλλαγή της ορολογίας,

κύριε Υφυπουργέ, η αυστηροποίηση του ΚΟΚ για όσους παραβιάζουν τους εξειδικευμένους χώρους στάθμευσης. Δηλαδή, θα το λύσουμε το πρόβλημα άμα αλλάξουμε την ορολογία; Τα ίδια ισχύουν για την πρόσβαση στις δημόσιες υπηρεσίες. Είναι ανυπαρκτες σχεδόν οι υποδομές. Καθιστούν δυσπρόσιτη, αν όχι αδύνατη, την επικοινωνία και την εξυπηρέτηση του πολίτη.

Λέτε, επίσης, και υποστηρίζετε ότι με το νομοσχέδιο διασφαλίζετε την αποτελεσματική πρόσβαση στη δικαιοσύνη. Πάμε τώρα στη δικαιοσύνη. Πώς θα το κάνετε αυτό; Λέτε λύνουμε το πρόβλημα εμείς εδώ με τον ορισμό διοικητικού υπαλλήλου που θα είναι υπεύθυνος για την εξυπηρέτηση και τη διευκόλυνση της πρόσβασης στα δικαστήρια. Ερώτηση: είναι κακό αυτό; Όχι, δεν είναι κακό. Λύνει πρόβλημα; Σε αυτά τα δικαστήρια, λοιπόν, με τις τόσες ελλείψεις, σε αυτά τα δικαστήρια με τα τόσα προβλήματα και τις καθυστερήσεις, ο ορισμός τέτοιου υπαλλήλου είναι η λύση στο πρόβλημα; Σε αυτά τα δικαστικά κτήρια που δεν υπάρχουν κατάλληλες υποδομές, κατάλληλες αίθουσες, που λείπει ο απαραίτητος υλικοτεχνολογικός εξοπλισμός, αυτό θα λύσει το πρόβλημα;

Συζητάμε για την αναγκαιότητα ειδικού εξοπλισμού που θα μπορεί να καλύπτει τις ανάγκες και απαιτήσεις αυτών των συνανθρώπων μας, ενώ σε πολλά δικαστήρια υπάρχουν ελλείψεις ακόμη και σε βασικά. Είπατε ότι γίνονται προσπάθειες καταγραφής αυτών των ελλείψεων, αλλά να ρωτήσω κάτι. Πότε θα ολοκληρωθεί αυτή η καταγραφή; Ε, δείξτε την, αφού έχει ολοκληρωθεί. Τι την κρατάτε; Μυστικό είναι; Δείξτε την, να δούμε τι λείπει.

Στο πρόγραμμά μας ως Ελληνική Λύση έχουμε συγκεκριμένα προτείνει βελτίωση της προσβασιμότητας στα δικαστικά κτήρια, με κατάρτιση των κατάλληλων προδιαγραφών καθολικής πρόσβασης, ανεγκυστήρας, ηχητικές και οπτικές σημάνσεις, σύστημα Μπράιγ, έξοδος κινδύνου. Κάποιες ελλείψεις είναι τόσο προφανείς, ξέρετε, που μπορεί η πολιτεία άμεσα, κύριε Κώτση, να προβεί σε διάφορες ενέργειες για να βελτιωθεί η κατάσταση, όπως ράμπες, αναβατόρια. Κάντε κάτι. Πότε θα το κάνετε;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΤΣΗΡΑΣ (Υφυπουργός Δικαιοσύνης): Το κάναμε ήδη.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ: Το κάνετε; Έχουν τα δικαστήρια ράμπες. Δηλαδή, αν φύγουμε τώρα οι δυο μας και πάμε στη Φλώρινα στο δικαστικό μέγαρο έχει ράμπες. Ξέρετε, η Ελλάδα δεν είναι μόνο η Αθήνα. Κάντε απλά πράγματα. Βάλτε ράμπες και αναβατόρια. Η πρόσβαση των συνανθρώπων μας αυτών είναι ακόμη πιο δύσκολη στα δικαστήρια της περιφέρειας και σε ειρηνοδικεία. Είναι πολύ δύσκολη. Τι να κάνουμε τώρα; Δεν είναι όλα εδώ περίξ του Κολωνακίου.

Για ποια πρόσβαση στη δικαιοσύνη μιλάμε και μιλάτε όταν οι άνθρωποι μας αυτοί καταθέτουν μέσα από το αυτοκίνητο. Καταθέτουν μέσα από τα αυτοκίνητα. Δεν μπορούν να μπουν στο δικαστήριο. Για ποια συμμετοχή στη δικαιοσύνη μιλάμε, όταν ένας δικαστής που αντιμετωπίζει πρόβλημα πρόσβασης δεν μπορεί να ανέβει στην έδρα λόγω έλλειψης των κατάλληλων υποδομών; Δεν μπορεί ο δικαστής να ανέβει στην έδρα να δικάσει. Για ποια πρόσβαση στη δικαιοσύνη μιλάμε, όταν ένας δικηγόρος, που αντιμετωπίζει προβλήματα πρόσβασης, είναι αδύνατο να προσεγγίσει την αίθουσα και μιλάει από το τηλέφωνο και δικάζει από το τηλέφωνο;

Κοιτάξτε. Η πρόσβαση των συνανθρώπων μας στη δικαιοσύνη αποτελεί πρωταρχική υποχρέωση της πολιτείας και αυτό χαρακτηρίζει το κράτος δικαίου. Γιατί η δικαιοσύνη αποτελεί -είναι γνωστό, είναι χλίοιπιπτό- το έσχατο καταφύγιο του πολίτη, όπου καταφεύγει για να βρει το δίκιο του.

Για την παροχή νομικής βοήθειας που διευρύνεται. Είναι γνωστό το πολύ μεγάλο θέμα που έχει δημιουργηθεί με τις σχετικές αποζημιώσεις των δικηγόρων που συμμετέχουν σε αυτό. Έρχεστε κάθε φορά και προβλέπετε κάτι διαφορετικό για να μπορέσετε να καθαρίσετε αποζημιώσεις ετών και ακόμη περιμένουμε να δούμε τα αποτελέσματα. Αυτό, όμως, που πρέπει να κάνει η πολιτεία είναι να θεσμοθετήσει ένα κατάλληλο νομοθετικό πλαίσιο που θα έχει ως σκοπό, αντικείμενο και περιεχόμενο την προστασία των ευάλωτων συνανθρώπων μας και όχι να έρχεται εκ των υστέρων με διάφορα ημίμετρα, που δεν έχουν ευνοϊκές ρυθ-

μίσεις γι' αυτούς που έχουν πραγματικά ανάγκη.

Εξάλλου, έχει βιώσει και βιώνει ο ελληνικός λαός, οι Έλληνες πολίτες πολλές τέτοιες δικές σας πολιτικές. Όπως για παράδειγμα, αντί να μειώνετε τους λογαριασμούς του ρεύματος και να βάλετε ένα πλαφόν, επιδοτείτε την αισχροκέρδεια και τα καρτέλ. Αντί να συγκρατήσετε τις τιμές και να μειώσετε τους ειδικούς φόρους, να μοιράζετε κουπονάκια και επιδόματα. Αντί να προστατεύετε την πρώτη κατοικία, βγάξετε στο σφυρί τα σπίτια του κοσμάκη και φέρνετε νέο πτωχευτικό και κανόνες. Αφήνετε στο απυρόβλητο τις τράπεζες μια ζωή.

Κατά τα άλλα, περηφανεύεστε ότι το νομοσχέδιο κατοχυρώνει την αρχή της ίσης μεταχείρισης και σε άλλους τομείς και για τη στέγη. Κατηγορείτε, ταυτόχρονα, τον ΣΥΡΙΖΑ πως δεν έκανε τόσα χρόνια όσα έπρεπε, που δεν εξέδωσε προεδρικά διατάγματα όταν ήταν αυτός κυβέρνηση. Μα, κάνετε τα ίδια κι εσείς.

Όλα τα κακώς κείμενα του ΣΥΡΙΖΑ αλλάξετε τα. Γιατί δεν τα αλλάζετε; Απλό είναι, αλλάξετε τα. Το κράτος όμως έχει συνέχεια. Το κράτος έχει συνέχεια και στην υπερφορολόγηση. Το κράτος έχει συνέχεια στην εύνοια προς τους ολιγάρχες. Το κράτος έχει συνέχεια στο ξεπούλημα της δημόσιας περιουσίας. Το κράτος έχει συνέχεια στην εξόντωση και τη φτωχοποίηση των Ελλήνων πολιτών.

Και επειδή μιλάμε για τους συνανθρώπους μας που το κράτος πρέπει πραγματικά να μεριμνήσει και να προαγάγει, θα σας συμβουλευα, κύριοι της Κυβέρνησης, να μελετήσετε το πρόγραμμά μας, το οποίο είναι κατατεθειμένο εδώ και πάρα πολλά χρόνια - από το 2019- και το εμπλουτίζουμε συνεχώς. Να μελετήσετε τις ολοκληρωμένες λύσεις και προτάσεις που έχουμε για τη βελτίωση της νομοθεσίας, για βελτίωση του πεδίου εφαρμογής με μέτρα για τη βελτίωση της καθημερινότητας των ανθρώπων αυτών. Τους αξίζει κάτι πολύ καλύτερο, κύριε Υφυπουργέ.

Άρα, επειδή το θέμα είναι πάρα πολύ ευαίσθητο και αφορά στους συνανθρώπους μας, το νομοσχέδιο ένα καλό να δώσει, κύριε Κώτση, από τα δέκα που χρειάζονται, δεν νομίζω ότι μπορεί κάποιος να μην το υπερψηφίσει. Το ζητούμενο όμως είναι ότι θα έπρεπε να είχατε νομοθετήσει και νωρίτερα αλλά και ποιο ολιστικά, να λύσουμε προβλήματα. Εντάξει, το θεωρούμε πρόχειρο, τσαπατσούλικο, δυο-τρεις δουλίτσες κάνουμε. Ξαναλέω ότι επειδή αφορά στα άτομα με ειδικές ανάγκες, θα υπερψηφίσουμε το νομοσχέδιο, έστω και ένα καλό να τους δώσετε.

Είχαν κάποιες ενστάσεις οι φορείς, τους ακούσαμε. Λέτε ότι θα τα πάρετε πίσω με κάποιες νομοτεχνικές. Αυτό αφορά στα άρθρα που θα ψηφίσουμε συγκεκριμένα. Επί της αρχής, ξαναλέω, θα το ψηφίσουμε γι' αυτούς, όχι για σας. Περιμέναμε κάτι πιο σημαντικό. Περιμέναμε κάτι πιο ουσιαστικό, σε αυτά στα οποία αναφέρθηκα.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εγώ ευχαριστώ για τη συνέπεια στον χρόνο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίαση, αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» σαραντά δύο μαθητρίες και μαθητές και δύο συνοδοί εκπαιδευτικοί από το 3^ο Γενικό Λύκειο Δράμας (δεύτερο τμήμα).

Η Βουλή σας καλωσορίζει και σας εύχεται καλή πρόοδο!

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Τον λόγο τώρα έχει ο ειδικός αγορητής του ΜέΡΑ25 κ. Κρίτων Αρσένης για δεκαπέντε λεπτά.

ΚΡΙΤΩΝ - ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε. Ευχαριστούμε πάντα τους εργαζόμενους που καθαρίζουν το Βήμα.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, είναι ένα νομοσχέδιο που καλείται να αντιμετωπίσει θέματα προστασίας των ατόμων με αναπηρία από κάθε είδους διάκριση σε βάρος τους. Εμείς δεν θα σταθούμε αρνητικά σε πολλά από αυτά που φέρνει.

Είμαστε όμως εδώ για να καταγγείλουμε την υποκρισία του να μιλάμε αυτή τη στιγμή για προσβασιμότητα στην κοινωνική ζωή, όταν αποκλείουμε αυτούς τους ανθρώπους από την πρόσβαση

στην επιβίωση, όταν αυτή τη στιγμή είναι πάρα πολλές οικογένειες ατόμων με αναπηρία χωρίς να μπορούν να θερμανθούν, χωρίς να μπορούν να έχουν πρόσβαση στην τροφή, αποκλεισμένοι από υγειονομική περίθαλψη, χωρίς καμμία φροντίδα προσωπικού βοήθου να έχει φτάσει στις οικογένειες αυτές, χωρίς καμμία φροντίδα για τους φροντιστές που έχουν μείνει πραγματικά στο έλεος. Και έχουν τη μεγάλη αγωνία τι θα γίνουν τα άτομα με αναπηρία που φροντίζουν, όταν οι ίδιοι οι φροντιστές δεν θα είναι στη ζωή τους, γιατί η πολιτεία δεν έχει μεριμνήσει ούτε γι' αυτό.

Προφανώς η προστασία από τις διακρίσεις είναι πάρα πολύ σημαντική. Όμως δεν μπορούμε να την ξεχωρίσουμε από το δικαίωμα στην αξιοπρεπή διαβίωση των ατόμων με αναπηρία, δηλαδή την απρόσκοπτη πρόσβαση και παροχή δωρεάν ιατρικής και φαρμακευτικής περίθαλψης και όχι να πετάτε στον Καϊάδα τα ανασφάλιστα ΑΜΕΑ, όπως κάνετε σήμερα. Χρειάζονται αξιοπρεπή προνοιακά επιδόματα με ταυτόχρονη περιοδική αυτόματη τιμαριθμική αναπροσαρμογή για να μπορούν να μη φτωχοποιούνται από τον πληθωρισμό και την ακρίβεια όπως συμβαίνει σήμερα τα ήδη φτωχοποιημένα άτομα και οι οικογένειές τους και πραγματική βοήθεια στο σπίτι χωρίς κριτήρια αποκλεισμού της πλειοψηφίας.

Αυτή τη στιγμή η πλειοψηφία των ΑΜΕΑ ζει με τα 313 ευρώ τον μήνα -πείτε μου αν μπορεί να ζησει κάποιος- όσο είναι δηλαδή το προνοιακό επίδομα. Μένουν ανασφάλιστα εκτός ουσιαστικής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Ακούστε αυτό. Ανασφάλιστα ινσουλινοεξαρτώμενα ΑΜΕΑ αποκλείονται από την πρόσβαση στη σύγχρονη τεχνολογία διαχείρισης του σακχαρώδους διαβήτη. Είναι ταξική αυτή η διάκριση, ταξικότερη απ' όλες. Πώς περιμένετε από τα άτομα με αναπηρία να μπορέσουν να είναι λειτουργικά ώστε να μην είναι ανασφάλιστα, όταν δεν τους δίνετε την πρόσβαση στα αναγκαία για να ζήσουν μια ομαλή καθημερινότητα;

Τα ΑΜΕΑ χρειάζονται αίσθημα ασφάλειας και ως προς την προστασία τους από τις διακρίσεις αλλά και ως προς τη διαβίωσή τους. Οι πολιτικές σας στρέφονται κυρίως προς τα ΑΜΕΑ που έχουν μια εύπορη οικογένεια να τα στηρίζει. Τα ΑΜΕΑ που δεν έχουν, τα ΑΜΕΑ που είναι ορφανά, τα ΑΜΕΑ που ζουν στη φτώχεια και την ανέχεια, για αυτά τα ΑΜΕΑ τι κάνετε;

Πάρα πολλά είναι τα κενά τα οποία θα μπορούσε να λύσει και αυτό το νομοσχέδιο για τα άτομα με αναπηρία, με προβλήματα όρασης. Έχουν αναφερθεί και έχετε λάβει και επιστολές. Αδυνατούν αυτή τη στιγμή να χρησιμοποιήσουν τις εφαρμογές Gov, Fuel Pass, και οτιδήποτε άλλο φτιάχνετε και μόνοι τους δεν μπορούν να τα φέρουν εις πέρας. Αποκλείονται από το Gov, την «ΕΡΓΑΝΗ», τον e-ΕΦΚΑ και άλλες εφαρμογές. Υπάρχουν πάρα πολλά τεχνικά προβλήματα στις εφαρμογές αυτές και δεν μπορούν να κλείσουν ούτε τα ραντεβού, ούτε να τις λειτουργήσουν.

Καλά, βέβαια, επειδή έρχονται εκλογές, κανείς δεν μιλάει για την προσβασιμότητα σε εκλογικά κέντρα, για προσβασιμότητα σε χώρους που έχουν σχέση με την εκλογική διαδικασία.

Πάμε όμως στο θέμα των ημερών μας. Θα αναφερθώ στο κείμενο της Ένωσης Αναπήρων Καλλιτεχνών. Έχει, κύριε Υπουργέ, πάρα πολλά ζητήματα τα οποία θα πρέπει να ενσωματωθούν στο νομοσχέδιό σας. Διαβάζω: «Εμείς οι ανάπηροι καλλιτέχνες στεκόμαστε στο πλευρό όλων των συναδέλφων μας και στηρίζουμε τον αγώνα των ανθρώπων των παραστατικών τεχνών για την απόσυρση του π.δ.85/22 που διαγράφει τα χρόνια σπουδών και κατά συνέπεια μας αποκόπτει από οποιαδήποτε περαιτέρω ακαδημαϊκή πορεία και μας υποβιβάζει στον εργασιακό και μισθολογικό επίπεδο του ανειδίκευτου εργάτη».

Εμείς οι ανάπηροι καλλιτέχνες γνωρίζουμε από πρώτο χέρι τι σημαίνει απαξίωση. Έχουμε δώσει έναν μοναχικό αγώνα ώστε να αρθεί η προϋπόθεση της αρτιμέλειας από τα προεδρικά διατάγματα 37/83 και 336/89 και να ανοίξει δρόμο στα νέα ανάπηρα άτομα, προκειμένου να πραγματοποιήσουν ανεμπόδιστα τη συμμετοχή τους στις εισαγωγικές εξετάσεις, με σκοπό τη σπουδή της δραματικής τέχνης στις κρατικές και ιδιωτικές ανώτερες σχολές δραματικής τέχνης που υπάγονται στο Υπουργείο Πολιτισμού.

Αυτές τις ημέρες συμπληρώνονται πέντε χρόνια από την κα-

τάργηση του μισοαναπηρικού όρου της αρτιμέλειας ως προϋπόθεση για φοίτηση στις δραματικές σχολές. Απέναντι σε όλους και όλα με μεθοδικότητα και συστηματική δουλειά καταφέραμε να κερδίσουμε με εργαλείο την τέχνη και τη συνυπευθυνότητα από ελάχιστους μη ανάπηρους συναδέλφους μας, μια σπουδαία πρώτη νίκη. Σήμερα την αφιερώνουμε στους και στις περήφανους/ες σπουδαστές και σπουδάστριες, καθηγητές και καθηγήτριες που δίνουν με συγκινητική αξιοπρέπεια μια μάχη για τα αυτονόητα.

Σας ευχαριστούμε από την καρδιά μας».

Και προχωρούν τώρα να μας πουν τι πρέπει να αλλάξει για να σταματήσει ο αποκλεισμός τους, μιας και αναφερόμαστε στο νομοσχέδιο.

«Όμως υπάρχουν ακόμη ανεπίλυτα θέματα που άπτονται της διαχρονικής παρεμπόδισης και απαξίωσης των αναπήρων καλλιτεχνών και της μη ισότιμης συμμετοχής τους στον πολιτισμό. Για παράδειγμα, η επιτακτική ανάγκη της αναγνώρισής μας ως επαγγελματιών στο πεδίο των τεχνών, κάτι το οποίο η κυρίαρχη λογική και η πρακτική μας αρνείται συστηματικά. Ενώ a priori θέλει να μας συσχετίσει με ερασιτέχνες ακόμη και όταν με συνέπεια επί χρόνια παράγουμε πολιτιστικό και καλλιτεχνικό έργο.

Εμείς οι ανάπηροι καλλιτέχνες αξιωνόμαστε:

Απόσυρση του π.δ.85/2022 και υπαγωγή όλων των καλλιτεχνών στη μισθολογική βαθμίδα ΤΕ.

Ίδρυση δημόσιου και δωρεάν Πανεπιστημίου Παραστατικών Τεχνών, το οποίο θα είναι πλήρως προσβάσιμο στο δομημένο περιβάλλον του και στο περιεχόμενο των σπουδών, ώστε να μην εμποδίζεται κανείς, καμμία και κανένα με κανέναν τρόπο.

Μέχρι την ίδρυσή του, οριστική λύση στο ζήτημα των διπλωμάτων μας από το 2003 έως σήμερα.

Συλλογικές συμβάσεις στο ελεύθερο θέατρο, τον οπτικοακουστικό τομέα και τα ΔΗΠΕΘΕ δίχως να επηρεάζονται οι αναπηρικές συντάξεις και τα επιδόματα.

Δηλώνουμε πως καταδικάζουμε τη διαρκή απαξίωση των ανάπηρων καλλιτεχνών με την παρεμπόδισή μας από το να εκπαιδευόμαστε και να εργαζόμαστε στις τέχνες του πολιτισμού είτε με τη χρήση αναχρονιστικών όρων περί αρτιμέλειας σε προεδρικά διατάγματα που μας αφορούν είτε με τα εμπόδια στο δομημένο περιβάλλον των χώρων τέχνης είτε με την έλλειψη ενταξιακών εκπαιδευτικών εργαλείων ή και με τις αντικοινωνικές συμπεριφορές καλλιτεχνικών διευθυντών και καθηγητών.

Αξιωνουμε την κατάργηση της προϋπόθεσης της «αρτιμέλειας», των αναφορών περί «κατάλληλης σωματικής διάπλασης» και του «σωματικού ελαττώματος» από το π.δ.372/83, όπου ορίζεται ο κανονισμός οργάνωσης και λειτουργίας ανωτέρων σχολών χορού και αφορά στην Κρατική Σχολή Ορχηστρικής Τέχνης.

Δηλώνουμε την επιτακτική ανάγκη συμμετοχής μας στα καλλιτεχνικά σωματεία και συλλόγους που αφορούν την τέχνη μας, Σωματείο Ελλήνων Ηθοποιών, Σκηνοθετών, Χορευτών - Χορογράφων, Σεναριογράφων, Πανελλήνιο Μουσικό Σύλλογο, Πανελλήνια Ομοσπονδία Θεάματος Ακροάματος κ.α., και για τον λόγο αυτόν απαιτούμε την άμεση χρηματοδότησή τους από το κράτος για τη δημιουργία συνθηκών προσβασιμότητας για όλα τα ανάπηρα και εμποδιζόμενα μέλη τους, προκειμένου να εξασφαλιστεί η απρόσκοπτη συμμετοχή μας σε αυτά.

Αύξηση των επιχορηγήσεων του θεματικού αναπηρικού θεάτρου και των αντίστοιχων ομάδων των ίδιων των ανάπηρων καλλιτεχνών.

Επιχορήγηση σε σταθερή βάση ώστε οι παραστάσεις που παρουσιάζονται να πραγματοποιούνται προσβάσιμες στο περιεχόμενό τους καθ' όλη τη διάρκεια που παίζονται και όχι στην προσβλητική εκδοχή των «ειδικών παραστάσεων».

Αύξηση των επιχορηγήσεων των αναπηρικών και μεικτών καλλιτεχνικών ομάδων και στήριξη του Θεάτρου Κωφών Ελλάδος, ώστε να μη μείνει στο σκοτάδι μια τόσο σπουδαία αναπηρική καλλιτεχνική ομάδα της χώρας μας.

Επιχορήγηση τόσο των θεάτρων και κινηματογράφων, συναυλιακών, εκθεσιακών, μουσειακών και ευρύτερα χώρων πολιτισμού και ψυχαγωγίας, ώστε να γίνουν πλήρως προσβάσιμοι για τους ανάπηρους καλλιτέχνες ως δημιουργούς αλλά και ως θεατές.

Το τέταρτο μέρος του νομοσχεδίου έρχεται ως συνέχεια της πρωτοβουλίας που ξεκίνησε ο Υφυπουργός Δικαιοσύνης κ. Κώστας ηδ από τις πρώτες μέρες που ανέλαβε τα καθήκοντά του. Πρόκειται για την εξασφάλιση ότι όλα τα δικαστικά κτήρια της χώρας θα είναι απόλυτα προσβάσιμα στα άτομα με αναπηρία. Με τη συγκεκριμένη ρύθμιση ορίζεται ένας δικαστικός υπάλληλος σε κάθε δικαστικό μέγαρο, ο οποίος είναι υπεύθυνος για ζητήματα πρόσβασης των ατόμων, την ενημέρωσή τους και την

εξυπηρέτησή τους. Θα υπάρχει, δηλαδή, ένα άτομο που θα κατευθύνει και θα βοηθά τα άτομα με αναπηρία, αλλά και θα φροντίζει όλα τα θέματα προσβασιμότητας. Για την οποία προσβασιμότητα φυσικά έχουν καταβληθεί πολύ μεγάλες προσπάθειες από την Κυβέρνηση τα τελευταία χρόνια, εξοπλίζοντας τα ήδη υπάρχοντα κτήρια με ράμπες και εξασφαλίζοντας ότι τα νέα δικαστικά μέγαρα θα έχουν όλες τις απαραίτητες υποδομές.

Γίνεται όμως και ακόμα ένα ουσιαστικό βήμα για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία. Όσοι έχουν αναπηρία 67% και πάνω γίνονται πλέον δικαιούχοι δωρεάν νομικής βοήθειας, χωρίς να λαμβάνονται υπ' όψιν τα εισοδηματικά κριτήρια. Άτομα με το ίδιο ποσοστό αναπηρίας μπορούν να λαμβάνουν συμβουλευτική βοήθεια από δικαστικούς και εισαγγελικούς λειτουργούς στις ποινικές και αστικές υποθέσεις τους στο πλαίσιο της νομικής βοήθειας που δικαιούνται.

Το έργο που έχει επιτελέσει η Κυβέρνηση αυτά τα χρόνια είναι σημαντικό και αξιοσημείωτο. Αποκτήσαμε για πρώτη φορά ένα Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, ώστε να υπάρχει ένα συνεκτικό κείμενο με τις δράσεις και τις πρωτοβουλίες που πρέπει να κάνει κάθε Υπουργείο. Θεσπίσαμε τον προσωπικό βοηθό, σε μια ειλικρινή προσπάθεια για ανεξάρτητη και αξιοπρεπή διαβίωση για τα άτομα αυτά. Μπήκε σε λειτουργία η Ψηφιακή Κάρτα Αναπηρίας, που διευκολύνει πολύ τη ζωή των αναπήρων και μειώνει τη γραφειοκρατία που αντιμετώπιζαν. Ψηφίσαμε πλαίσιο για την καλύτερη δυνατή ενσωμάτωση των δικαστών και των δημοσίων υπαλλήλων μέσω σεμιναρίων σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία. Έτσι δεν είναι λογική η όποια προσπάθεια υποτίμησης της σημερινής νομοθετικής πρωτοβουλίας. Το σύνολο των εκπροσώπων των αναπήρων υποδέχτηκε με ιδιαίτερα θερμά λόγια τις νέες διατάξεις.

Είναι θετικό ότι το σημερινό νομοσχέδιο το στηρίζουν οι περισσότερες παρατάξεις του Κοινοβουλίου, παρά την αποχή του ΣΥΡΙΖΑ από τη διαδικασία της ψηφοφορίας, που είναι μια λυπηρή τακτική, ειδικά σε τέτοια νομοσχέδια όπως το σημερινό. Η προώθηση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, η διευκόλυνση της καθημερινότητάς τους, η ισότιμη μεταχείρισή τους είναι πεδίο στο οποίο δεν χωρούν πολιτικές και κομματικές αντιπαλότητες και σκοπιμότητες. Γι' αυτό το σημερινό νομοσχέδιο πρέπει να υπερψηφιστεί από όλες τις παρατάξεις του Κοινοβουλίου και να ενσωματωθούν όλοι τις φωνές μας υπέρ του αναπηρικού κινήματος.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εγώ ευχαριστώ και για τη συνέπεια στον χρόνο.

Τον λόγο τώρα έχει από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία η Βουλευτής κ. Αγγελική Αδαμοπούλου και αμέσως μετά ο Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής κ. Γεώργιος Καμίνης.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ: Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Συζητάμε, λοιπόν, σήμερα ένα νομοσχέδιο το οποίο φέρει έναν πολλά υποσχόμενο τίτλο, αλλά φαίνεται ότι το περιεχόμενό του επί της ουσίας είναι φτωχό. Το νομοσχέδιο αυτό επιχειρεί να επιφέρει σημαντικές αλλαγές ορολογίας σε μία σειρά νομοθετημάτων, αλλά φαίνεται ότι δεν διασφαλίζει την ισότιμη πρόσβαση, ένταξη και συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία ή χρόνιες παθήσεις στην οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας. Είναι ένα νομοσχέδιο από το οποίο δεν προκύπτει καμμία απολύτως βούληση του αρμόδιου Υπουργείου να καλύψει ουσιαστικά ελλείμματα, να θεραπεύσει αδικίες και παραλείψεις. Απεναντίας φαίνεται ότι αναδύεται μία έντονη προεκλογική εξαγγελία ωραιοποιημένων προθέσεων, με τις πράξεις να παραπέμπονται στις καλές ενδές.

Σύμφωνα μάλιστα με το άρθρο 3 βλέπουμε ότι το νομοσχέδιο εν συνόλω σε σημαντικά ζητήματα τα οποία αφορούν στην ισότιμη πρόσβαση των πασχόντων ατόμων στην κοινωνική ασφάλιση, στις κοινωνικές παροχές, στην κοινωνική προστασία, στην υγειονομική περίθαλψη, στην εκπαίδευση, στο δικαίωμα στη στέγη, στις φορολογικές διευκολύνσεις, όλα αυτά τα ζητήματα αφήνονται, λέει, να ρυθμιστούν σε μεταγενέστερο και αβέβαιο χρόνο με προεδρικό διάταγμα, μετά από απόφαση των επτά συναρμόδιων Υπουργείων. Με τον τρόπο αυτό, λοιπόν, αφήνετε αρρυθμιστα πολύ ουσιαστικά ελλείμματα στα σχετικά πεδία, ενώ

μέχρι τώρα δεν έχουμε δει την ουσιαστική ευαισθησία του Υπουργείου και της Κυβέρνησης γενικότερα να επιφέρει κάποιες βελτιώσεις σε ό,τι αφορά τη ζωή, την καθημερινότητα αυτών των ατόμων.

Θα επαναλάβω και εγώ αυτό το οποίο επεσήμανε η εισηγήτριά μας, η κ. Μάλαμα, ότι για παράδειγμα έχετε επιβάλει νομοθετικά σε σχέση με τις συντάξεις χηρείας να επιστραφούν ως αχρεωστήτως καταβληθείσες. Οικονομικές δηλαδή οι οποίες αντιμετωπίζουν μια πρωτοφανή ακρίβεια και οικονομική και ενεργειακή κρίση, οι οποίες ζουν με 500 και 400 ευρώ, τις υποχρεώνετε να επιστρέψουν και αυτά τα ποσά, ενώ έχουν να μεγαλώσουν και παιδιά με σοβαρές αναπηρίες.

Οι συμπολίτες μας, λοιπόν, αυτοί αντιμετωπίζουν καθημερινά τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε όλοι στη σύγχρονη, ζοφερή πραγματικότητα, δηλαδή ανεργία, υποαπασχόληση, οικονομική και κοινωνική αδικία, ανεπάρκεια των δημόσιων υπηρεσιών, των δημόσιων πολιτικών και των κρατικών υπηρεσιών, πλειστηριασμούς πρώτης κατοικίας, προβλήματα σε ό,τι αφορά την αξιοπρεπή και συμπεριληπτική διαβίωση, ενεργειακή κρίση, στενότητα πόρων.

Όμως εκτός των άλλων, ακριβώς λόγω της ευαλωτότητάς τους, έχουν να αντιμετωπίσουν και επιπρόσθετες δυσκολίες. Αναφέρομαι στις δυσκολίες της προσβασιμότητας, της μη ισότιμης συμμετοχής τους στον κοινωνικό βίο, έχουν να αντιμετωπίσουν ελλείψεις φαρμάκων, ένδεια των κέντρων αποκατάστασης και θεραπείας σε προσιτές τιμές. Έχουν να αντιμετωπίσουν απουσία του κατάλληλου προσωπικού παράλληλης στήριξης και βέβαια τραγικές συνθήκες σε σχέση με τις υποδομές της μετακίνησής τους και της πρόσβασής τους στα κτήρια και σε κάθε λογής σημεία.

Τι λέτε, λοιπόν, στο άρθρο 22; Ορίζεται ένας υπάλληλος ως υπεύθυνος να φροντίζει για τη διευκόλυνση της εξυπηρέτησης αυτών των ατόμων και για να τους ενημερώνει. Εδώ δημιουργείται η διπλή απορία: Πώς θα βρεθεί αυτό το προσωπικό, αυτός ο υπάλληλος, όταν οι δικαστικές υπηρεσίες ξέρουμε ότι πάσχουν ήδη από σοβαρή υποστελέχωση, από σοβαρές ελλείψεις και, δεύτερον, πώς αυτό το προσωπικό θα αναλάβει αυτά τα εξειδικευμένα καθήκοντα, όταν στερείται παντελώς εκπαίδευσης, εξειδικευμένης κατάρτισης, σχετικά με το να αντιμετωπίζει άτομα με αναπηρίες ή χρόνιες παθήσεις.

Θα θέλαμε να ακούσουμε και την άποψη του εκπροσώπου των δικαστικών υπαλλήλων σε σχέση με όλα αυτά τα θέματα στην ακρόαση των φορέων, αλλά αυτό δεν κατέστη εφικτό. Επίσης, εξ όσων γνωρίζω, δεν υπάρχει μία απολογιστική μελέτη με συγκεκριμένα πορίσματα ως προς τον βαθμό προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία στα δικαστικά μέγαρα.

Αυτό το οποίο αντιμετωπίζουμε ως δικηγόροι και όσοι γενικά έχουν επαφή με τα δικαστήρια ως διάδικοι, ως μάρτυρες, ως υπάλληλοι είναι ότι τα δικαστικά μέγαρα δεν διαθέτουν επαρκείς υλικοτεχνικές υποδομές, ώστε να μπορούν να εξυπηρετούν τα άτομα αυτά σε ώρες τακτικής επισκεψιμότητας. Μόλις και μετά βίας μπορούν να εξυπηρετηθούν οι μάρτυρες, οι διάδικοι. Να περιγράψουμε την εικόνα στα γραφεία μέσα, όπου οι δικαστικοί υπάλληλοι κοντεύουν να καταπλακωθούν από τις δικογραφίες, από τον όγκο των δικογραφιών; Ακόμη και εμάς μας αντιμετωπίζουν πολλές φορές με αγένεια, γιατί δεν υπάρχει το απαιτούμενο προσωπικό και οι άνθρωποι αναλαμβάνουν έναν μεγάλο φόρτο εργασίας και όταν μας βλέπουν μόνο που δεν μας λένε «βγείτε έξω» γιατί θα γίνει και καβγάς στο τέλος-τέλος.

Σε κάθε περίπτωση, για να περάσω σε ένα άλλο θέμα, δεν είναι δυνατόν η αναληγσία της πολιτείας να επιλέγει την εύκολη λύση του αποκλεισμού ή της απομόνωσης από τη δυνατότητα που έχουν και αυτοί οι άνθρωποι να αναλαμβάνουν κοινωνικά καθήκοντα, όπως είναι το καθήκον του ενόρκου. Με αυτό τον τρόπο τους απομονώνετε, παρεμποδίζετε την ισότιμη πρόσβασή τους και συμμετοχή τους στην οικονομική και κοινωνική και πολιτική ζωή, όπως υπαγορεύει το άρθρο 5 του Συντάγματος, μόνο και μόνο γιατί δεν διατίθενται διερμηνείς ή νέες τεχνολογίες.

Ως προς το άρθρο 20. Και αυτό κινείται στην ίδια κατεύθυνση αποκλεισμού, διότι λέτε ότι ο εκάστοτε συμβολαιογράφος θα επαφίεται στην κρίση του να επιλέξει τον τρόπο αν ο δικαιούχος

κτών ή ο αντιπρόσωπός του χρήζει εξειδικευμένου προσωπικού που θα τον διευκολύνει στην επικοινωνία του. Με αυτόν τον τρόπο βεβαίως στερείται από το ίδιο το άτομο που θα είναι ο δικαιοπράκτων ή ο αντιπρόσωπος να επιλέξει αυτόνομα το προσφορότερο μέσο επικοινωνίας. Και βέβαια, αν τελικά ο συμβολαιογράφος κρίνει ότι δεν χρήζει τέτοιου είδους στήριξης, μπορεί και να ελλοχεύει ο κίνδυνος να είναι άκυρη η δικαιοπράξη, να μη συμπίπτει η δήλωση με τη βούληση.

Σε ό,τι αφορά τα άρθρα 23 και 24, εδώ επεκτείνετε τον θεσμό της νομικής βοήθειας στα άτομα με αναπηρία ή με χρόνιες παθήσεις. Αλλά εδώ να αναφέρω ότι προφανώς κινείται στη σωστή κατεύθυνση κάτι τέτοιο. Εδώ να υπενθυμίσω ότι συνάδελφοί μας δικηγόροι, οι οποίοι έχουν εκπροσωπήσει μέσω του θεσμού νομικής βοήθειας τους δικαιούμενους αυτού του θεσμού, έχουν να πληρωθούν πάνω από τρία χρόνια γι' αυτό και απέχουν από την παροχή των συγκεκριμένων υπηρεσιών. Έχει τηρηθεί μία σιγή ιχθύος γενικότερα, ένα σιωπητήριο, σε σχέση με τους απλήρωτους δικηγόρους Θεσσαλονίκης ως προς την καθυστέρηση της καταβολής των αποζημιώσεων.

Το σύστημα προφανώς έχει φρακάρει με τα κομπογιαννίτικα κόλπα της Κυβέρνησης με το ΤΑΧΔΙΚ. Οι δικηγόροι μένουν απλήρωτοι και από την άλλη οι δικαιούμενοι στερούνται νομικής εκπροσώπησης, δεν μπορούν να εγείρουν τις αξιώσεις τους και να στηρίζουν τις θέσεις τους ενώπιον των δικαστηρίων. Είναι ο ορισμός της ταξικής και ανισότιμης πρόσβασης στη δικαιοσύνη.

Τελειώνω, λοιπόν, λέγοντας, κύριοι Υπουργοί, ότι ακούσαμε ότι θα φέρετε κάποιες νομοτεχνικές βελτιώσεις. Φαντάζομαι ότι έχει να κάνει με τις λεκτικές διατυπώσεις, επίσης τις ακατάλληλες, όπως «μη ομιλών κωφός», για παράδειγμα. Αν δεν συμβεί κάτι τέτοιο και δεν προβείτε στις βελτιώσεις, πολύ φοβάμαι ότι θα ψηφίσετε ένα νομοσχέδιο στο οποίο θα αναπαράγονται αντιεπιστημονικά και αναπηροφοβικά στερεότυπα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Τον λόγο τώρα έχει ο Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής κ. Γεώργιος Καμίνης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΜΙΝΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κατ' αρχάς να μου επιτρέψετε και εμένα να εκφράσω τα συλλυπητήριά μου στην οικογένεια του Νεκταρίου Σαντορινιού και στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ για τον αδόκητο χαμό του, μόλις σε ηλικία πενήντα ετών, μόλις λίγες ημέρες μετά τον επίσης αδόκητο χαμό του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας Μαρούσου Βολουδάκη.

Ως προς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, χωρίς αμφιβολία, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η υλοποίηση διεθνών συμβατικών υποχρεώσεων της χώρας όπως και ο εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου που αφορά τα άτομα με αναπηρία αποτελούν την ελάχιστη υποχρέωση της πολιτείας να επιτρέπει την απρόσκοπτη πρόσβαση τους στην οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας, εξασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό ένα καθεστώς ίσου σεβασμού και αξιοπρεπούς διαβίωσης.

Συμφωνούμε με τους βασικούς άξονες του νομοσχεδίου. Συμφωνούμε με την επέκταση της αρχής της ίσης μεταχείρισης για τα άτομα με αναπηρία πέραν της εργασίας και της απασχόλησης, με την απαλοιφή υποτιμητικών και αναχρονιστικών χαρακτηρισμών του νομοθέτη που απαντούν κατά σειρά στον Αστικό Κώδικα, τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, τον Ποινικό Κώδικα και τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Συμφωνούμε και με την πρόβλεψη δικαστικού υπαλλήλου επιφορτισμένου με την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στα δικαστήρια. Και, τέλος, συμφωνούμε με την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία με ποσοστό αναπηρίας άνω του 67% στη νομική και συμβουλευτική βοήθεια χωρίς εισοδηματικά κριτήρια. Όλες αυτές τις ρυθμίσεις τις έχει χαιρετίσει η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία, η οποία κατέθεσε στην επιτροπή ένα άρτιο και απολύτως τεκμηριωμένο υπόμνημα.

Θα μου επιτρέψετε στο σημείο αυτό να κάνω μια ειδική αναφορά στην Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας. Είχα την τιμή να εισηγηθώ τον ν.4780, που συνέστησε την Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας. Επομένως θεωρώ θεσμική απρέπεια -να το πω έτσι:-

το γεγονός ότι το Υπουργείο δεν απηύθυνε πρόσκληση στην εν λόγω αρχή κατά την επεξεργασία του νομοσχεδίου, όπως μας πληροφόρησε με επιστολή που κατέθεσε στην αρμόδια επιτροπή ο Πρόεδρος της κ. Κωνσταντίνος Στεφανίδης. Η Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας είναι μια σημαντική κατάκτηση του αναπηρικού κινήματος. Είναι κρίμα η Κυβέρνηση να της επιφυλάσσει ρόλο διακοσμητικό για νομοθετικές πρωτοβουλίες που την αφορούν άμεσα.

Θα ήθελα επίσης να επισημάνω ότι το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για Άτομα με Αναπηρία καταρτίστηκε το 2020. Στον πρώτο πυλώνα του, με τίτλο «Το κράτος στην υπηρεσία του ατόμου με αναπηρία», είχε θέσει ως στόχο υπ' αριθμόν τρία για το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης τις κωδικοποιήσεις και τις αναμορφώσεις της νομοθεσίας τον Ιούνιο του 2021. Σήμερα έχουμε Φεβρουάριο του 2023, δηλαδή έχει παρέλθει πάνω από ενάμιση χρόνος, και δεν έχουμε μια βελτίωση, μια εξέλιξη πάνω στο ζήτημα αυτό.

Σε ό,τι αφορά την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στη δικαιοσύνη, ο στόχος 16 του πρώτου πυλώνα, το χρονοδιάγραμμα έλεγε εντός του 2022. Και εδώ πάλι υπήρξε καθυστέρηση.

Δεν αρκεί απλά ο ορισμός ενός δικαστικού υπαλλήλου, όσο ποιοτικό κι αν είναι αυτό, με την κατάλληλη εκπαίδευση από τη διεύθυνση των δικαστηρίων, για να διευκολύνει την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία, αλλά πρέπει τα δικαστικά κτήρια αυτά καθαυτά να είναι φιλικά στην πρόσβαση. Είναι γνωστό σε όλους ότι είναι απαρχαιωμένες πια οι υλικοτεχνικές υποδομές και δυσκολεύουν την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στη δικαιοσύνη. Είναι χαρακτηριστικά όσα μάς περιέγραψαν κατά την ακρόαση των φορέων τόσο ο εκπρόσωπος της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Παραπληγικών όσο και ο εκπρόσωπος της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Κωφών ως προς τις δυσκολίες που συναντά ένα άτομο με αναπηρία κατά τη συμμετοχή του σε βασικές διαδικασίες απονομής της δικαιοσύνης, όπως είναι η μαρτυρική κατάθεση, η ενάσκηση του καθήκοντος του ενόρκου.

Ας μας πληροφορήσει ο κύριος Υπουργός τι γίνεται με τη χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης αναφορικά με τη βελτίωση της προσβασιμότητας αλλά και της κινητικότητας των ατόμων με αναπηρία στα δικαστικά κτήρια. Επίσης, πρέπει να πληροφορηθεί η Εθνική Αντιπροσωπεία για το πόσα δικαστικά κτήρια κατεγράφησαν με προβλήματα στην προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία και τις πρωτοβουλίες τις σχετικές που έχει αναλάβει η Κυβέρνηση.

Θα μου επιτρέψετε, τελειώνοντας, να καταθέσω και δύο προτάσεις. Πρώτα από όλα, η νομική βοήθεια του άρθρου 23 να επεκταθεί και στους αναγνωρισμένους πρόσφυγες με αναπηρία άνω του 67% και το ίδιο να γίνει και με τη συμβουλευτική βοήθεια του άρθρου 24.

Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστώ, κύριε Καμίνη, και για τη συνέπεια στον χρόνο.

Τον λόγο έχει τώρα η κ. Αναστασία - Αικατερίνη Αλεξοπούλου, Βουλευτής της Ελληνικής Λύσης.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ - ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όλοι μας συμφωνούμε -πιστεύω- ότι τα θέματα των συνανθρώπων μας με αναπηρίες θα έπρεπε εδώ και πολλά χρόνια να έχουν τεθεί και συστηματοποιηθεί σε ένα νέο πλαίσιο από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, ένα Υπουργείο το οποίο είχε δείξει, δυστυχώς, επί μονίμου βάσεως αυτό που λέμε «θεσμική αδράνεια» ως προς τα δικαιώματα και τα εγγενή προβλήματα των ΑΜΕΑ. Με το παρόν νομοσχέδιο βγαίνει, επιτέλους, από την ακινησία αυτή και αυτό δίνει την ευκαιρία για περαιτέρω βελτιώσεις, διορθώσεις, αλλά και καινοτομίες σε ό,τι αφορά τους συμπολίτες μας με αναπηρίες και το θεσμικό και διοικητικό και κοινωνικό τους πλαίσιο. Επιτρέψτε μου, λοιπόν, να επισημάνω ορισμένα τέτοια σημεία, πάντα με έγνοια και προς όφελος των συνανθρώπων μας που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.

Ως Ελληνική Λύση αναρωτηθήκαμε εύλογα ένα πράγμα: Γιατί έπρεπε να φτάσουμε σε προεκλογική περίοδο, προκειμένου να φέρει η Κυβέρνηση αυτό το σημαντικό σχέδιο νόμου; Δεν ήταν

τα ζητήματα των ΑΜΕΑ κατεπείγοντος χαρακτήρα για το αρμόδιο Υπουργείο; Δεν έπρεπε να έρθει ένα τέτοιο νομοσχέδιο πολύ νωρίτερα, ώστε να έχουμε και την άνεση χρόνου για να συζητήσουμε και να διαβουλευτούμε;

Το έχουμε ξαναπεί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι νομοσχέδια για τόσο κρίσιμα θέματα της τελευταίας στιγμής φανερώουν ενδεχομένως άλλα πράγματα και στοχεύσεις. Η θέση της Ελληνικής Λύσης είναι πως η διασφάλιση σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής της ίσης μεταχείρισης όλων των πολιτών είναι αυτονόητη και στο πρόγραμμά μας αφιερώνουμε -είμαστε, νομίζω, το μόνο κόμμα που το κάνει αυτό- πάρα πολλές σελίδες με προτάσεις για τα ΑΜΕΑ. Όμως, διαπιστώνουμε πως ποτέ στην πραγματικότητα οι ανάπηροι συμπολίτες μας δεν είχαν αυτή την ίση μεταχείριση ούτε και επί του λεγόμενου «επιτελικού κράτους» της Νέας Δημοκρατίας.

Όπως αναφέραμε, λοιπόν, ως Ελληνική Λύση, οι διατάξεις του συγκεκριμένου νομοσχεδίου δεν αρκούν από μόνες τους για να αλλάξει η κατάσταση προς το καλύτερο, ενώ τα όποια βήματα έχουν γίνει είναι αποσπασματικά. Χρειάζεται, συνεπώς, κάτι πιο ολοκληρωμένο. Εξάλλου, πρέπει όλα όσα προβλέπει ο νόμος να εφαρμόζονται και στην πράξη.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Η' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΣΟΦΙΑ ΣΑΚΟΡΑΦΑ**)

Και διερωτώμαι: Αυτά που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 περί κοινωνικής προστασίας, κοινωνικής ασφάλισης, υγειονομικής περίθαλψης, κοινωνικών παροχών και φορολογικών διευκολύνσεων των ΑΜΕΑ αποτελούν την κυβερνητική πολιτική της Νέας Δημοκρατίας ή μήπως συμβαίνει το αντίθετο; Πόσες και πόσες φορές δεν φέραμε στη Βουλή εμείς της Ελληνικής Λύσης σημαντικά προβλήματα και δυσκολίες των ατόμων με αναπηρίες σε ό,τι αφορά την εκπαίδευση των μαθητών ΑΜΕΑ ή για την προσβασιμότητα τους, αλλά δεν έγινε απολύτως τίποτα.

Και για να πάμε ακόμα παρακάτω, θα έπρεπε το όλο αυτό νέο πλαίσιο που υποτίθεται πως διαμορφώνει το σχέδιο νόμου να συνοδεύεται από έμπρακτα άμεσα μέτρα, όπως, για παράδειγμα, από ενίσχυση αριθμητική και ποιοτική του προσωπικού για την υποβοήθηση πρόσβασης των ΑΜΕΑ στα δικαστήρια -και όχι μόνο- ή τη σημαντική βελτίωση των υλικών και τεχνικών υποδομών, έτσι ώστε η πρόσβαση των ανθρώπων αυτών παντού να αποτελεί πια γεγονός και όχι απλά έναν αόριστο στόχο. Άραγε, έχουν όλα τα δικαστήρια ράμπες που να δουλεύουν; Αν δεν γίνουν όλα αυτά, κυρίες και κύριοι, κανένα νομοσχέδιο, σε όσο θετική κατεύθυνση κι αν κινείται, δεν πρόκειται να αλλάξει τίποτα προς το βέλτιστο.

Αυτά όλα τα λέω, επειδή τόσα χρόνια δεν είχε γίνει καν η αυτονόητη καταγραφή των δικαστικών κτηρίων σχετικά με την προσβασιμότητά τους στα ΑΜΕΑ. Επίσης, χρόνια και χρόνια ακούμε για πλήρωση θέσεων νομικών από δικηγόρους με αναπηρία, αλλά στην πράξη τίποτα. Κι ακόμα, δόθηκαν παλαιότερα υποσχέσεις για ειδικά σεμινάρια και μαθήματα στην Εθνική Σχολή Δικαστών αναφορικά με τα δικαιώματα των ΑΜΕΑ, προκειμένου αυτά να ενσωματωθούν στον νομικό μας πολιτισμό. Ακόμα τα περιμένει η Εθνική Σχολή Δικαστών! Αλήθεια, άραγε, έχετε προσλάβει ανθρώπους που μιλούν και τη νοηματική;

Τώρα έδωσε η Κυβέρνηση, βέβαια, ρητή υπόσχεση ότι τα παραπάνω θα υλοποιηθούν σε εύθετο χρόνο. Απομένει, βέβαια, να τα δούμε και εν τοις πράγμασι.

Γιατί, αλήθεια, κόψατε τους παραπληγικούς από τη «Βοήθεια στο Σπίτι»;

Επίσης, να τονίσω εδώ κάτι που ίσως δεν φαίνεται εκ πρώτης όψεως σπουδαίο, αλλά όλοι οι ειδικοί θεωρούν ότι είναι κομβικής τελικά σημασίας ως προς την αντιμετώπιση των ΑΜΕΑ και από την κοινωνία και από την πολιτεία. Βλέπουμε στο σχέδιο νόμου τη συνεχή αναφορά σε χρόνιες παθήσεις. Νομικά αλλά και πρακτικά ο ορθός όρος είναι «χρόνιες παθήσεις» και όχι «χρόνιες ασθένειες», κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Αυτός ο όρος έχει επικρατήσει στην ελληνική νομολογία αλλά και στην ιατρική ορολογία, οπότε καλό είναι να γίνει πλέον ευρεία η χρήση του, προς αποφυγή λαθών στην αντίληψή μας για το τι είναι τα ΑΜΕΑ και ποιες είναι οι πραγματικές τους ανάγκες.

Έχω αρκετές φορές αναφερθεί στο παρελθόν ότι η στάση

όλων μας προς τους ανθρώπους με αναπηρίες πρέπει να αλλάξει άρδην και τα άτομα αυτά να θεωρούνται όχι άτομα με ειδικές ανάγκες, όπως συνέβαινε άλλοτε, αλλά άτομα με ιδιαίτερες ικανότητες.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κυρία συνάδελφε.

Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Υψηλάντης εκ μέρους της Νέας Δημοκρατίας.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ - ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κύριε Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με το υπό ψήφιση νομοσχέδιο γίνεται ακόμα ένα σημαντικό βήμα για τον εκσυγχρονισμό και την καλή λειτουργία της δικαιοσύνης στη χώρα μας, αλλά ταυτόχρονα προάγεται η κοινότητα ισότητας και σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και προωθείται η δικαιοματική προσέγγιση της αναπηρίας στην ελληνική κοινωνία.

Απώτερος στόχος είναι η ευαισθητοποίηση της κοινωνίας μας, αλλά και των δημοσίων φορέων και αρχών της χώρας σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και η υιοθέτηση της συμπεριληπτικής γλώσσας, δηλαδή ενός τρόπου έκφρασης που να μη στιγματίζει συγκεκριμένα ανθρώπινα χαρακτηριστικά με βάση στερεότυπα, αλλά να τα αντιμετωπίζει ως στοιχεία της ανθρωπίνης ποικιλομορφίας που γίνονται σεβαστά. Έτσι απαλείφονται υποτιμητικές και στερεοτυπικές εκφράσεις για άτομα με αναπηρία στα βασικά νομοθετήματα και εναρμονίζεται με τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, που κυρώθηκε με τον ν.4074/2012, και λαμβάνεται μέριμνα για την άμεση και αποτελεσματική πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στον χώρο της δικαιοσύνης.

Προβλέπεται δικαστικός υπάλληλος στα δικαστήρια και στις δικαστικές υπηρεσίες της χώρας αρμόδιος για ζητήματα πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία και στην απευθείας συμπεριληπτική των πολιτών με αναπηρία στους δικαιούχους της παροχής νομικής βοήθειας. Η αρχή της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 3 του ν.4443/2016, για τους τομείς της εργασίας και της απασχόλησης συμπεριλαμβάνει πλέον την κοινωνική ασφάλιση και υγειονομική περίθαλψη, τις κοινωνικές παροχές και φορολογικές διευκολύνσεις, την εκπαίδευση και την πρόσβαση στη διάθεση και παροχή αγαθών και υπηρεσιών που διατίθενται συναλλακτικά στο κοινό, συμπεριλαμβανομένης και της στέγης.

Γίνεται ρητή πρόβλεψη ότι με προεδρικό διάταγμα μετά από πρόταση του Υπουργού Επικρατείας που είναι αρμόδιος για τον συντονιστικό μηχανισμό και τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και προβλέπεται στο άρθρο 69 του ν.4488/2017, καθώς επίσης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας και Δικαιοσύνης και κατά περίπτωση και κάθε άλλου Υπουργού θα εξειδικεύονται τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή της ρύθμισης που προανέφερα.

Αντικαθίστανται στην ελληνική νομοθεσία όροι αναχρονιστικοί, που η χρήση τους είναι προσβλητική και υποτιμητική, που προωθούν ετικέτες, εκφράσεις που προέρχονται από το ιατρικό μοντέλο και δεν συνάδουν με τη δικαιοματική προσέγγιση της αναπηρίας. Έτσι ο όρος «κωφάλαος» αντικαθίσταται με τις λέξεις «μη ομιλούντες κωφοί», εκφράσεις όπως «πάσχοντες» και «πάσχει από», με ορολογία που δίνει έμφαση στο ίδιο το άτομο και όχι στην αναπηρία. Ο όρος πλέον «κωφός», «πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου» και, όταν μιλάμε, αναφερόμαστε για το «πάσχει από» με τη λέξη «έχει».

Με ρητή διάταξη προβλέπεται ότι στους δικαιούχους νομικής βοήθειας χωρίς εισοδηματικά όρια και περιορισμούς εντάσσονται και οι πολίτες με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, καθώς επίσης σε αυτούς συμπεριλαμβάνεται και συμβουλευτική βοήθεια σε ποινικές υποθέσεις.

Εάν τα δούμε όλα αυτά πέρα από το γράμμα του νόμου, κύριε Υπουργέ, κύριοι Υπουργοί, εμείς, πολύ απλά, οι πολίτες, είναι πέρα από τη σημειολογική και την έντονη ανθρώπινη απόφαση

βάσει και των κανόνων των διεθνών του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών- και μια μεγάλη βοήθεια σε όλα αυτά τα άτομα. Το κράτος πλέον μεριμνά και για αυτούς ακόμα και στον χώρο της δικαιοσύνης. Είναι ένα τεράστιο βήμα, το οποίο θα έπρεπε όλη η Βουλή να το χειροκροτήσει και να το ψηφίσει. Μάλιστα βλέπουμε ότι περαιτέρω διευκόλυνση της πρόσβασής τους προβλέπεται με αυτεπάγγελο διορισμό δικηγόρων, όποτε και όπου χρειάζεται.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το υπό ψήφιση νομοσχέδιο αποτελεί ακόμα ένα σπουδαίο βήμα -ακριβώς όπως έλεγα και πριν της ελληνικής έννομης τάξης στην αξιοπρεπή και ισότιμη λειτουργία στην κοινωνία μας των συνανθρώπων μας με αναπηρία. Υιοθετείται έτσι και με τον καλύτερο δυνατό τρόπο η Διεθνής Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα αυτά των Ατόμων με Αναπηρία, που αποτελεί το πρώτο νομικά δεσμευτικό διεθνές κείμενο για τα ανθρώπινα δικαιώματα, που κυρώνεται στη χώρα μας με τον ν.4074/2012. Ακολουθούμε τις πέντε βασικές αρχές, δηλαδή έμφαση στο άτομο και όχι στην αναπηρία, αποφυγή χρήσης ετικετών και στερεοτύπων, μη χρήση συγκαταβατικών ευφημισμών, η αναπηρία δεν είναι ασθένεια, πρόβλημα, χρήση ορθής γλώσσας όχι μόνο στον γραπτό λόγο, αλλά και στον προφορικό και ανεπίσημο λόγο.

Οι πρωτοβουλίες αυτές θα έπρεπε να ενώνουν όλες τις παρατάξεις του Κοινοβουλίου μας, αφού σηματοδοτούν σπουδαία βήματα μπροστά και έχουν να κάνουν με επιλογές καθαρά με επίκεντρο τον άνθρωπο. Είναι επιλογές που διασφαλίζουν την απρόσκοπτη και πλήρη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην οικονομική και κοινωνική ζωή, ενισχύουν τα δικαιώματα των ατόμων αυτών προς την κατεύθυνση της διασφάλισης της αποτελεσματικής πρόσβασής τους στη δικαιοσύνη και καταπολεμούν τα στερεότυπα και τις προκαταλήψεις, με απώτερο στόχο την προαγωγή θετικών αντιλήψεων και κοινωνικής ευαισθητοποίησης για τα άτομα με αναπηρία.

Με τα δεδομένα αυτά και με τη δυναμική κυρίως της λογικής και του καθήκοντος, δηλώνω ότι υπερψηφίζω το νομοσχέδιο.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Εγώ σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο τώρα έχει ο κ. Χατζηβασιλείου εκ μέρους της Νέας Δημοκρατίας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ (ΤΑΣΟΣ) ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητούμε σήμερα ένα νομοσχέδιο του οποίου η υπερψήφιση θεωρείται αυτονόητη από τη συντριπτική πλειοψηφία των πολιτών. Η ισότιμη πρόσβαση των συμπολιτών μας με αναπηρία είναι ένα μείζον ζήτημα, το οποίο έχει απασχολήσει προφανώς όλες τις κυβερνήσεις. Γι' αυτό και σήμερα ως το τέλος της συνεδρίασης ελπίζω όλες οι δυνάμεις της Αντιπολίτευσης να επιδείξουν και υπευθυνότητα αλλά και -κυρίως- ενότητα.

Άκουσα, λοιπόν, από το πρωί από τον ΣΥΡΙΖΑ αναφορές για δήθεν νεοφιλελεύθερες πολιτικές της Κυβέρνησης για τα άτομα με αναπηρία. Πραγματικά δεν θυμάμαι καμμία εμβληματική παρέμβαση του ΣΥΡΙΖΑ στον τομέα των ατόμων με αναπηρία όσο κυβερνούσε. Μην κάνετε, λοιπόν, φίλες και φίλοι του ΣΥΡΙΖΑ, σαν να μην κυβερνήσατε ποτέ και μην προσποιήστε σαν να μην έγινε τίποτα από την Κυβέρνηση αυτή. Το εθνικό σχέδιο δράσης έχει οριζόντιες δράσεις και κυρίως μετρήσιμα αποτελέσματα για κάθε τομέα.

Από τη θητεία μου, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ως Πρόεδρου στην Ειδική Επιτροπή για την Αναπηρία της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης έχω δυστυχώς την πεποίθηση ότι η στάση των κοινωνιών απέναντι στους πολίτες με αναπηρία αποτελεί ένδειξη πολιτισμού και κυρίως ένδειξη δημοκρατικότητας. Ογδόντα επτά εκατομμύρια Ευρωπαίοι πολίτες, δηλαδή ένας στους τέσσερις, έχουν κάποια μορφή αναπηρίας, ενώ και στη χώρα μας το ποσοστό αυτό κινείται περίπου στο 24%. Το πρόβλημα, λοιπόν, εντοπίζεται στο γεγονός ότι ένα στα δύο άτομα με αναπηρία νιώθει -και το νιώθει δικαίως- ότι υφίσταται σοβαρές διακρίσεις.

Επιπλέον, τα άτομα με αναπηρία στην Ευρώπη είναι 50% πι-

θανότερο να αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού. Άρα, λοιπόν, αποτελεί αδήριτη ανάγκη η στήριξη αυτών των συμπολιτών μας και χαίρομαι που η σημερινή Κυβέρνηση, ήδη από το 2009, έχει αναλάβει πολλές σημαντικές πρωτοβουλίες για τη διαχείριση αυτών των προβλημάτων.

Από την αρχή, λοιπόν, η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη βρίσκεται δίπλα στα άτομα με αναπηρία. Ήδη -όπως ανέφερα και πριν- ολοκληρώθηκε η κατάρτιση του εθνικού σχεδίου δράσης, ένα ολιστικό σχέδιο, που θέτει ξεκάθαρους και συγκεκριμένους στόχους.

Με το σημερινό νομοσχέδιο, λοιπόν, επιλύεται μια σειρά από πολύ σημαντικά ζητήματα. Ξεκινώ με την αρχή της ίσης μεταχείρισης. Σήμερα, λοιπόν, η Κυβέρνηση πολύ σωστά υλοποιεί ένα πάγιο αίτημα του αναπηρικού κινήματος. Εξίσου σημαντική είναι και η εξάλειψη αναχρονιστικών όρων. Μεγάλωσα με άτομα με αναπηρίες στο περιβάλλον μου και οι υποτιμητικές εκφράσεις πραγματικά δεν έχουν καμμία θέση ούτε στην καθημερινή επαφή με τους συνανθρώπους μας με αναπηρία και φυσικά ούτε στην ελληνική νομοθεσία.

Αυτές οι αλλαγές που φέρνει το νομοσχέδιο δεν είναι μόνο συμβολικές, αλλά είναι πυρηνικά ουσιαστικές. Άλλωστε, πώς μπορούμε, φίλες και φίλοι συνάδελφοι, να ζητάμε από την κοινωνία να βελτιώσει, όπως οφείλει, τη συμπεριφορά της απέναντι στους συγκεκριμένους συμπολίτες μας, όταν το ίδιο το κράτος σταθερά αναπαράγει λανθασμένα και αναχρονιστικά στερεότυπα; Εμείς, λοιπόν, σήμερα αναλαμβάνουμε αυτή την πολύ σημαντική πρωτοβουλία.

Επιπλέον, είναι εξίσου σημαντικό το γεγονός ότι το νομοσχέδιο αυτό δίνει και πρακτικές λύσεις σε μια σειρά από καθημερινά προβλήματα. Θα ήθελα να ευχαριστήσω και τον κ. Τσιάρκα και τον κ. Κώτση, που από την πρώτη στιγμή ανταποκρίθηκαν θετικά στο κάλεσμα πολλών Βουλευτών για την καταγραφή της κατάστασης προσβασιμότητας στα διάφορα δικαστικά κτήρια της χώρας και φυσικά την επιτόπου βελτίωσή της, όπου ήταν εφικτό.

Να θυμίσουμε ότι επί ημερών ΣΥΡΙΖΑ δεν υπήρχε καμμία ολοκληρωμένη εικόνα για το ποια δικαστική υπηρεσία στη χώρα είναι προσβάσιμη και ποια δεν είναι.

Ειδικά ο ορισμός ενός εντεταλμένου υπαλλήλου για την εξυπηρέτηση και την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία αποτελεί μια σημαντική κίνηση. Επιτέλους, δεν είναι αόρατοι αυτοί οι συμπολίτες μας και η παρουσία αυτού του υπαλλήλου αποτελεί την ελάχιστη ένδειξη σεβασμού απέναντι σε οποιονδήποτε πολίτη με κινητική δυσκολία ψάχνει να βρει το δικό του από την ελληνική δικαιοσύνη.

Επίσης, είναι πολύ σημαντική η διεύρυνση των δικαιούχων νομικής βοήθειας. Είναι μια κίνηση η οποία θα λύσει δεκάδες προβλήματα για τους ευάλωτους συμπολίτες μας.

Το παρόν νομοσχέδιο διευκολύνει σε σημαντικό βαθμό την καθημερινότητα των συμπολιτών μας με αναπηρίες. Είναι ελάχιστη υποχρέωση του νομοθέτη η στήριξη τέτοιων αξιέπαινων πρωτοβουλιών. Χωρίς ελεύθερη προσβασιμότητα σε οποιαδήποτε δομή, σε οποιοδήποτε κτήριο, όλα τα υπόλοιπα ατομικά δικαιώματα ουσιαστικά ακυρώνονται στην πράξη. Αυτή η Κυβέρνηση βάζει αυτούς τους πολίτες στο κέντρο του ενδιαφέροντός της.

Καλώ, λοιπόν, σήμερα όλες τις πολιτικές δυνάμεις της Βουλής να στηρίξουν ευθαρσώς αυτό το νομοθέτημα. Ο ΣΥΡΙΖΑ -ναι, το ξέρουμε- επιμένει στην αποχή από τις ψηφοφορίες, όμως αν σήμερα έκανε μία εξαίρεση ανθρωπιάς, θα έστελνε ένα σημαντικό μήνυμα στην ελληνική κοινωνία. Ο σεβασμός στη διαφορετικότητα πρέπει να υπερτερεί του όποιου κομματικού συμφέροντος.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο έχει εκ μέρους του ΣΥΡΙΖΑ ο κ. Παπαηλιού.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΗΛΙΟΥ: Κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η υπό κρίση νομοθετική πρωτοβουλία της Κυβέρνησης κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση, που είναι η διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης των ατόμων με αναπηρία στα πεδία της κοινωνικής ασφάλισης και της πρόσβασής τους στα δικαστήρια, στη δικαιοσύνη.

Όμως, αυτά δεν ολοκληρώνονται και πάντως έρχονται σε αντίθεση με την πραγματικότητα που βιώνουν τα άτομα με αναπηρία στην καθημερινότητά τους, αλλά και με την άτολη, ακόμη και άδικη για τα ΑΜΕΑ, κυβερνητική πολιτική των τελευταίων χρόνων.

Ας υπομνηστεί ότι η σημερινή Κυβέρνηση περιέκοψε τις συντάξεις χηρείας σε ανάπηρα τέκνα και ζητά χιλιάδες ευρώ από άτομα με αναπηρία με χαμηλά εισοδήματα ως αχρεωστήτως καταβληθέντα. Εμπόδια και απαράδεκτη συμπεριφορά υφίστανται τα άτομα αυτά και στις Επιτροπές Πιστοποίησης Αναπηρίας, όσον αφορά τις μη αναστρέψιμες παθήσεις, με αποτέλεσμα να παραμένουν, λόγω επανεξετάσεων και καθυστερήσεων, χωρίς εισόδημα επί μήνες, προσπαθώντας να βγουν από τον φαύλο κύκλο της γραφειοκρατίας, αλλά και ως προς την άνωθεν άσκηση πιέσεων για τη μείωση των ποσοστών αναπηρίας.

Ακόμη και ως προς τις φορολογικές διευκολύνσεις υπάρχουν προβλήματα και εμπόδια. Το θεσμικό πλαίσιο εμποδίζει, δεν διευκολύνει τα άτομα με αναπηρία να ζουν και να κινούνται με αξιοπρέπεια.

Αλλά και στον τομέα της εκπαίδευσης δεν έχει υπάρξει η απαραίτητη μέριμνα για τα ειδικά σχολεία ούτε ως προς τη στελέχυσή τους και, επιπλέον ούτε ως προς τις απαραίτητες παρεμβάσεις για την απρόσκοπτη πρόσβαση όλων των παιδιών που το έχουν ανάγκη, όπως παραδείγματος χάριν τα παιδιά από απομακρυσμένες και δυσπρόσιτες περιοχές που ουσιαστικά αποκλείονται από την ειδική εκπαίδευση, αφού δεν έχει προβλεφθεί τρόπος μετακίνησής τους.

Με το άρθρο 3 του νομοσχεδίου και μετά την προβλεπόμενη έκδοση προεδρικού διατάγματος κατοχυρώνεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης σε όλα τα πρόσωπα στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, στα πεδία της κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής ασφάλισης και της υγειονομικής περίθαλψης, των κοινωνικών παροχών και των φορολογικών διευκολύνσεων και των πλεονεκτημάτων, στην εκπαίδευση, την πρόσβαση διάθεσης και παροχή αγαθών και υπηρεσιών που διατίθενται στο κοινό, συμπεριλαμβανομένης της στέγης. Πρόκειται για ρύθμιση αναμφισβήτητη θετική.

Όμως, η προϋπόθεση έκδοσης προεδρικού διατάγματος για την εφαρμογή αυτών των ρυθμίσεων δυσχεραίνει τα πράγματα ή μάλλον αναιρεί τη θετική ρύθμιση, αφού εκ των πραγμάτων και ουσιαστικά ο νόμος θα μείνει ανεφάρμοστος μέχρι την έκδοση του προεδρικού διατάγματος.

Φοβάμαι ότι η υπό κρίση νομοθετική πρωτοβουλία είναι ένα προεκλογικό πυροτέχνημα της Κυβέρνησης. Η όποια εξαγγελία για ισότητα στη μεταχείριση ατόμων με αναπηρία εντάσσεται στον ορυμαγδό ρυθμίσεων, εξαγγελιών και υποσχέσεων που γίνονται εν όψει εκλογών –«δώσε και μένα, μπάρμπα»– αφού τα πράγματα είναι δύσκολα πλέον για την Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, για το κυβερνών κόμμα, που αντιμετωπίζει το φάσμα της ήττας, όπως προσδοκούμε βάσιμα ότι θα συμβεί.

Αυτό που πρέπει να γίνει είναι να προστεθούν συγκεκριμένες δράσεις για την άμεση υλοποίηση πολιτικών που θα διασφαλίσουν την ίση μεταχείριση των ατόμων με αναπηρία σε όλα τα πεδία.

Στο νομοσχέδιο προβλέπονται μέτρα για την ανεμπόδιστη πρόσβαση στη δικαιοσύνη των ατόμων με αναπηρία, ειδικότερα με την επέκταση του θεσμού της νομικής βοήθειας και τον ορισμό ενός δικαστικού υπαλλήλου ως υπεύθυνου για ζητήματα πρόσβασης των ατόμων αυτών στη δικαιοσύνη.

Όμως, υπάρχει ένα σοβαρότατο πρόβλημα στα δικαστήρια, λόγω της έλλειψης προσωπικού, ειδικά δικαστικών υπαλλήλων, οπότε για να υλοποιηθεί η συγκεκριμένη πρόβλεψη θα χρειαστούν άμεσες προσλήψεις δικαστικών υπαλλήλων, διαδικασία η οποία δεν προβλέπεται και πάντως δεν πραγματοποιείται και είναι χρονοβόρα.

Επιπλέον, ο δικαστικός υπάλληλος που θα ασχολείται με τα ζητήματα πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία στη δικαιοσύνη θα πρέπει να λάβει ειδική εκπαίδευση, καθώς θα απαιτηθούν ειδικές γνώσεις, κάτι που δεν προβλέπεται από τις υπό συζήτηση ρυθμίσεις.

Όσον αφορά τον θεσμό της νομικής βοήθειας, αντιμετωπίζονται σοβαρά προβλήματα που σχετίζονται με την πρόσβαση των πολιτών αυτών στη νομική βοήθεια, αλλά και με τον χρόνο καταβολής της αποζημίωσης στους δικηγόρους. Φοβάμαι ότι αντί να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα, προστίθεται άλλος ένας φόρτος στον συγκεκριμένο θεσμό, ο οποίος, όμως, στην ουσία παραμένει ανενεργός.

Γενικά η πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στη δικαιοσύνη είναι θεμελιώδες δικαίωμα και πρέπει να γίνουν όλα τα απαραίτητα βήματα προς την κατεύθυνση της διασφάλισής του. Εκτός από τις προβλέψεις που υπάρχουν, πρέπει να γίνουν βήματα για την ουσιαστική προσβασιμότητα των ατόμων αυτών στους χώρους απονομής δικαιοσύνης, αλλά και την απρόσκοπτη συμμετοχή τους στις σχετικές διαδικασίες.

Πρέπει να διασφαλιστεί η παροχή υπηρεσιών νοηματικής στις δίκες, αλλά και η χρήση της τεχνολογίας προς αυτή την κατεύθυνση.

Υπό τις σημερινές συνθήκες φτωχοποίησης της κοινωνίας είναι απαραίτητη και η αύξηση των αναπηρικών επιδομάτων και γενικότερα η ουσιαστική στήριξη των οικογενειών των ατόμων με αναπηρία με υποδομές, η καλύτερη πρόσβαση των παιδιών στα σχολεία, οι εντατικοί έλεγχοι στις κλειστές δομές, η μείωση της γραφειοκρατίας για τις συντάξεις αναπηρίας, οι ίσες ευκαιρίες συμμετοχής στην κοινωνική ζωή.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η πολιτική για τα άτομα με αναπηρία αποτελεί παράμετρο του συνταγματικά κατοχυρωμένου κοινωνικού κράτους. Το ερώτημα που τίθεται είναι, αν το σχετικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμόζεται ή μπορεί να εφαρμοστεί, διότι πολλές φορές υπάρχει απόσταση –όχι μόνο χρονική– της ψήφισης ενός νομοσχεδίου και της εφαρμογής του. Φοβάμαι ότι αυτό θα συμβεί και με το παρόν νομοσχέδιο.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Και θα δώσω, τώρα, τον λόγο στον Υπουργό Επικρατείας, τον κ. Γεραπετρίτη, για δέκα λεπτά.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ: Θα ανακοινώσετε την ημερομηνία των εκλογών;

ΘΕΟΧΑΡΗΣ (ΧΑΡΗΣ) ΘΕΟΧΑΡΗΣ: Το 2024! Τώρα που δεν ψηφίζετε, θα τις πάμε το 2024 τις εκλογές!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ (Υπουργός Επικρατείας): Αφού βλέπετε, το διασκεδάζει η παράταξη...

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ: Ο λαός δεν το διασκεδάζει!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ (Υπουργός Επικρατείας): Σωστά, αυτό θα το κρίνει ο λαός στο τέλος της ημέρας.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, θα ήθελα πρώτα από όλα να εκφράσω την οδύνη και τον σπαραγμό μου για τον αδόκητο θάνατο των δύο Βουλευτών μας, του Μανώσου Βολουδάκη και του συμπατριώτη μου, του Νεκτάριου Σαντορινιού. Είναι μία πολύ μεγάλη απώλεια για το Κοινοβούλιο η οποία μας σόκαρε όλους. Η πολιτική τους παρακαταθήκη θα παραμένει για να μας φωτίσει.

Είναι μία ημέρα υπερηφάνειας σήμερα –θεωρώ– για το ελληνικό Κοινοβούλιο, για τη Βουλή των Ελλήνων. Είναι μία ημέρα υπερηφάνειας, διότι αποκαθίσταται μία νομική κατάσταση η οποία δεν ανταποκρινόταν όχι μόνο στα πράγματα, αλλά στο αξιακό μας σύστημα συνολικά. Και τούτο διότι η πραγματικότητα η οποία τρέχει με ραγδαίους ρυθμούς προηγείται πολλές φορές σε σχέση με το κανονιστικό μέρος των θεσμών και υπάρχει μία χρονική υστέρηση στους θεσμούς να μπορέσουν να προσαρμοστούν σε αυτή την πραγματικότητα, με αποτέλεσμα να παραμένουν διατάξεις, όροι, σημεία, σύμβολα, τα οποία είναι όχι απλά εκτός σημερινής πραγματικότητας, αλλά είναι και πραγματική ντροπή για την έννομη τάξη.

Το σημερινό νομοσχέδιο ακριβώς κατατείνει στο να αποκαταστήσει αυτή την ασυμβατότητα μεταξύ δικαιοκρατίας, πραγματικότητας και θεσμών, εισάγοντας στην έννομη τάξη το αληθές νόημα αυτού το οποίο ονομάζουμε «κράτος δικαίου».

Ήθελα να πω ότι η τροποποίηση των όρων δεν είναι μία απλή διαδικαστική παρέμβαση η οποία επισπεύστηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Η αποκατάσταση της ορολογίας δεν είναι

απλά τύπος, είναι ουσία. Και τούτο διότι ο τύπος, η ορολογία σε πολλές περιπτώσεις διαιωνίζει στερεότυπα, δημιουργεί τεράστια ζητήματα δευτερογενών ανισοτήτων και προάγει ένα μοντέλο υποταγής και υστέρησης το οποίο δεν ταιριάζει σε μία σύγχρονη συμπεριληπτική κοινωνία. Γι' αυτό τον λόγο, αισθάνομαι σήμερα υπερήφανος για αυτή την πρωτοβουλία, που μπορεί να μην αλλάζει ριζικά την καθημερινότητα των ατόμων με αναπηρία, αλλάζει, όμως, την πρόσληψη συνολικά των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνία και είναι ένα χρέος της πολιτείας απέναντι στα άτομα με αναπηρία.

Δίπλα σε αυτό, μία πολύ σημαντική διάταξη στην οποία ειδικά θα ήθελα να αναφερθώ: Είναι η διάταξη η οποία επεκτείνει την αρχή της ισότητας σε όλα τα πεδία πέραν από τον χώρο της εργασίας. Ουσιαστική ισότητα για τα άτομα με αναπηρία σε όλα τα πεδία της ανθρώπινης, της κοινωνικής συνύπαρξης: Είναι ένα αίτημα το οποίο εκπηγάζει από το ίδιο το αναπηρικό κίνημα και ήταν μια πάγια και πάρα πολύ δικαιολογημένη -θα μου επιτρέψετε τον όρο- απαίτηση του αναπηρικού κινήματος και ήταν μία οφειλόμενη -αν και υπερήμερη- πράξη εκ μέρους της πολιτείας, διότι η ισότητα δεν μπορεί να παραμένει μόνο σε αφηρημένες εξαγγελίες, αλλά πρέπει να αποτυπώνεται και στο ίδιο το κείμενο του νόμου.

Οι προηγούμενες προσπάθειες οι οποίες υπήρξαν για να διαμορφωθεί το πλαίσιο της καθολικής ισότητας των ατόμων με αναπηρία σε όλες τις εκφάνσεις της ανθρώπινης συνύπαρξης δεν είχαν τον απαιτούμενο αποτέλεσμα. Τόσο το άρθρο 24 του ν.4443/2016, που έφερε περιορισμένα στον χώρο εργασίας την ισότητα των ατόμων με αναπηρία, όσο και η μεταγενέστερη ρύθμιση, το άρθρο 74 του ν.4488/2017, η οποία δημιούργησε ένα χρονικό πλαίσιο για την επέκταση της ισότητας που, δυστυχώς, δεν τηρήθηκε, ουσιαστικά διαιωνίζουν αυτό το πρόβλημα από φόβο ή για άλλους λόγους πολιτικής -αν θέλετε- σκοπιμότητας, που, όμως, δεν συνάδουν σε αυτό το πλαίσιο της δικαιοκρατίας μας.

Με τη σημερινή διάταξη επεκτείνεται η αρχή της ισότητας σε όλους τους αναπήρους, σε όλα τα άτομα με αναπηρία σε όλους τους χώρους της δικιάς τους δράσης. Και μάλιστα, με προεδρικό διάταγμα, το οποίο προβλέπεται να εκδοθεί, όχι μόνο διατυπώνεται αρνητικά η πρόληψη οποιασδήποτε διάκρισης σε βάρος των ατόμων με αναπηρία, αλλά καθιερώνεται επιπλέον η υποχρέωση της πολιτείας με θετικές δράσεις να καλλιεργεί αυτό το πρότυπο ισότητας, έτσι ώστε να μην παραμένουμε μόνο σε μία λογική μη παρέμβασης του κράτους σε ένα δικαίωμα το οποίο είναι αμυντικό, αλλά να βγαίνουμε επίσης με θετική υποχρέωση του κράτους για να διαμορφωθεί το πλαίσιο εκείνο το οποίο θα ενθαρρύνει την ουσιαστική, την πραγματική ισότητα των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνική, στην οικονομική, στην πολιτική ζωή του τόπου.

Η επέκταση αυτή της αρχής της ισότητας αποτέλεσε και σύσταση προς την ελληνική πολιτεία εκ μέρους του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Όλο το νομοθετικό πλαίσιο του Διεθνούς Δικαίου, το οποίο προβλέπεται, κατατείνει ακριβώς στην άρση των ανισοτήτων, το δικό μας συνταγματικό πλαίσιο στα άρθρα 21, 22, 25, ο Χάρτης Θεμελιωδών Ελευθεριών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών κατατείνουν ακριβώς σε αυτό. Και σήμερα αυτό γίνεται πραγματικότητα.

Να επισημάνω ότι η διάταξη αυτή αποτελεί μία από τις πιο emblematicές δράσεις οι οποίες προβλέπονται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία. Είναι μία δράση emblematicή, η οποία απορρέει στην πραγματικότητα από ένα νέο υπόδειγμα στον τρόπο άσκησης δημόσιων πολιτικών. Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Άτομα με Αναπηρία ήταν το πρώτο εθνικό σχέδιο το οποίο υιοθετήθηκε από την παρούσα Κυβέρνηση. Ενεργοποιήθηκε ήδη τον Αύγουστο του 2019, υπήρξε μία εκτενής διαβούλευση, παρήχθη και κατέστη γνωστό στο αναπηρικό κίνημα τον Δεκέμβριο του 2020. Περιλαμβάνει έξι πυλώνες και τριάντα συγκεκριμένες δράσεις με ιδιοκτητή, ποσοτικοποιημένες, με χρονοδιαγράμματα, έτσι ώστε με βάση αυτή την οριζόντια πολιτική να μπορέσουμε να πάμε τα δικαιώματα ένα επίπεδο πιο πάνω στην ουσιαστική μετεξέλιξη της τυπικής ισότητας.

Το σχέδιο δράσης αυτό, το οποίο καταλαμβάνει το σύνολο των Υπουργείων, ακριβώς υποδηλώνει μία νέα προσέγγιση μέσω συντονιστικού μηχανισμού ο οποίος είχε προβλεφθεί το 2017, αλλά δεν είχε ενεργοποιηθεί, ενός συντονιστικού μηχανισμού ο οποίος θα επιβλέπει την τήρηση των στόχων οριζοντίως για όλα τα Υπουργεία και στη συνέχεια θα λογοδοτεί ενώπιον του Κοινοβουλίου, ενώπιον της Βουλής.

Εγώ ο ίδιος έχω προσέλθει σε πολλές περιπτώσεις στην αρμόδια Επιτροπή της Βουλής για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, για να δούμε ακριβώς πώς εξελίσσεται αυτό το εθνικό σχέδιο δράσης.

Στο πλαίσιο αυτού του εθνικού σχεδίου δράσης πέρα από τη σημερινή ευτυχή εισαγωγή της διάταξης για την ισότητα των ατόμων με αναπηρία έχουμε μία σειρά από emblematicές δράσεις οι οποίες έχουν ήδη υλοποιηθεί. Πέρα από την ενεργοποίηση του συντονιστικού μηχανισμού, έχουμε την Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας, η οποία αποτελούσε ένα πάγιο αίτημα του αναπηρικού κινήματος και η οποία έχει αυτή τη στιγμή συνολικά την εποπτεία για την εφαρμογή των δημοσίων πολιτικών στο πεδίο της αναπηρίας. Έχουμε την πρώτη παρέμβαση η οποία έχει καθιερωθεί, έτσι ώστε στις ηλικίες τέσσερα έως έξι να έχουμε τα αναγκαία προγράμματα, αλλά και συνολικά μέχρι επτά ετών. Έχουμε τους τεσσσερισήμισι χιλιάδες διορισμούς εκπαιδευτικού προσωπικού με εξειδίκευση στην ειδική αγωγή, μετά από δέκα χρόνια, που δεν υπήρχαν τέτοιοι διορισμοί.

Έχουμε την εισαγωγή του πολύ καινοτόμου διαδικτυακού τόπου του amea.gov.gr το οποίο είναι ένα πραγματικά πολύ επίκαιρο εργαλείο που χρησιμοποιείται από το σύνολο του αναπηρικού κινήματος. Είναι ένα εργαλείο επικαιροποιημένο στις σημερινές ανάγκες πιστοποιημένο με τρία Α, δηλαδή προσβάσιμο καθολικά από τα άτομα με αναπηρία και παρέχει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.

Κωδικοποίηση διοικητική της νομοθεσίας για τα άτομα με αναπηρία έτσι ώστε να γνωρίζουν ποια είναι τα δικαιώματά τους. Είναι ένα τεράστιο έργο το οποίο κατέλαβε περισσότερες από επτά χιλιάδες σελίδες λόγω ακριβώς της διάσπαρτης νομοθεσίας που υπήρχε στα ζητήματα αυτά. Τα ψηφιακά ΚΕΠΑ και η Εθνική Πύλη Αναπηρίας για να σταματήσει πλέον αυτή η ντροπή της επαναξιολόγησης των αναπήρων οι οποίες δεν επιδέχονται θεραπεία. Η δρομολόγηση της μεταστέγασης των ΚΕΠΑ σε σύγχρονα κτήρια στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας, η ψηφιακή κάρτα αναπηρίας, η διαλειτουργικότητα των συστημάτων για τα άτομα με αναπηρία έτσι ώστε να μην υπόκεινται σε αδικαιολόγητη γραφειοκρατία. Ο προσωπικός βοηθός ο οποίος ήδη υλοποιείται πιλοτικά και θα επεκταθεί.

Η προσβασιμότητα στο φυσικό και το δομημένο περιβάλλον. Μια τεράστια επιχείρηση η οποία έγινε για την καταγραφή δημοσίων κτηρίων για να αξιολογηθεί η προσβασιμότητά τους στα άτομα με αναπηρία. Περισσότερα από τριάντα χιλιάδες κτήρια έχουν εγγραφεί στην πλατφόρμα με πόρους από το Ταμείο Ανάκαμψης. Θα προχωρήσουμε στο επόμενο βήμα της μελέτης, έτσι ώστε να αποκτηθεί καθολική προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία.

Τα προγράμματα ενίσχυσης των εργοδοτών για πρόσληψη δύο χιλιάδων ανέργων ατόμων με αναπηρία. Επιχορήγηση επιχειρήσεων για άτομα με αναπηρία, τρεις χιλιάδες περίπου. Και βέβαια η κατάρτιση των ατόμων με αναπηρία, η Σχολή Ψηφιακής Κατάρτισης σε συνεργασία με τις μεγαλύτερες εταιρείες ψηφιακού και εκπαιδευτικού χαρακτήρα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα στο σημείο αυτό κλείνοντας -συγγνώμη, κύριε Πρόεδρε και ευχαριστώ για την ανοχή- να ευχαριστήσω πρώτα από όλα το ίδιο το αναπηρικό κίνημα και τον Πρόεδρο, τον κ. Βαρδακαστάνη ο οποίος καθ' όλη αυτή τη θητεία της παρούσας Κυβέρνησης επέδειξε ένα εξαιρετικά παραγωγικό και διαβουλευτικό πνεύμα. Ότι έχει παραχθεί, έχει γίνει σε συνεργασία με το αναπηρικό κίνημα.

Ακόμη και το σημερινό νομοσχέδιο έχει υιοθετήσει την πλειονότητα των προτάσεων που ετέθησαν από το αναπηρικό κίνημα και νομίζω ότι ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τις επιθυμίες. Να ευχαριστήσω την Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας, τον μεγάλο

νέο μας φορέα και ειδικά τον Πρόεδρο, τον καθηγητή κ. Στεφανίδη, για το εξαιρετικά παραγωγικό έργο το οποίο έχει κάνει.

Στο πλαίσιο αυτό να ευχαριστήσω και το Εργαστήριο Αλληλεπίδρασης Ανθρώπου και Υπολογιστή του ΙΤΕ στο Πανεπιστήμιο Κρήτης για την εξαιρετική δουλειά που έχουν κάνει αφιλοκερδώς για την ενεργοποίηση του ιστότοπου amea.gov.gr, που βοηθάει στην καθημερινότητα τα άτομα με αναπηρίες. Και, βέβαια, να ευχαριστήσω το Υπουργείο Δικαιοσύνης, τον Υπουργό κ. Τσιάρα και τον Υφυπουργό κ. Κώσστηρα για την πολύ σπουδαία δουλειά που έχουν κάνει για να έρθουν επιτέλους οι διατάξεις που σήμερα τίθενται σε εσάς.

Θέλω να πω κλείνοντας ότι η συμπερίληψη δεν είναι απλά ένα αφηρημένο αίτημα των καιρών. Η συμπερίληψη είναι ένας αγώνας καθημερινότητας και σε αυτόν τον αγώνα οφείλουμε όλοι να τεθούμε στην υπηρεσία των πολιτών και ιδιαίτερα σε εκείνους τους πολίτες οι οποίοι έχουν μεγαλύτερες ευαλωτότητες. Κοιτάζουμε πάντα τον άνθρωπο. Τον άνθρωπο θέλουμε να περιλάβουμε στις δημόσιες πολιτικές μας.

Θέλω κλείνοντας να πω ότι αισθάνομαι υπερηφάνεια για το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία που έγινε σε συνεργασία με όλα τα Υπουργεία. Είναι ένα σημαντικό εθνικό κεφάλαιο και είμαι πεπεισμένος ότι ανεξάρτητα από το ποιος θα βρίσκεται στα κυβερνητικά έδρανα την επομένη των εκλογών, αυτό το κεφάλαιο θα συνεχίσει να αξιοποιείται γιατί στην πραγματικότητα οι πολιτικές αυτές είναι εκείνες που αλλάζουν τις ζωές των ανθρώπων. Και εμείς είμαστε εδώ ως πολιτικοί για να αλλάζουμε τις ζωές των ανθρώπων.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Ψυχογιός εκ μέρους του ΣΥΡΙΖΑ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα μου επιτρέψετε κι εμένα να ξεκινήσω την ομιλία μου αποχαιρετώντας από το Βήμα της Βουλής τον αγαπημένο φίλο, σύντροφο και συνάδελφο Νεκτάριο Ξαντορινιώ με τον οποίον συνδεθήκαμε σε πάρα πολλά επίπεδα από τότε που εκλεγθήκαμε το 2015 και να του δώσουμε μια υπόσχεση ότι θα αγωνιστούμε για να νικήσουν αυτές οι ιδέες και οι αξίες που υπηρέτησε με συνέπεια. Θα στηρίζουμε την οικογένειά του και τους δικούς του. Για τον Μανούσο Βολουδάκη είχα μιλήσει σε προηγούμενη συνεδρίαση. Συλλυπητήρια και πάλι.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, καλούμαστε να επεξεργαστούμε ένα νομοσχέδιο το οποίο έχει συγκεκριμένες διατάξεις, αλλά μας δίνει την ευκαιρία και για ένα συνολικότερο πρίσμα αποτίμησης της θέσης των ατόμων με αναπηρία και της βελτίωσης της ζωής τους και αν αυτό συνέβη όλα τα προηγούμενα χρόνια. Και αυτός είναι ο ρόλος της Αντιπολίτευσης, να εντοπίζει και να κάνει κριτική, να βλέπει τις ελλείψεις, να αναγνωρίζει και τα θετικά.

Ο κύριος Υπουργός ήταν πιο διαβασμένος στο Βήμα αναφερόμενος και σε κάποιες σημαντικές παρεμβάσεις της κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ του 2016 και του 2017 και μετά, οι οποίες είτε ενσωμάτωσαν διεθνείς διατάξεις, όπως τη σύμβαση του ΟΗΕ, είτε έβαλαν την ίση μεταχείριση σε πολλά επίπεδα του κοινωνικού και εργασιακού βίου. Ήταν εμβληματικές και σημαντικές και άνοιξαν τον δρόμο για πολλές αποκαταστάσεις αδικιών, όπως επίσης και άλλα πολλά νομοσχέδια στα οποία υπήρχε η έννοια και η έμφαση στα δικαιώματα, κάτι το οποίο αναγνωρίστηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης και τους φορείς, αρκετά από τα οποία δεν ψήφισε τότε η Νέα Δημοκρατία. Για να λέμε τα πράγματα όπως είναι και να μην ξεχνιόμαστε σε αυτή την Αίθουσα. Όπως, επίσης και το γεγονός ότι δεν αποκαταστάθηκαν όλες οι αδικίες επί ΣΥΡΙΖΑ. Αυτό το ξέρουμε και το λέμε και γι' αυτό έχουμε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα και σχέδιο για την επόμενη μέρα της Κυβέρνησής μας.

Η ουσία, λοιπόν, είναι εάν βελτιώθηκε η ζωή και αν βελτιώνεται η ζωή των ΑΜΕΑ καθημερινά. Προφανώς είναι ορθή η διάταξη αυτή, διότι έρχεται να διορθώσει μία αναχρονιστική αντιεπιστημονική και μειωτική ορολογία σε σχέση με τους ΑΜΕΑ στον Κώ-

δικα Ποινικής Δικονομίας, στον Ποινικό Κώδικα, στον Αστικό Κώδικα, στον Συμβολαιογραφικό Κώδικα και στον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Και γι' αυτό τη στηρίζουμε.

Όπως, επίσης, η βασική ρύθμιση του άρθρου 3, η οποία αναφέρεται στην αρχή της ίσης μεταχείρισης, την κοινωνική προστασία, την κοινωνική ασφάλιση, την υγειονομική περίθαλψη, τις κοινωνικές παροχές, τις φορολογικές διευκολύνσεις, την εκπαίδευση και τη στέγη είναι επίσης θετική και δεν μπορεί να διαφωνήσει κανείς. Τι γίνεται, όμως στην πράξη για να μη μένουν αυτές οι διακηρύξεις κενό γράμμα; Στην πράξη υπάρχει συγκεκριμένη εγκύκλιος του κ. Τσακλόγλου του 2021 η οποία περικλύπτει συντάξεις χρεώσεις σε ανάπηρα τέκνα. Έχουμε κάνει κοινοβουλευτικό έλεγχο γι' αυτό. Ζητάει χιλιάδες ευρώ από άτομα με αναπηρία με χαμηλά εισοδήματα ως αχρεωστήτως καταβληθέντα.

Μιλάτε για το Εθνικό Σύστημα Υγείας και την υγειονομική πρόσβαση. Το σύστημα υγείας είχε αποδιορθωθεί εντελώς. Δεν έχει ειδικότητες. Ακόμα και δομές, όπως τα κέντρα αποκατάστασης και φυσικής ιατρικής και στον νομό μου είναι εγκαταλελειμμένα. Πάνε όλοι στους ιδιώτες. Όποιοι μπορούν, όποιοι έχουν χρήματα. Για ποια υγειονομική πρόσβαση μιλάτε;

Οι επιτροπές πιστοποίησης αναπηρίας είναι έτι περαιτέρω υποστελεχωμένες. Είναι ένα χρόνιο ζήτημα. Το αντιμετωπίσαμε και εμείς. Δεν μπορούν να ανταποκριθούν στις ανάγκες. Ως προς τα ποσοστά υπάρχουν μεγάλες αδικίες, όπως το 2012-2014 που υπήρχαν περικοπές ανατιολόγητες για να μειώνονται τα επιδόματα. Αλλά και πολύ μεγάλη αδικία απέναντι σε ανθρώπους που μένουν απλήρωτοι από τη μία επιτροπή ως την άλλη για έξι, για επτά, για οκτώ μήνες, για το επίδομα τους ενώ είναι προφανές ότι είναι μια τυπική επιβεβαίωση της αναπηρίας τους. Θα επανέλθω με κοινοβουλευτικό έλεγχο γι' αυτό.

Όσον αφορά την εκπαίδευση, πραγματικά υπάρχουν ελάχιστα ειδικά σχολεία στους περισσότερους νομούς, με πολύ μεγάλες δυσκολίες στην πρόσβαση και με προσλήψεις οι οποίες είναι παραπάνω από αναγκαίες. Αυτές που δρομολογήθηκαν ήταν επί ΣΥΡΙΖΑ -για τις οποίες επιχείρησε- τον ειδική αγωγή και χρειάζονται πολύ περισσότερες για να μην αναγκάζονται οι οικογένειες να πηγαίνουν στα ιδιωτικά.

Επίσης, μιλήσατε για την παράλληλη στήριξη. Αυτό είναι θράσος, όταν στην παράλληλη στήριξη αυτή τη στιγμή αναλαμβάνουν οι ειδικοί και οι επιστήμονες δύο και τρία παιδιά, όχι ένα, αλλά δύο και τρία παιδιά γιατί δεν υπάρχει προσωπικό, δεν υπάρχουν ειδικές προσλήψεις. Να τα λέμε, λοιπόν, όπως είναι τα πράγματα για να μπορούν να βελτιωθούν κιόλας.

Είναι ακόμη το δικαίωμα στη στέγη, που οι δομές υποστηρίξιμης διαβίωσης θέλουν περαιτέρω ενίσχυση. Είναι σε ανασφάλεια οι εργαζόμενοι, τους ανανεώνετε τη σύμβαση τελευταία στιγμή κάθε τέλος του χρόνου. Χρειάζονται μόνιμες προσλήψεις εκεί.

Όπως, επίσης, έχουμε τους πλειστηριασμούς της πρώτης κατοικίας. Και θα πω κάτι, το οποίο είναι από το πρόσφατο βιβλίο 2015 - 2019 του κ. Τσακαλώτου και των συνεργατών του «Με την πλάτη στον τοίχο». Τότε η τρόικα ζητούσε -όταν εμείς διασφάλισαμε την προστασία της πρώτης κατοικίας- να μην είναι οι ΑΜΕΑ μέσα σε αυτούς οι οποίοι θα εξαιρούνται από οποιοδήποτε πλειστηριασμό, διότι -λέει- μπορεί να έχουμε αυτοτραυματισμούς. Το γράφει μέσα αυτό στο βιβλίο. Τώρα λοιπόν οι ΑΜΕΑ είναι πλήρως εκτεθειμένοι πάλι στα funds και τις ορέξεις τους. Πρέπει, λοιπόν, να υπάρξει νομοθετική ρύθμιση για να το κλείσουμε πάλι αυτό.

Όσον αφορά τη νομική βοήθεια, συμφωνούμε. Είναι σημαντικό, είναι σωστό, αρκεί να πληρωθούν και οι εκκρεμότητες -κάτι έχετε κάνει, κάτι έχετε πει, αλλά πρέπει άμεσα να υλοποιηθεί προς τους συναδέλφους δικηγόρους για να είμαστε και δίκαιοι προς τους δικηγόρους και για να υπάρχει σωστή παροχή υπηρεσίας και να έχουν πραγματική πρόσβαση ΑΜΕΑ. Συμφωνούμε στη νομική βοήθεια, αλλά να είναι ουσιαστική και δίκαιη προς όλες τις πλευρές. Όπως και για τον δικαστικό υπάλληλο που θα είναι υπεύθυνος, προφανώς, όμως υπάρχουν καθυστερήσεις, γραφειοκρατία, υπάρχουν δυσκολίες, θα υπάρχουν και ιδιαίτερες γνώσεις και δεξιότητες που χρειάζονται. Άρα χρειάζονται και

προσλήψεις, όχι μόνο να βάζουμε άλλη μια δουλειά σε κάποιον υπάλληλο, που καλώς πρέπει να έχει την έννοια για τον ανάπηρο.

Εκτός από τις υποδομές στα κτήρια, που είπατε ότι δεν κάναμε τίποτα -το Δικαστικό Μέγαρο Κορίνθου το 2018 πήρε 62.000 ευρώ για την προσβασιμότητα και πολλά άλλα δικαστικά μέγαρα στη χώρα, πρέπει να υπάρξουν προσλήψεις στοχευμένες και σε αυτό το κομμάτι. Και όταν είχαμε το πρόγραμμα για τους νέους επιστήμονες, πεντέμισι χιλιάδες, που κάποιοι έκαναν κι αυτοί δουλειά στα δικαστήρια, τους δώξατε το 2021.

Λοιπόν, καλές οι διατάξεις και σωστές και να πάρουν ευθύνες και οι υπάλληλοι εκεί, αλλά έχουν ήδη πάρα πολλά στα οποία ανταποκρίνονται χωρίς να υπάρχει στήριξη με περαιτέρω προσωπικό.

Κλείνω, κυρία Πρόεδρε -κι ευχαριστώ για την ανοχή- λέγοντας ότι, πράγματι, είναι ένα ζήτημα και συνταγματικό και πολιτειακό το να στηρίζουμε τους ανθρώπους με αναπηρία. Δυνάμει μπορεί να είμαστε όλοι άνθρωποι με αναπηρία και είναι δικαίωμα κατοχυρωμένο, είναι η έννοια της πολιτείας για τους πιο ευάλωτους -εκεί κρινόμαστε. Το αναπηρικό κίνημα το έχει θέσει -και στον Νομό μου την Κορινθία έχουμε θέσει πολλά ζητήματα τέτοια- και πρέπει να στοχεύσουμε στην πράξη, με ουσιαστικές κινήσεις ενίσχυσης της κρατικής μέριμνας και των δομών σε ίσες ευκαιρίες στην πράξη, ένταξη και αξιοπρεπή διαβίωση. Και αυτό θα κάνουμε και την επόμενη μέρα, έχοντας ένα ολοκληρωμένο σχέδιο και μιλώντας με το αναπηρικό κίνημα.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σας παρακαλώ να εγκρίνουμε την ομόφωνη απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων της 2-2-2023, με θέμα: «Τροποποίηση της από 17 Μαΐου 2013, απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής των Ελλήνων για τη ρύθμιση θεμάτων που αφορούν την αεροπορική μετακίνηση των Βουλευτών επαρχίας», που αφορά τη δυνατότητα εκχώρησης εντολών ανά κόμμα ή Κοινοβουλευτική Ομάδα και τα όρια αυτής κατ' έτος.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Η Βουλή εγκρίνει.

Τον λόγο τώρα έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας κ. Θεοχάρης.

ΘΕΟΧΑΡΗΣ (ΧΑΡΗΣ) ΘΕΟΧΑΡΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, άλλο ένα αυτονόητο νομοσχέδιο. Άλλο ένα νομοσχέδιο που χτίζει πάνω σε προσεκτικά σχεδιασμένες δράσεις της τετραετίας αυτής που κλείνει. Άλλο ένα νομοσχέδιο εθνικής αξιοπρέπειας. Άλλο ένα νομοσχέδιο, βέβαια, που ο ΣΥΡΙΖΑ δεν ψηφίζει.

Εξηγήστε το αυτό στα άτομα με αναπηρία. Εξηγήστε γιατί δεν ψηφίζετε την αρχή της ίσης μεταχείρισης. Εξηγήστε γιατί δεν ψηφίζετε την επικαιροποίηση της ορολογίας, ώστε να μην τους προσβάλλει ή να τους υποτιμά. Εξηγήστε γιατί δεν ψηφίζετε τη βελτίωση της προσβασιμότητας στα δικαστικά μέγαρα. Δεν μπορείτε. Όπως δεν μπορείτε να εξηγήσετε, γιατί δεν θα ψηφίσετε τα μέτρα για τους συνταξιούχους, τις ρυθμίσεις για τους μικρομεσαίους, τα μέτρα για τους αγρότες που ανακοινώσαμε. Είπαμε: Είστε απόντες. Απόντες από τη Βουλή, απόντες από τις αγώνες του κόσμου, απόντες από την κοινωνία. Είστε μόνο παρόντες στη λάσπη, στη σκανδαλολογία και στη χυδασιότητα. Σας τα χαρίζουμε.

Εμείς υλοποιούμε μεθοδικά ένα Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία. Άκουσα κριτική ότι είναι αποσπασματικές οι δράσεις της Κυβέρνησης. Είναι η μόνη και η πρώτη φορά που υπάρχει εθνικό στρατηγικό σχέδιο για τα δικαιώματα των ανθρώπων με αναπηρία για να έχουν, επιτέλους, την αξιοπρέπεια που τους αξίζει όπως όλοι οι συμπολίτες μας.

Το μόνο που δεν μπορείτε να κάνετε ως κριτική είναι να μας πείτε ότι δεν υπάρχει σχέδιο και ότι οι δράσεις είναι αποσπασματικές. Το ανάποδο ακριβώς γίνεται: Με την ψηφιακή κάρτα αναπηρίας, τον προσωπικό βοηθό, την κατάργηση των συνεχών επανεξετάσεων, τη βελτίωση των κτηριακών υποδομών, ακόμα και την καταγραφή των προβλημάτων των κτηριακών υποδομών -που δεν είχαμε- με προσλήψεις καθηγητών ειδικής αγωγής, με μια σειρά από δράσεις.

Δεν υπάρχει πειστική κριτική σε όλο αυτό, οπότε πάλι θα μας πείτε για τις παρακολουθήσεις ή, όπως μας είπε η κ. Γιαννακοπού-

λου που μίλησε περισσότερο για τα δάνεια και τους πλειστηριασμούς, παρά για το ίδιο το νομοσχέδιο.

Στον δρόμο, όμως, προς τις εκλογές είναι χρήσιμο να ξεχωρίζουμε εκείνους που μιλούν, από εκείνους που πράττουν, την απόσταση ανάμεσα στα εύκολα συνθήματα και στα δύσκολα έργα, που χρειάζονται πολλή δουλειά και να διαπιστώσουμε, ακόμα, ποιοι ξέρουν να διαχειρίζονται και να ξεπερνούν δοκιμασίες και κρίσεις και ποιοι δημιουργούν οι ίδιοι τις κρίσεις. Η αντιπαράθεση αυτή, νομίζω, θα είναι πολύ χαρακτηριστική και πολύ διαφωτιστική.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, χάρη στην τολμηρή, αλλά και συνετή πορεία, δημιουργήσαμε τον απαραίτητο δημοσιονομικό χώρο για να στηρίξουμε την οικονομία και την κοινωνία, χωρίς να διακυβεύουμε τη δημοσιονομική σταθερότητα της χώρας. Το ανάποδο. Παρ' όλα τα μέτρα στήριξης -και πέρυσι που είχαμε μέχρι και το Χριστούγεννα την επιταγή ακρίβειας 250 ευρώ- φαίνεται πως θα κλείσουμε με ακόμα καλύτερο δημοσιονομικό αποτέλεσμα απ' ό,τι έλεγε ο προϋπολογισμός, κοντά στο 1% έλλειμμα αντί 1,4% έλλειμμα. Και αυτό μας επιτρέπει -μας επέτρεψε πέρυσι και μας επιτρέπει τώρα- να συνεχίσουμε να υψώνουμε αναχύματα στην επίθεση των διεθνών ανατιμήσεων, αλλά και να διαμορφώσουμε νέα περιθώρια για να μπορούμε να ενισχύουμε το εισόδημα των πολιτών με στοχευμένες πρωτοβουλίες.

Τα 200 έως 300 ευρώ στους συνταξιούχους, που δεν είδαν αύξηση με τις πρόσφατες ρυθμίσεις της Κυβέρνησης λόγω της προσωπικής διαφοράς Κατρούγκαλου, είναι απόδειξη πως η Κυβέρνηση ακούει, πως μετά τους ευάλωτους -προσέξτε- στηρίζει και τη μεσαία τάξη. Διότι αυτή η στήριξη είναι για συντάξεις μέχρι 1.600 ευρώ, ανθρώπων οι οποίοι έχουν αγωνία, διότι τα κουρέματα του παρελθόντος έφεραν τα πάνω-κάτω στη ζωή τους και στον οικογενειακό οικονομικό προγραμματισμό τους.

Η στήριξη των αγροτών δεν στηρίζει μόνο τους ίδιους. Στηρίζει και την επαρχία, στηρίζει και τη λαϊκή κατανάλωση στις πόλεις. Οι ρυθμίσεις εστιάζονται στους συνεπείς και δίνουν χείρα βοηθείας σε όσους προσηύχθησαν με ειλικρίνεια, αλλά ανεπιτυχώς, να αντιμετωπίσουν τις αλλεπάλληλες κρίσεις, οι οποίες μας έχουν έρθει. Επιτρέπουν στους μικρομεσαίους να ανασάνουν. Είναι οξυγόνο για τη μικρομεσαία επιχειρηματικότητα.

Τέλος οι μειωμένοι συντελεστές του ΦΠΑ συνεχίζουν και αυτοί να βελτιώνουν την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων. Τι θα κάνατε για όλα αυτά; Δεν θα το ψηφίσετε, όχι μόνο γιατί είστε απόντες από τη Βουλή. Δεν ψηφίσατε ούτε τη μείωση του ΕΝΦΙΑ. Μας λέγατε, στα λόγια, ότι κάθε ευρώ που πηγαίνει στους πολίτες είναι καλό, είναι θετικό όμως δεν το ψηφίσατε, όπως δεν ψηφίσατε την αμυντική μας θωράκιση, όπως δεν ψηφίσατε τους αμυντικούς προϋπολογισμούς, όπως δεν ψηφίσατε τη γεωστρατηγική αναβάθμιση με τις αμυντικές συμφωνίες και τόσα άλλα. Νομίζετε πως δεν θα τα θυμάται ο κόσμος που θα κληθεί σε λίγες εβδομάδες να ψηφίσει; Φυσικά και θα το θυμάται, όπως θυμάται πως ο Άρειος Πάγος απλώς επιβεβαίωσε τον νόμο του ΣΥΡΙΖΑ για τους πλειστηριασμούς από τα funds. Δεν θα θυμάται πως το ιδιώνυμο για την παρεμπόδιση των πλειστηριασμών είναι δικός σας νόμος; Μήπως υλοποιήσατε τους ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς για να μπορούν να υλοποιούνται ταχύτερα και περισσότεροι πλειστηριασμοί; Και τολμάτε με αυτή την ιστορία να κρίνετε και να κατακρίνετε;

Η Κυβέρνηση αυτή δίνει λύσεις. Έχει υλοποιήσει πρόγραμμα στήριξης και επιδότησης των δόσεων του δανείου για τους ευάλωτους συμπολίτες μας. Ο εξωδικαστικός συμβιβασμός πήρε επιτέλους μπρος. Πάνω από τρεις χιλιάδες συμπολίτες μας έχουν ρυθμίσει. Όμως, δεν μας φτάνει αυτό. Γι' αυτό έρχονται βελτιώσεις στον εξωδικαστικό. Έρχεται η ένταξη νέων κατηγοριών οφειλών, όπως οι οφειλές υπέρ τρίτων που εισπράττονται από την εφορία. Έρχεται κατάργηση της ποινής προεξόφλησης. Έρχεται διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής, ώστε να ενταχθούν και οφειλές που έχουν μόνο μία οφειλή. Έρχεται -και αυτό είναι το σημαντικότερο- η υποχρέωση των δανειστών να αιτιολογούν τη μη συναίνεσή τους. Στριμώνονται, επιτέλους, οι δανειστές για να αυξηθεί ο ρυθμός συναίνεσης. Αυτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι εφαρμοσμένη πολιτική για την κοινωνική συνοχή. Αυτό είναι κυβέρνηση που νοιάζεται και αυτό θα επιβραβεύσει ο ελληνικός λαός στις προσεχείς εκλογές, όχι την κοινοβουλευτική απουσία

ούτε την πολιτική αφωνία.

Και κλείνω με δύο λόγια για τη λεγόμενη κυβέρνηση των ηττημένων. Ο εθισμός στο ψέμα πια είναι αδιανόητος. Μας είπε ο κ. Τσίπρας από τη ΔΕΘ ότι δεν θα κάνει κυβέρνηση ηττημένων. Κοιτάξε αν αυτό μπορεί να γίνει πιστευτό από τον ελληνικό λαό. Θα τα έχετε βρει τα κόμματα που θέλετε να συνεργαστείτε ΠΑΣΟΚ, ΣΥΡΙΖΑ, ΜέΡΑ25, το ΚΚΕ αν δεν θέλει, θα πάρετε λίγο και από την Ελληνική Λύση. Θα τα έχετε βρει. Θα έχετε εκατόν πενήντα έναν Βουλευτές, θα σας φθάνουν τα νούμερα και θα πείτε «όχι, γιατί δεν έχουμε το πρώτο κόμμα μαζί». Αλήθεια, τα λέτε αυτά στον κόσμο που μιλάτε και δεν σκάτε στα γέλια; Σας πιστεύει έστω και ένας άνθρωπος;

Σήμερα ο κ. Σκουρλέτης μας το έσκασε το μυστικό. Πράγματι αν μας φθάνουν τα νούμερα, μπορεί να κάνουμε και κυβέρνηση των ηττημένων. Και να κάνω και μία πρόβλεψη; Δεν θα κάνετε κυβέρνηση των νικητών. Εάν ο ΣΥΡΙΖΑ έρθει πρώτο κόμμα, θα οδηγήσει σε δεύτερες εκλογές για να πάρει με την ενισχυμένη αναλογική το μπόνους. Μόνο κυβέρνηση των ηττημένων θα κάνετε. Αυτό είναι το πλάνο σας και γι' αυτό πρέπει ο ελληνικός λαός να προσέξει όχι μόνο να φέρει τη Νέα Δημοκρατία στην πρώτη θέση, που θα το κάνει, αλλά να της δώσει και τη μαθηματική δύναμη να αποκλείσει το τερατούργημα της κυβέρνησης των ηττημένων που είναι το πραγματικό σας σχέδιο.

Κοντός ψαλμός αλληλούια.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο έχει ο κ. Γιαννούλης εκ μέρους του ΣΥΡΙΖΑ.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Η αλήθεια είναι, κύριε Θεοχάρη, έχω να σας δω τόσο αμήχανο και απροετοίμαστο σε δημόσια τοποθέτησή σας από την εποχή που παραιτηθήκατε από Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων, όταν παραλαμβάνετε κατά εκατοντάδες τα φαξ Βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας με ρουσφέτια για οικονομικούς διευθυντές και φόρους ανά την Ελλάδα. Τότε, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας σας είχε ωθήσει σε παραίτηση για λόγους προσωπικής σας αξιοπρέπειας και αξιοπιστίας. Από τότε έχω να σας δω τόσο αμήχανο, όταν σήμερα μπερδεύοντας μήλα με πορτοκάλια, προσπαθείτε όχι να επαινέσετε μία πραγματικά αξιόλογη δουλειά που έγινε από τους παριστάμενους Υπουργούς, αλλά να μας πείσετε ότι όλα αυτά που συμβαίνουν είναι προϊόν μίας τεχνητής φαντασίωσης όλων ημών και εσείς απολαμβάνετε τη μέθεξη μίας χώρας που λειτουργεί κανονικά.

Ακούστε ένα νέο, ακούστε ένα νέο. Η ισότητα που απονέμεται και ορθώς στο πλαίσιο του κράτους δικαίου στα άτομα με αναπηρία προβλέπει για την ισότητα των πολιτών στην ιατρική και φαρμακευτική περίθαλψη. Ακούστε λοιπόν, κύριε Θεοχάρη, ότι σήμερα το Ίδρυμα «Σταύρος Νιάρχος» ανακοίνωσε την ακύρωση του διαγωνισμού του Παιδιατρικού Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης, το μόνο που επρόκειτο να λειτουργήσει σε όλη την Ελλάδα. Ιδέα και πρόταση των Υπουργών Ξανθού και Πολάκη, μαζί με τα νοσοκομεία Σπάρτης και Κομοτηνής.

Κύριε Θεοχάρη, καλώς κάνετε και αποχωρείτε.

ΘΕΟΧΑΡΗΣ (ΧΑΡΗΣ) ΘΕΟΧΑΡΗΣ: Εδώ θα είμαι.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ: Σήμερα, κύριε Θεοχάρη, η βόρεια Ελλάδα χάνει τη δυνατότητα για τα παιδιά της να έχει ένα νοσοκομείο, γιατί η ανίκανη Κυβέρνησή σας ώθησε -ή κάτι άλλο που εμπεριέχει δόλο- τους κατασκευαστές να ζητήσουν υπερδιπλάσια κόστη για την ανέγερση του νοσοκομείου πέραν της δωρεάς. Παιδιατρικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης, γεια σας. Είναι σαν το μετρό του '23, '24, '25, '26. Και αυτό περιέχεται μέσα στο κράτος δικαίου και την ισότητα, όπως η συμπεριφορά στα ΑΜΕΑ.

Προσπαθήσατε όλοι σας κι εσείς κύριε Κυρανάκη, να αντιπολιτευτείτε -μετά από κοντά τέσσερα χρόνια διακυβέρνησης- τον ΣΥΡΙΖΑ και έχετε ως βασικό επιχείρημα αιχμής το ότι αποφασίσαμε για λόγους κοινοβουλευτικής εντιμότητας, αξιοπρέπειας και ευθύνης να απέχουμε από τις ψηφοφορίες, γιατί η παράταξή σας έχει καταλύσει κάθε έννοια κράτους δικαίου με απαξίωση του Κοινοβουλίου, με απαξίωση των κανόνων, με Πρωθυπουργό να τρέπεται σε φυγή από αυτή εδώ την πόρτα όταν έπρεπε να

απαντήσει γιατί παρακολουθούσαν τον Αρχηγό ΓΕΕΘΑ. Για μία σειρά από λόγους επιλέξαμε, ως έντιμη στάση απέναντι στους πολίτες, να απέχουμε από τις ψηφοφορίες. Κι εσείς πάτε να παρουσιάσετε αυτή τη με πολύ καλά στοιχεία δουλειά των συναδέλφων σας Υπουργών -να πείτε ψέματα δηλαδή, να παραπλανήσετε τον κόσμο, να χειραγωγήσετε τον κόσμο όπως γίνεται εγχώρια ή διεθνώς-, λέγοντας ότι εμείς αρνούμαστε να ψηφίσουμε αυτά που προβλέπονται στο εθνικό σχέδιο δράσης για τα ΑΜΕΑ; Και δεν τρέπεστε; Η τύχη των ανθρώπων με αναπηρία είναι θέμα το οποίο εσείς θα κανιβαλίζετε πολιτικά, εμφανίζοντας την Αντιπολίτευση ότι δεν ψηφίζει; Και ποιοι; Εσείς, που μιλάτε για ανθρωπιά. Να σας ρωτήσω κάτι, επειδή προσποιείστε ότι δεν κυβερνάτε τέσσερα χρόνια. Για όλα, κάθε γράμμα, κάθε φράση που βγαίνει από το στόμα σας έχει συνοδεία ένα χονδροειδές ψέμα. Ανθρωπιά.

Είναι ανθρωπιά ένα παιδί στη Μηχανιώνα της Θεσσαλονίκης, ένα εννιάχρονο παιδί με ειδικές ανάγκες και δεξιότητες, να μένει σχεδόν φυλακισμένο για εννέα ημέρες επειδή η βοήθός του στο σχολείο, αυτή που είχε προβλέψει η προηγούμενη κυβέρνηση - αλλά ως μην ανοίξουμε το θέμα της μεγαθυμίας, γιατί θα φανείτε ελλειμματικά χρεωμένοι με πολύ αρνητικό πρόσημο για τη μεγαθυμία σας να αναγνωρίζετε την κυβερνητική συνέχεια- έτυχε να αρρωστήσει και δεν βρέθηκε αντικαταστάτρια, με τους πολιτικούς εκπροσώπους σας σχεδόν να αδιαφορούν; Αυτό είναι ανθρωπιά; Αυτό που σας περιέγραψε η κ. Μάλαμα ότι συμβαίνουν στη Χαλκιδική και σε άλλες περιοχές της βόρειας Ελλάδας είναι δείγμα ανθρωπιάς; Έχει επισκεφτεί κάποιος από εσάς τη Σχολή Τυφλών Θεσσαλονίκης; Έχετε επισκεφθεί τις υποδομές, τα σχολεία, ειδικά δημοτικά σχολεία, ειδικά γυμνάσια, τις σχολές του ΟΑΕΔ για να δείτε σε τι συνθήκες οι ήρωες καθηγητές με επισημαίες θέσεις εργασίας, που με κάθε ευκαιρία κανιβαλίζετε και συκοφαντείτε, φροντίζουν παιδιά με ιδιαίτερες δεξιότητες αλλά και ιδιαίτερα προβλήματα, κινητικά, νοητικά και μία σειρά άλλα; Μας μιλάτε εσείς για ανθρωπιά;

Διανύουμε μέρες κοινοβουλευτικής έντασης. Όπως πολύ σωστά είπε ο κ. Γεραπετρίτης, οι πολιτικές αλλάζουν τις ζωές των ανθρώπων. Εσείς, όμως, κάνετε ακριβώς το αντίθετο, με τις πολιτικές σας καταστρέφετε τις ζωές των ανθρώπων.

Θέλω πραγματικά φεύγοντας από αυτή την Αίθουσα να βρεθεί ένας από εσάς με ευαισθησία να απαντήσει λίγο σε πιο σύγχρονα ερωτήματα της επικαιρότητας. Υπάρχει και δεύτερος και τρίτος Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας με offshore; Ο κ. Μαντάς; Και είναι ακόμη στην Κοινοβουλευτική Ομάδα της Νέας Δημοκρατίας; Γιατί σας θυμίζω -και αυτά έχουν σχέση με την ισότητα, την ισηγορία, την ισονομία και τη δικαιοσύνη- ότι όταν προέκυψε το θέμα Πάτση δεν ξέρατε, ήσασταν σε ροζ συννεφάκι, είχε βγάλει διάψευση ο Πάτσης και έλεγε: «Εγώ; Πότε; Ποτέ.» Το ίδιο κάνει και ο κ. Μαντάς. Υπάρχει κάποιος που με γενναιοψυχία στη Νέα Δημοκρατία των δανείων 350 εκατομμυρίων ευρώ, που δεν πληρώνονται, να απαντήσει για την offshore του κ. Μαντά; Απλά πράγματα.

Και μετά λένε παραμύθια για αγρίους περί τοξικότητας, περί πολιτικού ήθους και πολιτικού πολιτισμού. Ήθος και πολιτισμός είναι να προστατεύεις το δημόσιο χρήμα με ιερό τρόπο. Όλα τα άλλα είναι δικαιολογίες.

Οι ομιλητές του ΣΥΡΙΖΑ είμαστε παρόντες στη Βουλή, δεν είμαστε αόρατοι. Είμαστε παρόντες. Αυτή τη στιγμή δεν σας μιλάει τεχνητός άνθρωπος ή τεχνητή φωνή ή κάποιο ρομποτικό προϊόν. Σας μιλάνε άνθρωποι οι οποίοι αρνούνται να ψηφίσουν νομοθετικές πρωτοβουλίες μίας Κυβέρνησης που έχει καταστήσει τη χώρα μας -διεθνώς πλέον από χθες, μετά από τη συζήτηση στο Ευρωκοινοβούλιο- προβληματική δημοκρατία, όσο κι αν σας ενοχλεί. Καλά, προβληματική Νέα Δημοκρατία ήσασταν εδώ και χρόνια, αλλά καταστήσατε και τη δημοκρατία προβληματική.

Άρα, κλείνω, κυρία Πρόεδρε, λέγοντας το εξής. Κάθε ψέμα σας για την προστασία της πρώτης κατοικίας, την απόφαση του Αρείου Πάγου που στηρίζεται στον νόμο του 2003, τότε εισάγονται τα funds στο θέμα των τραπεζικών δανείων, τα ψέματα για τα δάνεια των παλιννοστούντων που ήρθαν δεύτερη γενιά από την πρώην Σοβιετική Ένωση και κινδυνεύουν να χάσουν τα σπίτια τους, τα ψέματα για τα αναδρομικά των συνταξιούχων τα οποία υποσχθήκατε και πήρατε πίσω, οι ουρές στα νοσοκομεία και τα

ράντζα, η εξόντωση των νέων ανθρώπων και των καλλιτεχνών, η απελευθέρωση των απολύσεων έχουν μία και μόνο υπογραφή: Κυβέρνηση, κοινοβουλευτική Πλειοψηφία και Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας και στην κορυφή Κυριάκος Μητσοτάκης.

Εμείς έχουμε μάθει, και το λέω και στη μνήμη του Νεκτάριου Σαντορινιού, να πορευόμαστε με δύο αξίες, την εντιμότητα, την αλήθεια, θα προσέθετα και την απόλυτη προσήλωση στο δίκαιο και τη δικαιοσύνη. Εύχομαι να σας αξιώσει η πολιτική τύχη και ο Θεός να μπορείτε να ισχυριστείτε το ίδιο όταν θα τελειώνουν οι ψηφοφορίες μέχρι τις εκλογές.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο έχει η κ. Παπαδημητρίου εκ μέρους της Νέας Δημοκρατίας.

ANNA MANH - ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Προτού εισέλθω στην τοποθέτησή μου, επιτρέψτε μου να εκφράσω κι εγώ τη θλίψη μου για τους δύο συναδέλφους μας που έφυγαν από τη ζωή, τον Μανούσο Βολουδάκη και τον Νεκτάριο Σαντορινιό και να εκφράσω, επίσης, τα ειλικρινή μου συλλυπητήρια προς τους οικείους τους.

Κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αναμφισβήτητα η προάσπιση των δικαιωμάτων των συμπολιτών μας με αναπηρία αποτελούσε ανέκαθεν γι' αυτή την Κυβέρνηση αδιαπραγμάτευτη προτεραιότητα.

Πρόκειται για έναν τομέα στον οποίο πραγματοποιείται ένα συστηματικό έργο που αποτυπώνεται εν πολλοίς στο εθνικό σχέδιο δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, ένα ολιστικό, για πρώτη φορά, διατομεακό σχέδιο με οριζόντιες δράσεις από όλα τα Υπουργεία, το οποίο υλοποιείται για πρώτη φορά στην Ελλάδα υπό την καθοδήγηση του Πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη και τον συντονισμό του Υπουργού Επικρατείας κ. Γεραπετρίτη. Είναι ένας οδηγός, θα μπορούσε να πει κάποιος, που ενσωματώνει όλες τις πολιτικές και την ιδιαίτερη μέριμνα που κάθε πολιτεία οφείλει να παρέχει στους συμπολίτες μας με αναπηρία.

Στο πλαίσιο της συνολικής προσπάθειας της Κυβέρνησης για την ενίσχυση της προσβασιμότητας και τη βελτίωση της καθημερινότητας των ατόμων με αναπηρία, εντάσσεται και το σημερινό νομοσχέδιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Είναι μία σημαντική νομοθετική πρωτοβουλία, η οποία υλοποιεί τέσσερις τομείς, τέσσερις σπουδαίες παρεμβάσεις στον χώρο της δικαιοσύνης για τους συμπολίτες μας με αναπηρία.

Πρώτη και ίσως σημαντικότερη ρύθμιση, είναι η κατοχύρωση της αρχής της ίσης μεταχείρισης, ανεξαρτήτως αναπηρίας ή χρόνιαν πάθησης σε όλους τους τομείς. Ενδεικτικά: Στην κοινωνική ασφάλιση και την υγειονομική περίθαλψη, στις κοινωνικές παροχές και φορολογικές διευκολύνσεις, στην εκπαίδευση, καθώς και στην πρόσβαση και παροχή αγαθών και υπηρεσιών που διατίθενται συναλλακτικά στο κοινό, συμπεριλαμβανομένης και της στέγης. Πρόκειται για ένα πάγιο αίτημα του αναπηρικού κινήματος, το οποίο υλοποιείται σήμερα από την Κυβέρνηση, η οποία θεσπίζει ένα ενιαίο πλαίσιο για την απαγόρευση των διακρίσεων σε όλους τους παραπάνω τομείς, σε πλήρη συμμόρφωση με την αρχή της μη διάκρισης, μία από τις βασικές αρχές της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ανθρώπων με αναπηρία.

Περαιτέρω, η δεύτερη παρέμβαση αφορά στην επικαιροποίηση της ορολογίας και την αναδιτύπωση και αντικατάσταση στερεοτύπων και υποτιμητικών εκφράσεων στα βασικά νομοθετικά κείμενα της χώρας, στον Αστικό Κώδικα, στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, στον Ποινικό Κώδικα, στον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας και στον Κώδικα Συμβολαιογραφών. Χαρακτηριστικά, αντικαθίστανται οι αναχρονιστικοί όροι «κουφός», «κωφάλαος», «άλαλος», που συνιστούν στερεότυπα, αλλά και εξαλείφονται υποτιμητικές εκφράσεις όπως: «πάσχω από», «παράφρονος», εκφράσεις που δεν συνάδουν με τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ανθρώπων με αναπηρία.

Περαιτέρω, η τρίτη παρέμβαση αφορά στη διασφάλιση και στη βελτίωση της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία στα δικαστικά κτήρια της χώρας.

Ορίζεται έτσι σε κάθε δικαστήριο αρμόδιος δικαστικός υπάλληλος, ο οποίος θα είναι υπεύθυνος για την εξυπηρέτηση, την ενημέρωση και τη διευκόλυνση των συμπολιτών μας με αναπηρία. Πρόκειται για ένα υποστηρικτικό εργαλείο, μία χείρα βοηθείας για την εξυπηρέτηση των συμπολιτών μας, για τη διευκόλυνση της πρόσβασής τους στα δικαστικά μέγαρα της χώρας, ώστε όλοι να έχουν ισότιμη πρόσβαση στη δικαιοσύνη, χωρίς περιορισμούς, χωρίς διακρίσεις.

Παράλληλα, είναι πολύ σημαντικό, όπως ανέφερε και ο Υφυπουργός Δικαιοσύνης κ. Κώστρος, ότι, πέρα από τα νέα δικαστικά μέγαρα τα οποία πρόκειται να ανεγερθούν και τα οποία, φυσικά, θα είναι απολύτως προσβάσιμα από όλους, έχει ήδη γίνει πλήρης καταγραφή και στα υφιστάμενα κτήρια. Έχουν σημειωθεί τα όποια προβλήματα και οι όποιες ελλείψεις και έχουν ήδη ξεκινήσει οι απαραίτητες παρεμβάσεις για την ενίσχυση της προσβασιμότητάς τους.

Τέλος, τέταρτη σπουδαία ρύθμιση του νομοσχεδίου είναι η επέκταση της νομικής βοήθειας στα άτομα με αναπηρία, χωρίς κανένα εισοδηματικό κριτήριο, χωρίς κανέναν περιορισμό. Μία αυτονόητη υποχρέωση της πολιτείας, με σκοπό την άμεση και αποτελεσματική πρόσβασή τους στη δικαιοσύνη. Τον σημαντικό θεσμό της νομικής βοήθειας η Κυβέρνηση έσπευσε να τον προσαρμόσει και να τον ενισχύσει με την πρόσφατα ψηφισθείσα διάταξη που έδωσε λύση στην εκκαθάριση της πληρωμής των δικηγόρων. Και είναι βέβαιο ότι η παροχή της νομικής βοήθειας στα άτομα με αναπηρία θα ενισχύσει τους συμπολίτες μας, αλλά θα αναβαθμίσει και τον ίδιο τον θεσμό.

Αγαπητοί συνάδελφοι, το παρόν νομοσχέδιο αποτελεί ακόμα ένα βήμα στη συστηματική προσπάθεια που καταβάλλει η Κυβέρνηση για την προάσπιση των δικαιωμάτων των συμπολιτών μας με αναπηρία, για τη βελτίωση της καθημερινότητάς τους, για την ισότιμη συμμετοχή τους σε κάθε τομέα της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής ζωής του τόπου.

Υπό την έννοια αυτή, αξίζουν συγχαρητήρια στην ηγεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης, το οποίο στο πλούσιο νομοθετικό του έργο συμπεριλαμβάνει ακόμα ένα σημαντικό νομοσχέδιο, που ενισχύει την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία στη δικαιοσύνη και καθιερώνει την αρχή της ίσης μεταχείρισης, ανεξαρτήτως αναπηρίας, σε όλους τους τομείς.

Κανείς, φυσικά, δεν θριαμβολογεί, τίς σιγουρα απομένουν πολλά ακόμα να γίνουν. Όμως, δεν μπορεί κανείς να παραβλέψει ότι πρόκειται για ένα νομοσχέδιο που έτυχε της απόλυτης αποδοχής των φορέων του αναπηρικού κινήματος. Και θα έπρεπε, συνεπώς, σήμερα να τύχει και της απόλυτης αποδοχής όλων των κομμάτων του ελληνικού Κοινοβουλίου.

Παρ' όλα αυτά, ο ΣΥΡΙΖΑ απέχει και δεν ψηφίζει ούτε καν αυτές τις ευεργετικές διατάξεις για τους συμπολίτες μας με αναπηρία. Δεν ψηφίζει τις διατάξεις για τη διευκόλυνση της προσβασιμότητάς τους στα δικαστήρια, για την ισότιμη πρόσβασή τους στη δικαιοσύνη.

Συνάδελφοι του ΣΥΡΙΖΑ, το άρθρο 2 του Συντάγματος, σύμφωνα με το οποίο ο σεβασμός και η προστασία της αξίας του ανθρώπου είναι πρωταρχική υποχρέωση της πολιτείας, για εμάς είναι θεμελιώδης διάταξη και το αποδεικνύουμε στην πράξη. Εσείς μην ψηφίζετε, μένετε στο περιθώριο, εκεί που επιλέξατε να είστε. Η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη, θα συνεχίσει το έργο της, θα συνεχίσει να νομοθετεί για το καλό των συμπολιτών μας με αναπηρία, για το καλό όλων των Ελλήνων πολιτών.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Ευχαριστώ πολύ, κυρία συνάδελφε.

Θα δώσω τον λόγο στον κύριο Υπουργό, για να καταθέσει τις νομοτεχνικές του.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Παίρνω τον λόγο, προκειμένου να καταθέσω τις νομοτεχνικές, όπως προανήγγειλε ο κύριος Υφυπουργός, ώστε να είναι σε γνώση των κυρίων συναδέλφων.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Δικαιοσύνης κ. Κωνσταντίνος Τσιάρας καταθέτει για τα Πρακτικά τις προαναφερθείσες νομοτεχνικές βελτιώσεις, οι οποίες έχουν ως εξής:

ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΜΕ ΤΙΤΛΟ

«Αρχή της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, επικαιροποίηση της ορολογίας του Αστικού Κώδικα, του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, του Ποινικού Κώδικα, του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, του Κώδικα Συμβολαιογράφων και του ν. 4478/2017, για την εναρμόνισή της με τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία που κυρώθηκε με τον ν. 4074/2012 και λοιπές διατάξεις για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη των ατόμων με αναπηρία»

1. Στο άρθρο 4 του σχεδίου νόμου α) στον τίτλο διαγράφονται οι λέξεις «μη ομιλούντος κωφού», β) το προοίμιο αντικαθίσταται ως εξής: «Στο άρθρο 331 του Αστικού Κώδικα [π.δ. 456/1984, (Α' 164)] η λέξη «κωφάλαλος» διαγράφεται και το άρθρο 331 διαμορφώνεται ως εξής:», γ) στο εσωτερικό άρθρο 331 διαγράφονται οι λέξεις «ή, τέλος, είναι μη ομιλών κωφός».
2. Στο άρθρο 5 του σχεδίου νόμου α) στον τίτλο διαγράφονται οι λέξεις «μη ομιλούντος κωφού», β) το προοίμιο αντικαθίσταται ως εξής: «Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 917 ΑΚ καταργείται και το άρθρο 917 διαμορφώνεται ως εξής:», γ) διαγράφεται το δεύτερο εδάφιο του εσωτερικού άρθρου 917.
3. Στο άρθρο 9 του σχεδίου νόμου, στον τίτλο, στο προοίμιο και στο εσωτερικό άρθρο 1745 ΑΚ διαγράφονται οι λέξεις «ή μη ομιλών κωφός» και «ή είναι μη ομιλών κωφός».
4. Στο άρθρο 10 του σχεδίου νόμου:
 - α) στον τίτλο διαγράφονται οι λέξεις «ομιλούντες ή μη»,
 - β) το προοίμιο αντικαθίσταται ως εξής: «Στο άρθρο 253 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας [π.δ. 503/1985, (Α' 182), ΚΠολΔ] επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) στην παρ. 1: αα) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «κουφός, άλαλος ή κωφάλαλος» αντικαθίστανται από τις λέξεις «κωφός, ή πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου», οι λέξεις «τον κουφό» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τον κωφό», και οι λέξεις «οι απαντήσεις δίνονται προφορικά» από τις λέξεις «ο κωφός επιλέγει να απαντήσει είτε προφορικώς είτε εγγράφως, σύμφωνα με τον προσφορότερο τρόπο επικοινωνίας για τον ίδιο», αβ) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «τον άλαλο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «το πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου», αγ) διαγράφεται το τρίτο εδάφιο, β) στην παρ. 2, οι λέξεις «κουφός, ο άλαλος ή ο κωφάλαλος» αντικαθίστανται από τις λέξεις «κωφός, ή το πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου» και το άρθρο 253 διαμορφώνεται ως εξής:»,
 - γ) στον τίτλο του εσωτερικού άρθρου 253, διαγράφονται οι λέξεις «ομιλούντες ή μη»,
 - δ) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 διαγράφονται οι λέξεις «ομιλών ή μη» και «ομιλούντα»,
 - ε) οι λέξεις «οι απαντήσεις δίνονται προφορικά» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ο κωφός επιλέγει να απαντήσει είτε προφορικώς είτε εγγράφως, σύμφωνα με τον προσφορότερο τρόπο επικοινωνίας

για τον ίδιο», στ) διαγράφεται το τρίτο εδάφιο και δ) στην παρ. 2 διαγράφονται οι λέξεις «ομιλών ή μη».

5. Στο άρθρο 11 του σχεδίου νόμου α) στον τίτλο διαγράφονται οι λέξεις «ομιλούντος ή μη προσώπου», β) στο προοίμιο διαγράφονται οι λέξεις «ομιλούντες ή μη», γ) στην παρ. 6 του εσωτερικού άρθρου 408 διαγράφονται οι λέξεις «ομιλούντες ή μη».

6. Στο άρθρο 17 του σχεδίου νόμου:

α) στον τίτλο διαγράφονται οι λέξεις «ομιλούντες ή μη»,

β) το προοίμιο αντικαθίσταται ως εξής: «Στο άρθρο 229 ΚΠΔ επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) στον τίτλο οι λέξεις «κουφοί και άλαλοι» αντικαθίστανται από τις λέξεις «κωφοί, ή με σοβαρή αναπηρία λόγου», β) στην παρ. 1: βα) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «κουφός ή άλαλος ή κωφάλαλος» αντικαθίστανται από τις λέξεις «κωφός, ή πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου», η λέξη «κουφό» αντικαθίσταται από τη λέξη «κωφό», οι λέξεις «οι απαντήσεις δίνονται από αυτόν προφορικά» αντικαθίσταται από τις λέξεις «ο κωφός επιλέγει να απαντήσει είτε προφορικώς είτε εγγράφως, σύμφωνα με τον προσφορότερο τρόπο επικοινωνίας για τον ίδιο», ββ) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «Στον άλαλο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Στο πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου», βγ) διαγράφεται το τρίτο εδάφιο, βδ) στο τέταρτο εδάφιο, οι λέξεις «τον άλαλο ή από τον κωφάλαλο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «το πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου ή από τον κωφό», γ) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2: γα) οι λέξεις «κουφός ή ο άλαλος ή ο κωφάλαλος» αντικαθίστανται από τις λέξεις «κωφός, ή το πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου» και οι λέξεις «τον κουφό, τον άλαλο ή τον κωφάλαλο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τον κωφό, ή το πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου» και το άρθρο 229 διαμορφώνεται ως εξής:»,

γ) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του εσωτερικού άρθρου 229, διαγράφονται οι λέξεις «ομιλών ή μη,» και «ομιλούντα»,

δ) οι λέξεις «οι απαντήσεις δίνονται από αυτόν προφορικά» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ο κωφός επιλέγει να απαντήσει είτε προφορικώς είτε εγγράφως, σύμφωνα με τον προσφορότερο τρόπο επικοινωνίας για τον ίδιο»,

ε) διαγράφεται το τρίτο εδάφιο,

στ) στο νέο τρίτο εδάφιο διαγράφονται οι λέξεις «μη ομιλούντα»,

ζ) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2 διαγράφονται οι λέξεις «ομιλών ή μη» και

η) μετά τις λέξεις «που συνήθισαν να συνεννοούνται με τον κωφό» διαγράφονται οι λέξεις «ομιλούντα ή μη».

7. Στο άρθρο 19 του σχεδίου νόμου, α) στον τίτλο διαγράφονται οι λέξεις «ομιλούντες ή μη», β) το προοίμιο αντικαθίσταται ως εξής: «Στο άρθρο 137 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας [ν. 2717/1999, (Α' 97)] επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) στον τίτλο, η λέξη «κωφαλάλους» αντικαθίσταται από τη λέξη «κωφούς», β) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2 οι λέξεις «κουφοί, άλαλοι ή κωφάλαλοι» αντικαθίστανται από τις λέξεις «κωφοί ή πρόσωπα με σοβαρή αναπηρία λόγου»

και το άρθρο 137 διαμορφώνεται ως εξής:», γ) στην παρ. 2 του εσωτερικού άρθρου 137 διαγράφονται οι λέξεις «ομιλούντες ή μη».

8. Στο άρθρο 20 του σχεδίου νόμου:

α) στον τίτλο διαγράφονται οι λέξεις «κωφοί ομιλούντες ή μη, ή πρόσωπα με σοβαρή αναπηρία λόγου»,

β) το προοίμιο αντικαθίσταται ως εξής: «Στο άρθρο 10 του Κώδικα Συμβολαιογράφων [ν. 2830/2000, (Α' 96)] επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) στην παρ. 2 αα) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «κωφός, άλαλος ή κωφάλαλος» αντικαθίστανται από τις λέξεις «κωφός ή πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου», αβ) στην περ. α' αντικαθίστανται οι λέξεις «απαντά προφορικά» από τις λέξεις «επιλέγει να απαντήσει είτε προφορικώς είτε εγγράφως, σύμφωνα με τον προσφορότερο τρόπο επικοινωνίας για τον ίδιο», αγ) στην περ. β' η λέξη «άλαλο» αντικαθίσταται από τις λέξεις «πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου», αδ) η περ. γ' διαγράφεται, αε) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «κωφό ή τον κωφάλαλο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «κωφό», β) στην παρ. 3 οι λέξεις «κωφός ή ο άλαλος ή ο κωφάλαλος» αντικαθίστανται από τις λέξεις «κωφός ή το πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου» και το άρθρο 10 διαμορφώνεται ως εξής:»,

γ) στην παρ. 2, διαγράφονται οι λέξεις «ομιλών ή μη»,

δ) στην περ. α' διαγράφεται η λέξη «ομιλούντα» και οι λέξεις «απαντά προφορικά» αντικαθίστανται από τις λέξεις «επιλέγει να απαντήσει είτε προφορικώς είτε εγγράφως, σύμφωνα με τον προσφορότερο τρόπο επικοινωνίας για τον ίδιο»,

ε) η περ. γ' διαγράφεται,

στ) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 διαγράφονται οι λέξεις «ομιλούντα ή μη» και

ζ) στην παρ. 3 διαγράφονται οι λέξεις «ομιλών ή μη».

9. Στο άρθρο 21 του σχεδίου νόμου, στην εσωτερική παρ. 5 του άρθρου 69 του ν. 4478/2017 (Α'91) στο πρώτο εδάφιο μετά από τις λέξεις «δίνονται από αυτόν γραπτώς» προστίθεται το σημείο στίξης κόμμα «,» και προστίθεται η λέξη «προφορικώς».

10. Η υπ' αρ. 1596.130/15.2.2023 υπουργική τροπολογία, τίθεται σε Μέρος Ε' με τίτλο «Κάλυψη αναγκών Εθνικής Αρχής Προσβασιμότητας» και το Μέρος Ε': Έναρξη ισχύος τίθεται ως Μέρος ΣΤ.

Αθήνα, 16 Φεβρουαρίου 2023

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΠΡΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κι εγώ σας ευχαριστώ.

Τον λόγο τώρα έχει ο Υφυπουργός κ. Κώτσηρας για δέκα λεπτά.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΤΣΗΡΑΣ (Υφυπουργός Δικαιοσύνης): Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, μετά από τέσσερις συνεδριάσεις στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή, έρχεται σήμερα η στιγμή να ψηφιστεί το υπό εξέταση και υπό αξιολόγηση νομοσχέδιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης από την Εθνική Αντιπροσωπεία.

Κατά την άποψή μας, ήταν υποδειγματική η κοινοβουλευτική διαδικασία στο πλαίσιο των επιτροπών, υπό την έννοια ότι υπήρξαν συγκεκριμένες θέσεις από τους φορείς, οι οποίοι στην πολύ μεγάλη τους πλειοψηφία ήταν ενθαρρυντικοί της προσπάθειας που έχει κάνει το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Ικανοποιούνται πάγια αιτήματα του αναπηρικού κινήματος σε σχέση με τα ζητήματα των δικαιωμάτων των συμπολιτών μας με αναπηρία και ενισχύεται στην πράξη η προσβασιμότητά τους στη δικαιοσύνη.

Αυτό, επιτρέψτε μου να πω, έρχεται σε συνέχεια μίας συνολικής πρωτοβουλίας που έχει λάβει το Υπουργείο Δικαιοσύνης σε εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα άτομα με αναπηρία, στο οποίο αναφέρθηκε προηγουμένως ο Υπουργός Επικρατείας κ. Γεραπετρίτης, το οποίο είναι το πρώτο εθνικό σχέδιο δράσης που έχει λάβει χώρα στην Ελλάδα.

Η σημαντική του διάσταση είναι ότι εφαρμόζει οριζόντιες πολιτικές σε πολλά Υπουργεία, διασφαλίζοντας και μία ολιστική αντιμετώπιση του πολύ σύνθετου ζητήματος των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία. Ταυτοχρόνως, επιτρέψτε μου να πω, διασφαλίζει και τη συνέχεια της δημόσιας διοίκησης, όπως αυτή πρέπει να λάβει χώρα σε τόσο σύνθετα ζητήματα. Και αυτό, επειδή έχει έναν πολυετή ορίζοντα, ο οποίος βοηθάει τη δημόσια διοίκηση στο να αναλαμβάνει πολιτικές και να τις εφαρμόζει με ένα συγκεκριμένο χρονικό πλάνο, χρηματοδοτούμενο, ελεγχόμενο και να έχει πραγματική εφαρμογή στην καθημερινότητα των συμπολιτών μας με αναπηρία.

Ακούσαμε μία κριτική από την Αξιωματική Αντιπολίτευση ότι δήθεν η διάταξη είναι αποσπασματική ή προεκλογική ή ελλειμματική. Αντιθέτως, η Κυβέρνηση συνεχίζει, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, το έργο της, συνεχίζει να ψηφίζει, να φέρνει νομοσχέδια. Και μάλιστα, με το συγκεκριμένο νομοσχέδιο ικανοποιούνται πάγιες ανάγκες και πάγια αιτήματα του αναπηρικού κινήματος.

Προ ημερών ο Πρόεδρος της ΕΣΑΜΕΑ, ο κ. Βαβακαστάνης, τον οποίο κι ευχαριστώ για τη συνεισφορά που είχε στο συγκεκριμένο νομοσχέδιο, είχε κάνει αίτημα στην ελληνική κυβέρνηση για την επέκταση της αρχής της ισότητας. Αυτό ικανοποιήθηκε με την παρούσα νομοθεσία. Και έρχεται πλέον, με μία νομοθετική κατοχύρωση, να υπάρξει η επέκταση της αρχής της ισότητας σε ένα μεγάλο εύρος κοινωνικών δραστηριοτήτων για τα άτομα με αναπηρία.

Είναι μία μεγάλη, θεωρώ, προσθήκη στο νομικό πλαίσιο προστασίας των συμπολιτών μας με αναπηρία, γιατί πλέον υπάρχει σαφής νομοθετική πρόβλεψη της αρχής της ισότητας. Και αυτό θα εξειδικευτεί, προφανώς, με προεδρικό διάταγμα, το οποίο θα έλθει σε εφαρμογή της διάταξης.

Είναι, όμως, ολίγον τι υποκριτικό να ακούμε τον ΣΥΡΙΖΑ να διαμαρτύρεται για το θέμα αυτό, όταν ο ίδιος στη νομοθετική πρωτοβουλία που είχε λάβει, στην οποία αναφέρθηκε προηγουμένως ο Υπουργός Επικρατείας, είχε παραπέμψει σε προεδρικό διάταγμα την ίδια την επέκταση της αρχής της ισότητας.

Εμείς, λοιπόν, εδώ επεκτείνουμε την αρχή της ισότητας νομοθετικά. Υπάρχει πλέον σαφές νομοθετικό έρεισμα για τους συμπολίτες μας με αναπηρία και προφανώς, αυτό είναι ένα πολύ μεγάλο βήμα για την εξασφάλιση των δικαιωμάτων τους.

Το δεύτερο ζήτημα αφορά στο θέμα της προσβασιμότητας των συμπολιτών μας με αναπηρία στη δικαιοσύνη, η οποία, προφανώς και δεν επιλύεται από μόνη της σε ό,τι έχει να κάνει με την προσθήκη και την πρόβλεψη ενός ειδικού υπάλληλου σε κάθε δικαστήριο της χώρας. Είναι μία σημαντική, όμως, πρό-

βλεψη να υπάρχει ένας εντεταλμένος υπάλληλος σε σχέση με τη συνδρομή στους συμπολίτες μας με αναπηρία, για να έχουν μία φυσική πρόσβαση στους χώρους. Επιτρέψτε μου, όμως, να πω ότι εδώ έχει γίνει μία πολύ μεγάλη προσπάθεια για να ενισχύσουμε και την προσβασιμότητα σε επίπεδο υποδομών.

Όπως είπα και στις κοινοβουλευτικές επιτροπές, η ελληνική πολιτεία δυστυχώς, δεν είχε καν γνώση, δεν είχε καν καταγράψει ποια δικαστικά μέγαρα ανά τη χώρα είναι προσβάσιμα και ποια όχι. Πουθενά!

Ένα από τα πρώτα έγγραφα που υπέγραψα το 2021 ήταν ένα έγγραφο απευθυνόμενο σε όλες τις διοικήσεις των δικαστηρίων ανά τη χώρα, προκειμένου να ενημερώσουν την ελληνική πολιτεία για το ποια κτήρια είναι προσβάσιμα, ποια μερικώς προσβάσιμα, ποια χρειάζονται προσθήκες. Από εκείνο το σημείο και μετά, και αφού ολοκληρώθηκε σε πολύ γρήγορο χρόνο η καταγραφή, γρηγορότερα από ό,τι προέβλεπε το Εθνικό Σχέδιο Δράσης, έχουμε προβεί σε συγκεκριμένες ενέργειες, οι οποίες βοηθούν την προσβασιμότητα σε μεγάλα δικαστικά μέγαρα, όπως στο Δικαστικό Μέγαρο Θεσσαλονίκης -το ανέφερε και ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης, ο κ. Φινοκαλιώτης, που εκπροσώπησε την ολομέλεια των δικηγορικών συλλόγων κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης-, όπως στο Συμβούλιο της Επικρατείας σε συνεργασία με τη διοίκηση του δικαστηρίου, όπως σε πολλά ειρηνοδικεία ανά τη χώρα, προκειμένου να βάλουμε ράμπες, να υπάρξουν προσθήκες με την κατάλληλη προφανώς υποδομή και την κατάλληλη μελέτη.

Αντιλαμβάνεστε ότι και το Ταμείο Ανάκαμψης, το οποίο είναι πολύ σημαντικό χρηματοδοτικό εργαλείο, προς αυτήν την κατεύθυνση θα συνδράμει χρηματοδοτικά σημαντικά σε αυτή την προσπάθεια.

Εδώ, όμως, πρέπει να αντιληφθούμε ότι γίνεται μία προσπάθεια πρωτοφανής και για πρώτη φορά στα ελληνικά χρονικά, δυστυχώς. Δεν θα ήταν ένα ζήτημα κομματικής αντιπαράθεσης, αλλά ένα ζήτημα πραγματικών δεδομένων. Από το απόλυτο μηδέν που υπήρξε κατά την τετραετία 2015-2019 σε θέμα προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία σε χώρους δικαστηρίων, έχουμε πλέον μία πολύ πιο ολοκληρωμένη προοπτική στο να ενισχύσουμε την προσβασιμότητά τους.

Επίσης, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι είναι υπό εξέλιξη η κατασκευή καινούργιων δικαστικών μεγάρων σε ένα μεγάλο κομμάτι της ελληνικής επικράτειας, το έχει αναφέρει επανειλημμένως ο Υπουργός Δικαιοσύνης κ. Τσιάρας, στην πολύ μεγάλη προσπάθεια που γίνεται να κατασκευαστούν καινούργια και σύγχρονα δικαστικά μέγαρα και, προφανώς, αυτό θα βοηθήσει σε ένα πιο σύγχρονο μοντέλο υποδομών, το οποίο θεωρώ ότι όλοι αυτονοήτως επιθυμούμε.

Πάμε στο θέμα της ορολογίας, που είναι ο τρίτος άξονας της σημερινής νομοθετικής πρωτοβουλίας. Είναι ένα θέμα ουσίας κι ένα θέμα συμβολισμού που συμπεριλαμβάνεται στο θέμα της ορολογίας. Είναι η πρώτη φορά που η ελληνική πολιτεία έχει πρόβλεψη για να αλλάξουν βασικοί όροι των βασικών νομοθετημάτων του νομικού μας πλαισίου σε σχέση με το πώς αναφέρονται οι συμπολίτες με αναπηρία σε αυτό.

Έγινε μία σημαντική προσπάθεια με τη συμμετοχή της ΕΣΑΜΕΑ στο πλαίσιο ομάδας εργασίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης και σε εφαρμογή των συστάσεων της αρμόδιας επιτροπής του ΟΗΕ προς τη χώρα μας προκειμένου να υπάρξει αλλαγή της ορολογίας. Και ήρθε ένα νομοθετικό κείμενο με σημαντικές αλλαγές και, μάλιστα, κατόπιν και της κοινοβουλευτικής διαδικασίας που έγινε στις επιτροπές, δηλαδή την κορωνίδα της διαβούλευσης που είναι η διαβούλευση εντός του Κοινοβουλίου, και με τις νομοτεχνικές που κατέθεσε προηγουμένως ο κύριος Υπουργός βλέπουμε ότι έχει υιοθετηθεί ένα μεγάλο μέρος και αυτών που έθεσε η Ομοσπονδία Κωφών σε συνεργασία με την ΕΣΑΜΕΑ.

Έγινε, λοιπόν, μια προσπάθεια πραγματικής διαβούλευσης και μίας σοβαρής επεξεργασίας ενός νομοσχεδίου που έχει ουσιαστικά και συμβολικά δεδομένα για το πώς απευθύνεται η ίδια η πολιτεία, μέσω των νομοθετικών της κειμένων. Για όσους προσπαθούν αυτό να το υποτιμήσουν, δυστυχώς, εκπλήσσομαι διότι όταν δεν έχει γίνει τίποτα για δεκαετίες και προσπαθούμε να κά-

νουμε μία μεγάλη προσπάθεια η οποία έχει τη σύμφωνη γνώμη της ΕΣΑΜΕΑ, η οποία είναι πάγιο αίτημα του αναπηρικού κινήματος, αν μη τι άλλο είναι υποκριτικό να λέμε ότι αυτό κρύβει κάτι άλλο ή ότι έχει άλλο στόχο και ότι έγινε αποσπασματικά ή οποιαδήποτε άλλη κριτική. Θα έπρεπε αυτά τα ζητήματα επί της αρχής τουλάχιστον, να μας ενώνουν και να διαφυλάσσουν τη σύμπλευση και χαίρομαι που σήμερα από μεγάλο μέρος των συναδέλφων από την Αξωματική Αντιπολίτευση τονίστηκε, τουλάχιστον, ότι η επί της αρχής στόχευση του νομοσχεδίου είναι προς τη σωστή κατεύθυνση.

Τέλος, σε ό,τι αφορά στη νομική βοήθεια νομίζω ότι είναι μία αυτονόητη προσθήκη που κι αυτή γίνεται για πρώτη φορά από την ελληνική πολιτεία των συμπολιτών μας με αναπηρία στους δικαιούχους αυτού του πολύ σημαντικού θεσμού, ο οποίος, προφανώς και χρειάζεται ακόμα μεγαλύτερη βελτίωση γιατί υπηρετεί έναν πολύ σημαντικό στόχο, τη στήριξη κατ' εξοχήν ευάλωτων πολιτών σε σχέση με τη νομική τους εκπροσώπηση.

Όπως ξέρετε, την προηγούμενη εβδομάδα ψηφίστηκε διάταξη από το ελληνικό κοινοβούλιο που αφορά στη δυνατότητα ταχύτερης εκκαθάρισης των περιπτώσεων που εκκρεμούσαν με την καταβολή του 80%. Δεν το ψήφισε, δυστυχώς, ο ΣΥΡΙΖΑ γιατί απείχε και από αυτή την ψηφοφορία. Είναι, δυστυχώς, η θυσία της κοινοβουλευτικής αυτής επιλογής που έχετε κάνει να μην ψηφίζετε νομοσχέδια τα οποία, όμως, είναι κατ' εξοχήν κοινωνικά με θετικό πρόσημο.

Νομίζω ότι θα βρεθείτε στην ίδια δύσκολη και αμείχλιμη θέση, και σε αυτό το νομοσχέδιο το οποίο έχουν αναγνωρίσει οι πάντες ότι εξυπηρετεί τα πάγια αιτήματα του αναπηρικού κινήματος, εκσυγχρονίζει την ορολογία, φέρνει τη νομική βοήθεια σε ένα πολύ ευάλωτο κομμάτι του ελληνικού πληθυσμού, διευκολύνει την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία. Είναι σε απόλυτη, δυστυχώς, αντιδιαστολή με την πλήρη ανεπάρκεια της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ να θέσει επί τάπητος τα ζητήματα των ατόμων με αναπηρία.

Προφανώς, είναι η λογική αμηχανία που εκπέμπεται από την Αξωματική Αντιπολίτευση όταν μια κεντροδεξιά κυβέρνηση, η οποία είχε δήθεν καλυφθεί με το φόβο του 2019 περί νεοφιλελεύθερων πολιτικών, έρχεται σε ζητήματα κατ' εξοχήν ζητήματα κράτους δικαίου και προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων να φέρει πραγματικές ολιστικές πολιτικές με κοινωνικό αποτύπωμα, το οποίο ήταν, πράγματι, μια ατζέντα την οποία θεωρητικά είχατε συνηθίσει να μονοπωλείτε στα λόγια αλλά με πολύ μικρή πρακτική συνεισφορά.

Οπότε, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, νομίζω ότι με το συγκεκριμένο νομοσχέδιο το οποίο έρχεται σε συνέχεια πολλών δράσεων που έχει λάβει το Υπουργείο Δικαιοσύνης, όπως είναι η προσθήκη στη Σχολή Δικαστών ειδικού μαθήματος που αφορά τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία μέσω δύο επιστημονικών σεμιναρίων τα οποία ήδη εφαρμόζονται, μέσω του πρωτοκόλλου συνεργασίας που έχουμε κάνει με το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης για την εκπαιδευτική βελτίωση των δημοσίων υπαλλήλων σε ζητήματα των ατόμων με αναπηρία, όπως είναι τα θέματα της προσβασιμότητας, όπως είναι η έκδοση οδηγού για το ρατσιστικό έγκλημα, όπως είναι η Σύμβαση της Χάγης για τα δικαιώματα των ευάλωτων ενηλίκων που κυρώθηκε από αυτή την Κυβέρνηση σε αυτή την κοινοβουλευτική περίοδο, όπως όλες οι γενικότερες προσπάθειες που έχουν γίνει και τις ανέφερε ο Υπουργός Επικρατείας σε σχέση με την προστασία των Ατόμων με Αναπηρία, δείχνει ότι στην πράξη η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη φέρνει πραγματικές προοδευτικές πολιτικές οι οποίες ακουμπούν στα ζητήματα της κοινωνίας, ιδιαίτερα στα θέματα που αφορούν τα πιο ευάλωτα μέλη της.

Νομίζω ότι ο ελληνικός λαός πλέον έχει σαφή δεδομένα μπροστά του να συγκρίνει ποιος φέρνει πραγματικές προοδευτικές πολιτικές με κοινωνικό αποτύπωμα, και ποιος κάνει μια κριτική η οποία είναι σε πλήρη αναντιστοιχία με τα έργα και τις ημέρες του όταν ήταν στην διακυβέρνηση της χώρας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υφυπουργέ.

Πριν καλέσω τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του ΜέΡΑ25 τον κ. Γρηγοριάδη στο Βήμα να κάνω δύο ανακοινώσεις

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, είκοσι πέντε μαθητές και μαθήτριες και δύο εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από το Δημοτικό Σχολείο Κασσιόπης Κέρκυρας.

Επίσης, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, είκοσι ένα μαθητές και μαθήτριες και τρεις εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από το Δημοτικό Σχολείο Λίνδου Ρόδου.

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Κύριε Γρηγοριάδη, έχετε τον λόγο.

ΚΛΕΩΝ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ: Σας ευχαριστώ πολύ, αγαπητή κυρία Πρόεδρε, που μόλις μου δώσατε τον λόγο.

Ευχαριστώ ιδιαίτερος τον κύριο εδώ που φέρνει το νερό μου, ο οποίος παίρνει ένα υγειονομικό ρίσκο κάθε φορά που καθαρίζει αυτό το γυαλί καθώς δεν είναι υγειονομικός υπάλληλος και δεν έχει τον κατάλληλο ρουχισμό. Εντούτοις, η Βουλή συνεχίζει για τρία συναπτά χρόνια να παίρνει αυτό το ρίσκο χωρίς να τον ρωτάει κιόλας. Εμείς δεν θα βαρεθούμε να το καταγγέλλουμε αυτό. Δουλειά μας είναι.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, κύριοι Υπουργοί, που εκπροσωπείτε την Κυβέρνηση, όσοι είναι εδώ συμπτωματικά σήμερα και μας ακούν, ως επαγγελματίας ηθοποιός σαράντα και πλέον χρόνια σε αυτή τη χώρα, σήμερα δεν θα αποφύγω να εκφράσω τη σκληρή κριτική μου, την αγανάκτησή μου θα τολμήσω να πω, γι' αυτή την εξαιρετικά κακοπαιγμένη φάρσα, τραγικωμωδία θα την ονόμαζε ο Ευριπίδης, ο ένας από τους τέσσερις μεγάλους τραγικούς μας που σώθηκαν τα έργα τους, που εκτυλίσσεται όλον αυτόν τον προεκλογικό και επισήμως πια καιρό στη χώρα μας τόσο στα κανάλια, σε αυτά τα κανάλια τα μέσα συστηματικής παραπληροφόρησης που ανήκουν στους πέντε μεγάλους Έλληνες εφοπλιστές, όσο όμως, δυστυχώς, κι εδώ μέσα στην Εθνική Αντιπροσωπεία, στη Βουλή των Ελλήνων.

Μιλώ γι' αυτή την τραγικωμωδία, αυτή τη φάρσα, την κακοπαιγμένη φάρσα, όπου δήθεν τα δύο μεγάλα κόμματα, η Κυβέρνηση και η Αξωματική Αντιπολίτευση, έχουν πολύ σοβαρές πολιτικές διαφορές και έχουν και πάρα πολύ μεγάλη πολιτική κόντρα για το πώς κυβερνάται η χώρα σήμερα και πώς θα κυβερνηθεί η χώρα από δω και πέρα. Μα, εάν πιστεύετε ότι ο ελληνικός λαός είναι τόσο ανόητος, ώστε να μην έχει παρατηρήσει ότι δεν πρόκειται για αγώνα ταχύτητας μεταξύ σας αλλά για σκυταλοδρομία, ότι δηλαδή εκεί που τελειώνει ο ένας δίνει τη σκυτάλη γεμάτος χαρά που την περιμένει πώς και πώς ο άλλος, την παίρνει στην χούφτα του και αρχίζει και τρέχει στον ίδιο ακριβώς δρόμο, στην ίδια διαδρομή, τότε θα πρέπει να πιστεύετε ότι ελληνικός λαός δεν έχει παρατηρήσει πασιφανή γεγονότα. Για παράδειγμα τι θα ήταν λογικό, αν είχατε διαφορές, αν είχατε πραγματική κόντρα και δεν ήταν πρόφαση; Θα ήταν γεγονός ότι μόλις είχε έρθει μια κυβέρνηση του άλλου κόμματος, θα ανέτρεπε την πολιτική του προηγούμενου. Θα είχαμε δει, δηλαδή, έναν ΣΥΡΙΖΑ μόλις κυβέρνησε το 2015 τι θα έκανε; Θα απελευθέρωνε τη χώρα από τα μνημόνια. Θα επανέφερε συλλογικές συμβάσεις όπως είχε τάξει προεκλογικά σε όλους τους κλάδους. Θα καταργούσε τον ΕΝΦΙΑ. Θα έκανε τον βασικό μισθό 1.280 ευρώ καθαρά.

Το αίσχος της κυβέρνησης Σαμαρά τι έκανε; Περιέκοψε δύο φορές το ΕΚΑΣ. Τι ήταν το ΕΚΑΣ για όσους δεν θυμούνται; Είναι η στοιχειώδης κρατική βοήθεια για της Ελλάδας τους κολασμένους, για τους φτωχότερους από τους φτωχότερους ημών, δηλαδή για τους πιο φτωχούς συνανθρώπους μας. Θα περίμενε, λοιπόν, κανείς ο ΣΥΡΙΖΑ τι να κάνει μόλις ανέλαβε τη διακυβέρνηση; Να πει ρε παιδιά, αίσχος πια με την κυβέρνηση Σαμαρά. Πετσοκόψατε δύο φορές το ΕΚΑΣ; Το επαναφέρω και το ενι-

σχύω. Τι έκανε ο ΣΥΡΙΖΑ; Έκοψε το εναπομείναν ελάχιστο ΕΚΑΣ. Νομίζω 300 ευρώ ή 350 το είχε αφήσει ο κ. Σαμαράς. Ο Αλέξης Τσίπρας το πετσόκοψε και αυτό.

Επίσης εσείς κυβερνάτε τόσο καιρό. Θα περίμενε κανείς να έρθει ο Κυριάκος Μητσοτάκης να πει, «μα τι έχουν κάνει αυτοί οι άνθρωποι εδώ, μας έχουν βάλει στο Χρηματιστήριο Ενέργειας; Αύριο μεθαύριο μπορεί να γίνει κανένα καρτέλ παρασιτικών εφοπλιστών-ενεργειακών, να φτάσει 700% παραπάνω. Βγάζω τη χώρα από το Χρηματιστήριο Ενέργειας». Όχι το κρατήσατε και το ενεργοποιήσατε.

Γιατί ο ΣΥΡΙΖΑ ο «καημένος» το είχε μεν ψηφίσει αλλά δεν είχε τολμήσει να το ενεργοποιήσει. Σκυταλοδρομία είναι! Γιατί αν δεν ήταν σκυταλοδρομία, το ίδιο που είπα για την ενέργεια θα είχε γίνει με το «θαυμάσιο», κατάπτυστο για εμάς, σχέδιό σας, το σχέδιο «ΗΡΑΚΛΗΣ» για τα κόκκινα δάνεια. Όχι, ο ΣΥΡΙΖΑ με νόμο του 2015 το ψήφισε ονομαστικά κιόλας, εσείς το τελειοποιήσατε. Εσείς του δώσατε και όνομα. Γιατί δεν λεγόταν «ΗΡΑΚΛΗΣ» τότε. Ο ΣΥΡΙΖΑ ο «καημένος» ψήφισε να μπορούν οι τρόπες να πουλάνε τα δάνειά μας σε αρπακτικά ταμεία και να μπορούν τα αρπακτικά ταμεία τα αμερικανικά και από όλη τη γη να συστήνονται στην Ελλάδα.

Δεν πρόκειται για τίποτε άλλο ελληνικό λαό παρά για μία ακόμη σκυταλοδρομία. Αν ψηφίσεις στις επόμενες εκλογές κάποιον από τους δύο, να ξέρεις ότι θα συνεχιστεί η ίδια πολιτική. Και αν τους κάνουν την έκπληξη να ψηφίσουν κάποιον από τους δύο για τρεις μήνες και μετά αλλάξεις τον προηγούμενο γιατί δεν σου κάνει ο καινούργιος που ήταν παλιός -ξέρετε τι εννοώ- πάλι θα έχεις την ίδια ακριβώς πολιτική.

Δηλαδή με τα τρία μνημονιακά κόμματα που έχουν κάνει τη βασική παραδοχή ότι αν δεν προσκυνάμε και δεν δεχόμαστε οτιδήποτε θέλουν οι δανειστές απ' έξω και οι δεκαπέντε παρασιτικές οικογένειες από μέσα, θα εξαφανιστούμε από αυτόν τον κόσμο, δεν πρόκειται να αλλάξει η πολιτική.

Τα είπα όλα αυτά, κυρία Πρόεδρε, γιατί άκουσα τον κ. Θεοχάρη πριν να ωρύνεται σχεδόν να φωνάζει, να λέει «και σας προειδοποιώ και το λέω για τα Πρακτικά πως ο ΣΥΡΙΖΑ θα κάνει κυβέρνηση που δεν θα είναι νικητών, θα κάνει και δεύτερο κόμμα να είναι». Και εσείς; Εσείς δεν θα κάνετε, δηλαδή, αν είστε δεύτερο κόμμα και σας πει το ΠΑΣΟΚ ότι σας στηρίζει; Θα κάνετε και θα παρακάνετε. Αλλά ποιο είναι το μυστικό, για όσους μας ακούν έξω από την Βουλή, για τον ελληνικό λαό; Όποια μνημονιακή κυβέρνηση και αν προκύψει, ο μη γένοιτο προκύψει, θα είναι μία κυβέρνηση απλώς κερδισμένου του κόμματος ή στην καλύτερη περίπτωση κάποιων κερδισμένων κομμάτων. Θα είναι ασφαλώς μία κυβέρνηση του ηττημένου ελληνικού λαού, όπως όλες οι κυβερνήσεις είναι του ηττημένου ελληνικού λαού από το 2010 που κυβερνάται μνημονιακά.

Ο ειδικός αγορητής μας, κύριε Υπουργέ, Κρίτων Αρσένης, νομίζω κάλυψε πλήρως το θέμα του νομοσχεδίου που συζητάμε σήμερα, στηλιτεύοντας τη φανερή υποκρισία σας.

Επιτρέψτε σε εμένα να υπερθεματίσω λίγο με τη σειρά μου μόνο για το πώς αντιλαμβάναστε εσείς οι νεοφιλελεύθεροι τα ατομικά δικαιώματα, εσείς οι νεοφιλελεύθεροι που είστε, βεβαίως, θιασώτες του πασιγνώστου θατσερικού δόγματος της μη ύπαρξης εναλλακτικής. Σε αυτό βασίζεται -γονατιστοί αιχμάλωτοι στο μνημόνιο για δεκαπέντε σχεδόν πια χρόνια- το ότι δεν υπάρχει εναλλακτική. Έξω θα πεθάνετε σαν σκνίπες. Μέσα είμαστε χάλια, μας βασανίζουν με το μαρτύριο της σταγόνας, αλλά θα ζείτε σαν μυγούλες που εκτρέφονται από τους καλούς πολιτικούς τους.

Λοιπόν δέσμοι της θεωρίας των οικονομικών της προσφοράς και της ζήτησης, του νεοφιλελευθερισμού σας, χωρίζετε δόλιοι τα ανθρώπινα δικαιώματα τα οποία μάλιστα τα ονομάζετε όχι ανθρώπινα αλλά ατομικά. Έχει σημασία αυτό ελληνικό λαέ. Γιατί πιθανότατα δεν είστε καν σε θέση να αισθανθείτε ότι είναι κοινά και πανανθρώπινα χαρακτηριστικά και ανάγκες αυτά που καλύπτουν αυτά τα λεγόμενα ανθρώπινα δικαιώματα. Δεν είναι ατομικά. Εσείς τα εξατομικεύετε. Ανθρώπινα είναι, πανανθρώπινα.

Αρνητικά, λοιπόν, ονομάζετε εσείς οι νεοφιλελεύθεροι όσα δεν σας κοστίζουν και συνιστούν τις απαγορεύσεις, τα απαγορεύετε. Παραδείγματος χάριν απαγορεύεται η αφαίρεση ζωής, η κλοπή,

η στέρηση της ελευθερίας του λόγου, η διάκριση με βάση το χρώμα, το φύλο ή τη σεξουαλικότητα κ.λπ.. Από την άλλη μεριά ποια είναι τα θετικά. Θετικά είναι αυτά που τους κοστίζουν ελληνικό λαέ. Είναι αυτά που συνιστούν παροχές των κρατών όπως το δικαίωμά μας στην υγεία, στην παιδεία, την πρόνοια κ.λπ. .

Τι δείχνει η διεθνής εμπειρία, κύριε Υπουργέ, που εκπροσωπείτε την Κυβέρνηση; Δείχνει ότι κάθε φορά ελληνικό λαό που υποστέλλονται ή ακόμα χειρότερα, εκλείπουν τα θετικά ανθρώπινα δικαιώματα, οι απαγορεύσεις που συνιστούν τα αρνητικά παύουν αυτομάτως να γίνονται σεβαστά και έτσι, τελικά, το κόστος διαφύλαξής τους αυξάνει ραγδαία. Γιατί χρειάζεται τότε περισσότερη αστυνόμευση, περισσότερες δικαστικές πράξεις, εργασίες, περισσότεροι φυλακισμένοι στις φυλακές. Ενδεχομένως να είναι και αυτό, κύριε Υπουργέ, ένας λόγος που η οικονομικά φιλελευθερότερη χώρα απ' όλο τον υπόλοιπο πλανήτη, οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, έχουν -τι παράξενο!- τους περισσότερους φυλακισμένους σε όλο τον πλανήτη γη και ως ποσοστό αλλά και σε απόλυτο αριθμό, ενώ ταυτοχρόνως, βέβαια, οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής είναι μία κοινωνία η οποία έχει ήδη από δεκαετίες καταστήσει την υγεία, την παιδεία και την πρόνοια ως πρόνομια αντί για δικαιώματα που ήταν μέχρι τότε, έχοντας αμιγώς ιδιωτικοποιημένο σύστημα υγείας, τριτοβάθμια παιδεία με δίδακτρα και ιδιωτικοποιημένο ασφαλιστικό. Τα θετικά δικαιώματα, δηλαδή, είναι αφημένα απολύτως στο έλεος της αγοράς.

Συνθηκολογημένα κόμματα εκτός από εσάς, εκτός από τη Νέα Δημοκρατία, -δυστυχώς δεν είστε μόνο εσείς- είναι όλα τα κόμματα που έχουν συνθηκολογήσει στα μνημόνια και τα οποία υπηρέτουν αυτό το δόγμα του οικονομικού φιλελευθερισμού, είτε ονομάζονται νεοφιλελεύθερα μορφώματα είτε ως σοσιαλφιλελεύθερα. Στέκονται όλα ευθέως ή εμμέσως μόνο στο κομμάτι της προσβασιμότητας -για το σχέδιο νόμου που μιλάμε σήμερα αναφέρομαι τώρα- δηλαδή στο κομμάτι των αρνητικών δικαιωμάτων, στην προστασία από τη διάκριση. Και δεν λέτε, αλλά κυρίως, κύριε Υπουργέ, δεν κάνετε τίποτα το παραμικρό για την πραγματική εξομάλυνση των ατόμων με αναπηρίες.

Προσέξτε θα σας εξηγήσω ακριβώς. Διότι προφανέστατα η προστασία από τις διακρίσεις αποτελεί -δεν διαφωνούμε- εκ των ων ουκ άνευ. Αλλά τι κάνει; Πηγαίνει, Υπουργέ μου, χέρι-χέρι με τη διασφάλιση μιας, πραγματικά, αξιοπρεπούς διαβίωσης, δηλαδή απρόσκοπτη πρόσβαση και παροχή δωρεάν ιατρικής και φαρμακευτικής περίθαλψης και όχι να πετάτε στον καιάδα τα ανασφάλιστα ΑΜΕΑ.

Και επιτρέψτε μου μια μικρή παρένθεση εδώ. Τι είναι αν δεν είναι ανέκδοτο η φράση «ανασφάλιστος ανάπηρος άνθρωπος». Κύριε Υπουργέ, που εκπροσωπείτε την Κυβέρνηση, παγκοσμίως θα έπρεπε ένας άνθρωπος με το που καθίσταται ανάπηρος και αναγνωρίζεται από το κράτος η αναπηρία του, να είναι εξ ορισμού ασφαλισμένος μόνο και μόνο γιατί είχε την ατυχία να καταστεί ανάπηρος. Και όμως στην Ελλάδα έχουμε δεκάδες χιλιάδες αναπήρους ανασφάλιστους. Έτσι είναι, το ξέρετε ότι είναι έτσι. Και αυτό αποτελεί όνειδος. Δεν χρειάζεται φιλοσοφία. Ελληνικό λαέ, καταλαβαίνεις τα στοιχειώδη, είμαι βέβαιος. Αν κάποιος είναι ανάπηρος, θα πρέπει να είναι ασφαλισμένος εκ προοιμίου, επειδή είναι ανάπηρος, να μην υπάρχει άλλη συζήτηση.

Τι χρειάζεται, λοιπόν; Απρόσκοπτη πρόσβαση και παροχή δωρεάν ιατρικής και φαρμακευτικής περίθαλψης και όχι να πετάτε στον καιάδα τα ανασφάλιστα άτομα με αναπηρία. Αξιοπρεπή προνομιακά επιδόματα και ταυτόχρονη περιοδική αυτόματη τιμαριθμική αναπροσαρμογή, δηλαδή πραγματική βοήθεια και στο σπίτι χωρίς κριτήρια αποκλεισμού της πλειοψηφίας.

Τον Μάιο του 2020, είχα απευθύνει από εδώ επίκαιρη ερώτηση στην Κυβέρνησή σας για το ζήτημα των ανασφάλιστων διαθητικών τύπου 1. Ξέρετε δεν λαμβάνουν τη σύγχρονη τεχνολογία. Τους βασανίζετε τέσσερα χρόνια τώρα όπως και οι προηγούμενοι. Αλλά τώρα πια υπάρχει τεχνολογία εδώ και τέσσερα χρόνια. Δεν χρειάζεται να τρυπιούνται για να δουν το ποσοστό τους δέκα φορές τη μέρα. Υπάρχει δωρεάν σχεδόν τεχνολογία που μπορεί να γίνει χωρίς να τρυπιούνται ποτέ. Αυτοί, λοιπόν, δεν λαμβάνουν σύγχρονη τεχνολογία διαχείρισης της πάθησής τους.

Τι έγινε από τότε από την επίκαιρη ερώτησή μου από τον Μάιο

του 2020; Απολύτως τίποτα δεν έγινε. Το ίδιο τίποτα δεν έγινε για τη νεφρική ανεπάρκεια, επειδή ακριβώς κατά τη γνώμη μας στο ΜέΡΑ25 είναι ταξική η στάση τους. Δεν αναγνωρίζετε την κοινωνική πρόνοια, την απορρίπτετε.

Οι άνθρωποι με αναπηρίες χρειάζονται ένα αίσθημα ασφάλειας και ως προς την προστασία από τις διακρίσεις αλλά κυρίως ως προς τη διαβίωσή τους. Χωρίς το δεύτερο σκέλος, ελληνική λαέ, ουσιαστικά μιλάμε για την ταξικότητα στην πιο βάρβαρη μορφή της. Η προσβασιμότητα από μόνη της δεν αφορά όλα τα άτομα με αναπηρία αλλά μόνον τα άτομα με αναπηρία που έχουν πλούσια οικογένεια, που έχουν για κάποιο λόγο μεγάλη περιουσία ή μια οικογένεια να τα στηρίζει. Με τα ΑΜΕΑ όμως που δεν έχουν, κύριε Υπουργέ, που είναι ορφανά, που ζουν στη φτώχεια και την ανέχεια, τι κάνετε για αυτά τα άτομα με αναπηρία; Δεν κάνετε τίποτα. Γι' αυτό έχουμε τέτοια ανασφάλιστα άτομα.

Θα τελειώσω σύντομα, κυρία Πρόεδρε. Διαβάζω γιατί εδώ πια έχουμε μια αποκάλυψη πρώτου μεγέθους από τον Πρωθυπουργό μόλις χτες σε σχέση με το θέμα των καλλιτεχνών και το κατάπτυστο π. δ.85. Διαβάζω, για να μην υπάρχουν παρεξηγήσεις, ένα απόσπασμα. Και θα σας εξηγήσω τι εννοώ ότι αποκαλύφθηκε ο Πρωθυπουργός. Του ξέφυγε κάτι; Το σχέδιό του δεν ήταν σωστό; Πάντως αποκαλύφθηκε.

Διαβάζω τι είπε χτες σε εμάς ο Πρωθυπουργός σας: «Θα ακούσετε από εμάς πράγματα τα οποία μπορούν να γίνουν και πράγματα τα οποία δεν μπορούν να γίνουν, διότι νομίζω ότι όλοι σας ανταμβάνεστε ότι υπάρχουν και συνταγματικοί περιορισμοί ως προς τη δυνατότητα να παρέχεται ιδιωτική τριτοβάθμια εκπαίδευση». Κανείς δεν του ζήτησε ιδιωτική τριτοβάθμια εκπαίδευση του κ. Μητσοτάκη. Το έχωσε όμως γιατί αυτός είναι ο στόχος του και θα σας εξηγήσω πώς αποκαλύπτεται.

Και συνεχίζει ο Πρωθυπουργός σας: « και όσο δεν αλλάζει το άρθρο 16». Τι είναι, ελληνική λαέ, το άρθρο 16; Αυτό που εγγυάται ότι θα έχεις στα τρία επίπεδα, πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και ανώτατη, εκπαίδευση δωρεάν από το κράτος. «Όσο δεν αλλάζει», λέει ο κ. Μητσοτάκης, αυτό, το άρθρο το 16, «αυτό δεν είναι κάτι το οποίο θα είναι εφικτό. Θα χαρώ», συνεχίζει ο Πρωθυπουργός σας, «πάρα πολύ, βέβαια, πρέπει να πω, όταν με το καλό προχωρήσει αυτή η μεταρρύθμιση, γιατί είναι στις προθέσεις μας να προχωρήσει στην επόμενη συνταγματική μεταρρύθμιση, να αλλάξουμε το άρθρο 16. Όσοι διαμαρτυρήθηκαν όλον αυτό τον καιρό», είπε ο Πρωθυπουργός σας χτες, «μετ' επιτάσεως και ζήτησαν την αναγνώριση της δυνατότητας της ιδιωτικής εκπαίδευσης να παρέχει πτυχία τα οποία θα είναι ουσιαστικά πανεπιστημιακά». Διακόπτω εδώ και λέω ότι κανείς δεν διαμαρτυρήθηκε και κανείς δεν ζήτησε αυτό από τον κ. Μητσοτάκη. Ο κ. Μητσοτάκης το ζητάει από τον εαυτό του για να μας μπερδέψει όλους, όλη την κοινωνία. «Όσοι, λοιπόν, διαμαρτυρήθηκαν», λέει ο Πρωθυπουργός σας, «μετ' επιτάσεως και ζήτησαν την αναγνώριση της δυνατότητας της ιδιωτικής εκπαίδευσης να παρέχει πτυχία τα οποία θα είναι, ουσιαστικά, πανεπιστημιακά, να μας στηρίζουν σε αυτή τη μεγάλη προσπάθεια που θα κάνουμε τότε». Αυτά είπε ο κ. Μητσοτάκης χτες.

Θα μου πείτε και τι είναι το καινούργιο. Κομίζω γλαύκα εις Αθήνας; Όχι, βεβαίως όχι, δεν φέρνω τίποτα καινούργιο. Ο κ. Μητσοτάκης τέσσερα χρόνια τώρα έχει πει, ευθέως, χωρίς καμμία ντροπή, ότι θέλει να ιδιωτικοποιήσει και την ανώτατη εκπαίδευση στην Ελλάδα, ότι θέλει να ιδιωτικοποιήσει την παιδεία μας.

Ποιο είναι το παράξενο; Ότι εδώ αποκαλύπτεται -ένα μήνα προσπαθούσαμε να το καταλάβουμε- γιατί επιτέθηκε τόσο βάρβαρα στον πολιτισμό και στους καλλιτέχνες στους λειτουργούς του πολιτισμού. Επιτέθηκε με αυτόν τον αδιάστατο τρόπο, μας έριξε στα σκοινιά, μας πίεσε απάνθρωπα, έκανε τα πτυχία μας απολυτήρια λυκείου για έναν και μόνο λόγο: Για να βρει συνενόχους, για να βρει δήθεν λαϊκό έρεισμα στην προσπάθειά του να ιδιωτικοποιήσει την πανεπιστημιακή παιδεία στην Ελλάδα, και συνεχίζει να μην του περνάει.

Έφτασε, λοιπόν, στο εξευτελιστικό σκαλοπάτι ο Πρωθυπουργός σας χτες να βάλει στο στόμα των καλλιτεχνών και των ανθρώπων του πολιτισμού αιτήματα που ποτέ δεν είχαν. Ακούσατε ένας από εμάς να ταμπάρει στην πεπονόφλουδα, στο τυράκι που βάλατε, και να ζητήσει να γίνει ΑΕΙ κάποια ιδιωτική σχολή υπο-

κριτικής, σκηνοθεσίας, χορού ή οτιδήποτε άλλο; Ούτε ακούσατε ούτε και θα ακούσετε διότι δεν είμαστε -συγγνώμη, αλλά δεν υπάρχει άλλη έκφραση- πουλημένοι άνθρωποι. Διότι δεν κοιτάμε συντεχνιακά το καλό της σχολής μας ή το καλό αυτής που θα αποφοιτήσουμε αύριο. Κοιτάμε, και αυτό είναι το παλλαϊκό αίτημα, να φτιαχτεί επιτέλους μια πανεπιστημιακή ακαδημία παραστατικών τεχνών στη χώρα, η οποία και, βεβαίως, δεν θα έχει χώρο για ιδιωτικές σχολές μέσα της. Θα είναι πρόνοια του κράτους που θα προστατεύεται από το άρθρο 16.

Αποκαλύφθηκε ο χάρτινος Πρωθυπουργός σας, κατέρρευσε σαν μαριονέτα, γιατί μας έδειξε ότι όλη αυτή η βαρβαρότητα, όλος ο παραλογισμός ήταν το τελευταίο τρικ του για να αναγκάσει τους καλλιτέχνες να ζητάνε να γίνουν πανεπιστήμια ιδιωτικές σχολές. Δεν του πέρασε του κ. Μητσοτάκη. Ζήτημα κατάργησης του άρθρου 16 του Συντάγματος έθεσε, λοιπόν, χτες ο κ. Μητσοτάκης στη συνάντησή με τους φορείς των καλλιτεχνών για το π.δ.85. Από την πρώτη στιγμή, σαράντα πέντε-εξήντα μέρες, εμείς στο ΜέΡΑ25 τονίζαμε -δηλαδή δεν τονίζαμε αλλά ουρλιάζαμε, ελληνική λαέ- πως πίσω από το προεδρικό διάταγμα κρύβεται η απόπειρα εργαλειοποίησης του πολιτισμού και των καλλιτεχνών για να αλώσει η ολιγαρχία την παιδεία.

Κοιτάτε, αν δείτε τα λόγια του κ. Μητσοτάκη σας τα είπα ακριβώς, αλλά θα το επαναλάβω γιατί αξίζει τον κόπο, λέει, λοιπόν, το εξής: «Και όσοι διαμαρτυρήθηκαν» -να κλέψει το κίνημά μας έτσι;- «όσοι διαμαρτυρήθηκαν μετ' επιτάσεως και ζήτησαν την αναγνώριση της δυνατότητας της ιδιωτικής εκπαίδευσης να παρέχει πτυχία τα οποία θα είναι ουσιαστικά πανεπιστημιακά». Επαναλαμβάνω, κύριε Υπουργέ, και διαψεύστε με, το ζήτησε κανείς από εμάς αυτό; Είπε κανείς από εμάς να γίνει η Σχολή Θεάτρου Τέχνης ή του Σταυράκου πανεπιστήμιο; Κανείς! Είναι εφεύρημα του Πρωθυπουργού σας. Μας το φόρεσε, αλλά δεν θα περάσει.

Πρέπει, λοιπόν, να πούμε ότι το άρθρο 16 δεν πρέπει να πειραχτεί, και δεν θα αφήσουμε εμείς, οι άνθρωποι του πολιτισμού αυτής της χώρας, να πειραχτεί. Αποτελεί, κύριε Υπουργέ, που εκπροσωπείτε την Κυβέρνηση, αν όχι το τελευταίο ένα από τα τελευταία λαϊκά αναχώματα στον ανελήτο ταξικό πόλεμο της ολιγαρχίας. Δεν θα περάσει του κ. Μητσοτάκη.

Να ξέρετε την επόμενη εβδομάδα θα έχουμε περισσότερες κινητοποιήσεις. Το προβλέπω χωρίς να είμαι ειδικός και χωρίς να καπελώνω κανέναν, αλλά με αυτά που λέει ο κ. Μητσοτάκης, ότι όλο αυτό οι καλλιτέχνες το κάνουν για να γίνουν ιδιωτικά τα πανεπιστήμια, μην ελπίζετε.

Σας ευχαριστώ πολύ και για την ανοχή, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο έχει τώρα ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Ελληνικής Λύσης κ. Βιλιάρδος.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ: Σας ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, το σημερινό νομοσχέδιο είναι, προφανώς, δικαιωματιστικό, ενώ πρόκειται για έναν όρο που επαναλαμβάνεται σε πολλά σημεία της αιτιολογικής έκθεσης. Κατά την άποψή μας, δε, έχει μικρή χρησιμότητα στην πράξη και ακολουθεί την «λογική» -σε εισαγωγικά- της Κυβέρνησης, την επικοινωνία δηλαδή για λόγους ψηφοθηρίας παρά την ουσία. Αφορά την πρόσβαση των συμπολιτών μας ΑΜΕΑ στη δικαιοσύνη, τυπικά, όμως, αφού αναλύεται, κυρίως, σε μια ανέξοδη φρασεολογία. Εκτός αυτού, δεν παρέχει κάποια κοστολόγηση, οπότε δεν γνωρίζουμε πώς και εάν θα εφαρμοστεί, αφού τα κόστη μπορεί να είναι σημαντικά.

Οφείλουμε, πάντως, να σημειώσουμε, εδώ, ότι αναφερόμαστε σε έναν μεγάλο αριθμό ατόμων με ειδικές ανάγκες, ενδεχομένως με κριτήριο μια στατιστική της Ευρωπαϊκής Ένωσης που θα καταθέσουμε στα Πρακτικά, στο 25% του πληθυσμού άνω των δεκαέξι ετών. Το 25% του πληθυσμού άνω των δεκαέξι ετών είναι, δυστυχώς, ΑΜΕΑ. Πρόκειται, λοιπόν, για έναν πολύ μεγάλο αριθμό, αν και το βασικό θέμα είναι το πώς καθορίζονται. Υπενθυμίζω πως έχουμε αναφερθεί στο παρελθόν στους πάσχοντες από Αλτσχάιμερ, ο αριθμός των οποίων εκτιμάται στις διακόσιες χιλιάδες στην Ελλάδα. Απαιτούν μεγάλη υποστήριξη από το περιβάλλον τους και από την πολιτεία.

Σε άλλες στατιστικές, όπως αυτή του 2013, που θα καταθέσουμε στα Πρακτικά, τα ΑΜΕΑ στην Ελλάδα εκτιμώνται περίπου στο ένα εκατομμύριο συνολικά, ενώ ένα μεγάλο μέρος τους -μεταξύ άλλων λόγω της αυξανόμενης φτώχειας στην Ελλάδα- ενδεχομένως έως και το 35%, ευρίσκονται στα πρόθυρα του κοινωνικού αποκλεισμού, όπως επίσης θα καταθέσουμε στα Πρακτικά. Στα άτομα αυτά, προφανώς, θα πρέπει να δοθεί ειδική βοήθεια, χωρίς να μείνει στο πλαίσιο της προεκλογικής παροχολογίας, όπως για παράδειγμα, όσον αφορά την υπόσχεση του πρωθυπουργού για αύξηση του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος στο 1 δισ. όπου όχι μόνο δεν τηρήθηκε η υπόσχεσή του αλλά μειώθηκε το 2023 στα 649 εκατομμύρια από τα 807 εκατομμύρια το 2022, παρά την τεράστια άνοδο του πληθωρισμού, κάτι που, επίσης, θα καταθέσουμε στα Πρακτικά.

Συνεχίζοντας, είναι αυτονόητη η ανάγκη των συμπολιτών μας ΑΜΕΑ για ίση μεταχείριση, καθώς επίσης για τη συμμετοχή τους στην κοινωνία και στην οικονομική δραστηριότητα, πόσω μάλλον όταν κάτι τέτοιο θα στηρίζει και θα αποδεσμεύσει τους οικείους τους. Εντούτοις, δεν μπορεί να επιτευχθεί με την αλλαγή κάποιων λέξεων σε ένα νομοσχέδιο, ούτε με την αόριστη υιοθέτηση λύσεων χωρίς μία ανάλυση κόστους-οφέλους ανά ενδεχόμενη λύση, πολύ περισσότερο όταν το θέμα του κόστους είναι ακόμη πιο σημαντικό, επειδή εδώ συμπεριλαμβάνονται πολίτες τρίτων χωρών με το άρθρο 23 παράγραφος 1. Φυσικά, βέβαια, είναι ανθρωπινό και σωστό να επωφελούνται και αυτοί όμως από την δωρεάν νομική βοήθεια, κάτι που όμως είναι δύσκολο για μία χώρα, όπως η Ελλάδα, εξαιτίας των περιορισμένων οικονομικών δυνατοτήτων της.

Μπορεί, δε, να ισχυρίζεται η Κυβέρνηση πως υπάρχουν δημοσιονομικά περιθώρια -το ακούμε καθημερινά-, για να χρηματοδοτηθούν οι προεκλογικές παροχολογίες της αλλά η αλήθεια είναι εντελώς διαφορετική, με την έννοια πως η συγκεκριμένη Κυβέρνηση παράγει μόνον ελλείμματα και χρέη, ενώ η οικονομία μας βαδίζει, δυστυχώς, από το κακό στο χειρότερο. Για παράδειγμα, το έλλειμμα του κεντρικού ισοζυγίου εκτοξεύθηκε στα 38,4 δισεκατομμύρια το 2022, ενώ παρά τη σοβαρή άνοδο των τουριστικών μας εσόδων το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών ήταν της τάξης των 20 δισεκατομμυρίων ευρώ. Το γεγονός αυτό σημαίνει πως θα αυξηθεί, επίσης, το εξωτερικό μας χρέος πάνω από τα 560 δισεκατομμύρια που ήταν πρόσφατα. Επιπλέον, το ιδιωτικό έχει υπερβεί τα 410 δισεκατομμύρια ευρώ. Δηλαδή, δημόσιο και ιδιωτικό υπερβαίνουν τα 800 δισεκατομμύρια.

Μπορεί, δε, ο Υπουργός Οικονομικών να υπερηφανεύεται για το ότι κατάφερε να δανειστεί 51,5 δισεκατομμύρια, αλλά εμείς, ασφαλώς, δεν συμμεριζόμαστε την υπερηφάνειά του, αφού τα δανεικά σημαίνουν νέους φόρους και μνημόνια επιβαρύνοντας πολλές γενιές Ελλήνων. Τίποτα δεν μάθαμε, αλήθεια, από τις χρεοκοπίες του 2010 και του 2012;

Συμπερασματικά, λοιπόν, θα ήταν καλά να μπορούσαμε να στηρίξουμε τους ΑΜΕΑ των άλλων χωρών, καθώς επίσης τους μετανάστες, αλλά δεν μας είναι δυνατόν. Σημειώνω πως οι δαπάνες του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής θα ξεπεράσουν μάλλον τα 600 εκατομμύρια από τα 419 του Υπουργείου Μεταναστευτικής σε σχέση με 527 το 2022 συν τα 180 εκατομμύρια για τη μεταναστευτική πολιτική από το Υπουργείο Οικονομικών. Εδώ, θα πρέπει να προστεθούν οι δαπάνες των άλλων Υπουργείων, όπως του Υπουργείου Υγείας, του Υπουργείου Παιδείας και του Υπουργείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που δεν είναι γνωστά, του Υπουργείου Νησιωτικής Πολιτικής για την Ακτοφυλακή και του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, σε μία εποχή που έχουν σταματήσει τα ευρωπαϊκά κονδύλια. Επομένως, το μεταναστευτικό μας κοστίζει πολύ πάνω από ένα δισεκατομμύριο ευρώ ετήσια.

Περαιτέρω στο νομοσχέδιο ο επικίνδυνος δικαιωματισμός της νέας τάξης πραγμάτων με την αλλαγή των όρων φαίνεται παν-

τού, όπως με την αντικατάσταση του όρου «άλαλος» από το «πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου» ή του «κωφάλαλου» από το «ομιλών κωφός» στα άρθρα 9 και 10. Εδώ, όμως, ξεκινούν τα διφορούμενα, εκτός του ότι η αλλαγή των λέξεων, προφανώς, δεν βοηθάει πουθενά και κανέναν. Για παράδειγμα, τι σημαίνει αλήθεια «αναπηρία λόγου»; Το να μην μπορεί να μιλήσει κανείς τελείως; Να μην μπορεί να πει κάποια σύμφωνα; Να τραυλίζει; Είναι ΑΜΕΑ ο δυσλεκτικός; Επιπλέον, υπάρχει η αντικατάσταση του όρου του όρου «πάσχων» από το «πρόσωπο» στο άρθρο 6, καθώς και το «πάσχει από μια αναπηρία» από το «έχει αναπηρία». Έτσι, όμως, μπορεί μεν ένα άτομο να μην πάσχει από μία αναπηρία αλλά δεν παύει να πάσχει αυτό και στο περιβάλλον του, όταν δεν του παρέχεται πρόσβαση στα μέσα μαζικής μεταφοράς.

Εδώ πρόκειται για κάτι που συζητήσαμε πρόσφατα στο νομοσχέδιο για την προσαρμοστικότητα προϊόντων και υπηρεσιών του Υπουργείου Ανάπτυξης στα ράφια των σούπερ μάρκετ, όπου στην ουσία δεν παρείχε καμμία λύση, έτσι ώστε να γίνει πιο εύκολη η ζωή των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Το μόνο που συνέβη τότε ήταν να δηλώσει ο Υπουργός πως θα μελετήσει τα αιτήματα των ΑΜΕΑ, όπως συνήθως συμβαίνει με όλους εκείνους τους Υπουργούς που αποφεύγουν το πρόβλημα με κενές υποσχέσεις.

Κλείνοντας με το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, δεν υπάρχει καμμία κοστολόγηση του νομοσχεδίου, αν και αναφέρεται πως να υπάρξει κόστος, χωρίς να το συγκεκριμενοποιεί, από τα εξής: Πρώτον, από την δαπάνη του προϋπολογισμού του Ταμείου Χρηματοδότησης Δικαστικών Κτηρίων, όσον αφορά στην επέκταση της παροχής νομικής βοήθειας σε πολίτες κρατους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή τρίτου κράτους με το άρθρο 23 παράγραφος 1 και 3α. Δεύτερον, από την ενδεχόμενη δαπάνη ή και απώλεια εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού, καθώς επίσης του προϋπολογισμού των ασφαλιστικών και λοιπών φορέων από πρόσθετο κόστος λόγω της χορήγησης παροχών, διευκολύνσεων και πλεονεκτημάτων του άρθρου 3 σε όλα τα πρόσωπα στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

Τα παραπάνω ακούγονται σε εμάς ανησυχητικά αόριστα ενώ θα έχουν, ενδεχομένως, μεγάλο κόστος, ειδικά αν προστεθεί ο άγνωστος αριθμός ΑΜΕΑ τρίτων χωρών, όπως το άρθρο 23 παράγραφος 3. Εδώ αναρωτηθήκαμε εάν θα μπορούσε να λειτουργήσει ως ανοικτή πρόσκληση ξένων χωρών, κάτι που θα έπρεπε να σκεφθεί πολύ καλά και πολύ σοβαρά το Υπουργείο.

Ειδικά όσον αφορά στη νομική βοήθεια, τοποθετείται κατώτατο όριο στο οικογενειακό εισόδημα ύψους 6.650 ευρώ για να καταστεί κάποιος δικαιούχος, αναλυτικότερα στα 2/3 του κατώτατου ετησίου, όπως φαίνεται από το άρθρο 23 παράγραφος 2, οπότε μόλις στα 550 ευρώ μηνιαία σε δωδεκάμηνη βάση.

Είναι εύλογο, εδώ, πως αυτό το ποσόν από μόνο του αποκλείει έναν μεγάλο αριθμό πολιτών που δεν θα μπορούν να έχουν νομική βοήθεια οπότε θα πρέπει να αυξηθεί, καθώς επίσης να προστεθεί η προστασία των ΑΜΕΑ από τους πλειστηριασμούς. Δεν είναι αυτονόητο ότι πρέπει να προστατευθούν τα ΑΜΕΑ από τους πλειστηριασμούς; Δυστυχώς, ενώ το νομοσχέδιο ασχολείται με την αλλαγή όρων, με κενές λέξεις δικαιωματιστικού τύπου, δηλαδή, και όχι με πράξεις, διενεργούνται πλειστηριασμοί και σε οικογένειες με ΑΜΕΑ, ενώ η ΕΣΑΜΕΑ έχει ζητήσει από χρόνια τώρα την αναστολή τους.

Τέλος, ένα επόμενο κρυφό κόστος είναι το ότι η αλλαγή στην ορολογία θα προκαλέσει σύγχυση σε πολλούς επαγγελματίες, ενδεχομένως δε μια προβληματική αντιστοίχιση με άλλη νομοθεσία, κύρια ή δευτερεύουσα, που θα πρέπει επίσης να εναρμονιστεί και αυτό είναι επιπλέον κόστος.

Συνεχίζοντας, επιτρέψτε μας να αναφερθούμε ξανά στην πρόσφατη απόφαση του Αρείου Πάγου -δεν πρόκειται να το ξεχάσουμε έτσι εύκολα- υπέρ των διαχειριστών κόκκινων δανείων και εναντίον των δανειοληπτών. Η απόφαση αυτή που αφορά πάνω από επτακόσιες χιλιάδες ακίνητα, τεκμηρίωσε ακόμη μια φορά πως η μια κυβέρνηση νομοθετεί και η άλλη εφαρμόζει εις βάρος των Ελλήνων και προς όφελος τόσο των ξένων όσο και των τραπεζών. Ειδικά δε ο χρόνος ρεκόρ των οκτώ ημερών που χρειάστηκε ο Άρειος Πάγος για να αποφασίσει, όταν το μεγαλύτερο ίσως πρόβλημα των ελληνικών δικαστηρίων είναι η καθυστέρηση των αποφάσεων, τοποθετεί ένα ακόμη λιθαράκι στη μείωση της

εμπιστοσύνης των πολιτών απέναντι στη δικαιοσύνη, γεγονός που θεωρούμε εξαιρετικά επικίνδυνο για τη δημοκρατία στην πατρίδα μας, πόσω μάλλον όταν η μείωση της εμπιστοσύνης των πολιτών προς την πολιτεία είναι τεράστια. Μπορείτε αλήθεια, κύριε Υπουργέ, να μας εξηγήσετε, ειλικρινά, γιατί χρειάστηκε μόνο οκτώ ημέρες η ολομέλεια του Αρείου Πάγου για να αποφασίσει, αναιρώντας μάλιστα την προηγούμενη λογικότητα απόφαση του Πρώτου Τμήματος του Αρείου Πάγου; Το θεωρείτε φυσιολογικό, όταν δεν έχει συμβεί μέχρι σήμερα ποτέ;

Ορισμένοι, βέβαια, θεωρούν πως είναι προϊόν των πολιτικών πιέσεων που ασκήθηκαν, με κριτήριο το ότι η καταδικαστική απόφαση για τους δανειολήπτες είχε προαναγγελθεί -έμμεσα βέβαια- από την Τράπεζα της Ελλάδος, ενώ οι δανειστές τη θεωρούν προϋπόθεση για την παροχή επενδυτικής βαθμίδας, ενδεχομένως επίσης την αθώωση του κ. Γεωργίου της ΕΛΣΤΑΤ -θα το δούμε αργότερα- που κατέστρεψε τη χώρα μας. Επιπλέον, πως έχει σχέση με τα 18,7 δισεκατομμύρια ευρώ των εγγυήσεων του απαράδεκτου προγράμματος «ΗΡΑΚΛΗΣ», το οποίο εμείς χαρακτηρίζαμε -τότε, όταν δρομολογήθηκε- ως μια επαίσχυντη συμπαγνία της Κυβέρνησης και των τραπεζών.

Η Κυβέρνηση βέβαια έχει τη δυνατότητα με την κατάθεση μιας απλής τροπολογίας να προστατεύσει τα σπίτια των Ελλήνων, γνωρίζοντας πως η αδυναμία τους να πληρώσουν τις δόσεις δεν οφείλεται στους ίδιους, αλλά στην καταστροφική πολιτική των μνημονίων που τους επιβλήθηκε χωρίς οι ίδιοι να έχουν το παραμικρό φταίξιμο. Είναι κάτι ανάλογο, δηλαδή, με τα δάνεια της Νέας Δημοκρατίας και του ΠΑΣΟΚ, όπου μειώθηκε μεν η επιχορήγηση και εκτοξεύτηκαν στα ύψη τα δάνεια της Νέας Δημοκρατίας και του ΠΑΣΟΚ, αλλά δεν εκχωρήθηκαν σε funds, ούτε βέβαια διενεργείται κάποιος πλειστηριασμός, παρά το ότι αυξάνονται συνεχώς, αφού δεν πληρώνονται ούτε κεφάλαιο ούτε τόκοι. Όλοι οι άλλοι, όλοι εμείς, πρέπει να πληρώνουμε ακριβώς στην προθεσμία, αλλιώς θα χάσουμε το σπίτι μας.

Εντούτοις, υποθέτουμε πως η Κυβέρνηση δεν θα καταθέσει τροπολογία, αφού δεν υπηρετεί τους πολίτες, αλλά τα κοράκια και τους ξένους, ενώ εάν οι Έλληνες το αποδεχτούν με την ψήφο τους στις εκλογές θα είναι δυστυχώς άξιοι της μοίρας τους, όσο και αν μας πραγματικά μας στενοχωρεί κάτι τέτοιο. Είναι ντροπή, δε, το ότι δεν έχει ιδρυθεί ακόμη ο φορέας απόκτησης και επαναισθησίας ακινήτων, οπότε οι ευάλωτοι συμπολίτες μας δεν έχουν τη συγκεκριμένη επιλογή που τους υποσχέθηκε η Κυβέρνηση. Λόγια, λόγια και μόνον λόγια. Πράξεις μηδέν.

Εμείς πάντως ως Ελληνική Λύση είχαμε και έχουμε ρεαλιστικές προτάσεις για να μη χαθούν τα σπίτια των Ελλήνων, για να σταματήσει το ξεπούλημα της πατρίδας μας, για να μπορέσουν να εξυπηρετήσουν οι πολίτες όλα τα χρέη τους και για να ευημερήσει η Ελλάδα, κάτι που δεν οφείλεται βέβαια στο ότι έχουμε ειδικές ικανότητες -αλίμονο, όλοι έχουμε τις ίδιες ικανότητες-, αλλά στην ειλικρινή μας αγάπη για την Ελλάδα και για τους Έλληνες. Οφείλεται αποκλειστικά και μόνο στην ειλικρινή μας αγάπη για την Ελλάδα και τους Έλληνες.

Για παράδειγμα, μια από τις λύσεις ήταν το αμερικανικό μοντέλο του 1933 με το οποίο ασφαλώς δεν θα διενεργούνταν πλειστηριασμοί, αφού με πολύ απλά λόγια αντί να πουλούν οι τράπεζες τα κόκκινα δάνειά τους υποθετικά στο 20% της αξίας τους στα funds, θα τα πωλούσαν σε έναν οργανισμό του δημοσίου ο οποίος θα αγόραζε αυτά τα δάνεια έτσι όπως τα πούλησαν οι τράπεζες και χωρίς να προκληθεί κανένα πρόβλημα στις τράπεζες. Ο οργανισμός αυτός στη συνέχεια θα έδινε τη δυνατότητα μακροπρόθεσμης εξόφλησης στους οφειλτές, όπως συνέβη στις Ηνωμένες Πολιτείες, με χαμηλά επιτόκια, ενώ με δεδομένο ότι αναφερθήκαμε μόνο στα ενυπόθηκα δάνεια των μνημονίων τα οποία ήταν κάτω των 30 δισεκατομμυρίων ευρώ ο οργανισμός του δημοσίου θα χρειαζόταν πολύ λίγα κεφάλαια. «Γη και ύδωρ», λοιπόν, στις τράπεζες κενές υποσχέσεις στους πολίτες.

Μια επόμενη πρότασή μας ήταν το κυπριακό ή το ισπανικό μοντέλο, δηλαδή η δυνατότητα που δόθηκε στους οφειλτές να αγοράσουν τα δάνειά τους περίπου όσο τα αγόρασαν τα funds συν κάποιο κέρδος και τα έξοδά τους. Ενδεχομένως, εναλλακτικά, το ισλανδικό μοντέλο με το κούρεμα τότε του χρέους ανά-

λογα με την πτώση των εισοδημάτων των πολιτών, κουρεύτηκε το χρέος ακριβώς ανάλογα με την εισοδηματική πτώση των πολιτών.

Μια τέταρτη λύση -έχουμε ένα σωρό λύσεις να προτείνουμε- τουλάχιστον για τους ευάλωτους συμπολίτες μας ήταν η εξής: Τα εισοδηματικά κριτήρια σήμερα για να χαρακτηριστεί κάποιος ευάλωτος είναι 7.000 για ατομικό εισόδημα ή 10.500 για το οικογενειακό εισόδημα ενός ζευγαριού, δηλαδή 583 ευρώ τον μήνα για ένα άτομο στην περίπτωση του άγαμου και 875 ευρώ εισόδημα για το ζευγάρι, 457 ευρώ ο καθένας. Αυτά τα κριτήρια προέρχονται από τον ν.4472/2017, δηλαδή από το 2017, ενώ το σημερινό κόστος διαβίωσης έχει αυξηθεί σε μεγάλο βαθμό σε σχέση με τότε. Για παράδειγμα τα τρόφιμα αυξήθηκαν ξανά πάνω από 15% τον Ιανουάριο και συνεχίζουν να αυξάνονται. Η λύση και πρότασή μας εδώ ήταν να αυξηθούν τα όρια που χαρακτηρίζεται κάποιος ευάλωτος σε 11.000 για τον άγαμο και 15.000 για το ζευγάρι, φυσιολογικά όσο ο πληθωρισμός. Έτσι χιλιάδες συμπολίτες μας θα είχαν ευνοϊκότερες συνθήκες, οπότε θα μπορούσαν να σώσουν τα σπίτια τους.

Συμπερασματικά, λοιπόν, υπήρχαν και υπάρχουν λύσεις για να μη χαθούν τα επτακόσιες χιλιάδες σπίτια των Ελλήνων, για τις οποίες όμως αδιαφόρησαν όλες οι κυβερνήσεις, αφού το μόνο που τους ενδιαφέρει, εάν αποκλείσουμε την ανικανότητα -και πρέπει να την αποκλείσουμε- είναι η νομή της εξουσίας, αλλά και μόνο οι επόμενες εκλογές, αντί της δικής μας γενιάς και οι επόμενες γενιές, τα παιδιά μας και τα παιδιά των παιδιών τους.

Ευχαριστώ πολύ.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Βασίλειος Βιλιάρδος καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο έχει ο κ. Ξανθόπουλος, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Είναι η πρώτη συνεδρίαση του Σώματος μετά την απώλεια του εξαιρετικού μας συντρόφου Νεκτάριου Σαντορινιού, η οποία δυστυχώς ακολούθησε την απώλεια του Μανούσου Βολουδάκη. Είναι δύο απώλειες οι οποίες μας σηματοδοτούν εμάς που είμαστε Βουλευτές του ελληνικού Κοινοβουλίου, γιατί θα μας λείψει ο τεκμηριωμένος λόγος τους, η μελιχρία έκφρασή τους, η σοβαρή στάση τους απέναντι στα φλέγοντα ζητήματα της ζωής και κυρίως ο πολιτικός τους λόγος. Είναι προφανές καθότι μας αφορά ότι η δέσμευσή μας στη μνήμη του Νεκτάριου Σαντορινιού είναι ότι συνεχίζουμε να τηρούμε τις παρακαταθήκες του και θέλουμε να πιστεύουμε ότι η προσπάθεια που καταβάλαμε μέχρι πρόσφατα όλοι μαζί θα έχει αίσιο τέλος στις ερχόμενες εκλογές.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μιλάμε για ένα νομοσχέδιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης το οποίο έχει εν πολλοίς τεχνικό χαρακτήρα, ενώ έξω η κοινωνία ουσιαστικά δονείται από το ενδεχόμενο της απελευθέρωσης των πλειστηριασμών.

Σήμερα αντιμετωπίζουμε ένα πολύ σοβαρό κοινωνικό πρόβλημα, το οποίο είναι η θρυαλλίδα στα θεμέλια της ελληνικής κοινωνίας, γιατί σύμφωνα με αξιόπιστες πληροφορίες, περί τις επτακόσιες χιλιάδες ακίνητα κινδυνεύουν να μπουν στη διαδικασία της εκτέλεσης, δηλαδή να υποστούν τη διαδικασία του πλειστηριασμού. Λέω επτακόσιες χιλιάδες ακίνητα, διότι να μην ένα μεγάλο μέρος των ακινήτων αυτών έχει πληρωθεί σε κάποια ρύθμιση ή κάποια απ' αυτά είναι ενήμερα, πλην, όμως, με την άνοδο των επιτοκίων, άρα με την αύξηση των δόσεων και επιπλέον με τις δυσκολίες που παρουσιάζονται καθημερινά στη ζωή των πολιτών, είναι εξαιρετικά αμφίβολο αν θα μπορέσουν να υλοποιούν ταυτό τον είδους οι δεσμεύσεις, να πληρώνονται οι δόσεις. Καταλαβαίνουμε όλοι ότι τα funds караδοκούν, με βάση και την απόφαση του Αρείου Πάγου, για να προχωρήσουν σε εκτέλεση σε βάρος της περιουσίας των πολιτών και ένα μεγάλο μέρος της ακίνητης περιουσίας της ελληνικής κοινωνίας να αλλάξει χέρια.

Παράλληλα άλλες εκτιμήσεις αναφέρουν ότι κυοφορούνται, ότι ετοιμάζονται περίπου διακόσιες χιλιάδες πλειστηριασμοί κατά

την επόμενη πενταετία, κάτι το οποίο δείχνει το μέγεθος του προβλήματος. Πάντως στην πλατφόρμα e-Auctions είναι ήδη αναρτημένοι περισσότεροι από δεκαεπτά χιλιάδες πλειστηριασμοί έως τον Δεκέμβριο του 2023, εκ των οποίων δεκατρείς χιλιάδες είναι προγραμματισμένοι για το πρώτο τρίμηνο του 2023.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΥΡΑΝΑΚΗΣ: Πόσοι αφορούν κατοικίες;

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Αυτό λέω, πόσοι αφορούν κατοικίες. Αντλώ τα στοιχεία από δημοσίευμα και φαντάζομαι ότι το δημοσίευμα αφορά σε κατοικίες. Με αυτήν την έννοια το λέω.

Ανεξάρτητα απ' αυτό, για να μη δημιουργούνται εντυπώσεις, θα πρέπει να πούμε ότι η αγωνία των funds ήταν να υπαχθούν στο δικαιοδοτικό καθεστώς του 2003. Γιατί; Διότι με εκείνο το καθεστώς απαλλάσσονται από τη φορολογία. Ο μεγάλος καημός τους δεν είναι απλώς να πάρουν τα σπίτια του κόσμου, είναι να απαλλαγούν από τη φορολογία, κάτι το οποίο τους επέβαλε ο μεταγενέστερος νόμος του ΣΥΡΙΖΑ και γι' αυτόν τον λόγο έγινε η όλη εναγώνια προσπάθεια.

Θέλω να πω και κάτι τελευταίο: Όταν καίγεται το σπίτι σου - και σήμερα καίγεται το σπίτι της πλειοψηφίας των Ελλήνων πολιτών - καλείς την Πυροσβεστική, δεν κάνεις συζήτηση για το αν φταίει η μελέτη πυρόσβεσης και γιατί δεν λειτούργησε αυτή.

Σήμερα, λοιπόν, η Κυβέρνηση έχει μία υποχρέωση, να υιοθετήσει την πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ, να προχωρήσει σε μια πράξη νομοθετικού περιεχομένου, να ανασταλούν οι πλειστηριασμοί μέχρι τις εκλογές και στη συνέχεια ο ελληνικός λαός με την ψήφου του να αποφασίσει προς τα πού θέλει να πάει η ιστορία. Νομίζουμε ότι αυτή είναι η λύση η οποία αντιμετωπίζει πρόσκαιρα το πρόβλημα και ότι η ουσιαστική, η οριστική λύση είναι στα χέρια του ελληνικού λαού.

Σε ό,τι αφορά τώρα αυτό καθαυτό το νομοσχέδιο, θα ήθελα να πω στους συναδέλφους της Νέας Δημοκρατίας ότι σήμερα εδώ δεν κάνουμε «πλειοδοσία αλληλεγγύης», ούτε παρουσιάζουμε ποιος είναι πιο ευαίσθητος από τον άλλον. Αντιπαραθέτουμε πολιτικές και αντιπαραθέσθιμάς είναι πολιτική.

Μου κάνει πολύ μεγάλη εντύπωση αυτή η δυσανεξία που δείχνετε στην οποιαδήποτε κριτική σας γίνεται από τον ΣΥΡΙΖΑ πρωτίστως, αλλά και από τις άλλες δυνάμεις της Αντιπολίτευσης. Εξακολουθείτε και εμμένετε στην αποχή του ΣΥΡΙΖΑ από την ψηφοφορία. Η παρουσία εδώ της εισηγήτριας, εμού, των ομιλητών του ΣΥΡΙΖΑ είναι χαρακτηριστικό του ότι μένουμε μέχρι το τέλος και δίνουμε την κοινοβουλευτική μάχη για να αποκρούσουμε τις δυσμενείς συνέπειες των νομοθετικών σας επιλογών και απέχουμε μόνον από το καταληκτικό στάδιο αυτής της διαδικασίας που είναι η ψηφοφορία. Στην πολιτική υπάρχουν συμβολισμοί και ένας τέτοιος συμβολισμός βαρύς, με έντονο ειδικό βάρος, είναι η αποχή μας από την ψηφοφορία, ακριβώς για να δείξουμε ότι δεν νομιμοποιούμε μια Κυβέρνηση που βαρύνεται με το άγος των υποκλοπών, οι οποίες έχουν πιστοποιηθεί από την κατά το Σύνταγμα ανεξάρτητη αρχή και η Κυβέρνηση σφυρίζει αδιάφορα και κάνει σαν να μη συμβαίνει τίποτα.

Επιπλέον, μου κάνει εντύπωση το γεγονός ότι πάλι εξακολουθείτε να αντιπολιτεύεστε τον ΣΥΡΙΖΑ, θαρρείς και ο ΣΥΡΙΖΑ είναι κυβέρνηση, θαρρείς και ο ΣΥΡΙΖΑ φέρνει τα νομοθετήματα αυτά για τα οποία ασκεί κριτική. Η δουλειά της Αντιπολίτευσης θεσμικά είναι να ασκεί κριτική και η δουλειά της Κυβέρνησης είναι να επεξεργάζεται και να προτείνει νομοσχέδια. Αντιστρέφετε τους ρόλους και μάλλον κάνετε μια πρόβα για την επόμενη μέρα μετά τις εκλογές.

Σε ό,τι αφορά την ουσία του νομοσχεδίου, υπάρχει η φράση που λέει ότι «αρχή σοφίας ονομάτων επίσκεψις». Με αυτή την έννοια, έχει σαφώς σημασία και είναι πολύ θετικό το γεγονός ότι επαναπροσδιορίζονται οι όροι οι οποίοι αφορούν στην αναπηρία. Επί της αρχής, λοιπόν, ούτε θα μπορούσαμε ούτε και θέλουμε ούτε και είμαστε αντίθετοι, αλλά φτάνει αυτό, δηλαδή η αλλαγή των όρων, ο εκσυγχρονισμός των όρων να προσδώσει στο νομοθέτημα τον χαρακτήρα που εισηγήστε, που από το πρώι λέτε ότι αποτελεί πλέον μια κατάκτηση της έννομης τάξης σε σχέση με τα δικαιώματα της αναπηρίας;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σας θυμίζω ότι αυτού του τύπου η αναφορά σε εξωτερικά στοιχεία της αναπηρίας έχει τη σημασία της, αλλά η αντιμετώπιση των προβλημάτων των αναπήρων είναι

μια βαθιά πολιτική πράξη που έχει σχέση πρωτίστως με το τι επιλογές κάνει η πολιτική εξουσία, τι κονδύλια εκταμιεύει, πού κατευθύνονται αυτά τα κονδύλια, εάν δημιουργούνται δομές υποστήριξης, εάν δημιουργείται μια συμπεριληπτική κοινωνία, εάν παρεμβαίνουμε στο κοινωνικό γίγνεσθαι για να διαμορφώσουμε άλλη θέαση σε σχέση με τους αναπήρους και δεν αρκούμαστε σε μια καταμέτρηση, σε μια καταγραφή των εξωτερικών στοιχείων της αναπηρίας.

Βεβαίως, να θυμηθώ τον ορισμό ότι «τα όρια της γλώσσας μου είναι τα όρια του κόσμου μου» και καταλαβαίνω ότι όταν προσδιορίζουμε με διαφορετικό τρόπο την αναπηρία, ανοίγουμε και έναν δρόμο διαφορετικής αντιμετώπισης, αλλά φοβούμαι ότι κατά πάγια τακτική, όπως το συνηθίζει η Νέα Δημοκρατία, αρκείται σε μια επικοινωνιακή διαχείριση και χωρίς να παρεμβαίνει σε αυτή καθαυτή την ουσία του προβλήματος.

Διαβάζω κάτι από την Επιστημονική Υπηρεσία της Βουλής και σας παρακαλώ, κύριε Υπουργέ, στον καταληκτικό σας λόγο να μας απαντήσετε. Λέει, λοιπόν, η υπηρεσία ότι για τον λόγο αυτόν προτείνεται η αντικατάσταση των εκφράσεων με ορολογία που ακολουθεί τη δικαιωματική προσέγγιση της αναπηρίας και ανταποκρίνεται στις επιταγές της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, τις τελικές παρατηρήσεις και συστάσεις της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ανθρώπων με Αναπηρία, καθώς και σε άλλα σχετικά διεθνή και ευρωπαϊκά κείμενα. Μας μοιράσατε πολύ πρόσφατα τις νομοτεχνικές. Θα ήθελα μια διευκρίνιση αν πραγματικά εμπεριέχονται αυτές οι παρατηρήσεις της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής στις νομοτεχνικές βελτιώσεις που μας φέρατε.

Είναι προφανής η επέκταση της νομικής βοήθειας για τους ανάπηρους. Είναι προφανές και λογικό και αποδεκτό. Όταν, όμως, σκεφτόμαστε από πόσες περιπτώσεις περνά η νομική βοήθεια γενικώς στο δικαίό μας σύστημα και ότι μόλις τελευταία ξανακάναμε μια τροποποίηση για να διευκολυνθεί η μετακίνηση υπαλλήλων για την εκκαθάριση των δαπανών της νομικής βοήθειας, οι οποίες νομίζω ότι αγγίζουν τα όρια της τριετίας, είναι λογικό να αναρωτιόμαστε αν θα είναι λυσιτελής, αν θα είναι αποτελεσματική αυτή του είδους η επέκταση.

Σε αυτό, αντί να πείτε «ναι, έχουμε μια ευθύνη που τρία χρόνια δεν κατορθώσαμε να επιλύσουμε το πρόβλημα της εξόφλησης της νομικής βοήθειας», έρχεστε και μας εγκαλείτε γιατί δήθεν μεμψιμοιρούμε και δεν καταλαβαίνουμε το πόσο σημαντικό είναι. Προφανώς είναι σημαντικό, προφανώς το στηρίζουμε, αλλά πρέπει να αντιληφθείτε ότι δεν λειτουργεί εν κενώ. Πρέπει να δούμε η τελευταία τροποποίηση που κάναμε αν θα αποδώσει και πότε θα αποδώσει, έτσι ώστε οι δικηγόροι οι οποίοι ανέστειλαν την αποχή από τις υποθέσεις νομικής βοήθειας, να υλοποιούν τις εντολές για την παροχή νομικής βοήθειας ή να δούμε αν θα ξαναπάνε σε κινητοποιήσεις.

Το άρθρο 22 του παρόντος νομοσχεδίου τι κάνει; Θεσμοθετεί έναν υπάλληλο ανά δικαστικό μέγαρο, ο οποίος θα έχει σχέση με τα προβλήματα των αναπήρων συμπολιτών μας.

Να ρωτήσω κάτι: Ο υπάλληλος αυτός θα γνωρίζει νοηματική για να μπορεί να συνεννοείται με έναν άνθρωπο ο οποίος συνεννοείται στη νοηματική, για παράδειγμα; Τι εχέγγυα έχει αυτός ο άνθρωπος; Τι έχουμε προβλέψει, ώστε ο άνθρωπος αυτός να έχει μια στοιχειώδη δεξιότητα για να μπορέσει να ανταποκριθεί στο ρόλο με τον οποίον τον επιφορτίζουμε;

Όταν εμείς λέμε ότι αυτό είναι ένα άλλοθι ενδεχομένως και ότι χρειάζεται περαιτέρω εμβάθυνση και εξερεύνηση, έρχεστε και μας λέτε εσείς ότι ο ΣΥΡΙΖΑ την περίοδο της διακυβέρνησής του δεν ασχολήθηκε με τα προβλήματα των αναπήρων.

Ο ΣΥΡΙΖΑ κρίθηκε για αυτό που έκανε και για αυτό που δεν έκανε, εσείς είστε η Κυβέρνηση, εσείς λογοδοτείτε, εσείς εξηγείτε.

Ολοκληρώνω, κυρία Πρόεδρε, με το άρθρο 6, για το οποίο έγινε μια πολύ σοβαρή συζήτηση στην επιτροπή για το εθνικό σχέδιο δράσης για την αναπηρία, με την οποία δεν ασχολήθηκε καθόλου το παρόν νομοσχέδιο. Διακηρύσσει το νομοσχέδιο ότι επιδιώκει την εναρμόνιση με τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα των ΑΜΕΑ και αποφεύγει -ας πούμε- να αντιμετωπίσει το σοβαρό-

τατο πρόβλημα στην ελληνική νομοθεσία, τον θεσμό της δικαστικής συμπαράστασης. Οι ρυθμίσεις του Αστικού Κώδικα που έχουμε συγκρούονται με το άρθρο 12 της σύμβασης σε πολλά σημεία και χρήζουν τροποποίησης.

Η Κυβέρνηση, όταν παρουσίασε στη Βουλή το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ανθρώπων με Αναπηρία, το οποίο υπεραμύνθηκε προηγουμένως ο κ. Γεραπετρίτης, έθεσε ως στόχο στην υπ' αριθμ. 26 τη συμμετοχή στον πολιτικό και δημόσιο βίο των ΑΜΕΑ. Στο σχέδιο αναφέρεται αναθεώρηση του νομικού πλαισίου της δικαστικής συμπαράστασης, «συγκροτούμε ομάδα εργασίας για τη μελέτη αναθεώρησης του νομικού πλαισίου του δικαστικού συμπαραστάτη και υιοθέτηση του θεσμού της υποστηριζόμενης δικαιοπρακτικής ικανότητας και εν γένει συναφών καλών πρακτικών άλλων χωρών».

Κάναμε κάτι για αυτό; Το αφήνουμε για τον ορίζοντα του 2025; Αυτή είναι μια κριτική που σας κάνουμε και θα θέλαμε, κύριε Υπουργέ, στην καταληκτική σας ομιλία και για το θέμα αυτό μια απάντηση.

Άρα, λοιπόν, με βάση την ισχύουσα εκλογική νομοθεσία όλοι όσοι βρίσκονται σε καθεστώς δικαστικής συμπαράστασης αποκλείονται χωρίς εξαίρεση από την εκλογική διαδικασία. Θα πρέπει να υπάρχει εξατομικευμένη κρίση για αυτό. Να το πεδίο δόξης λαμπρόν, το οποίο αφήνεται όλο απ' έξω, αρκείστε στην τροποποίηση της περιγραφής των ΑΜΕΑ και αφήνεται πολύ βασικά ζητήματα απ' έξω.

Θέλω, λοιπόν, να τελειώσω γιατί ήδη έχουμε εξαντλήσει το θέμα.

Καταλαβαίνουμε όλοι πάρα πολύ καλά ότι το ζήτημα στάσης και αντιμετώπισης των ανθρώπων με αναπηρίες είναι ένα ζήτημα που δεν έχει σχέση με καλές προθέσεις, έχει σχέση με πολιτικές, πολιτικές που έχουν στο επίκεντρο τον άνθρωπο και τις ανάγκες του.

Και αυτές τις πολιτικές εμείς ως ΣΥΡΙΖΑ τις έχουμε στο επίκεντρο της προβληματικής μας, τις έχουμε πολύ ψηλά στην ατζέντα μας, γιατί ακριβώς για μια οι άνθρωποι είναι πάνω από τα κέρδη και οποιοσδήποτε άνθρωπος στις εσχατιές της γης αξίζει τη φροντίδα και την αναγνώριση από την έννομη τάξη και μόνο λόγω του ότι είναι άνθρωπος.

Σας ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ», σαράντα δύο μαθήτριες και μαθητές και τέσσερις συνοδοί εκπαιδευτικοί από το 2^ο Γυμνάσιο Καρδίτσας.

Η Βουλή σας καλωσορίζει!

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Θα δώσω για δύο λεπτά τον λόγο στον κ. Κυρανάκη.

Κύριε συνάδελφε, νομίζω ότι θέλετε κάτι να ρωτήσετε; Έτσι μου είπαν. Κάνω λάθος;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΥΡΑΝΑΚΗΣ: Θα δευτερολογήσω, κυρία Πρόεδρε, στο τέλος.

Δεν θα δευτερολογήσετε εσείς, κύριε Ξανθόπουλε;

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Όχι.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΥΡΑΝΑΚΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Μόνο για ένα λεπτό θα ήθελα να εκφράσω την ικανοποίησή μας για τις νομοτεχνικές που κατέθεσε ο Υπουργός, ειδικά σε ό,τι αφορά τη διάταξη του Αστικού Κώδικα περί αδικοπραξιών και μη καταλογισμού στους πολίτες οι οποίοι καταγράφονταν στο δεύτερο εδάφιο, το οποίο πλέον εξαλείφεται εντελώς και το οποίο με έναν αναχρονιστικό -κατά τη γνώμη μας- τρόπο, έτσι όπως κατατέθηκε, βέβαια και στην επιστολή Συνομοσπονδίας Κωφών, ουσιαστικά εξομοίωνε ανθρώπους τους οποίους κατατάσσει ο Αστικός Κώδικας ως μη έχοντες διάκριση μαζί με τους κωφούς. Και στην προηγούμενη διάταξη, μάλιστα, ονομάζονταν «κωφάλαλοι», πλέον ονομάζονται απλά «κωφοί». Άρα, λοιπόν,

εξαλείφεται αυτή η διάταξη, εκφράζουμε την ικανοποίησή μας για αυτό.

Και θα ήθελα πολύ γρήγορα να πω στην αγαπητή συνάδελφο εισηγήτρια της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης ότι όσον αφορά στο παράδειγμα το οποίο ανέφερε στην πρωτολογία της περί δυσκολιών πρόσβασης σε τέτοια κτήρια, συμφωνούμε ότι αυτό είναι ένα πρόβλημα το οποίο παραλάβαμε από την προηγούμενη κυβέρνηση και σε αυτό το πρόβλημα η απάντηση ποια είναι;

Πρώτον, η καταγραφή, την οποία ξεκίνησε αυτή η Κυβέρνηση, σας είπε ο Υπουργός τα στοιχεία, είναι τριάντα χιλιάδες όλα τα δημόσια κτήρια τα οποία έχουν καταγραφεί ήδη.

Δεύτερον, η υποδομή η οποία έχει ξεκινήσει με ράμπες αναπήρων, με άλλες βασικές υποδομές για άτομα με αναπηρία και σε δικαστήρια ανά τη χώρα και στην περιφέρεια και στην Αττική και στα υπόλοιπα δημόσια κτήρια.

Τρίτον, η ψηφιοποίηση υπηρεσιών για ανθρώπους με αναπηρία, ώστε να μην χρειάζεται να πηγαίνουν σε αυτές τις υπηρεσίες, να μπορούν από το σπίτι τους μαζί με τον κηδεμόνα τους ή και μόνοι τους με τα τεχνολογικά εργαλεία τα οποία πλέον είναι διαθέσιμα να κάνουν τη δουλειά τους.

Και τέταρτον, η κάρτα αναπηρίας, η οποία ενώνει, ενοποιεί όλα τα έγγραφα και τα δικαιολογητικά και τις προϋποθέσεις τις οποίες συγκέντρωναν σε χαρτί με πολύ μεγάλη ταλαιπωρία τα προηγούμενα χρόνια. Πλέον θα είναι όλα στο κινητό τους και ο υπάλληλος θα έχει την απόλυτη υποχρέωση να αντιμετωπίζει έναν πολίτη με αναπηρίες απλά και μόνο με την ψηφιακή κάρτα την οποία θα έχει στο κινητό του, χωρίς να απαιτεί αυτά τα χαρτιά.

Αυτά, κυρία συνάδελφε, είναι πρόοδος. Αυτά, κυρία συνάδελφε, είναι πράγματα τα οποία θα πρέπει να ψηφίζετε σήμερα. Και όμως, χάριν στον κοινοβουλευτικό ακτιβισμό και τη λανθασμένη απόφαση που έχετε πάρει -και είμαι σίγουρος ότι οι συνάδελφοί σας το καταλαβαίνουν ότι είναι λανθασμένη απόφαση αυτή που έχετε πάρει σήμερα- συνεχίζετε να επιμένετε στη μη ψήφιση ενός τόσο αυτονόητου νομοσχεδίου.

Αυτά, κυρία Πρόεδρε, ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Και εγώ, κύριε συνάδελφε, σας ευχαριστώ.

Τον λόγο τώρα έχει ο κύριος Υπουργός.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Σας ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα και εγώ να ξεκινήσω με μια αναφορά στη μνήμη των άδικα και πρόωρα χαμένων δύο εκλεκτών συναδέλφων, του Μανούσου Βολουδάκη και του Νεκτάριου Σαντορινιού. Νομίζω ότι όλοι όσοι βρεθήκαμε μαζί τους στα βουλευτικά έδρανα θα τους θυμόμαστε, θα θυμόμαστε ότι ήταν δύο θετικά πρόσωπα στο ελληνικό Κοινοβούλιο και βεβαίως, θα θέλαμε να ευχηθούμε οι οικογένειές τους να αντιμετωπίσουν αυτό το όντως τραγικό γεγονός με δύναμη. Είναι πραγματικά ένα πολύ δύσκολο γεγονός στη ζωή κάθε ανθρώπου.

Βεβαίως, θέλω να καλωσορίσω και το 2^ο Γυμνάσιο Καρδίτσας, το γυμνάσιο της πόλης μου, μαζί με τις κυρίες συνοδούς εκπαιδευτικούς. Να είστε καλά και να χαρείτε την εμπειρία της επίσκεψής σας στο ελληνικό Κοινοβούλιο!

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Μάλλον το συντονίσατε εσείς!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Αν πιστεύετε ότι είχα αυτή τη δυνατότητα, κύριε Ξανθόπουλε, πραγματικά θα ήμουν πολύ ευτυχής. Παρ' όλα αυτά, η όποια -εντός εισαγωγικών- «θετική» κατά κάποιον τρόπο φράση νομίζω ότι βοηθάει όλους μας να καταλάβουμε ότι οι επισκέψεις στο ελληνικό Κοινοβούλιο ανοίγουν τους ορίζοντες των νέων παιδιών και δίνουν μία διάσταση που τουλάχιστον η δική μας γενιά στη δική μας περίοδο δεν την είχε σε καμία απολύτως περίπτωση.

Σε ό,τι αφορά στο νομοσχέδιο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εκτιμώ ότι αυτό το νομοσχέδιο ενδεχομένως ήταν η μεγαλύτερη ευκαιρία συναίνεσης και τουλάχιστον κοινής άποψης για όλες τις πτέρυγες και για όλα τα κόμματα του Κοινοβουλίου. Διότι το να έρχεται η Κυβέρνηση να ρυθμίσει ένα ζήτημα το οποίο δεν αφορά απλά και μόνο στην κοινωνική ευαισθησία την οποία πρέπει να δείχνει συνολικά -θα έλεγα- το Κοινοβούλιο, αλλά κυρίως

στην πραγματική ανάδειξη ζητημάτων που αφορούν στην ισότητα, είναι μια αυτονομία συνθήκη για να μπορέσουμε να συνεννοηθούμε. Ενώ αυτό θα μπορούσε σήμερα να είναι μια πραγματικά πανηγυρική συνεδρίαση, η οποία θα μας έδινε την ευκαιρία και τη δυνατότητα να πούμε ως πολιτικό σύστημα ότι τουλάχιστον στα μικρά, αν θεωρηθεί μικρό, στα απλά, στα αυτονόητα μπορούμε να συνεννοηθούμε, δυστυχώς, δεν το καταφέρνουμε. Και δεν το καταφέρνουμε, ανεξάρτητα από την τελική ψήφο των κομμάτων, διότι οι περισσότεροι -θα έλεγα- σχεδόν όλοι εκ των συναδέλφων της Αντιπολίτευσης που βρέθηκαν εδώ, αντί να εξάρουν μια προσπάθεια η οποία κάνει ένα μεγάλο βήμα σε ένα κομμάτι για το οποίο δεν είχε γίνει σχεδόν τίποτα από την πλευρά του ελληνικού Κοινοβουλίου και της ελληνικής πολιτείας και βεβαίως, να το επικροτήσουν, κινούνται σε μια εντελώς αντίθετη λογική, αναδεικνύοντας τα προβλήματα, ή ενδεχομένως παραλείψεις, ή και ζητήματα που επιπλέον θα έπρεπε να είχαν τεθεί εντός του νομοσχεδίου.

Αλήθεια, θέλω πραγματικά μέσα από ερωτήσεις οι οποίες αφορούν στην κοινή λογική να απευθυνθώ διά του Βήματος του ελληνικού Κοινοβουλίου προς τους αξιότιμους συναδέλφους της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης και να τους ρωτήσω αν η προώθηση της πλήρους συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία ή χρόνια πάθηση στην κοινωνική ζωή της χώρας μέσω της κατοχύρωσης της γενικής αρχής της ίσης μεταχείρισης δέχεται αμφισβήτηση.

Δέχεται αμφισβήτηση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι; Αν είναι δυνατόν να βρισκόμαστε εδώ και να συζητάμε για κάτι τόσο αυτονόητο. Αν η απαλοιφή υποτιμητικών και στερεοτυπικών εκφράσεων για τα άτομα με αναπηρία στα βασικά νομοθετήματα και η εναρμόνισή τους με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία τίθενται σε αμφισβήτηση από οποιονδήποτε εδώ σε αυτήν την Αίθουσα. Ή ακόμη και αν η ενίσχυση της άμεσης και αποτελεσματικής πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία στη δικαιοσύνη θα μπορούσε να είναι ένα ζήτημα για το οποίο αντιπαρτιθέμεθα εδώ στο ελληνικό Κοινοβούλιο. Θέτω εύλογες ερωτήσεις ενώπιον όλων ημών. Το να βρίσκε κανείς όλα τα επιμέρους ζητήματα και ξαφνικά να προσπαθεί να τα λύσει κατά την γνωστή και κοινή ρήση «είναι η προσπάθεια να ρίξουμε την μπάλα στην εξέδρα» μιας και δεν έχουμε τη δύναμη να αντιμετωπίσουμε ένα θέμα το οποίο μοιάζει τόσο λογικό, τόσο αυτονόητο, τόσο απαραίτητο. Θα έπρεπε να συντρέξουμε όλοι μαζί με την ίδια λογική και με την ίδια διάθεση.

Είναι κρίμα πραγματικά γιατί χάνεται μια ευκαιρία να φανεί επί τελους η ωριμότητα του ελληνικού Κοινοβουλίου. Καλοδεχόμενη βεβαίως η κριτική για ζητήματα που αφορούν σε θέματα τα οποία δεν έχουν σχέση με το νομοσχέδιο. Αλλά όταν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η κριτική γίνεται για θέματα του νομοσχεδίου επιτρέψτε μου να σας πω ότι εδώ υπάρχει μια «μικρότητα» στην αντιμετώπιση αυτονόητων, σημαντικών και κρίσιμων ζητημάτων.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Ζ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΒΔΕΛΑΣ**)

Η κριτική εστιάστηκε περισσότερο στο γεγονός -γιατί οι περισσότεροι εκ των συναδέλφων θα έλεγα ότι μίλησαν πολύ λίγο για το νομοσχέδιο και πολύ περισσότερο για θέματα της επικαιρότητας- ότι υποτίθεται καθυστέρησε η Κυβέρνηση. Μα, δεν έχετε παρακολουθήσει την προσπάθεια της Κυβέρνησης, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, προκειμένου να οργανωθεί το εθνικό σχέδιο δράσης για τα άτομα με αναπηρία; Δεν υπήρξε ειδική συνεδρίαση κατά την οποία ο ίδιος ο Πρωθυπουργός εξήγγειλε τις δράσεις και την προσπάθεια που γίνεται στις διαφορετικές κατευθύνσεις της Κυβέρνησης; Είναι ζητήματα τα οποία μπορεί κανείς να τα αντιμετωπίζει με ευκολία; Και αν ήταν τόσο εύκολο, μιας και ο κ. Ξανθόπουλος -δεν είναι εδώ αυτή τη στιγμή αλλά πιστεύω θα επανέλθει και θα το ακούσει- αποδέχτηκε λίγο ή πολύ ότι κατά τη διάρκεια της θητείας του ΣΥΡΙΖΑ ως κυβέρνηση δεν έκαναν απολύτως τίποτα για τα άτομα με αναπηρία, γιατί, λοιπόν, μπορεί κανείς να μέμφεται μια προσπάθεια στην οποία όλοι έπρεπε να είμαστε στην ίδια πλευρά;

Άκουσα μάλιστα ότι σε όλο το προηγούμενο χρονικό διάστημα η Κυβέρνηση έπρεπε να έχει φροντίσει πολλά περισσότερα πράγματα. Φαντάζομαι -και απευθύνομαι στους συναδέλφους της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης- ότι δεν μιλούν οι συνάδελφοι

της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης για τη δική τους περίοδο. Στη δική τους περίοδο από το 2015 μέχρι το 2019 δεν έγινε απολύτως τίποτα προκειμένου να θεσμοθετηθούν θέματα και ζητήματα τα οποία αφορούν στα άτομα με αναπηρία.

Επιπλέον, κύριοι συνάδελφοι, μιλάμε για ένα νομοσχέδιο που τουλάχιστον από την πλευρά της Κυβέρνησης ακολούθησε για άλλη μια φορά τη σωστή διαδικασία τον σωστό δρόμο, τη σωστή πρακτική. Διότι ξέρετε ότι ενσωματώσαμε τα περισσότερα από τα σχόλια τα οποία έγιναν και κατά τη δημόσια διαβούλευση αλλά και κατά την ακρόαση φορέων δίνοντας με αυτό τον τρόπο και στους φορείς τη δυνατότητα να εκφράσουν τη θετική τους γνώμη και βεβαίως να υποστηρίξουν ότι είναι ένα σημαντικό βήμα ειδικά αυτή την κρίσιμη στιγμή. Εκτιμώ ότι θα μπορούσε κανείς να βλέπει όλη αυτή την προσπάθεια μέσα από μία λογική που δεν υπαγορεύεται από τίποτα άλλο παρά μόνο από την κοινή λογική.

Θέλω να ευχαριστήσω ωστόσο την κ. Γιαννακοπούλου διότι με τη στάση της απέδειξε ότι η υπευθυνότητα των προσώπων αλλά και των κομμάτων κάποιες φορές πρέπει να ξεπερνά τα στεγανά. Και πρέπει να λειτουργούν μέσα από μια λογική, επαναλαμβάνω, που υποστηρίζει και η κοινή λογική αλλά και η ελάχιστη υποχρέωση όλων ημών να φροντίσουμε να διασφαλίσουμε τους όρους της ισότητας και της προστασίας ειδικά αυτών των ανθρώπων που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη. Διαφορετικά ξέρετε τι είναι όλα αυτά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι; Κροκοδείλια δάκρυα.

Ερχόμαστε κάθε φορά και λέμε ότι ενδιαφερόμαστε αλλά όταν φτάνουμε στην ώρα της πράξης -η πράξη εν προκειμένω για το ελληνικό Κοινοβούλιο είναι τώρα που νομοθετούμε- ξαφνικά βρίσκουμε τον τρόπο να ξεφύγουμε. Και δεν μιλάω για την από κοινού δεδομένη στάση της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης να απέχει από την ψήφιση των νομοσχεδίων.

Η Αξιωματική Αντιπολίτευση έκανε μια επιλογή. Είναι σαν να λείπει ότι δεν πρέπει να σέβεται τη δημοκρατία. Η Κοινοβουλευτική Δημοκρατία επιβάλλει τα πολιτικά κόμματα να παρίστανται εντός του Κοινοβουλίου μέχρι την ολοκλήρωση μιας κυβερνητικής θητείας. Αν κάποιος σέβεται τη δημοκρατία προφανώς παρίσταται. Είναι παρών. Προφανώς συμμετέχει. Είναι δεδομένο ότι πρέπει να ψηφίζει.

Από και πέρα είναι λογικό ότι σε λίγο καιρό σε ένα, δύο μήνες, σε τρεις μήνες η ίδια η ελληνική κοινωνία θα κληθεί να δώσει την απάντηση. Και νομίζω, κυρίες Ξανθόπουλε, ότι αυτή η απάντηση θα είναι πολύ κοντά σ' αυτή την κριτική την οποία διατυπώσατε λίγο πριν κατέλθετε από το Βήμα και η οποία αφορούσε τη διακυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ -το λέω για δεύτερη φορά- όταν στην πραγματικότητα αποδεχθήκατε ότι τουλάχιστον για τα άτομα με αναπηρία η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ δεν είχε κάνει απολύτως τίποτα.

Κάνατε μια κριτική που αφορά στη δικαστική συμπαράσταση. Ξέρετε εσείς καλύτερα από οποιονδήποτε άλλο -τώρα μου επιτρέπεται να απευθύνομαι σε εσάς- ότι αυτό είναι ένα πολύπλοκο θέμα με τη συμμετοχή πάρα πολλών παραγόντων. Ήδη έχει συσταθεί ομάδα εργασίας. Ήδη εξελίσσεται η όλη διαδικασία και ήδη γίνεται προσπάθεια ενδεχομένως να έχουμε μια καταληκτική άποψη, μια ολοκλήρωση και ενδεχομένως και νωρίτερα από τον χρόνο ο οποίος έχει τεθεί. Αλλά δεν είναι μια υπόθεση την οποία μπορεί κανείς να λύσει από τη μια στιγμή στην άλλη αγνοώντας ότι χρειάζεται τη συμμετοχή πολλών και διαφορετικών παραγόντων.

Επιπλέον, υπήρχε μία συζήτηση από συναδέλφους σας για το θέμα της νομικής βοήθειας. Όχι από εσάς. Εσείς κάνατε μια αποστροφή. Ποια ήταν η κατάσταση στη νομική βοήθεια επί των ημερών διακυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ; Θα μας απαντήσει ποτέ κανείς; Διότι αν δεν είσαστε εδώ σε αυτό το ελληνικό Κοινοβούλιο αυτά τα τρίαμισι, τέσσερα χρόνια και δεν έχετε παρακολουθήσει πόσες προσπάθειες κάναμε από κοινού με την ολομέλεια των δικηγορικών συλλόγων, όχι μόνοι μας, προκειμένου να λυθεί αυτό το θέμα, θα δικαιολογούσα την οποιαδήποτε κριτική σας και θα έλεγα ότι έχετε απόλυτο δίκιο.

Όταν όμως έχετε δει ότι αυτή είναι μια προσπάθεια επαναλαμβανόμενη τα τελευταία τρία χρόνια με πολλές διαφορετικές προσεγγίσεις, με νομοθετήσεις οι οποίες δεν απέδωσαν μέχρι να

φτάσουμε στην τελική νομοθέτηση με τη συμφωνία όλων των παραγόντων προκειμένου να πληρώνεται το 80% της νομικής βοήθειας, θα έλεγα ότι είναι δικαιολογημένη η στάση σας και δικαιολογημένη η κριτική σας. Αλλά όταν πάμε να λύσουμε ένα πρόβλημα το οποίο έχουμε κληρονομήσει από την προηγούμενη κυβέρνηση το οποίο δεν έχει λυθεί παρά τις επανειλημμένες προσπάθειες και τώρα βρίσκεται στο τελευταίο στάδιο της λύσης - αντικειμενικά βρίσκεται στο στάδιο της λύσης- και να συνεχίζεται αυτή η κριτική, νομίζω ότι αυτό που θα μπορούσε κανείς να πει ήταν να επιστρέψει ενδεχομένως σε αυτούς που κάνουν την κριτική.

Επιπλέον, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, υπάρχει μια συνολική κριτική από το Βήμα της Βουλής στις αποφάσεις της δικαιοσύνης. Κάποιες από αυτές είναι γνωστές. Κάποιες από αυτές δεν έχουν εκδοθεί. Κανείς δεν ξέρει επίσημα τι γίνεται και τι δεν γίνεται, αλλά παρ' όλα αυτά ο κάθε συνάδελφος έρχεται στο Βήμα της Βουλής και κάνει μια κριτική επί των αποφάσεων της δικαιοσύνης.

Δεν νομίζω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι μπορούμε να μπαίνουμε σε μια λογική και να μην σεβόμαστε αυτό που, τουλάχιστον, το ίδιο το Σύνταγμα προβλέπει και κατά κάποιον τρόπο επιβάλλει. Ειρήσθω εν παρόδω, αυτό υπερασπίζεται το ελληνικό Κοινοβούλιο. Ερχόμαστε να κάνουμε κριτική επί των δικαστικών αποφάσεων ad hoc. Όταν μας αρέσουν, οι δικαστικές αποφάσεις είναι καλές και μπράβο στους δικαστές. Όταν δεν μας αρέσουν, «πώς είναι δυνατόν να παίρνουν τέτοιες αποφάσεις, τους χειραγωγεί η Κυβέρνηση ή εν πάση περιπτώσει οποιαδήποτε άλλη δικαιοσύνη». Αυτά δεν νομίζω ότι στέκουν ούτε σε ένα παιδαγωγικό μήνυμα το οποίο θα έπρεπε να στέλνει το πολιτικό σύστημα προς την κοινωνία ή ενδεχομένως και προς την ίδια τη δικαιοσύνη, ούτε πολύ περισσότερο σε μια λογική η οποία δεν υιοθετεί τίποτα περισσότερο παρά τον λαϊκισμό.

Κάποια στιγμή εκτιμώ ότι πρέπει να ξεφύγουμε από αυτά τα στερεότυπα, τα οποία επαναλαμβάνονται με ένα μοναδικό τρόπο και τα οποία δημιουργούν, ενδεχομένως, και μια άσχημη εικόνα για τη λειτουργία της δικαιοσύνης, χωρίς να πρέπει να συμβαίνει κάτι τέτοιο και χωρίς να δικαιούμαστε να κάνουμε κάτι τέτοιο.

Είναι, για μένα προσωπικά, μια πολύ αρνητική στάση, την οποία πρέπει το συντομότερο δυνατό το πολιτικό σύστημα να εγκαταλείψει, κυρίως για να προστατεύσουμε μια συνταγματική αρχή, έναν πυλώνα λειτουργίας και της ίδιας της ελληνικής πολιτείας, που είναι η ίδια η δικαιοσύνη.

Και αν έρθουμε τώρα στο επίμαχο θέμα των πλειστηριασμών, το οποίο έχει πολύ μεγάλο ενδιαφέρον, εγώ πραγματικά αναρωτιέμαι: Ποιος ψήφισε τον ν.4354/2015; Η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας ή η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ; Εδώ υπάρχουν πράγματα τα οποία μας βγάζουν έξω από την κοινή λογική και πρέπει κάποια στιγμή να ακουστούν και με τον πλέον υπεύθυνο τρόπο. Δηλαδή, η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ όταν, εν πάση περιπτώσει, βρισκόταν στη θέση της εξουσίας, όταν είχε αυτόν το ρόλο -τον κυβερνητικό ρόλο- φρόντισε και έφερε ένα νόμο για τα funds και τώρα εγκαινιάζει η επόμενη κυβέρνηση για το πώς λειτουργεί αυτός ο νόμος; Πού βρίσκεται η λογική σε αυτή την επιχειρηματολογία; Πρέπει να το καταλάβει κανείς ή πρέπει να κάνει μεγάλη προσπάθεια για να το καταλάβει.

Διότι αυτή η συζήτηση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, προφανώς, επιστρέφεται σε όλους αυτούς οι οποίοι έχουν νομοθετήσει την κρίσιμη χρονική στιγμή. Οτιδήποτε άλλο, το πώς μπορεί να ερμηνευτεί ο νόμος ή το πώς, εν πάση περιπτώσει, από τη μία μπορεί να υπάρχουν κάποιες αποφάσεις ή από την άλλη κάποιες άλλες -υπάρχουν αντιφατικές αποφάσεις- και το πώς τελικά κρίνει η δικαιοσύνη, είναι ένα ζήτημα το οποίο δεν αφορά στο ελληνικό Κοινοβούλιο και αυτό πρέπει να το καταλάβουμε όλοι μας και να μείνει έξω το ελληνικό Κοινοβούλιο από αυτή τη συζήτηση.

Βεβαίως, κάνουμε κάθε δυνατή προσπάθεια να προστατεύσουμε τους αδύναμους συμπολίτες μας και νομίζω το ξέρετε πολύ καλά. Παρά το ότι η προηγούμενη κυβέρνηση είχε δημιουργήσει μια δέσμευση, προκειμένου να ξεκινήσουν οι πλειστηριαμοί από το τέλος του 2019, είναι αυτή η Κυβέρνηση που για δύο, τουλάχιστον, χρόνια κράτησε αυτή τη διαδικασία ανενεργή. Αλλά το να αναλαμβάνονται δεσμεύσεις από τη μία πλευρά και

να εγκαλείται η άλλη πλευρά γιατί αυτές οι δεσμεύσεις δεν υλοποιήθηκαν ή υλοποιήθηκαν, ε, νομίζω ότι είναι μια εξέλιξη η οποία συναντάται μόνο με τον καθρέφτη του εαυτού μας ή ενδεχομένως μόνο με την υποκρισία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το συγκεκριμένο νομοσχέδιο έρχεται να συμπληρώσει μια -θα έλεγα- ουσιαστική δέσμευση, την οποία έχει αναλάβει από μόνη της η ίδια η ελληνική πολιτεία, απέναντι σε μια κοινωνική ομάδα, η οποία όλοι αναγνωρίζουμε ότι έπρεπε να στηριχθεί και όλοι αναγνωρίζουμε ότι έπρεπε να υποστηριχθεί. Η προσπάθεια να γίνει είναι ακριβώς για να δώσουμε όρους ισότητας, όρους στήριξης, όρους -αν θέλετε- περισσότερων δυνατοτήτων στα άτομα με αναπηρία και να δώσουμε τη διάσταση που οφείλουμε όλοι μας, μιας και νομίζω ότι είναι η ελάχιστη υποχρέωση την οποία πρέπει να καλύψει ο καθένας από εμάς απέναντι σε όλη την κοινωνία των ανθρώπων με αναπηρία. Το να λέμε ή να αντιπαρτιθέμεθα για τα αυτονόητα ή για θέματα που αφορούν στην κοινή λογική, δεν τιμά κανέναν μας και νομίζω ότι αυτό το ξέρουμε πάρα πολύ καλά.

Κλείνω, λέγοντας το εξής: Προφανώς έχουμε μια τροπολογία, την 1596, που συμπληρώνει τις ρυθμίσεις για τα άτομα με αναπηρία και η οποία γίνεται αποδεκτή. Είναι γεγονός ότι, μοιραία, σε σχέση με τον χρόνο που βρισκόμαστε, η «συνταγματική λήξη» της θητείας της Κυβέρνησης βρίσκεται πολύ κοντά, άρα είναι κοντά και ο χρόνος των εκλογών. Η προσπάθεια, όμως, της Κυβέρνησης θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι δεν σταματά. Γι' αυτό και σε ό,τι αφορά το Υπουργείο Δικαιοσύνης, παρ' όλο ότι αυτό -αν θυμάμαι καλά- είναι το εικοστό όγδοο νομοσχέδιο, θα υπάρχει μια σειρά δύο νομοσχεδίων τα οποία είναι, πραγματικά, σημαντικά και θα χρειαστεί, ενδεχομένως, η συμβολή και η προσπάθεια όλων των συναδέλφων όλων των πτερύγων, προκειμένου να καταλήξουμε στα καλύτερα δυνατά νομοθετήματα το επόμενο χρονικό διάστημα.

Θέλω να σας πω ότι από αύριο στο ελληνικό Κοινοβούλιο θα ξεκινήσει, διά της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής, η συζήτηση για το νέο νομοσχέδιο του «πόθεν έσχες» και βεβαίως υπάρχει -είναι έτοιμο- σε δημόσια διαβούλευση το νομοσχέδιο, που αφορά στην αναδιάρθρωση των αρμοδιοτήτων των διοικητικών δικαστηρίων της χώρας. Και αυτή νομίζω είναι μια ανάγκη η οποία περιγραφόταν εδώ και πάρα πολύ καιρό και που με μεγάλη προσπάθεια και με πολλές βοήθειες καταλήγει σε μια πρόταση, την οποία θέλω να πιστεύω ότι θα υιοθετήσει και η πλειοψηφία του ελληνικού Κοινοβουλίου.

Από εκεί και πέρα, όμως, επειδή οι εκλογές είναι μπροστά μας και επειδή συνήθως το Βήμα του Κοινοβουλίου κατά βάση αξιοποιείται προκειμένου να εκφραστούν απόψεις γενικότερα πολιτικές, θα επαναλάβω αυτό το οποίο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πολλές φορές έχω ισχυριστεί: Ξέρετε, όσο κι αν εμείς προσπαθούμε, οι Έλληνες πολίτες και η ελληνική κοινωνία έχουν ένα δικό τους κριτήριο και είναι το κριτήριο που τελικά επιβεβαιώνει και την ίδια τη λειτουργία του δημοκρατικού μας πολιτεύματος, αλλά πολύ περισσότερο επιβεβαιώνει την απόδοση -ενδεχομένως- των ευθυνών από τη μια πλευρά των ανεπαρκειών ή των επιτυχιών και των στόχων από την άλλη.

Οι Έλληνες πολίτες δεν έχουν παρά να κοιτάξουν στο παρελθόν. Δεν έχουν παρά να συγκρίνουν, να δουν πώς ήταν η ζωή τους από το 2015 μέχρι το 2019. Να δουν σε ποια κατάσταση ήταν η πατρίδα μας και η κοινωνία μας εκείνη τη χρονική περίοδο, να δουν σε ποιο επίπεδο βρισκόταν η αξιοπιστία και η αξιοπρέπεια της χώρας μας απέναντι στην ευρωπαϊκή και στην παγκόσμια κοινότητα. Να δουν ποια αισθάνονταν οι ίδιοι για τον εαυτό τους, για τη ζωή τους, για τις ζωές των παιδιών τους και για το δικό τους μέλλον και βεβαίως να συγκρίνουν με όλα αυτά τα οποία προηγήθηκαν από το 2019 έως και τώρα.

Σε αυτή τη σύγκριση -νομίζω- ότι η απάντηση θα είναι πάρα πολύ εύκολη και θα είναι ακριβώς η απάντηση που θα δώσουν οι Έλληνες πολίτες όποτε και αν γίνουν οι εκλογές από δω και πέρα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ευχαριστούμε πολύ κι εμείς.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο για δύο λεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κύριε Ξανθόπουλε, εάν σας δώσω εσάς δύο λεπτά, θα μου ζητήσουν μετά και όλοι οι άλλοι και θα πάμε από την αρχή.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν θα ανταπαντήσω. Θέλω μόνο δύο λεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ορίστε.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Υπουργέ, επιβεβαιώσατε τη δυσανεξία στην κριτική, ουσιαστικά, διαμορφώνοντας το μεγαλύτερο μέρος της ομιλίας σας στην κριτική που άσκησε ο ΣΥΡΙΖΑ.

Κατ' αρχάς, με εγκαλέσατε ότι αποδέχομαι ότι δεν κάναμε τίποτα για τα ΑΜΕΑ. Είπα, ότι όσα κάναμε και δεν κάναμε τα έκρινε ο ελληνικός λαός, γιατί σήμερα δεν είναι η ώρα να κάνουμε απολογισμό της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ. Σήμερα -και μπορώ να αναφέρω ένα σωρό άλλα, όμως, δεν είναι της παρούσης- είναι ώρα να δούμε τι έχετε κάνει εσείς. Μιλήσατε για τη δικαστική συμπαράσταση. Ξέρετε ότι εγώ έρχομαι, κατά το δυνατόν, ενημερωμένος και πραγματικά σε ένα τέτοιο νομοσχέδιο μείζονος σημασίας για τα ΑΜΕΑ, σε ό,τι αφορά τη δικαστική συμπαράσταση, υπάρχει χρονοδιάγραμμα 2021-2025 και ήθελα να έχω μια δέσμευση από πλευράς σας ότι είναι στα προσεχή στάδια.

Στο ζήτημα, όμως, της εκλογικής νομοθεσίας όπου εξαιρούνται από την ψήφο, η δέσμευση του στρατηγικού σχεδιασμού λέει: «Χρονοδιάγραμμα έως τον Ιούνιο του 2021 διαρκής δράση» και δεν έχετε κάνει τίποτα. Δηλαδή, η κριτική που σας κάνω είναι με βάση τα συγκεκριμένα στοιχεία.

Τρίτον, ξέρω πάρα πολύ καλά -και το ξέρετε ότι το γνωρίζω- ότι τα ζητήματα της νομικής βοήθειας τα έχουμε αντιμετωπίσει από κοινού.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Από κοινού, ακριβώς.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Το γεγονός, λοιπόν, ότι επί τρία, τέσσερα, σχεδόν, χρόνια δεν κατορθώνουμε να βρούμε -παρά τις επανειλημμένες απόπειρες- λύσεις μας λέει ότι πρέπει να γίνει μια κριτική, ότι αυτές οι λύσεις που επιλέξατε ήταν απρόσφορες. Και επί τόσα χρόνια το γεγονός ότι πραγματικά δεν το κάνετε, είναι στοιχείο που μου δημιουργεί απορίες και -πώς να το πω- κάνω αναγωγές.

Ας πούμε, για παράδειγμα, στην κοινωφελή εργασία, που πραγματικά είναι ένα δύσκολο, ένα πολυσύνθετο, θέμα και επί τριάντισι χρόνια οι πολίτες δεν έχουν τη δυνατότητα να προσφέρουν στην κοινωφελή εργασία.

Και ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε, λέγοντας το εξής: Στην περίφημη ιστορία των πλειστηριασμών -ακούστε να δείτε- διακαώς τα funds επιθυμούν την υπαγωγή τους στο νόμο του 2003 για να αποφύγουν τη φορολογία τους. Άλλωστε, με την τοποθέτησή σας, μας υπενθυμίσατε ότι παρατείνετε έναν νόμο του 2019 -τον παράτεινε η Κυβέρνηση- ακριβώς διότι παρείχε μια στοιχειώδη προστασία, την οποία κατήργησε ολοκληρωτικά ο Πτρχευτικός Κώδικας που ψηφίσατε. Αλλά ανεξάρτητα από αυτό, είπα: «Όταν καίγεται το σπίτι σου, δεν κοιτάς ποιος έκανε τη μελέτη πυρόσβεσης». Σήμερα θα πάρετε μια απόφαση, να κάνετε μια πράξη νομοθετικού περιεχομένου, να σταματήσουν τώρα οι πλειστηριασμοί μέχρι τις εκλογές; Εδώ θα κριθούμε και εδώ θα μας κρίνει ο ελληνικός λαός.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κι εμείς ευχαριστούμε.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Μιας και αναφέρατε την κοινωφελή εργασία, φαντάζομαι ότι έχετε ενημερωθεί, κύριε Ξανθόπουλε, ότι έχει υπογραφεί η ΚΥΑ.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Ναι, τέσσερα χρόνια, κύριε Υπουργέ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Και φαντάζομαι ότι κατανοείτε κι εσείς και οι συνάδελφοι που ενδεχομένως υπηρετούν τη νομική επιστήμη ότι όταν μια ποινή γίνεται κύρια, αυτό αυτομάτως δημιουργεί μια εντελώς διαφορετική πραγματικότητα, διότι αφορά σε ένα πολύ μεγαλύτερο αριθμό

ατόμων και όταν είναι μεγάλος ο αριθμός των ατόμων, πρέπει να αναζητήσετε αναλόγως και τον αριθμό των φορέων υποδοχών των ατόμων. Και όταν είναι μεγάλος ο αριθμός των ατόμων πρέπει να λύσεις και τα ασφαλιστικά ζητήματα των ατόμων. Η ευκολία με την οποία νομοθετήσατε τον Ποινικό Κώδικα τον Ιούνιο του 2019, ξέρετε πέρα από τα ερωτήματα τα οποία δημιούργησε, πέρα από την προχειρότητα για την οποία νομίζω ότι όλοι έσπευσαν να μιλήσουν, δημιούργησε αν θέλετε και μια σειρά μη πραγματοποιησιμων εξελίξεων. Κι αυτό ήταν το μεγαλύτερο πρόβλημα. Αντί λοιπόν να έρχεστε και να μας εγκαλείτε ακόμη και για την κοινωφελή εργασία θα έπρεπε εσείς που είχατε δουλέψει τόσα χρόνια τον Ποινικό Κώδικα, που είχε ξεκινήσει ενδεχομένως από την αρχή της δεκαετίας, να είχατε λύσει όλα αυτά τα θέματα τα οποία ήταν τουλάχιστον αυτονόητα. Έπρεπε να είχαν λυθεί. Αλλά τελευταία μέρα ψηφίσαμε ένα νομοσχέδιο -και ποιο άραγε-, τον Ποινικό Κώδικα δημιουργώντας τεράστια προβλήματα, τεράστια ανασφάλεια στην ελληνική κοινωνία, απομείωση των ποινών για ειδική εγκλήματα, εκτεθειμένη η χώρα, η ενεργητική δωροδοκία πλημμέλημα, δεν τα ξεχνάμε αυτά, να μας εγκαλεί η GRECO, ο ΟΟΣΑ, να γίνεται μια τεράστια συζήτηση για το κράτος δικαίου στην Ελλάδα και μετά να ερχόμαστε να λέμε γιατί έχετε καθυστερήσει την εφαρμογή της κοινωφελούς εργασίας. Το ξεπερνάμε λοιπόν, αυτό.

Η συζήτηση λοιπόν η οποία γίνεται τώρα είναι μια συζήτηση για την οποία πρέπει να ανατρέξετε στο δικό σας παρελθόν, κύριε Ξανθόπουλε. Κάθε φορά που ο ΣΥΡΙΖΑ είναι στην Αντιπολίτευση σπεύδει να δώσει τα πάντα στους πάντες. Φοβερές υποσχέσεις, μεγάλα λόγια. Θα ξεχάσουμε τα προγράμματα της Θεσσαλονίκης; Θα ξεχάσουμε το με ένα νόμο, σε μια μέρα και με ένα άρθρο και θα είναι μέρα μεσημέρι; Θα τα ξεχάσει η ελληνική κοινωνία αυτά πιστεύετε;

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Επί του πεδίου, απαντήστε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Επί του πεδίου, λοιπόν, κύριε Ξανθόπουλε, ενώ η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ ανέλαβε μια δέσμευση έναντι ουσιαστικά της ενισχυμένης εποπτείας της τρόικας που υπήρχε τότε, προκειμένου να προχωρήσει το θέμα των πλειστηριασμών, δεσμευμένη η ελληνική πολιτεία στο τέλος του 2019, αυτή η Κυβέρνηση, η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη κράτησε αυτή τη δυνατότητα για δύο και πλέον χρόνια, χωρίς να υπάρχει καμμία απολύτως τέτοια εξέλιξη.

Ταυτόχρονα, ξέρετε τι άλλο κάναμε, κύριε Ξανθόπουλε; Τελειώσαμε με το θέμα των εκκρεμών υποθέσεων του νόμου Κατσέλη. Ήταν το νομοσχέδιο για το οποίο μας εγκαλούσατε και μας λέγατε ότι δεν θα ολοκληρωθεί ποτέ, δεν θα εφαρμοστεί ποτέ. Θέλετε να σας πω τα νέα; Στις 30 Ιουνίου του 2023 φέτος θα έχουν εκκαθαριστεί σαράντα εννέα χιλιάδες εκκρεμείς υποθέσεις. Θέλετε να σας πω και τη συνέχεια; Οι πραγματικοί δικαιούχοι συνεχίζουν να απολαμβάνουν της προστασίας και όλη αυτή η κινδυνολογία που είχατε αναπτύξει ότι δήθεν αυτά γίνονται προκειμένου να πάρουν τα σπίτια του κόσμου, τελικά βρίσκεται στο κενό.

Υπάρχουν δεσμεύσεις της χώρας, υπάρχουν θέματα νόμων, υπάρχουν νόμοι που εσείς ψηφίσατε. Αν ζητάτε να μην εφαρμόσουμε τον νόμο που επίσης ψηφίσατε, φροντίστε να το κάνετε και με μια σειρά άλλων νομοθετημάτων που έχουν δημιουργήσει δεσμεύσεις για τη χώρα, που έχουν δημιουργήσει μία συγκεκριμένη πραγματικότητα για την ελληνική οικονομία και ελάτε να πείτε για άλλη μια φορά πώς ενδεχομένως θα δημιουργήσετε συνθήκες ανατροπής με αυτή την πορεία της χώρας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ευχαριστούμε πολύ.

Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της αρχής και των άρθρων του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης: «Αρχή της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως αναπηρίας ή χρόνιων πάθησης, επικαιροποίηση της ορολογίας του Αστικού Κώδικα, του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, του Ποινικού Κώδικα, του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, του Κώδικα Συμβολαιογράφων και του ν.4478/2017, για την εναρμόνισή της με τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία που κυρώθηκε με τον ν.4074/2012 και λοιπές διατάξεις για

τη διευκόλυνση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη των ατόμων με αναπηρία».

Προχωρούμε στην ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων, της τροπολογίας και του συνόλου και η ψήφισή τους θα γίνει χωριστά.

Θέλω να επισημάνω ότι η ψηφοφορία περιλαμβάνει την αρχή του νομοσχεδίου, είκοσι πέντε άρθρα, μία τροπολογία, το ακροτελεύτιο άρθρο, καθώς και το σύνολο του νομοσχεδίου.

Παρακαλώ να ανοίξει το σύστημα της ηλεκτρονικής ψηφοφορίας.

(ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Παρακαλώ να κλείσει το σύστημα της ηλεκτρονικής ψηφοφορίας.

(ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΣΗ)

(ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΣΗ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Οι θέσεις των κομμάτων, όπως αποτυπώθηκαν κατά την ψήφιση με το ηλεκτρονικό σύστημα, καταχωρίζονται στα Πρακτικά της σημερινής συνεδρίασης και έχουν ως εξής:

Αρχή της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, επικαιροποίηση της ορολογίας του Αστικού Κώδικα, του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, του Ποινικού Κώδικα, του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, του Κώδικα Συμβολαιογράφων και του ν.4478/2017, για την εναρμόνισή της με τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία που κυρώθηκε με τον ν.4074/2012 και λοιπές διατάξεις για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη των ατόμων με αναπηρία

Επί της αρχής ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

N.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: -

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΝΑΙ

ΜΕΡΑ25: ΠΡΝ

Άρθρο 1 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

N.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: -

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

ΜΕΡΑ25: ΝΑΙ

Άρθρο 2 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

N.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: -

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

ΜΕΡΑ25: ΝΑΙ

Άρθρο 3 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

N.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: -

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

ΜΕΡΑ25: ΝΑΙ

Άρθρο 4 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

N.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: -

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΝΑΙ

ΜΕΡΑ25: ΠΡΝ

Άρθρο 5 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

N.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: -

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΝΑΙ

ΜΕΡΑ25: ΠΡΝ

Άρθρο 6 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

N.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: -

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΝΑΙ

ΜΕΡΑ25: ΠΡΝ

Άρθρο 7 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

N.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: -

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΝΑΙ

ΜΕΡΑ25: ΠΡΝ

Άρθρο 8 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

N.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: -

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΝΑΙ

ΜΕΡΑ25: ΠΡΝ

Άρθρο 9 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

N.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: -

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΝΑΙ

ΜΕΡΑ25: ΠΡΝ

Άρθρο 10 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

N.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: -

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

ΜΕΡΑ25: ΠΡΝ

Άρθρο 11 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

N.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: -

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

ΜΕΡΑ25: ΠΡΝ

Άρθρο 12 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

N.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: -

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

ΜΕΡΑ25: ΠΡΝ

Άρθρο 13 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

N.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: -

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

ΜΕΡΑ25: ΠΡΝ

Άρθρο 14 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

N.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: -

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

ΜΕΡΑ25: ΠΡΝ

Άρθρο 15 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

N.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: -

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

ΜΕΡΑ25: ΠΡΝ

Άρθρο 16 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

N.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: -

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

ΜΕΡΑ25: ΠΡΝ

Άρθρο 17 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: -

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

ΜέΡΑ25: ΠΡΝ

Άρθρο 18 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: -

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

ΜέΡΑ25: ΠΡΝ

Άρθρο 19 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: -

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

ΜέΡΑ25: ΠΡΝ

Άρθρο 20 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: -

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

ΜέΡΑ25: ΠΡΝ

Άρθρο 21 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: -

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΝΑΙ

ΜέΡΑ25: ΠΡΝ

Άρθρο 22 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: -

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

ΜέΡΑ25: ΠΡΝ

Άρθρο 23 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: -

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

ΜέΡΑ25: ΠΡΝ

Άρθρο 24 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: -

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

ΜέΡΑ25: ΠΡΝ

Άρθρο 25 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: -

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

ΜέΡΑ25: ΠΡΝ

Υπ. τροπ. 1596/130 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: -

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

ΜέΡΑ25: ΠΡΝ

Ακροτελεύτιο άρθρο ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: -

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΝΑΙ

ΜέΡΑ25: ΠΡΝ

Επί του συνόλου ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: -

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΝΑΙ

ΜέΡΑ25: ΠΡΝ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Συνεπώς το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης: «Αρχή της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, επικαιροποίηση της ορολογίας του Αστικού Κώδικα, του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, του Ποινικού Κώδικα, του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, του Κώδικα Συμβολαιογράφων και του ν.4478/2017, για την εναρμόνισή της με τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία που κυρώθηκε με τον ν.4074/2012 και λοιπές διατάξεις για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη των ατόμων με αναπηρία», έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία σε μόνη συζήτηση, επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

«Αρχή της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, επικαιροποίηση της ορολογίας του Αστικού Κώδικα, του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, του Ποινικού Κώδικα, του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, του Κώδικα Συμβολαιογράφων και του ν. 4478/2017, για την εναρμόνισή της με τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία που κυρώθηκε με τον ν. 4074/2012 και λοιπές διατάξεις για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη των ατόμων με αναπηρία

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α': ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 1 Σκοπός

Άρθρο 2 Αντικείμενο

ΜΕΡΟΣ Β': ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΙΣΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ Ή ΧΡΟΝΙΑΣ ΠΑΘΗΣΗΣ

Άρθρο 3 Ίση μεταχείριση ατόμων με αναπηρία και χρόνια πάθηση - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 3 και άρθρου 24 ν. 4443/2016

ΜΕΡΟΣ Γ': ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ, ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΤΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ, ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ Ν. 4478/2017 ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΠΟΥ ΚΥΡΩΘΗΚΕ ΜΕ ΤΟΝ Ν. 4074/2012

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ

Άρθρο 4 Ευθύνη οφειλέτη - Τροποποίηση άρθρου 331 ΑΚ

Άρθρο 5 Ικανότητα καταλογισμού σε αδικοπράξια - Τροποποίηση άρθρου 917 ΑΚ

Άρθρο 6 Διαδικασία υποβολής σε δικαστική συμπαράσταση - Τροποποίηση άρθρου 1667 ΑΚ

Άρθρο 7 Σύνταξη διαθήκης από κωφό διαθέτη - Τροποποίηση άρθρου 1735 ΑΚ

Άρθρο 8 Σύμπραξη ατόμων κατά τη σύνταξη διαθήκης από κωφό διαθέτη - Τροποποίηση άρθρου 1736 ΑΚ

Άρθρο 9 Διαθέτης με σοβαρή αναπηρία λόγου - Τροποποίηση άρθρου 1745 ΑΚ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Άρθρο 10 Συνεννόηση με κωφούς ή πρόσωπα με σοβαρή αναπηρία λόγου - Τροποποίηση άρθρου 253 ΚΠολΔ

Άρθρο 11 Όρκιση ως μάρτυρα προσώπου με σοβαρή αναπηρία στα άνω άκρα ή λόγου και κωφού - Τροποποίηση παρ. 5 και 6 άρθρου 408 ΚΠολΔ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ

Άρθρο 12 Μέτρα θεραπείας ατόμων με ψυχική ή διανοητική διαταραχή - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 69 ΠΚ

Άρθρο 13 Υπολογισμός εκτιμώμενης ποινής κρατούμενων που έχουν ημιπληγία ή παραπληγία - Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 105Β ΠΚ

Άρθρο 14 Θεραπευτικά μέτρα ανηλίκου με ψυχική ασθένεια ή οργανική νόσο - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 123 ΠΚ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ': ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Άρθρο 15 Υποχρέωση για μαρτυρία - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 209 ΚΠΔ

Άρθρο 16 Όρκος των μαρτύρων με σοβαρή αναπηρία λόγου στο ακροατήριο - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 219 ΚΠΔ

Άρθρο 17 Μάρτυρες κωφοί, ή με σοβαρή αναπηρία λόγου -

Τροποποίηση άρθρου 229 ΚΠΔ

Άρθρο 18 Προσωρινή ανικανότητα κωφών ή προσώπων με σοβαρή αναπηρία λόγου για την εκπλήρωση των καθηκόντων του ενόρκου - Τροποποίηση περ. ε) άρθρου 382 ΚΠΔ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε': ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΩΔΙΚΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Άρθρο 19 Συνεννόηση με κωφούς ή πρόσωπα με σοβαρή αναπηρία λόγου - Τροποποίηση άρθρου 137 ΚΔΔ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ': ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΩΔΙΚΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΩΝ

Άρθρο 20 Διερμηνείς - Τροποποίηση παρ. 2 και 3 άρθρου 10 ν. 2830/2000

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ': ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΘΥΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 4478/2017

Άρθρο 21 Δικαίωμα προστασίας θυμάτων κωφών ή προσώπων με σοβαρή αναπηρία λόγου κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 69 ν. 4478/2017

ΜΕΡΟΣ Δ': ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Άρθρο 22 Ορισμός υπεύθυνου στο δικαστήριο για ζητήματα πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία, ενημέρωσής τους, και διευκόλυνσης της εξυπηρέτησής τους - Τροποποίηση περ. β) παρ. 7 άρθρου 17 ν. 4938/2022

Άρθρο 23 Δικαιούχοι νομικής βοήθειας με ποσοστό αναπηρίας εγγίνα επτά τοις εκατό (67%) και άνω - Προσθήκη παρ. 3Α και τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 1 ν. 3226/2004

Άρθρο 24 Διαδικασία παροχής νομικής βοήθειας - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 2 ν. 3226/2004

Άρθρο 25 Συμβουλευτική βοήθεια - Τροποποίηση άρθρου 5 ν. 3226/2004

ΜΕΡΟΣ Ε' ΚΑΛΥΨΗ ΑΝΑΓΚΩΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

Άρθρο 26 Καταβολή εξόδων μετακίνησης και διαμονής για την κάλυψη των αναγκών της Εθνικής Αρχής Προσβασιμότητας - Προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 2 υποπαρ. Δ.9 παρ. Δ άρθρου 2 ν. 4336/2015

ΜΕΡΟΣ ΣΤ': ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 27 Έναρξη ισχύος

ΜΕΡΟΣ Α'

ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός του παρόντος είναι: α) η προώθηση της πλήρους συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία ή χρόνια πάθηση στην κοινωνική και οικονομική ζωή της χώρας μέσω της κατοχύρωσης της γενικής αρχής της ίσης μεταχείρισης, β) η απαλοιφή υποτιμητικών και στερεοτυπικών εκφράσεων για τα άτομα με αναπηρία στα βασικά νομοθετήματα και η εναρμόνισή τους με τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία που κυρώθηκε με τον ν. 4074/2012 (Α' 88) και γ) η άμεση και αποτελεσματική πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στη δικαιοσύνη.

Άρθρο 2

Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος είναι: α) η τροποποίηση του ν. 4443/2016 (Α' 232) με τη ρητή θέσπιση της γενικής αρχής της ίσης μεταχείρισης για τα άτομα με αναπηρία ή χρόνια πάθηση, β) η επικαιροποίηση της ορολογίας στον Αστικό Κώδικα, τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, τον Ποινικό Κώδικα, τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, τον Κώδικα Συμβολαιογράφων και τον ν. 4478/2017 (Α' 91), γ) η προσθήκη ειδικής πρόβλεψης στον Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών [ν. 4938/2022 (Α' 109)], για τον ορισμό δικαστικού υπαλλήλου στα δικαστήρια και τις δικαστικές υπηρεσίες της χώρας αρμοδίου για ζητήματα πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία και η απευθείας συμπερίληψη των πολιτών με αναπηρία στους δικαιούχους της παροχής νομικής βοήθειας.

ΜΕΡΟΣ Β'
ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΙΣΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ
ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ Ή ΧΡΟΝΙΑΣ ΠΑΘΗΣΗΣ

Άρθρο 3

Ίση μεταχείριση ατόμων με αναπηρία και χρόνιαν πάθηση - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 3 και άρθρου 24 ν. 4443/2016

1. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 4443/2016 (Α' 232) μετά από τις λέξεις «γενεαλογικών καταβολών» προστίθενται οι λέξεις «, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης» και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Με την επιφύλαξη των παρ. 3, 4, 6 του παρόντος, καθώς και του άρθρου 4, η αρχή της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης εφαρμόζεται σε όλα τα πρόσωπα, στο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, και όσον αφορά:

α) την κοινωνική προστασία, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής ασφάλισης και της υγειονομικής περίθαλψης,

β) τις κοινωνικές παροχές και τις φορολογικές διευκολύνσεις ή πλεονεκτήματα,

γ) την εκπαίδευση,

δ) την πρόσβαση στη διάθεση και την παροχή αγαθών και υπηρεσιών που διατίθενται (συναλλακτικά) στο κοινό, συμπεριλαμβανομένης της στέγης.»

2. Με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Επικρατείας που είναι αρμόδιος για τον Συντονιστικό Μηχανισμό για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία του άρθρου 69 του ν. 4488/2017 (Α' 137), των Υπουργών, Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας και Δικαιοσύνης και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού δύναται να καθορίζονται τα μέτρα που είναι αναγκαία για την αποτελεσματική και χωρίς διακρίσεις πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία ή χρόνια πάθηση στους τομείς της παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 4443/2016 (Α' 232).

3. Στο άρθρο 24 του ν. 4443/2016 διαγράφονται οι λέξεις «, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης» και το άρθρο 24 διαμορφώνεται ως εξής:

Άρθρο 24

Με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Υγείας, Δικαιοσύνης και κάθε άλλου καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, μπορεί να επεκταθεί η προστασία που παρέχεται για διακρίσεις λόγω θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου και πέραν των τομέων εργασίας και απασχόλησης στους τομείς της κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής ασφάλισης και της υγειονομικής περίθαλψης, των κοινωνικών παροχών και φορολογικών διευκολύνσεων, της εκπαίδευσης και της πρόσβασης στη διάθεση και παροχή αγαθών και υπηρεσιών που διατίθενται συναλλακτικά στο κοινό, συμπεριλαμβανομένης και της στέγης.»

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ, ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΤΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ,
ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ
ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ Ν. 4478/2017
ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ
ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΠΟΥ ΚΥΡΩΘΗΚΕ ΜΕ ΤΟΝ Ν. 4074/2012

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ

Άρθρο 4

Ευθύνη οφειλέτη - Τροποποίηση άρθρου 331 ΑΚ

Στο άρθρο 331 του Αστικού Κώδικα [π.δ. 456/1984, (Α' 164)]

η λέξη «κωφάλαος» διαγράφεται και το άρθρο 331 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 331

Αν ο οφειλέτης είναι ανήλικος κάτω των δεκατεσσάρων ετών ή δεν έχει συνείδηση των πράξεών του ή βρίσκεται σε ψυχική ή διανοητική διαταραχή που περιορίζει αποφασιστικά τη λειτουργία της κρίσης και της βούλησής του, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 915 έως 918.»

Άρθρο 5

Ικανότητα καταλογισμού σε αδικοπραξία - Τροποποίηση άρθρου 917 ΑΚ

Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 917 ΑΚ καταργείται και το άρθρο 917 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 917

Όποιος έχει συμπληρώσει το δέκατο, όχι όμως το δέκατο τέταρτο έτος της ηλικίας του ευθύνεται για τη ζημία που προξένησε, εκτός αν ενέργησε χωρίς διάκριση.»

Άρθρο 6

Διαδικασία υποβολής σε δικαστική συμπαράσταση - Τροποποίηση άρθρου 1667 ΑΚ

Στο άρθρο 1667 ΑΚ, επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) στο πρώτο εδάφιο, η λέξη «πάσχοντος» αντικαθίσταται από τη λέξη «προσώπου», β) στο τρίτο εδάφιο, οι λέξεις «πάσχει από» αντικαθίστανται από τη λέξη «έχει» και το άρθρο 1667 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 1667

Η υποβολή στη δικαστική συμπαράσταση αποφασίζεται από το δικαστήριο, ύστερα από αίτηση του ίδιου του προσώπου ή του συζύγου του, εφόσον υπάρχει έγγαμη συμβίωση, ή των γονέων ή τέκνων του ή του εισαγγελέα ή και αυτεπαγγέλτως. Στην περίπτωση της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 1666, την αίτηση μπορεί να υποβάλλει και ο επίτροπος του ανηλίκου.

Όταν το πρόσωπο έχει αποκλειστικά σωματική αναπηρία, το δικαστήριο αποφασίζει μόνο ύστερα από αίτηση του ίδιου.»

Άρθρο 7

Σύνταξη διαθήκης από κωφό διαθέτη - Τροποποίηση άρθρου 1735 ΑΚ

Στον τίτλο και στο κείμενο του άρθρου 1735 ΑΚ η λέξη «κουφός» αντικαθίσταται από τη λέξη «κωφός» και το άρθρο 1735 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 1735

Διαθέτης κωφός

Αν ο διαθέτης δηλώσει ότι είναι κωφός, πρέπει επιπλέον να δοθεί σ' αυτόν η πράξη για να τη διαβάσει και να βεβαιωθεί στην πράξη ότι αυτό έγινε.»

Άρθρο 8

Σύμπραξη ατόμων κατά τη σύνταξη διαθήκης από κωφό διαθέτη - Τροποποίηση άρθρου 1736 ΑΚ

Στο άρθρο 1736 ΑΚ η λέξη «κουφός» αντικαθίσταται από τη λέξη «κωφός» και το άρθρο 1736 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 1736

Αν ο διαθέτης δηλώσει ότι είναι κωφός και δεν μπορεί να διαβάσει χειρόγραφα, η διαθήκη συντάσσεται ενώπιον πέντε μαρτύρων ή δεύτερου συμβολαιογράφου και τριών μαρτύρων.»

Άρθρο 9
Διαθέτης με σοβαρή αναπηρία λόγου -
Τροποποίηση άρθρου 1745 ΑΚ

Στο άρθρο 1745 ΑΚ επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) στον τίτλο, οι λέξεις «άλαλος ή κωφάλαλος» αντικαθίστανται από τις λέξεις «με σοβαρή αναπηρία λόγου», β) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «είναι άλαλος ή κωφάλαλος» αντικαθίστανται από τις λέξεις «έχει σοβαρή αναπηρία λόγου» και το άρθρο 1745 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 1745
Διαθέτης με σοβαρή αναπηρία λόγου

Όποιος κατά την πεποίθηση του συμβολαιογράφου έχει σοβαρή αναπηρία λόγου ή από άλλο λόγο εμποδίζεται να μιλάει, μπορεί να συντάξει μυστική διαθήκη. Για τον σκοπό αυτόν πρέπει να γράψει επάνω στο έγγραφο που εγχειρίζεται ή επάνω στο περιβάλλον που περιέχει, ιδιοχείρως τη δήλωση ότι το έγγραφο είναι η διαθήκη του, και αν το έγγραφο γράφηκε από άλλον, και ότι το διάβασε ο διαθέτης.

Αυτή η δήλωση πρέπει να γραφεί από τον διαθέτη ενώπιον του συμβολαιογράφου και των λοιπών προσώπων που συμπράττουν και να βεβαιωθεί αυτό στην πράξη.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Άρθρο 10
Συνεννόηση με κωφούς ή πρόσωπα με σοβαρή
αναπηρία λόγου - Τροποποίηση άρθρου 253 ΚΠολΔ

Στο άρθρο 253 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας [π.δ. 503/1985 (Α' 182) ΚΠολΔ] επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) στην παρ. 1: αα) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «κωφός, άλαλος ή κωφάλαλος» αντικαθίστανται από τις λέξεις «κωφός, ή πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου», οι λέξεις «τον κωφό» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τον κωφό» και οι λέξεις «οι απαντήσεις δίνονται προφορικά» από τις λέξεις «ο κωφός επιλέγει να απαντήσει είτε προφορικά είτε εγγράφως, σύμφωνα με τον προσφορότερο τρόπο επικοινωνίας για τον ίδιο», αβ) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «τον άλαλο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «το πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου», αγ) διαγράφεται το τρίτο εδάφιο, β) στην παρ. 2, οι λέξεις «κωφός, ο άλαλος ή ο κωφάλαλος» αντικαθίστανται από τις λέξεις «κωφός, ή το πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου» και το άρθρο 253 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 253
Συνεννόηση με κωφούς ή πρόσωπα
με σοβαρή αναπηρία λόγου

1. Αν μάρτυρας ή πραγματογνώμονας ή κάποιος από τους διαδίκους ή τους νόμιμους αντιπροσώπους τους που παρίστανται στη συζήτηση ή την επιχείρηση διαδικαστικής πράξης είναι κωφός ή πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου, η συνεννόηση μαζί του γίνεται ως εξής: Οι ερωτήσεις και οι τυχόν παρατηρήσεις υποβάλλονται προς τον κωφό εγγράφως και ο κωφός επιλέγει να απαντήσει είτε προφορικά είτε εγγράφως, σύμφωνα με τον προσφορότερο τρόπο επικοινωνίας για τον ίδιο. Προς το πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου οι ερωτήσεις και οι παρατηρήσεις υποβάλλονται προφορικά και αυτός απαντά εγγράφως. Οι γραπτές ερωτήσεις, παρατηρήσεις και απαντήσεις καταχωρίζονται στα πρακτικά ή στην έκθεση.

2. Αν ο κωφός ή το πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου δεν ξέρει να διαβάζει και να γράφει, ο δικαστής διορίζει έναν ή δύο διερμηνείς, που εκλέγονται κατά προτίμηση ανάμεσα στα πρόσωπα που είναι συνηθισμένα να συνεννοούνται μαζί του.»

Άρθρο 11
Όρκιση ως μάρτυρα προσώπου με σοβαρή αναπηρία στα
άνω άκρα ή λόγου και κωφού - Τροποποίηση
παρ. 5 και 6 άρθρου 408 ΚΠολΔ

Στο άρθρο 408 ΚΠολΔ επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) στην παρ. 5 οι λέξεις «δεν έχει χέρια» αντικαθίστανται από τις λέξεις «είναι πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία στα άνω άκρα», β) στην παρ. 6 οι λέξεις «Κουφοί, άλαλοι και κωφάλαλοι» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Κωφοί, ή πρόσωπα με σοβαρή αναπηρία λόγου» και το άρθρο 408 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 408

1. Πριν εξεταστεί ο μάρτυρας οφείλει να ορκισθεί. Προς τούτο ερωτάται, αν προτιμά να δώσει θρησκευτικό ή πολιτικό όρκο.

2. Ο τύπος του χριστιανικού όρκου είναι: «Ορκίζομαι ενώπιον του Θεού να πω ευσυνειδητά όλη την αλήθεια και μόνο την αλήθεια, χωρίς να προσθέσω ούτε να κρύψω τίποτε». Αν ο μάρτυρας πιστεύει σε γνωστή θρησκεία ή δόγμα, που ορίζει άλλον τύπο όρκου, δίνει τον όρκο σύμφωνα με αυτόν τον τύπο.

3. Ο πολιτικός όρκος δίνεται ως διαβεβαίωση με τον εξής τύπο: «Δηλώνω στην τιμή και στη συνείδησή μου πως θα πω όλη την αλήθεια και μόνο την αλήθεια, χωρίς να προσθέσω ούτε να κρύψω τίποτε».

4. Οι κληρικοί κάθε Θρησκεύματος ορκίζονται διαβεβαιώνοντας στην ιεροσύνη τους.

5. Αν ο μάρτυρας είναι πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία στα άνω άκρα, επαναλαμβάνει τον όρκο που διαβάζει ο δικαστής.

6. Κωφοί, ή πρόσωπα με σοβαρή αναπηρία λόγου ορκίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 253.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ

Άρθρο 12
Μέτρα θεραπείας ατόμων με ψυχική ή διανοητική
διαταραχή - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 69 ΠΚ

Στην παρ. 1 του άρθρου 69 του Ποινικού Κώδικα [ν. 4619/2019, (Α' 95)] οι λέξεις «που πάσχουν από» αντικαθίστανται από τη λέξη «με» και το άρθρο 69 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 69
Γενική διάταξη

1. Μέτρα ασφαλείας, εκτός από τα προβλεπόμενα στα άρθρα 122 και 123, είναι: α) τα μέτρα θεραπείας ατόμων με ψυχική ή διανοητική διαταραχή και β) η δήμευση κατά το άρθρο 76.

2. Τα μέτρα ασφαλείας δεν μπορούν να επιβληθούν όταν η επιβολή τους παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας ενόψει της βαρύτητας της πράξης που έχει τελεστεί, της πράξης που υπάρχει κίνδυνος να τελεστεί, καθώς και της έντασης αυτού του κινδύνου. Για την αξιολόγηση των όρων αυτών απαιτείται ειδική αιτιολογία.»

Άρθρο 13
Υπολογισμός εκπόμηνης ποινής κρατούμενων
που έχουν ημιπληγία ή παραπληγία -
Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 105Β ΠΚ

Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 105Β ΠΚ οι λέξεις «πάσχουν από» αντικαθίσταται από τη λέξη «έχουν» και το άρθρο 105Β διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 105B
Απόλυση υπό τον όρο της ανάκλησης

1. Όσοι καταδικάστηκαν σε στερητική της ελευθερίας ποινή μπορούν να απολυθούν υπό τον όρο της ανάκλησης, σύμφωνα με τις πιο κάτω διατάξεις, εφόσον έχουν εκτίσει: α) σε περίπτωση φυλάκισης, τα δύο πέμπτα (2/5) αυτής, β) σε περίπτωση πρόσκαιρης κάθειρξης, τα τρία πέμπτα (3/5) αυτής, γ) σε περίπτωση πρόσκαιρης κάθειρξης για τα εγκλήματα του δευτέρου εδαφίου της παρ. 6, τα τέσσερα πέμπτα (4/5) αυτής και δ) σε περίπτωση ισόβιας κάθειρξης τουλάχιστον είκοσι (20) έτη.

2. Για τη χορήγηση της υπό όρο απόλυσης δεν απαιτείται να έχει καταστεί η καταδίκη αμετάκλητη.

3. Στην περίπτωση που συντρέχουν σωρευτικές περισσότερες ποινές, ο καταδικασθείς μπορεί να απολυθεί αν έχει εκτίσει το άθροισμα των τμημάτων των ποινών, που προβλέπεται στην παρ.

1. Σε κάθε περίπτωση ο καταδικασθείς μπορεί να απολυθεί αν έχει εκτίσει είκοσι πέντε (25) έτη και όταν το παραπάνω άθροισμα υπερβαίνει το όριο αυτό.

4. Αν ο καταδικασθείς εργάζεται, κάθε ημέρα εργασίας υπολογίζεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της σωφρονιστικής νομοθεσίας. Κάθε ημέρα κράτησης κρατούμενων που έχουν ημιπληγία ή παραπληγία, σκλήρυνση κατά πλάκας ή έχουν υποβληθεί σε επέμβαση μεταμόσχευσης καρδιάς, ήπατος, νεφρού ή μυελού των οστών ή είναι φορείς του συνδρόμου επίκτητης ανοσοποιητικής ανεπάρκειας ή έχουν κακοήγη νεοπλασμάτα ή νεφρική ανεπάρκεια για την οποία γίνεται τακτική αιμοκάθαρση ή φυμιάτωση κατά τη διάρκεια της θεραπείας της, υπολογίζεται ευεργετικά ως δύο (2) ημέρες εκτιμώμενης ποινής. Το ίδιο ισχύει και για: α) κρατούμενους με ποσοστό αναπηρίας πενήντα τοις εκατό (50%) και άνω, που δεν μπορούν να εργαστούν, εφόσον κρίνεται ότι η παραμονή τους στο κατάστημα κράτησης καθίσταται ιδιαίτερα επαχθής λόγω αδυναμίας αυτοεξυπηρέτησης, β) κρατούμενους με ποσοστό αναπηρίας εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω, γ) κρατούμενους στους οποίους απαγορεύεται ύστερα από γνωμάτευση από Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) η ανάληψη εργασίας ή απασχόλησης που μπορεί βάσιμα να προκαλέσει σοβαρή και μόνιμη βλάβη στην υγεία τους, δ) κρατούμενους οι οποίοι νοσηλεύονται σε θεραπευτικά καταστήματα ή νοσοκομεία εφόσον η νοσηλεία τους έχει διαρκέσει τουλάχιστον τέσσερις (4) μήνες, ε) κρατούμενες μητέρες για όσο διάστημα έχουν μαζί τους τα ανήλικα τέκνα τους, στ) κρατούμενους που συμμετέχουν σε θεραπευτικό πρόγραμμα ψυχικής απεξάρτησης από ναρκωτικά εγκεκριμένου, κατά το άρθρο 51 του ν. 4139/2013 οργανισμού και ζ) κρατούμενους για όσο διάστημα διαρκεί η κράτησή τους σε χώρους αστυνομικών τμημάτων ή αστυνομικών διευθύνσεων. Η διακρίβωση των ασθενειών του δεύτερου εδαφίου, καθώς και της αναπηρίας στις περ. α' και β' γίνεται με τη διαδικασία της παρ. 2 του άρθρου 105.

5. Για τη χορήγηση της υπό όρο απόλυσης, ως ποινή που εκτίθηκε θεωρείται αυτή που υπολογίστηκε ευεργετικά είτε κατά την προηγούμενη παράγραφο είτε κατά τις ειδικές διατάξεις που προβλέπουν αντίστοιχο υπολογισμό.

6. Προκειμένου για ποινές κάθειρξης δεν μπορεί να χορηγηθεί στον καταδικασθέντα απόλυση υπό όρο, αν δεν έχει παραμείνει στο σωφρονιστικό κατάστημα για χρονικό διάστημα ίσο με τα δύο πέμπτα (2/5) της ποινής που του επιβλήθηκε και, σε περίπτωση ισόβιας κάθειρξης, δεκαέξι (16) έτη. Προκειμένου για ποινές κάθειρξης που επιβλήθηκαν για τα κακουργήματα των άρθρων 22 και 23 του ν. 4139/2013, 134, 187, 187 Α, των περ. γ' και δ' της παρ. 1 του άρθρου 265, της παρ. 1 του άρθρου 299, των άρθρων 323Α, 324, 380, 385, καθώς και για αυτά του 19ου Κεφαλαίου του Ειδικού Μέρους του παρόντος Κώδικα, απόλυση υπό όρο δεν μπορεί να χορηγηθεί στον καταδικασθέντα, αν αυτός δεν έχει παραμείνει στο σωφρονιστικό κατάστημα για χρονικό διάστημα ίσο με τα τρία πέμπτα (3/5) της ποινής που του επιβλήθηκε, και σε περίπτωση ισόβιας κάθειρξης δεκαοχτώ (18) ετών. Το παραπάνω κατά περίπτωση χρονικό διάστημα προσαυξάνεται κατά το ένα τρίτο (1/3) των λοιπών ποινών που τυχόν έχουν επιβληθεί, στην περίπτωση που αυτές συντρέχουν σωρευτικά. Σε κάθε περίπτωση όμως ο καταδικασθείς μπορεί να απο-

λυθεί αν έχει παραμείνει στο κατάστημα είκοσι (20) έτη και αν εκτίει περισσότερες ποινές ισόβιας κάθειρξης, αν έχει παραμείνει είκοσι πέντε (25) έτη.»

Άρθρο 14
Θεραπευτικά μέτρα ανηλίκου με ψυχική ασθένεια ή οργανική νόσο - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 123 ΠΚ

Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 123 ΠΚ οι λέξεις «πάσχει από» αντικαθίστανται από τη λέξη «έχει», πριν από τις λέξεις «οργανική νόσο» διαγράφεται η λέξη «από» και το άρθρο 123 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 123

1. Αν η κατάσταση του ανηλίκου απαιτεί ιδιαίτερη μεταχείριση, ιδίως αν αυτός έχει ψυχική ασθένεια ή οργανική νόσο ή βρίσκεται σε κατάσταση που του δημιουργεί σοβαρή σωματική δυσλειτουργία ή του έχει γίνει έξη η χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών, οιοπνευματωδών ποτών ή ναρκωτικών ουσιών και δεν μπορεί να την αποβάλει με τις δικές του δυνάμεις ή εμφανίζει ουσιώδη καθυστέρηση στην πνευματική και ηθική του ανάπτυξη, το δικαστήριο διατάσσει: α) την ανάθεση της υπεύθυνης επιμέλειας του ανηλίκου στους γονείς, στους επιτρόπους του ή σε ανάδοχη οικογένεια, β) την ανάθεση της επιμέλειας του ανηλίκου σε προστατευτικές εταιρείες ή σε επιμελητές ανηλίκων, γ) την παρακολούθηση συμβουλευτικού θεραπευτικού προγράμματος από τον ανήλικο ή δ) την παραπομπή του ανηλίκου σε θεραπευτικό ή άλλο κατάλληλο κατάστημα. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να επιβληθούν τα μέτρα που προβλέπονται στα στοιχεία α' ή β' σε συνδυασμό με το μέτρο που προβλέπεται στο στοιχείο γ'.

2. Τα θεραπευτικά μέτρα διατάσσονται ύστερα από προηγούμενη διάγνωση και γνωμοδότηση από εξειδικευμένη ομάδα ιατρών, ψυχολόγων και κοινωνικών λειτουργών, οι οποίοι κατά περίπτωση υπάγονται σε Μονάδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης ή σε ιατρικά κέντρα υγείας ή κρατικά νοσηλευτικά ιδρύματα.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ
ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Άρθρο 15
Υποχρέωση για μαρτυρία -
Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 209 ΚΠΔ

Στην παρ. 2 του άρθρου 209 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας [ν. 4620/2019, (Α' 122)] διαγράφονται οι λέξεις «είναι παράφρονας ή» και το άρθρο 209 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 209
Υποχρέωση για μαρτυρία

1. Αν κάποιος καλείται νόμιμα για μαρτυρία, δεν μπορεί να την αρνηθεί, εκτός από τις εξαιρέσεις που ρητά αναγράφονται στον κώδικα.

2. Όποιος διενεργεί ανάκριση ή και το δικαστήριο μπορεί να μην εξετάσει κάποιο μάρτυρα που βρίσκεται προφανώς σε τέτοια διανοητική κατάσταση, ώστε να μην είναι σε θέση να παραστήσει τα γεγονότα όπως έχουν συμβεί.»

Άρθρο 16
Όρκος των μαρτύρων με σοβαρή αναπηρία λόγου
στο ακροατήριο - Τροποποίηση παρ. 2
άρθρου 219 ΚΠΔ

Στην παρ. 2 του άρθρου 219 ΚΠΔ η λέξη «άλαλος» αντικαθίσταται από τις λέξεις «με σοβαρή αναπηρία λόγου», οι οποίες τίθενται μετά τη λέξη «μάρτυρας», και το άρθρο 219 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 219

Όρκος των μαρτύρων στο ακροατήριο

1. Κάθε μάρτυρας οφείλει, πριν εξετασθεί στο ακροατήριο, να δώσει τον ακόλουθο όρκο: «Δηλώνω, επικαλούμενος την τιμή και τη συνείδησή μου, ότι θα πω όλη την αλήθεια και μόνο την αλήθεια, χωρίς να προσθέσω ούτε να αποκρύψω τίποτε».

2. Ο μάρτυρας με σοβαρή αναπηρία λόγου που γνωρίζει να γράφει, ορκίζεται γράφοντας και υπογράφοντας τον άνω όρκο. Αν δεν ξέρει να γράφει, δίδει τον όρκο της προηγούμενης παραγράφου, με την βοήθεια διερμηνέα.

3. Οι κληρικοί ή οι ιερωμένοι κάθε δόγματος ή αναγνωρισμένης θρησκείας δεν ορκίζονται. Αντί γι' αυτό δίνουν κατά την παρ. 1 διαβεβαίωση στην ιεροσύνη τους, σύμφωνα με τους κανονισμούς από τους οποίους διέπονται.»

Άρθρο 17

Μάρτυρες κωφοί ή με σοβαρή αναπηρία λόγου - Τροποποίηση άρθρου 229 ΚΠΔ

Στο άρθρο 229 ΚΠΔ επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) στον τίτλο οι λέξεις «κουφοί και άλαλοι» αντικαθίστανται από τις λέξεις «κωφοί, ή με σοβαρή αναπηρία λόγου», β) στην παρ. 1: βα) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «κωφός ή άλαλος ή κωφάλαλος» αντικαθίστανται από τις λέξεις «κωφός, ή πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου», η λέξη «κωφός» αντικαθίσταται από τη λέξη «κωφό», οι λέξεις «οι απαντήσεις δίνονται από αυτόν προφορικά» αντικαθίσταται από τις λέξεις «ο κωφός επιλέγει να απαντήσει είτε προφορικά είτε εγγράφως, σύμφωνα με τον προσφορότερο τρόπο επικοινωνίας για τον ίδιο», ββ) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «Στον άλαλο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Στο πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου», βγ) διαγράφεται το τρίτο εδάφιο, βδ) στο τέταρτο εδάφιο, οι λέξεις «τον άλαλο ή από τον κωφάλαλο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «το πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου ή από τον κωφό», γ) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2: γα) οι λέξεις «κωφός ή ο άλαλος ή ο κωφάλαλος» αντικαθίστανται από τις λέξεις «κωφός, ή το πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου» και οι λέξεις «τον κωφό, τον άλαλο ή τον κωφάλαλο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τον κωφό, ή το πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου» και το άρθρο 229 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 229

Μάρτυρες κωφοί ή με σοβαρή αναπηρία λόγου

1. Αν ένας κωφός, ή πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου πρόκειται να εξεταστεί ως μάρτυρας ή ως κατηγορούμενος, η εξέτασή του γίνεται ως εξής: όλες οι ερωτήσεις και οι τυχόν παρατηρήσεις δίνονται στον κωφό, αφού καταγραφούν από τον γραμματέα της ανάκρισης ή του δικαστηρίου, ενώ ο κωφός επιλέγει να απαντήσει είτε προφορικά είτε εγγράφως, σύμφωνα με τον προσφορότερο τρόπο επικοινωνίας για τον ίδιο. Στο πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου οι ερωτήσεις και οι παρατηρήσεις δίνονται προφορικά και αυτός απαντά γραπτώς. Στο ακροατήριο οι γραπτές απαντήσεις που δόθηκαν από το πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου ή από τον κωφό, αφού μονογραφηθούν από τον πρόεδρο και τον γραμματέα, καταγράφονται στα πρακτικά και συνοδεύουν τη δικογραφία.

2. Αν ο κωφός ή το πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου δεν ξέρει να διαβάσει ή να γράφει, όποιος διεξάγει την ανάκριση ή διευθύνει την συζήτηση, διορίζει έναν ή δύο διερμηνείς, που, αν είναι δυνατό, επιλέγονται κατά προτίμηση μεταξύ των προσώπων που συνήθισαν να συνεννοούνται με τον κωφό, ή το πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου. Κατά τα άλλα, τηρούνται αν είναι δυνατό, οι διατάξεις του κώδικα που αναφέρονται στους διερμηνείς.»

Άρθρο 18

Προσωρινή ανικανότητα κωφών ή προσώπων με σοβαρή αναπηρία λόγου για την εκπλήρωση των καθηκόντων του ενόρκου - Τροποποίηση περ. ε) άρθρου 382 ΚΠΔ

Στην περ. ε) του άρθρου 382 ΚΠΔ οι λέξεις «κουφοί ή άλαλοι» αντικαθίστανται από τις λέξεις «κωφοί ή τα πρόσωπα με σοβαρή αναπηρία λόγου» και το άρθρο 382 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 382

Προσωρινή ανικανότητα

Δεν είναι προσωρινά ικανοί να εκπληρώσουν τα καθήκοντα του ενόρκου:

- α) εκείνοι που παραπέμφθηκαν για οποιοδήποτε έγκλημα από δόλο για το οποίο ο νόμος προβλέπει ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον τριών (3) μηνών,
- β) εκείνοι που βρίσκονται σε δικαστική συμπαράσταση,
- γ) εκείνοι σε βάρος των οποίων εκδόθηκε ένταλμα σύλληψης ή προσωρινής κράτησης ή διατάχθηκε κατ' οίκον περιορισμός με ηλεκτρονική επιτήρηση ή επιβλήθηκαν περιοριστικοί όροι,
- δ) οι ασθενείς διανοητικά,
- ε) οι τυφλοί, οι κωφοί ή τα πρόσωπα με σοβαρή αναπηρία λόγου.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΩΔΙΚΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Άρθρο 19

Συνεννόηση με κωφούς ή πρόσωπα με σοβαρή αναπηρία λόγου - Τροποποίηση άρθρου 137 ΚΔΔ

Στο άρθρο 137 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας [ν. 2717/1999 (Α' 97)] επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) στον τίτλο, η λέξη «κωφάλαλους» αντικαθίσταται από τη λέξη «κωφούς», β) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2 οι λέξεις «κουφοί, άλαλοι ή κωφάλαλοι» αντικαθίστανται από τις λέξεις «κωφοί ή πρόσωπα με σοβαρή αναπηρία λόγου» και το άρθρο 137 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 137

Συνεννόηση με αλλόγλωσσους, κωφούς κ.τ.λ.

1. Αν διάδικος, μάρτυρας ή πραγματογνώμονας αγνοεί την ελληνική γλώσσα, προσλαμβάνεται διερμηνέας, ο οποίος ορκίζεται ενώπιον του δικαστηρίου ότι θα αποδώσει ακριβώς όσα θα διαμειφθούν. Οι λόγοι του αποκλεισμού και της απαλλαγής των μαρτύρων ισχύουν και για τον διερμηνέα.

2. Αν τα πρόσωπα της παρ. 1 είναι κωφοί, ή πρόσωπα με σοβαρή αναπηρία λόγου η συνεννόηση μαζί τους γίνεται εγγράφως. Τις απαντήσεις τους υπογράφει ο δικαστής που προεδρεύει κατά τη συνεδρίαση και περιλαμβάνονται, μαζί με τις αντίστοιχες ερωτήσεις, στο πρακτικό της συζήτησης. Αν τα πρόσωπα αυτά δεν είναι ικανά να απαντήσουν εγγράφως, προσλαμβάνεται κατάλληλος διερμηνέας, σύμφωνα με την παρ. 1.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΩΔΙΚΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΩΝ

Άρθρο 20

Διερμηνείς - Τροποποίηση παρ. 2 και 3 άρθρου 10 ν. 2830/2000

Στο άρθρο 10 του Κώδικα Συμβολαιογραφών [ν. 2830/2000 (Α' 96)] επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) στην παρ. 2 αα) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «κωφός, άλαλος ή κωφάλαλος»

αντικαθίστανται από τις λέξεις «κωφός ή πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου», αβ) στην περ. α' αντικαθίστανται οι λέξεις «απαντά προφορικά» από τις λέξεις «επιλέγει να απαντήσει είτε προφορικά είτε εγγράφως, σύμφωνα με τον προσφορότερο τρόπο επικοινωνίας για τον ίδιο», αγ) στην περ. β' η λέξη «άλαλο» αντικαθίσταται από τις λέξεις «πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου», αδ) η περ. γ' διαγράφεται, αε) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «κωφό ή τον κωφάλαλο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «κωφός», β) στην παρ. 3 οι λέξεις «κωφός ή ο άλαλος ή ο κωφάλαλος» αντικαθίστανται από τις λέξεις «κωφός ή το πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου» και το άρθρο 10 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 10
Διερμηνείες

1. Αν κάποιος από τους δικαιοπρακτούντες ή τους αντιπροσώπους τους αγνοεί, κατά την κρίση του συμβολαιογράφου, την ελληνική γλώσσα, προσλαμβάνεται διερμηνέας για μετάφραση γενικά των δηλώσεών του από την ξένη γλώσσα στην ελληνική και το αντίθετο, καθώς και του περιεχομένου του συμβολαίου από την ελληνική στην ξένη γλώσσα. Ο διερμηνέας ορκίζεται ενώπιον του συμβολαιογράφου, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, ότι θα ασκήσει πιστά τα καθήκοντά του.

Προκειμένου για γλώσσα που είναι πολύ λίγο γνωστή, μπορεί να προσληφθεί σύμφωνα με τα παραπάνω διερμηνέας του διερμηνέα.

2. Εάν κάποιος από τους δικαιοπρακτούντες ή τους αντιπροσώπους τους είναι κωφός ή πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου, γνωρίζει όμως ανάγνωση και γραφή, οι δηλώσεις, ερωτήσεις και τυχόν παρατηρήσεις γίνονται:

α) γραπτά προς τον κωφό, ο οποίος επιλέγει να απαντήσει είτε προφορικά είτε εγγράφως, σύμφωνα με τον προσφορότερο τρόπο επικοινωνίας για τον ίδιο,

β) προφορικά προς το πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου, ο οποίος απαντά γραπτά.

Στις περιπτώσεις αυτές οι γραπτές ερωτήσεις και απαντήσεις επισυνάπτονται στο συμβόλαιο, πριν δε από την υπογραφή του, το συμβόλαιο διαβάζεται από τον κωφό και γίνεται σχετική αναφορά σε αυτό.

3. Εάν ο κωφός ή το πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου δεν γνωρίζει ανάγνωση ή γραφή ή αδυνατεί για οποιονδήποτε λόγο να υπογράψει, προσλαμβάνεται ως διερμηνέας του πρόσωπο που να μπορεί να συνεννοηθεί μαζί του.

4. Οι κατά τα ανωτέρω διερμηνείς προσυπογράφουν το σχετικό συμβόλαιο.

5. Η μη τήρηση των ανωτέρω διατάξεων επιφέρει ακυρότητα του εγγράφου.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ' ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΘΥΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 4478/2017

Άρθρο 21

Δικαίωμα προστασίας θυμάτων κωφών ή προσώπων με σοβαρή αναπηρία λόγου κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 69 ν. 4478/2017

Στην παρ. 5 του άρθρου 69 του ν. 4478/2017 (Α' 91) οι αναφορές σε «άλαλο» αντικαθίστανται από αναφορές σε «πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου» και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Αν το θύμα είναι κωφός ή πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου, η εξέτασή του γίνεται ως εξής: όλες οι ερωτήσεις και οι τυχόν παρατηρήσεις δίνονται στον κωφό, αφού καταγραφούν από τον γραμματέα της ανάκρισης ή του δικαστηρίου, ενώ οι απαντήσεις δίνονται από αυτόν γραπτώς, προφορικά ή στη νοηματική γλώσσα. Στο πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου οι ερωτήσεις και οι παρατηρήσεις δίνονται προφορικά και αυτός

απαντά γραπτώς ή στη νοηματική γλώσσα. Στο ακροατήριο οι γραπτές απαντήσεις που δόθηκαν από τον κωφό ή το πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου, αφού μονογραφηθούν από τον πρόεδρο και τον γραμματέα, καταγράφονται στα πρακτικά και συνοδεύουν τη δικογραφία. Αν ο κωφός ή το πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου δεν ξέρει να διαβάσει ή να γράφει, όποιος διεξάγει την ανάκριση ή διευθύνει τη συζήτηση, διορίζει έναν ή δύο διερμηνείς, που αν είναι δυνατό, εκλέγονται κατά προτίμηση μεταξύ των προσώπων που συνήθισαν να συνεννοούνται με τον κωφό ή το πρόσωπο με σοβαρή αναπηρία λόγου. Κατά τα άλλα, τηρούνται, αν είναι δυνατό, οι διατάξεις που αναφέρονται στους διερμηνείς.»

ΜΕΡΟΣ Δ' ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Άρθρο 22

Ορισμός υπεύθυνου στο δικαστήριο για ζητήματα πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία, ενημέρωσής τους, και διευκόλυνσης της εξυπηρέτησής τους - Τροποποίηση περ. β) παρ. 7 άρθρου 17 ν. 4938/2022

Στην περ. β) της παρ. 7 του άρθρου 17 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών (ν. 4938/2022, Α' 109) προστίθεται υποπερ. βιβ), και η παρ. 7 διαμορφώνεται ως εξής:

«7. Τα όργανα που διευθύνουν τα δικαστήρια έχουν τις εξής αρμοδιότητες:

α) Το τριμελές συμβούλιο:

αα) ορίζει τους δικαστές και δικαστικούς υπαλλήλους που μετέχουν σε επιτροπές, συλλογικά όργανα της διοίκησης, συμβούλια ή άλλα μη δικαιοδοτικά όργανα, που προβλέπονται από τον νόμο ή τον κανονισμό του δικαστηρίου,

αβ) καταρτίζει τις συνθέσεις των τμημάτων του δικαστηρίου πριν από την έναρξη του δικαστικού έτους, εφόσον ο νόμος ή ο κανονισμός του δικαστηρίου δεν ορίζει διαφορετικά. Στα δικαστήρια, όπου λειτουργούν περισσότερα από δύο (2) τμήματα, ο δικαστής δεν επιτρέπεται να υπηρετεί στο ίδιο τμήμα του δικαστηρίου πέραν της εξαετίας. Στην εξαετία αυτή συνηγορείται και ο προγενέστερος της έναρξης ισχύος του παρόντος χρόνος υπηρεσίας στο ίδιο τμήμα,

αγ) παραπέμπει τα σημαντικά θέματα στην ολομέλεια του δικαστηρίου,

αδ) αποφασίζει για οποιοδήποτε άλλο θέμα, το οποίο δεν υπάγεται ρητά από τον νόμο ή τον κανονισμό στην αρμοδιότητα του προέδρου του συμβουλίου ή της ολομέλειας (τεκμήριο αρμοδιότητας),

αε) κατανέμει δικαστικούς υπαλλήλους στα διάφορα τμήματα και υπηρεσίες του δικαστηρίου,

αστ) μετακινεί δικαστές από ένα τμήμα σε άλλο κατά τη διάρκεια του δικαστικού έτους, εφόσον το επιβάλλουν ειδικές υπηρεσιακές ανάγκες.

Το συμβούλιο αποφασίζει κατά πλειοψηφία και πάντοτε με τριμελή σύνθεση.

β) Ο πρόεδρος του συμβουλίου:

βα) εκπροσωπεί το δικαστήριο και φροντίζει για την εύρυθμη διεξαγωγή των εργασιών του,

ββ) αποφασίζει για τη σύγκληση της ολομέλειας του δικαστηρίου στις περιπτώσεις που προβλέπονται από τον νόμο ή τον κανονισμό του δικαστηρίου, καθορίζει την ημερήσια διάταξη και διευθύνει τις εργασίες της,

βγ) ορίζει τους κατά το άρθρο 5 αναπληρωτές δικαστές, βδ) προσδιορίζει κατά τη διάρκεια του δικαστικού έτους, σε επείγουσες περιπτώσεις, συζητήσεις υποθέσεων καθ' υπέρβαση του αριθμού που έχει καθοριστεί από την ολομέλεια ή τον κανονισμό του δικαστηρίου και σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το είκοσι τοις εκατό (20%) του αριθμού αυτού,

βε) συγκαλεί το συμβούλιο με πρόσκληση που επιδίδεται με απόδειξη στα μέλη του συμβουλίου και εκτελεί τις αποφάσεις

του συμβουλίου και της ολομέλειας του δικαστηρίου, βστ) έχει την επιμέλεια της αλληλογραφίας του δικαστηρίου, βζ) προϊστάται της γραμματείας του δικαστηρίου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 11, βη) εγκρίνει τη χορήγηση αντιγράφων, βθ) βεβαιώνει την ιδιότητα και το γνήσιο της υπογραφής των δικαστών και δικαστικών υπαλλήλων, βι) αποφαιίνεται για τις αιτήσεις κατά προτίμηση προσδιορισμού συζήτησης υπόθεσης σε σύντομη δικάσιμο. Οι κατά προτίμηση προσδιοριζόμενες υποθέσεις δεν μπορούν να υπερβαίνουν τον αριθμό που έχει καθοριστεί από την ολομέλεια ή τον κανονισμό του δικαστηρίου, βια) ορίζει το ανακριτικό τμήμα, στο οποίο εισάγεται κάθε υπόθεση για την οποία παραγγέλθηκε κύρια ανάκριση, βιβ) ορίζει έναν (1) δικαστικό υπάλληλο που υπηρετεί στο δικαστήριο ως υπεύθυνος για ζητήματα πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία, ενημέρωσής τους, και διευκόλυνσης της εξυπηρέτησής τους.

Στην άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτών ο πρόεδρος επικουρείται από τα μέλη του συμβουλίου, στα οποία μπορεί να αναθέτει ορισμένες από αυτές.

γ) Ο δικαστής που διευθύνει το δικαστήριο, ασκεί όλες τις αρμοδιότητες του τριμελούς συμβουλίου και του προέδρου του.»

Άρθρο 23

Δικαιούχοι νομικής βοήθειας με ποσοστό αναπηρίας εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω - Προσθήκη παρ. 3Α και τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 1 ν. 3226/2004

Στο άρθρο 1 του ν. 3226/2004 (Α' 24) επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) προστίθεται παρ. 3Α, β) στην παρ. 4 προστίθεται δεύτερο εδάφιο και το άρθρο 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 1

Δικαιούχοι νομικής βοήθειας

1. Δικαιούχοι νομικής βοήθειας είναι οι χαμηλού εισοδήματος πολίτες κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δικαιούχοι είναι, επίσης, οι χαμηλού εισοδήματος πολίτες τρίτου κράτους και ανιθαγενείς, εφόσον έχουν, νομίμως, κατοικία ή συνήθη διαμονή στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

2. Ως πολίτες χαμηλού εισοδήματος για την παροχή νομικής βοήθειας σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις θεωρούνται εκείνοι, των οποίων το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα δεν υπερβαίνει τα δύο τρίτα των κατώτατων ετήσιων ατομικών αποδοχών, που προβλέπει η κείμενη νομοθεσία. Σε περίπτωση ενδοοικογενειακής διαφοράς ή διένεξης, δεν λαμβάνεται υπόψη το εισόδημα εκείνου με τον οποίο υπάρχει η διαφορά ή η διένεξη.

3. Δικαιούχοι νομικής βοήθειας ως προς τις τυχόν ποινικές και αστικές αξιώσεις τους είναι και τα θύματα των εγκληματικών πράξεων που προβλέπονται στα άρθρα 187Α, 187Β, 323Α, 324, 339, 342, 348 παρ. 2 εδάφιο πρώτο, 348Α, 351Α Π.Κ. και στα άρθρα 29 παρ. 5 και 6 και 30 του ν. 4251/2014, καθώς και τα ανήλικα θύματα των πράξεων που προβλέπονται στα άρθρα 336, 338, 343, 345, 348, 348Β, 348Γ και 349 Π.Κ.. Στις περιπτώσεις αυτές, το εκάστοτε αρμόδιο όργανο, κατά τις διατάξεις του παρόντος, για παροχή νομικής βοήθειας μπορεί, αν κριθεί αναγκαίο, να διορίσει συνήγορο αυτεπαγγέλτως από τις καταστάσεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 3.

3Α. Δικαιούχοι νομικής βοήθειας είναι και οι πολίτες με ποσοστό αναπηρίας εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω, ανεξαρτήτως εισοδήματος, κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δικαιούχοι είναι, επίσης, οι πολίτες με ποσοστό αναπηρίας εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω, ανεξαρτήτως εισοδήματος, τρίτου κράτους και ανιθαγενείς, εφόσον έχουν, νομίμως, κατοικία ή συνήθη διαμονή στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στις περιπτώσεις αυτές, το αρμόδιο όργανο για παροχή νομικής βοήθειας, κατά τις διατάξεις του παρόντος, μπορεί, αν κριθεί αναγκαίο, να διορίσει συνήγορο αυτεπαγγέλτως από τις καταστάσεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 3.

4. Ειδικά, σε ό,τι αφορά την παροχή νομικής βοήθειας σε υπόπτους, κατηγορουμένους ή εκζητούμενους, καθώς και σε παρισταμένους προς υποστήριξη της κατηγορίας ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 6. Οι παρ. 2, 3 και 4 του άρθρου 6 δεν εφαρμόζονται για τους δικαιούχους της παρ. 3Α.»

Άρθρο 24

Διαδικασία παροχής νομικής βοήθειας - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 2 ν. 3226/2004

Στην παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 3226/2004 (Α' 24) επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) στο πρώτο εδάφιο οι λέξεις «κατά την πρώτη παράγραφο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «κατά τις παρ. 1 και 3Α», β) προστίθεται δεύτερο εδάφιο και το άρθρο 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 2

Διαδικασία

1. Η νομική βοήθεια παρέχεται ύστερα από αίτηση του δικαιούχου. Η αίτηση αναφέρει συνοπτικά το αντικείμενο της δίκης ή της πράξης και τα στοιχεία που βεβαιώνουν τη συνδρομή των προϋποθέσεων για την παροχή της βοήθειας.

2. Στην αίτηση επισυνάπτονται τα αναγκαία δικαιολογητικά αποδεικτικά της οικονομικής καταστάσεως (ιδίως αντίγραφο φορολογικής δήλωσης ή βεβαίωση του εφόρου ότι δεν υποχρεούται σε υποβολή δήλωσης, αντίγραφο δήλωσης περιουσιακής καταστάσεως, εκκαθαριστικού σημειώματος, Α.Φ.Μ., βεβαιώσεις υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας, ένορκες βεβαιώσεις) και αποδεικτικά της κατά τις παρ. 1 και 3Α του άρθρου 1 κατοικίας ή διαμονής, εάν πρόκειται για πολίτη τρίτου κράτους. Ειδικά για τους δικαιούχους της παρ. 3Α του άρθρου 1, επισυνάπτεται πιστοποιητικό ποσοστού αναπηρίας από το Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) ή από τις Ανώτατες Υγειονομικές Επιτροπές.

3. Με την επιφύλαξη του άρθρου 6, η αίτηση και τα δικαιολογητικά υποβάλλονται δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δίκη ή την πράξη για την οποία ζητείται η παροχή νομικής βοήθειας.

Η προθεσμία μπορεί να συντμηθεί σε περίπτωση μεταγενέστερης κλήτευσης. Η διαδικασία διεξάγεται ατελώς και δεν είναι υποχρεωτική η παράσταση με δικηγόρο.

4. Για την παραδοχή της αίτησης αρκεί πιθανολόγηση. Ο αρμόδιος για την εξέτασή της δικαστής μπορεί να εξετάσει μάρτυρες, καθώς και τον αιτούντα, με όρκο ή χωρίς όρκο, να συγκεντρώσει κάθε αναγκαία πληροφορία και στοιχείο και να διατάξει την κλήτευση του αντιδίκου.

5. Η αποδοχή ή απόρριψη της αίτησης πρέπει να είναι αιτιολογημένη. Νέα αίτηση μπορεί να υποβληθεί σε περίπτωση μεταβολής των πραγματικών περιστάσεων. Συμπληρωματική αίτηση επιτρέπεται σε κάθε περίπτωση.

6. Στις περ. των άρθρων 99 παρ. 3, 200 παρ. 1 εδ. β, 340 παρ. 1 και 2, 376 και 423 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας ή άλλων ειδικών διατάξεων που προβλέπουν αυτεπάγγελτο διορισμό συνηγόρου, η νομική βοήθεια χορηγείται αποκλειστικά με βάση όσα ορίζουν οι οικείες διατάξεις, χωρίς τήρηση της διαδικασίας του παρόντος άρθρου.»

Άρθρο 25

Συμβουλευτική βοήθεια - Τροποποίηση άρθρου 5 ν. 3226/2004

Στο τέλος του άρθρου 5 του ν. 3226/2004 (Α' 24) προστίθενται οι λέξεις «και πολίτες με ποσοστό αναπηρίας εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω» και το άρθρο 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 5

Συμβουλευτική βοήθεια

Συμβουλευτική βοήθεια μπορεί να παρέχεται επί ποινικών υποθέσεων από τους εισαγγελείς υπηρεσίας και τους εισαγγελείς - επόπτες των καταστημάτων κράτησης, και επί πολιτικών υποθέ-

σεων από τους προέδρους υπηρεσίας των κατά τόπους αρμόδιων Δικαστηρίων, από τους οποίους θα ενημερώνονται οι ενδιαφερόμενοι για τη δυνατότητα ένταξής τους στο σύστημα της νομικής βοήθειας για πολίτες χαμηλού εισοδήματος και πολίτες με ποσοστό αναπηρίας εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω.»

ΜΕΡΟΣ Ε'
ΚΑΛΥΨΗ ΑΝΑΓΚΩΝ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΑΡΧΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

Άρθρο 26
Καταβολή εξόδων μετακίνησης και διαμονής
για την κάλυψη των αναγκών της Εθνικής Αρχής
Προσβασιμότητας - Προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 2
υποπαρ. Δ.9 παρ. Δ άρθρου 2 ν. 4336/2015

Στο άρθρο 2 της υποπαρ. Δ.9 της παρ. Δ του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α'94) προστίθεται παρ. 4, ως εξής:

«4. Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου εμπίπτουν: α) ο Πρόεδρος, οι Αντιπρόεδροι και τα μέλη της Εθνικής Αρχής Προσβασιμότητας ως προς τα έξοδα μετακίνησης και διαμονής που λαμβάνουν από την Προεδρία της Κυβέρνησης, στην περίπτωση που διαμένουν μόνιμα εκτός της έδρας της Αρχής, για τη διαζώσης συμμετοχή τους σε έως έξι (6) συνεδριάσεις της κατ' έτος και β) οι συνοδοί των ανωτέρω προσώπων, εφόσον αυτά είναι άτομα με αναπηρία, ως προς τα έξοδα μετακίνησης και διαμονής που λαμβάνουν από την Προεδρία της Κυβέρνησης α) στην περίπτωση που διαμένουν μόνιμα εκτός της έδρας της Αρχής, για τη διαζώσης συμμετοχή των προσώπων του πρώτου εδαφίου σε έως έξι (6) συνεδριάσεις της κατ' έτος και β) στην περίπτωση που τα πρόσωπα αυτά εκπροσωπούν την Αρχή στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό.»

ΜΕΡΟΣ ΣΤ'
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 27
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Αθήνα,.....2023

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

1. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

2. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

3. ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

4. ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

5. ΥΓΕΙΑΣ

6. ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

7. ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

8. Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ»

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών ως προς την ψήφιση στο σύνολο του παραπάνω νομοσχεδίου.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Το Σώμα παρέσχε τη ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 15.30' λύεται η συνεδρίαση για αύριο, ημέρα Παρασκευή 17 Φεβρουαρίου 2023 και ώρα 10.00', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος κοινοβουλευτικό έλεγχο: α) συζήτηση της υπ' αριθμόν 3/2/17-1-2023 επίκαιρης επερώτησης του Προέδρου κ. Δημητρίου Κουτσούμπα και των Βουλευτών του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, με θέμα: «Για τη φαρμακευτική περίθαλψη του λαού» και β) συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων.

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ